George Șovu

DANS ÎN FOIȘOR

CR roman

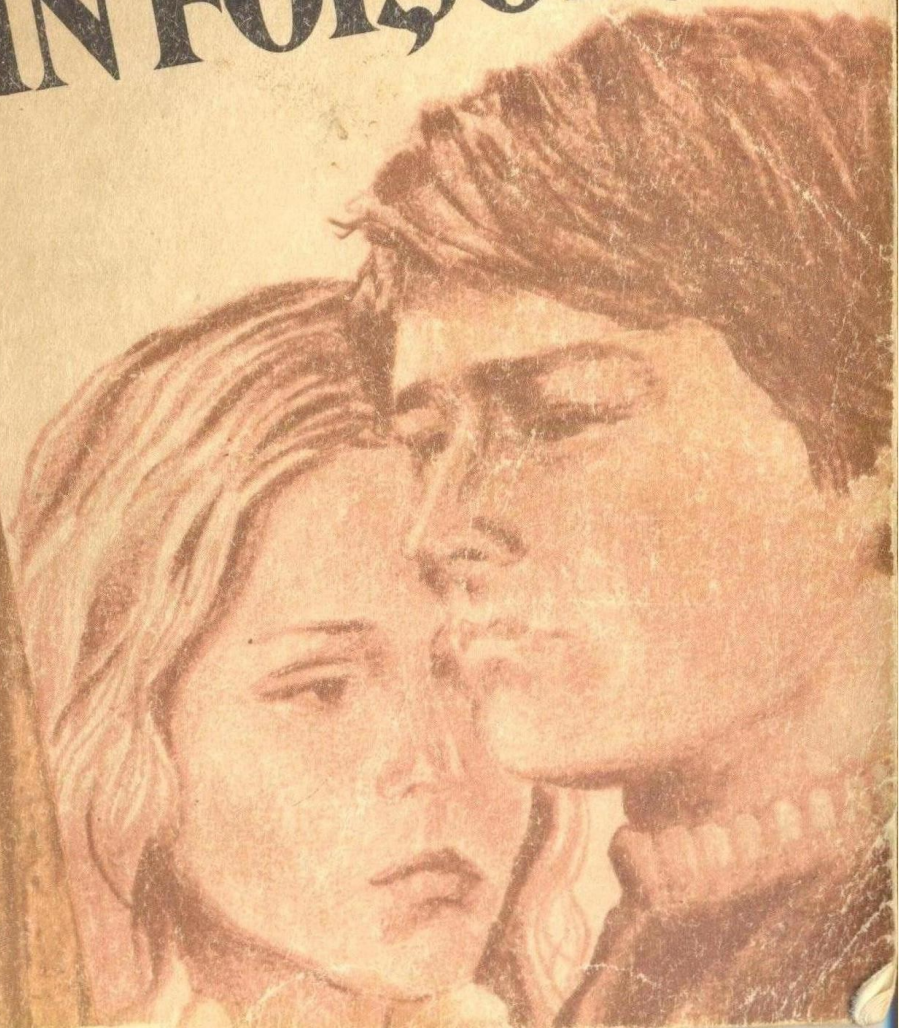

GEORGE ŞOVU

DANS ÎN FOIŞOR

Roman

Coperta de Gheorghe Baltoc

CARTEA ROMANEASCĂ
1984

Cuprins

Capitolul I Fata în alb_____3

Capitolul II Destin în derivă_____62

Capitolul III Ochii care aud_____86

Capitolul IV Vălul de deasupra timpului___110

Capitolul V Lumina la catarg_____147

Capitolul I
FATA ÎN ALB

Cînd tînărul medic a intrat pe uşa Salonului nr. 5, privirile i-au fost atrase de chipul ei: rezemată de tăblia patului aflat lingă fereastră, cu capul sprijinit de pernă, cu ochii închişi, primea cu o bucurie înspăimîntată razele rumenite ale soarelui, care o mîngîiau parcă înainte de a apune. Diadema de lumină înflorită deasupra părului castaniu, tuns scurt, respira odată cu întreaga ei fiinţă, însetată acum de aerul speranţei, dar trecută, desigur, prin cenuşa sugrumătoare a spaimelor morţii. În urma accidentului ce-o adusese aici, mîna stingă, din apropiere de umăr şi pînă la degete, devenise un trunchi de ghips; se sprijinea inertă pe abdomen, susţinută de o meşă trecută pe după gît. Pansamentul lat ce se zărea prin deschizătura pijamalei, înfăşurînd trupul subţire în imediata vecinătate a sinilor, care se rotunjeau frumoşi sub pînza aproape transparentă, trăda un traumatism petrecut în aceleaşi împrejurări.

Trecînd pe lîngă toţi pacienţii din salon fără să-i observe măcar, medicul s-a oprit în faţa patului de lîngă fereastră. Ochii ei s-au deschis şi l-au învăluiţi de sus pînă jos, la început cu indiferenţă, apoi scînteind de mirare.

— Răzvan!... Tu aici eşti?... a spus fata, încercînd să se ridice.

— Luminiţa, Luminiţa Petreanu! Ce s-a întîmplat cu tine, ce-ai păţit? a răspuns tînărul în halat alb, făcîndu-i semn să stea liniştită; Aşezîndu-se pe marginea patului, i-a căutat mina dreaptă şi i-a sărutat-o.

— E o poveste lungă! a şoptit cu buzele împurpurate, în timp ce din ochi i s-au zămislit, ca la comandă, bobiţe de rouă fierbinte. Ce mult e de cînd nu ne-am văzut!...

— Într-adevăr, sînt... aproape nouă ani!

1

În vara aceea nu stătuse în staţiune decît o săptămînă. Şi asta la rugămintea mamei sale, care se străduia să-i îndeplinească toate dorinţele, doar-doar l-o îndupleca să rămînă mai mult şi mai ales să urmeze cura de ape de care avea atîta nevoie pentru consolidarea ficatului, şubrezit din cauza unei hepatite contractate — nici el nu ştia cum — cu doi ani şi jumătate în urmă, la foarte puţin timp după moartea tatălui său, răpus de ciroză.

Îi plăcea staţiunea şi cu deosebire sanatoriul acela, un adevărat palat al sănătăţii, aşezai în mijlocul unui platou, de pe care se putea privi întregul orăşel. Îndrăgise locurile încă de pe cînd era mititel şi sosea aici cu amîndoi părinţii ori cu o mătuşă, profesoară ca şi mama lui. Respira cu nesaţ aerul pur, parfumat de mirosul florilor din imensul parc ce-nconjura palatul şi de esenţele răspîndite de brazii, stejarii şi fagii din pădurile apropiate.

Prin specificul aşezării geografice, staţiunea aducea deseori deasupra ei valuri de nori, din care ploaia curgea în voie, aproape fără oprire, cîte-o săptămînă întreagă...

În vara aceea însă, vremea fusese cu deosebire frumoasă. Şi totuşi, după o singură săptămînă, Răzvan se hotărîse să plece din staţiune. Era neliniştit, aproape trist, în urma unei mari bucurii. Nu i se mai întîmplase niciodată aşa ceva. Reuşita la Medicină, pe care o înregistrase cu numai zece zile în urmă, numele lui fiind menţionat printre primele, în fruntea listelor, îl tulburase într-atît, încît îl golise parcă de toate puterile, aducîndu-l într-o stare de apatie. În asemenea condiţii, atmosfera aceea de tihnă, caracteristică staţiunii, devenea de nesuportat. Îi trebuia, aşadar, ceva să-l scoată din amorţeală. Şi, nevăzînd nimic în jur pe care să conteze în acest sens, se hotărîse să plece. Încotro? Deocamdată spre Bucureşti. După aceea, va mai vedea! Gîndul îi zbura

spre mare, dar marea îi era interzisă. Va merge poate la Predeal, sau mai bine la Poiana Braşov! În sfîrşit, rămînea să mai chibzuiască! Acum, important i se părea să plece cu orice preţ...

Cobora încet pe scările de marmură din centrul palatului, cu geamantanul în mînă. Parcă număra treptele, fiecare pas înscriindu-şi ecoul undeva, adînc, în fiinţa lui.

Eugen, vărul mai mic al lui Răzvan, licean începător, dispus să-l imite în tot ceea ce lui i se părea deosebit (ca gesturi, vorbă, comportare), îl privea cu mirare şi, bineînţeles, cu părere de rău. Venise aici mai mult pentru proaspătul student medicinist. El n-avea nevoie de nici o cură şi, la urma-urmei, nici de linişte. Dimpotrivă, ar fi dorit să zburde pe malul mării, să se cufunde în valurile înspumate ori să se tăvălească pe nisipul sclipitor şi fierbinte. Cînd l-a auzit pe Răzvan că pleacă, s-a hotărît să-l convingă să plece şi ei, nu peste mult timp, spre mare. Va fi greu să obţină ceea ce dorea — ştia asta foarte bine —, dar va insista şi nu se îndoia că va izbîndi. Acum pipăia şi el treptele somptuoaselor scări cu paşi văduviţi de orice fel de entuziasm, însoţindu-şi idolul cu o deziluzie ce putea fi citită clar pe obrajii de piersică abia pîrguită. Atunci a apărut ea, fata în alb.

A deschis uşor uşile mari şi grele, cu geamuri de cristal, dublat pe din afară cu un desen frumos floral, din fier forjat; în spaţiul rămas liber, ca în 'urma unei răsuflări, fiinţa ei, propulsată înăuntru parcă de soarele unei dimineţi de vis, era o imensă petală albă înconjurată de raze de aur. Ochii căprui, migdalaţi, cu gene mari şi întoarse, au bătut cu mirare din aripile pleoapelor, îmbrăţişînd coloane înalte de marmură ce sprijineau arcade solemne cu obraz cald pe care desenatori inspiraţi închipuiseră lumi de fapte şi visuri.

Şi-a aşezat, nedumerită, geamantanul lingă picioare. Rochia ca o spumă, din pînză topită, modelată cu pricepere pe trupul subţire, de adolescentă, buchet de murmure şi armonii săgetate de întrebări însetate de

răspuns, a fîlfîit într-o înfiorare uşoară, ca un oftat, domolit în grabă de mîngîierile mîinilor fetei.

Răzvan s-a oprit la mijlocul treptelor. Şi-a lăsat şi el geamantanul, pentru ca după cîteva secunde să coboare în fugă pe cele ce-i mai rămăseseră, oprindu-se, la un pas, în faţa acestei zîne ce călătorise pînă aici parcă într-o caleaşcă de zîmbete ale soarelui.

— Fiţi binevenită, domnişoară! spuse el, învăluindu-i făptura cu luminile ochilor lui verzi, încălziţi de o neaşteptată emoţie. Numele meu e Răzvan, Răzvan Bărbulescu, şi tocmai mă pregăteam să... vă primesc (adăugă, după o clipă de ezitare, în care ar fi putut! să spună că era de fapt pe punctul de plecare). Mă bucur mult că aţi venit. Vă aşteptam! De-o săptămînă întreagă vă aşteptam!

— Luminiţa Petreanu! şopti fata nedumerită, întinzînd în acelaşi timp mîna, pe care Răzvan i-o sărută curtenitor. Dar nu înţeleg... de unde... pînă unde...?

— „Aşteptarea”..., „o săptămînă întreagă”..., o întrerupse băiatul, preluîndu-i vorbele şi încercînd să-i domolească printr-un zîmbet cald, deschis, nelinştea răsărită pe chipul ei, acesta este secretul nostru!... Poftiţi la cazare, adăugă el. Să vedem ce cameră găsim pentru dumneavoastră şi pentru... Nu sînteţi singură, fireşte!

— Bineînţeles! Mama o să vină însă peste cîteva zile! răspunse Luminiţa, convinsă fiind că Răzvan este un „om de-al casei”.

Era mirată, dar şi mulţumită, încîntată chiar de o asemenea primire. Mai fusese cu părinţii ei prin diverse staţiuni. Nicăieri însă şi niciodată nu-i „băgase cineva în seamă” mai mult decît se cuvenea. Erau oameni de rînd şi, ca atare, nu-i scosese nimeni, cu nimic din „rîndul” lor. Peste tot trebuia să aştepte, uneori să se necăjească..., în sfîrşit... Aici însă... Ei, aici e cu totul deosebit! Le făcuse cineva rost de bilete şi chiar le avertizase (pe ea şi pe mama ei) în legătură cu acest lucru: „Veţi vedea, acolo e ceva cu totul deosebit!” „într-adevăr, îşi spune fata în

gînd, locurile, — pe care avusese timp să le admire prin fereastra microbuzului ce-o adusese de jos, de la autogara din centrul staţiunii, pînă aici sus, pe platoul acesta luminos, ca de basm — sînt încîntătoare; apoi palatul în care intrase cu atîta sfială şi acum această primire..., acest băiat, ce nu seamănă de loc a fi..."

— Mă iertaţi, domnule doctor, nu mai plecaţi? întreabă Eugen, cu o ironie care nu scăpă Luminiţei. Ajunsese cu geamantanul lîngă ei şi-i privea acum, pe amîndoi, cu un zîmbet de cunoscător.

— Eugen, răspunse Răzvan, puţin iritat parcă, te-am rugat să duci geamantanul în cameră. Hai, repede, executarea! adăugă el, însoţindu-şi vorbele de un gest care-i arăta băiatului că acolo şi atunci e de prisos. Te prind din urmă!

— Am înţeles! spuse Eugen, puţin dezamăgit de comportarea „idolului", dar bucuros în acelaşi timp, înţelegînd că acesta şi-a amînat plecarea.

Ridică geamantanul şi porni cu el înapoi, pe scările abia coborîte.

— Sînteţi medic? întrebă Luminiţa, în timp ce-l privea cu mare îndoială.

— Sper să fiu... peste vreo şase ani! Abia am intrat, deocamdată, la Medicină!

— Şi eu, care credeam că...

— Sînt „de-al casei"... De fapt, eroarea e foarte mică. Intr-o mare măsură, sînt de-aici! în orice caz cunosc foarte bine tot ceea ce se află în acest palat — arătă el cu un gest larg — şi în afara lui, chiar dincolo de... „în afara lui"... Şi voi fi bucuros să vă fiu o bună călăuză... numai dacă...

— Sînt obişnuită să mă descurc singură! răspunse Luminiţa, oarecum jenată de străvezia propunere a băiatului. Dar — şi în clipa aceea ridică ochii şi-l privi mai bine, fiind obligată să constate, cu bucurie, că are în faţă un băiat înalt, suplu, cu chip plăcut, cu trăsături regulate, cu ten măsliniu, ochi verzi, lucitori, şi cu un păr negru,

scurt, ondulat — de data aceasta, cine ştie?!... Ce facem însă cu plecarea? întrebă ea.

— Care plecare?

— Despre care vorbea...

— Eugen?

— Cine e?

— Un văr al meu, licean, a trecut abia în clasa a X-a! Apropo, tu...? îmi dai voie să-ţi spun aşa?

— Eu... am trecut abia în clasa a XII-a!

— Excelent! La anu' vei fi studentă şi...

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— A, cu „plecarea"... dintr-o cameră în alta (găsi el la repezeală o scuză) şi dintr-un corp de clădire — arătă spre partea stingă a sanatoriului — în altul (preciză, continuîndu-şi gestul spre dreapta). Mai aveam de transportat un geamantan... acela pe care l-ai văzut.

Ajungînd la biroul de cazare, aflat la cîţiva paşi, în partea dreaptă, Răzvan se adresă băiatului însărcinat cu asemenea treburi:

— Sandule, te rog o cameră bună pentru domnişoara Petreanu şi pentru mama ei! Vin pentru prima dată la noi, aşa că... Uite, eu ţi-aş propune... C 125! Pleca adineauri cineva de-acolo!

— Adică... lîngă... C 123, camera ta! răspunse băiatul zîmbind.

— Exact! Sper că n-ai nimic împotrivă!

— Eu nu! adaugă el privind-o pe Luminiţa.

Fata se împurpură dintr-odată.

— E o cameră bună, interveni din nou Răzvan, liniştită, eu vedere spre parc. O să vă simţiţi bine!

— Iar dacă e ceva în neregulă — completă ironic Sandu — vă adresaţi domnului „doctor" Răzvan Bărbulescu. Ca vechi locatar al „casei" noastre, el primeşte şi rezolvă plîngerile vecinilor!

— Sandule!

— Vă rog să mă scuzaţi, tovarăşă Petreanu, dincolo de glumă, să ştiţi că Răzvan e un băiat straşnic, iar camera

pe care v-o propune e foarte bună!

— Vă mulţumesc! spuse Luminiţa, primind într-adevăr cheia camerei cu inscripţia C 125.

Peste vreo oră se găsea în anticamera medicului care urma s-o consulte şi să-i recomande din ce izvoare să bea, ce fel de tratamente să facă... Răsfoind cîteva reviste aflate pe o masă, privirile îi fură atrase de un nume: Răzvan Bărbulescu, semnatar al unui articol intitulat Însemnări de vacanţă. Era de fapt o microproză. Începu s-o citească într-o stare de mare curiozitate...

„Zile în şir, cerul s-a sprijinit parcă de ramurile pomilor şi de acoperişurile vilelor din staţiune — începea însemnarea. Şi în tot acest timp, o stropitoare uriaşă a lăcrimat neîntrerupt deasupra acestei căldări dintre dealuri şi munţi, din pereţii căreia ţîşnesc zeci de izvoare cu ape minerale, pe care oamenii, miile de oameni, veniţi să se trateze de tot felul de boli, le înghit cu sfinţenie din sticluţele înhămate cu fîşii de piele de diferite culori. Şiruri lungi de capete sub umbrele înaintează cu paşi mărunţi, cu frînturi de paşi, către gurile ţevilor pe care se scurge, mai cu inimă ori mai anemic, licoarea mai mult sau mai puţin urît mirositoare. Cînd ajung în dreptul izvorului, uneori după o oră de aşteptare, potrivesc cu grabă sticluţele sub şuvoiul de apă, iar după ce acestea se umplu, capetele adăpostite sub umbrele ies din rînd şi o pornesc către cantină. Apa şi masa constituie preocupările principale în staţiune.

— Sărut mîna, sărut mîna, doamna... Cutare, se pleacă o umbrelă politicoasă către alta cu care se încrucişează pe aleile ce te duc la, ori te aduc de la... izvoare. Anul acesta ce mai beţi?

— Tot ce-am băut şi anul trecut! Sînt consecventă: 5 cald dimineaţa (izvoarele sînt numerotate) şi 8 înainte de micul dejun, apoi 24; 11 înainte de prînz, şi-apoi 24, iar seara — 24 înainte şi după masă.

— Deci, în principal, spălăm rinichii!

— Exact! Numai că de cînd tot îi spăl şi nu reuşesc să-i

mai scot la lumină...

— Ei, răbdare, răbdare! soseşte răspunsul încurajator. Sîntem tineri, mai avem atîta apă de băut!...

Deşi se doreşte ironică, sublinierea vizează un nefericit adevăr: atîţia oameni tineri, mult prea tineri, şi-atîţia copii chiar (nu mai vorbesc de oamenii în vîrstă ori de bătrîni), au ajuns să-şi petreacă zilele concediilor de odihnă ori ale vacanţelor purtînd, de la un izvor la altul, sticluţele înhămate cu fîşii de piele de diferite culori."

De la început, Luminiţa îşi dădu seama că însemnarea lui Răzvan se referea la staţiunea în care sosise şi ea în dimineaţa aceea. Pe măsură ce parcurgea rîndurile, lucrurile i se confirmară definitiv: auzise şi ea, de exemplu, despre vestitul izvor 24, foarte bun pentru bolile de rinichi, ori despre faptul că localitatea, din punct de vedere geografic, era ca „o căldare" aşezată „între dealuri şi munţi". Citi mai departe, cu tot interesul:

„între cozile la apă şi la masă, oamenii fac alte cozi, la diferite tratamente. Cele mai solicitate sînt masajele şi băile cu plante, nu numai folositoare, ci şi plăcute. Cozi sînt însă şi la împachetările cu parafină, la băile sulfuroase, la fizioterapie, la duşul subacvatic. Cu fişele de tratament în mînă, pe care sînt trecute „procedurile", oamenii se mişcă de dimineaţă pînă seara, aproape neîntrerupt,, de la o cameră la alta a complexelor sanatoriale. Cînd termină obligaţiile de tratament ale zilei, sînt obosiţi, aproape că nu le mai arde de nimic.

Şi totuşi, cînd e soare, ca astăzi de pildă, locurile devin atît de frumoase, de liniştitoare, încît uiţi de toate cozile şi de toate „procedurile", iar drumul pînă la izvorul 24, aflat undeva în afara staţiunii, parcurgerea acestui drum — o panglică cenuşie de asfalt şerpuind kilometri întregi pe marginea unui pîrîu ce aleargă neobosit spre întîlnirea cu Oltul — devine o adevărată încîntare.

— Sărut mîna, sărut mîna... doamna Cutare! se pleacă un cap politicos, azi fără umbrelă... În sfîrşit, a ieşit soarele! Ce vreme splendidă! De-acum, aşa va fi cel puţin

două săptămîni, veţi vedea! N-o să mai plouă, nu!..

Femeia, într-o superbă rochie de culoarea cerului limpede, care se arcuieşte ca un clopot înalt deasupra staţiunii, zîmbeşte încrezătoare vorbelor cu darnicele asigurări şi trece mai departe.”

— Luminiţa, ce faci, ai terminat? întrebă Răzvan, intrînd pe uşă.

— Încă nu, acum o să-mi vină rîndul. A fost multă lume. Răzvan, spuse în continuare, fata arătîndu-i revista, tu ai scris articolul acesta?

— Tot îl mai ţine pe masă doctorul Cosma?! I-am spus, doar, să-l ia de aici. E de acum un an! N-aveam şi eu ce face... ploua, şi... m-am apucat să mîzgălesc hîrtia. L-a citit, întîmplător, un ziarist care era pe-aici, i-a plăcut şi l-a publicat. Şi uite-aşa ajunsei „celebru”: „Ăla care a scris despre staţiune!” Mă arată lumea cu degetul!

Spusese totul repede-repede, aşa cum vorbea de obicei, vrînd să sugereze că astfel stau lucrurile, nu-l interesează deloc mica lui glorie cîştigată în urma publicării rîndurilor citite de Luminiţa. Fata înţelese însă adevărul şi nu-l condamnă. Dimpotrivă, dădu glas convingerii formate în cele cîteva minute de lectură:

— Să ştii că ai talent! De ce te faci tu doctor? Poate că ai ajunge un mare scriitor, cine ştie?!

— Puţini oameni dintre cei ce chinuiesc hîrtia ajung mari scriitori. Iar dintre aceştia, doar cîţiva pot trăi numai din scris! Mai important e însă faptul că înainte de a fi scriitor trebuie să fii ceva, să ai o meserie, care să te pună în contact cu viaţa şi să ţi-o justifice pe a ta. Eu mi-am ales medicina — drumul spinos, dar pasionant, spre apărarea şi salvarea surselor vieţii!

Zîmbetul cu care îşi termină replica, uşor persiflant, voia să atenueze oarecum grandilocvenţa din comunicarea acestor adevăruri — convingeri scumpe ale fiinţei sale.

Asistenta deschise uşa şi o pofti pe Luminiţa înăuntru.

— Te aştept pînă termini, îi spune Răzvan, aşezîndu-se

pe un fotoliu.

După vreo zece minute, fata ieşi cu prescripţii foarte clare atît pentru apele pe care trebuia să le bea, cît şi pentru „procedurile” de tratament. Răzvan le examină.

— Deci — 5, 7, 24! spuse el, citind numerele izvoarelor. Asta înseamnă: dischinezie biliară şi predispoziţie pentru calculi renali, ori măsură de prevedere — să-i spălăm chiar înainte de a avea neapărat nevoie.

— Exact, „domnule doctor”! Şi dacă te mai străduieşti puţin, cred că poţi să-i iei locul medicului-şef f îl tachină Luminiţa.

— Aspiraţiile mele nu pot fi satisfăcute numai cu atît răspunse Răzvan, înţelegînd ironia. Eu vreau să devin un mare chirurg!

— Îţi doresc să ţi se împlinească visul!

— *Thank you*!... Şi-acum, ia să vedem mai departe masaj! citi el prima recomandare. Foarte bine, masajul nu face rău nimănui, nici chiar unei fete atît de tinere şi de... frumoase ca tine!

— Mulţumesc!

— Nu trebuie să te jenezi, o încurajă Răzvan, observînd obrajii îmbujoraţi ai Luminiţei. E un adevăr de care n-ai cum să scapi decît, poate, la bătrîneţe. Şi nici alunei!... Mda! Şi altceva? A, ultrasunete în regiunea cervicală! Astea nu-mi plac! N-ar fi trebuit să ai nevoie de ele la vîrsta ta. Dar dacă aşa a spus Cosma, nu ne tocmim! Deşi...

Fata îl urmărea cu atenţie. Începea să se deprindă cu acest fel de a vorbi al lui Răzvan, care cu cîteva ore în urmă o cam deranjase, cu toate că nu arătase. Se grozăvea faţă de ea, asta era sigur, dar în grozăveala aceasta a lui spunea lucruri demne de a fi luate în seamă. Îi zîmbi jenată, încercînd o explicaţie:

-— Am o sensibilitate la coloană. Am mai făcut ultra-sunete. Mă simt mai bine după ele.

— Mă rog, nu sînt boli, ci bolnavi! preciză Răzvan, profesional. Dar la tine nu este vorba decît de o...

sensibilitate, după cum ai spus. Desensibilizare, deci!... Se uită la ceas. Luminiţa, e douăsprezece şi jumătate. Ora apelor de dinainte de prînz. Ia să vedem, ce scrie pe fişă? E-n regulă: 24! Ca şi la mine! Mergem, deci, la 24!

— Bine, dar pînă acolo e drum, nu jucărie! Aşa am înţeles, cel puţin, din articolul tău. Cînd mai ajungem?

— În cel mult un minut!

— Nu se poate!

— Ba se poate! Vino!

O luă de mînă. Străbătură un hol mare, acoperit de un covor superb, cu desene geometrice asemănătoare basoreliefurilor plafonului. De-o parte şi de alta a holului, pe canapele, fotolii, în jurul unor mese, bărbaţi şi femei, tineri, copii — lume de cele mai variate vîrste şi cu cele mai diferite preocupări — discută, citesc, joacă remi, şah, table, cărţi... Trecînd pe lîngă ei, Răzvan şi Luminiţa atrag atenţia, chemînd în urma lor priviri admirative. Coboară pe scările somptuoase, din marmură, o iau la dreapta, intră într-o sală în care se joacă biliard, subach etc., şi de aici într-o altă încăpere, în care un perete întreg este tapetat... eu „izvoare”. In faţa peretelui se află un paravan din lemn, străpuns de diferite robinete, deasupra cărora sînt înscrise numerele izvoarelor recomandate celor ce fac cură de ape minerale. În spatele paravanului, fiecare robinet este conectat la cîte un mic bazin, în care se toarnă apa adusă special, cu cîteva minute înainte de programul de distribuire, de la sursele naturale din staţiune. Un microbuz face drumul acesta de trei ori pe zi, scutindu-i de o deplasare, ce poate măsura uneori şi zeci de kilometri, pe cei care nu pot sau nu vor s-o facă.

— Voilà, mademoiselle! Izvoare, la discreţie!

— Extraordinar! spuse fata, „Izvoare” la domiciliu!

— Exact! Confort super!

— Şi noi?...

— Cum „Şi noi”?

— Noi n-o să vedem izvoarele adevărate? Nu vom călca pe acea „panglică cenuşie de asfalt, care şerpuieşte

kilometri întregi pe marginea unui pîrîu ce aleargă neobosit să se întîlnească cu Oltul”, spre a trăi astfel „o adevărată încîntare”?

— Mă bucur că ai reţinut imaginea, exclamă Răzvan, sincer impresionat. Mă bucur şi pentru întrebare. Răspunsul este tot o interogaţie: Cum să nu? Cine ne-ar putea împiedica? Nimeni şi nimic! Dar nu acum! Căci pentru aceasta trebuie ceva timp şi... răbdare. Rîndurile de oameni din faţa robinetelor care bolborosesc în gîtlejurile sticluţelor „înhămate cu fîşii din piele de diferite culori”, ca acestea pe care le avem şi noi în mîini, se întind pe distanţe de zeci şi, uneori, de sute de metri. Aşa că — timp pînă acolo, timp şi mai ales răbdare, la faţa locului! Le vom găsi, începînd chiar din după-amiaza aceasta. Acum însă, poftiţi, domnişoară, serviţi aceeaşi băutură de la „barul” propriu. Şi, atenţie la măsură, că lăcomia... strică...! 50 de grame, bravo! Aşa se începe!

Adormise cu fereastra deschisă, prin care pătrundeau şoaptele dulci ale frunzelor din teii rotaţi ai parcului. De cum se întinsese în pat, strecurîndu-se sub cearşaful curat şi foşnitor, o păsărică, oprită din zborul ei undeva, în spaţiul deschis al ferestrei, în spatele perdelei aproape străvezii, privi lung spre ea şi-i ură, printr-un firicel de cîntec, subţire şi delicat ca o mătase, „Bun venit!”, „Bun venit!”, „Bun venit!”.

La un moment dat, fata se apropie de fereastră — era într-o cămaşă de noapte subţire, care-i acoperea trupul frumos, liber acum de orice fel de încorsetare — întinse braţele în lături, asemeni unor aripi, şi începu să zboare. Mişcările, precipitate, mai întîi o ajutară să prindă înălţime, să se salte deasupra teilor rotaţi, deasupra altor copaci şi mai înalţi, sus, tot mai sus, pînă în creştetul ruginiu al ţiglei ce acoperea palatul. Se opri cîteva clipe aici, pentru ca apoi să pornească, într-un balans cumpănit, lin, pe deasupra platoului întregului parc, cu obrazul brăzdat de alei lucitoare, zîmbi cu drag miilor de buchete de ochi ce clipeau spre ea din rondurile de flori,

care mai de care mai frumos colorate, şi se îndreptă spre foişorul din partea de nord-est, înconjurat, ca de nişte străjeri, de un şir-de mesteceni argintii. Se roti de cîteva ori deasupra acoperişului circular, apoi plonjă pînă spre streşinile acestuia, încercînd să străbată cu privirea penumbra calmă de dinăuntru. Dar tocmai atunci se stîrni, ca din senin, un vînt puternic. Mestecenii îşi încordară solzii frunzelor şi începură să sune din ce în ce mai tare, iar sunetele se transformară, în cîteva clipe, într-un vuiet impresionant. O pală de aer rece izbi faţa Luminiţei, învăluindu-i apoi trupul, care intră într-o vibraţie dureroasă. Făcu un efort să se înalţe, aripile braţelor se zbătură nervos, fata reuşind, în curînd, să scape din fluxul acela zăpăcit. Trupul i se linişti, deveni uşor ca un fulg, şi ea se simţi atrasă, ca de un magnet, de spaţiul acela liber al ferestrei de la camera sa, în care pîlpîia perdeaua aproape străvezie. Se apropie, intră şi se aşează din nou în pat, sub cearşaful alb, curat şi foşnitor...

Deschizînd ochii, privi speriată spre ceasul de la mînă. Trecuse o oră şi jumătate de cînd adormise... Îşi aduse aminte de zborul ei... din vis. „Oare ce-o fi însemnînd?" se încordă gîndul Luminiţei. „Cînd zbori, în orice caz, e bine!" Aşa îi spusese cîndva bunica ei. „Numai sufletele curate sînt în stare să zboare! „ Sufletul ei era — cel puţin pînă acum — o lumină în care se putea citi fără nici un efort. Dar vîntul, vîntul acela zăpăcit şi rece?!...

În clipa aceea, peste atmosfera tihnită a parcului şi a sanatoriului, peste ciripit de păsărele, gîngurit de porumbei şi foşnet alinător de ramuri, se revărsă, curgînd delicat din fiinţa unei trompete, o melodie celebră, la modă cu mulţi ani în urmă. Luminiţa o recunoscu, ajutată de înregistrarea pe care o avea tatăl ei pe o bandă de magnetofon şi pe care o ascultase de atîtea ori. Se chema, parcă, Linişte şi era interpretată de un trompetist celebru, al cărui nume fata nu-l mai reţinea.

„Linişte! Aici! Acum, în o mie nouă sute optzeci şi...?!"

îşi spuse fata. Dar oare cine cîntă atît de frumos?

Acordurile se răsfirau dinspre partea de nord-est a platoului ce adăpostea sanatoriul. „Probabil cîntă în foişorul pe care l-am văzut...” se gîndi Luminiţa.

Dar acordurile cu glas de alamă se stinseră în curînd. Peste vuietul potolit stîrnit în sufletul fetei se rostogoliră, la numai cîteva clipe, armoniile calme, uşor suitoare şi coborîtoare, dar profund răscolitoare şi dureroase, ale altei melodii ce-a învolburat sute de milioane de inimi de pe toate continentele, odată cu destinul tragic al tinerilor eroi din filmul Love story. Sufletul melodiei se năştea de data aceasta din trupul de abanos al unui flaut, ce se înfiora adînc, dar blînd, potrivindu-şi vibraţiile cu acelea din sufletul celui ce cînta.

Ochii Luminiţei se umplură de lacrimi. Nu putea să suporte această melodie, dar nici nu se putea sustrage, de cîte ori o auzea, farmecului ei dureros. Urmărise, cu mai mulţi, ani în urmă, povestea dramatică a eroilor din film. şi, cu toate că pe-atunci era o preadolescentă, se simţise marcată profund de această poveste. Făcuse chiar o obsesie. Se gîndea adesea la moarte, şi atunci fără să vrea, îşi simţea ochii potopiţi de lacrimi.

De ce tocmai aici a trebuit s-o asculte din nou? N-o mai auzise de cîţiva ani, o uitase! Şi, totuşi, sufletul său asculta, asculta! „Omul acesta cîntă nemaipomenit!” Melodia se apropia de sfîrşit, Luminiţa o cunoştea foarte bine şi nu ştia de ce acum ar fi vrut s-o asculte încă o dată... „Ce bine ar fi dacă ar lua-o de la capăt!”

Sunetele de mătase ale flautului fură însă înlocuite, în curînd. de cele viguroase şi săltăreţe ale unui clarinet, care se porni să ţopăie în ritmul zvîcnit al unui cîntec popular de prin părţile locului.

„Cine cîntă, domnule? Se întrebă Luminiţa, aproape enervată. Cine e acest «om-orchestră»?” Sări din pat şi începu să se îmbrace. Trebuia să-l vadă neapărat!

Tocmai atunci se auziră cîteva bătăi în uşa camerei.

— Imediat! Vin imediat, Răzvane!

— Te aştept jos, pe-o bancă în parc! spuse băiatul...

—...Vrei să cunoşti, deci, pe „omul-orchestră?” Ştii că tot aşa îi zice şi lumea de pe-aici? E un moşulică trecut de şaptezeci de ani, mic şi pricăjit, de parcă toată viaţa a mîncat numai miercurea şi vinerea. Dacă se înfurie puţin vîntul, îl ia pe aripile lui, cu instrumente cu tot. A fost cîntăreţ într-o orchestră simfonică sau militară, nici nu ştiu prea bine. Mirarea e de unde are acest omuleţ atîta forţă în plămîni să sufle mai ales în trompeta aceea, din care scoate sunete dumnezeieşti. Şi bineînţeles că şi din flaut, şi din clarinet!...

— „Forţa” e, cu deosebire, în sufletul lui; acolo e izvorul tuturor acelor acorduri „dumnezeieşti”, cum le-ai calificat tu! Interesant ar fi de ştiut acolo ce se petrece, ce imagini din viaţa acestui om îşi măsoară şi îşi întretaie umbrele în zbuciumul acelui izvor.

— O, bravo! Sînt încîntat de gîndul tău, care bate frumos şi departe!... Dar iată-l pe eroul nostru...

Într-adevăr, pe treptele foişorului şi-a făcut apariţia un bătrînel, mic de statură, cu trupul subţire, acoperit de o cămaşă albă, al cărei guler era împodobit de un papion de mătase de culoarea vişinii coapte; pantalonii, kaki, erau strînşi într-o centură provenită, sigur, dintr-o uniformă militară; faţa, bătînd în roz, ca petalele 'unui trandafir decolorat de prea mult soare, cu obrajii subţiri, era încadrată de şuviţele părului alb, mătăsos şi lung, ce se mişca într-o parte şi-n alta, mîngîind gulerul cămăşii. Purta în mîini cele trei instrumente din care cîntase, adăpostite acum în cutiile lor protectoare.

Lumea de pe bănci s-a ridicat şi-a început să aplaude. Bătrînul s-a oprit pentru cîteva clipe, a mulţumit cu sfială, zîmbind puţin încurcat, copilăreşte; şi-a continuat apoi drumul, adîncit dintr-odată în gîndurile lui.

— Aşa se întîmplă în fiecare zi, de cînd a venit aici. Se pare că e de vreo două săptămîni — o lămuri Răzvan. E un „personaj” enigmatic: nu stă de vorbă cu nimeni, se plimbă singur, cu mîinile la spate, numărînd parcă fiecare

pas pe care-l face. Din cînd în cînd, se opreşte şi-şi roteşte ochii peste pomi şi peste flori, peste tot ceea ce se află în jurul lui, înălţîndu-i pînă la urmă către cer, de unde, cu siguranţă, aşteaptă un răspuns. Poate că este cel pe care-l comunică lumii în fiecare zi, începînd de la ora 17, prin melodiile ascultate astăzi şi de tine. Fix la această oră, urcă solemn pe treptele foişorului, se apropie de masa din mijlocul rotondei şi îşi aşază cele trei instrumente. Se uită lung, cîteva clipe, la cutia în care se află trompeta. Îşi trece mîna dreaptă peste ea, mîngîind-o şi îşi opreşte degetele pe închizătoare.

Descuie, scoate instrumentul, îl potriveşte la gură, închide ochii şi începe să cînte Linişte! Şi tot aşa cu flautul şi apoi cu clarinetul. La cererea „ascultătorilor”, care se adună uneori în jurul foişorului şi-l aplaudă, consimte să repete, să biseze, dar de fiecare dată — numai melodia din *Love story*... Acesta este „omul-orchestră”! îşi încheie Răzvan relatarea.

— „Omul-orchestră” cu tainele şi zbuciumul lui!

Coborîseră, între timp, de pe platou pe un şir de trepte de piatră care duceau într-o alee carosabilă, ce înconjura, pe trei sferturi, clădirea sanatoriului. Era artera de circulaţie pe care se făcea de obicei aprovizionarea, de-o parte şi de alta a ei fiind aşezate diferite depozite.

Traversară aleea, intrînd într-o vastă grădină cu fel de fel de pomi fructiferi. Teritoriul era dispus, în mare măsură, în cîteva pante, ce se domoleau din cînd în cînd, prelungindu-se în oaze de cîmp neted, acoperit de iarbă grasă şi frumoasă ori de culturi de trifoi şi lucernă, de cartofi şi căpşuni.

La poalele primului coborîş, cel mai abrupt, pe Luminiţa o aştepta o surpriză foarte plăcută: aleea de asfalt ce le purta paşii chiar pe mijlocul încîntătoarei grădini traversa peste un lac încărcat cu flori de nufăr. Fata a rămas înmărmurită. Nu văzuse niciodată atîţia nuferi la un loc, cu florile larg deschise încă spre soarele ce-şi grăbea razele către asfinţit. De-o parte a lacului, în stînga, florile

erau albe; de cealaltă, în dreapta — galbene.

— Răzvane, izbucni Luminiţa după cîteva clipe de tăcere încordată de admiraţie, dar e nemaipomenit! E o minune! Aşa ceva n-am văzut pînă acum — şi o luă la fugă, pînă în apropierea maiestuoaselor flori.

Îngenunche, în marginea apei, în iarbă, şi întinse mîna către o floare.

— Nu e voie s-o rupi! strigă Răzvan.

— Cine ţi-a spus că o rup? Voiam doar s-o mîngîi puţin.

— Ei, asta se poate; în acest caz, te ajut şi eu.

Găsi la repezeală o creangă, un fel de cîrlig, apucă lujerul plantei, şi floarea, purtată ca o regină într-o caleaşcă de smarald pe tipsiile late ale frunzelor, pluti blînd spre marginea lacului.

În timp ce se mutau în partea cealaltă, Răzvan începu să recite:

„Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă;
Tresărind în cercuri albe,
El cutremură o barcă.

Şi eu trec de-a lung de maluri,
Parc-ascult şi parc-aştept
Ea din trestii să răsară
Şi să-mi cadă lin pe piept.”

Fata îl privea încîntată, iar el îi mîngîia tandru, cu sfială, părul castaniu, în care se juca o ultimă rază de soare.

Vraja ţesută o clipă între ei se rupse la suflarea zgomotoasă a unui cîrd de copii ce coborau în fugă panta, înaintînd către poarta de jos a grădinii, prin care se ieşea în oraş.

— Să mergem şi noi, propuse Răzvan, căci altfel nu mai ajungem în seara aceasta la 24. Şi mai avem încă multe de văzut şi de făcut; iar la sfîrşitul programului, eşti invitata mea — te anunţ de pe acum — la dans în foişor!

— Poftim? întrebă Luminiţa, prinzîndu-l de mînă şi îndemnîndu-l s-o ia şi ei la fugă precum stolul de copii din faţa lor. Am auzit bine? Dansăm astă-seară?

— Bineînţeles! răspunse băiatul. In fiecare seară, în foişorul în care, începînd de la ora 17, se produce „omul-orchestră”, se cîntă şi se dansează.

— Cine cîntă?

— De obicei un băiat, un băiat frumos şi înalt, deşi nu are mai mult de şaisprezece-şaptesprezece ani, un adevărat Adonis, cu părul negru, cu ochii mari, albaştri, cu faţa albă, de care nu se prinde rumeneala soarelui, are ceva serafic în el, un mic zeu, în jurul căruia vibrează toată suflarea feminină a sanatoriului, între cinci şi optsprezece ani. Se pare că e localnic, ori că stă întreaga vară aici, în staţiune, la nişte rude. Cîntă foarte frumos din chitară, iar uneori îşi dă drumul şi la voce; are un timbru cald şi plin, de bariton, nici n-ai crede privindu-l, ţi-am spus, în ciuda faptului că e înalt şi bine făcut, pare fragil, are, cum ziceam, ceva de înger, ce se poate ofili la orice suflare. În realitate, e un băiat în care viaţa clocoteşte din plin, cu toate că unele ciudăţenii nu-i sînt străine. De pildă, nu dansează niciodată. Îl invită fetele, îl roagă, ba unele, ba altele, mai mari, mai mici, dar el nu dă curs nici unei invitaţii. Zîmbeşte, fermecător, l-am văzut şi eu, şi răspunde, invariabil: „Nu te supăra, nu ştiu să dansez!” Desigur, nu acesta este adevărul. De dansat, aşa cum dansează cei mai mulţi astăzi — adică o simplă bîţîială — oricine ştie, ori poate, în cel mult cîteva minute, să înveţe.

— Nu este adevărat! se repezi Luminiţa. Cum poţi să vorbeşti astfel despre dans?! Auzi, „o simplă bîţîială!” Dansul este în primul rînd o expresie a sufletului, o concretizare a unui clocot ori a unei linişti, a unui fel de a fi de dinăuntru! Mişcarea este doar o aparenţă ce materializează un fior, dîndu-i un anume chip. Dacă lucrurile nu se petrec astfel, atunci, într-adevăr, se poate vorbi chiar şi despre „bîţîiala” de care pomeneai. Deşi eu,

una, nu cred că...

— Luminiţa, i se adresă Răzvan, sincer impresionat, tu eşti pornită astăzi să spui numai lucruri deştepte?!...

— Iartă-mă, răspunse fata, oarecum jenată, n-am vrut... Hai să mergem mai repede, spuneai că drumul este lung.

Au ajuns în scurt timp în parcul din partea de nord a orăşelului. De-aici înainte începea regiunea izvoarelor, unele — cele mai multe — fiind grupate undeva în apropiere, într-o deschizătură dintre două dealuri înalte, ca doi munţi — locul era frumos amenajat, izvoarele fiind captate şi „aduse" într-o sală mare, ca la un consiliu, în cadrul căruia fiecare îşi rostea cuvîntul în favoarea sănătăţii oamenilor, altele erau semănate de-a lungul drumului ce trecea pe marginile acelui pîrîu, de la care îşi trăgea numele şi staţiunea, iar la capăt de tot, după aproximativ 5 kilometri, şuşotea zi şi noapte, neîntrerupt, pe cel puţin zece guri, singur sub o impresionantă cupolă, celebrul 24!,

După ce au admirat cîteva „Mariane" — veveriţele, pe care copiii le strigau „Mariana!", „Mariana!", „Mariana! „ (toate erau numite astfel) şi le „serveau" cu nuci ce urmau să fie „consumate", ca într-un adevărat spectacol, chiar în faţa celui (sau a celor) ce le oferiseră, Răzvan a invitat-o pe Luminiţa să se aşeze pe o bancă, din imediata apropiere a intrării în parc.

— Dar ce s-a întîmplat, ai obosit?

— Nu, însă de cîte ori trec pe lîngă parc, intru şi mă aşez cel puţin un minut pe această bancă. O fac ca să „stau de vorbă" cu tatăl meu. Peste obrazul băiatului au fîlfîit, în grabă, 'umbrele întristării; ochii au început să-i lucească intens, iar glasul i s-a încălzit. Pînă acum doi ani şi jumătate, în fiecare vară, putea fi văzut aici, pe această bancă, jucînd şah cu un vestit profesor, prieten bun, din Bucureşti. Tatăl meu a fost tot profesor, dar şi poet, şi a avut, mulţi ani, importante răspunderi politice... Pentru că prietenul lui, un om de o rară distincţie şi de mare

cultură, locuia în orăşel, atunci cînd venea să-şi urmeze cura obişnuită, tata cobora de la sanatoriu şi se întîlneau aici, aproape în fiecare zi. Jucau, ore întregi, şah. Erau nişte pasionaţi. Erau!... Acum, nici unul dintre ei nu mai există! Ne-au părăsit amîndoi în acelaşi an, la o distanţă de cîteva luni, răpuşi de aceeaşi boală: ciroză!

Luminiţa nu îndrăznea să-l privească. Aflase o veste groaznică. Îi strîngea mîna, cu căldură, în mîna ei, mîngîindu-i, involuntar, degetele lungi şi subţiri ca de pianist.

S-au ridicat şi au plecat în tăcere.

Drumul pînă la izvorul 24 i-a făcut o mare plăcere. Răzvan şi-a revenit în curînd, întorcîndu-se la verva lui obişnuită. Au discutat fel de fel. Şi-au spus multe spre a se cunoaşte mai bine...

...Dansau! Se mişcau înfioraţi în ritmul unui tangou vestit imprimat pe o casetă a lui Răzvan. Din timp în timp, atunci cînd Adonis mai obosea, îl suplineau casetofoanele...

Foişorul era plin; perechile, îmbrăţişate, se mişcau alene după chemările calde, seducătoare, ale tangoului. Totdeauna, spre sfîrşitul reprizelor de dans, după „ţopăieli” şi „bîţîieli” de tot felul, la care participau de-a valma, în grupuri mai mari sau mai mici, sub cupola foişorului sau pe aleile din jur, la lumina de argint a mestecenilor ori sub razele de sidef ale lunii (orice fel de altă lumină era stinsă), copii, adolescenţi sau tineri, se adunau perechi-perechi, după tainice sau declarate imbolduri, ori la întîmplare, şi ascultau cu toţii de o singură comandă: chemările tangoului....

Atunci, perdelele de la unele ferestre ale sanatoriului fîlfîiau, şi parcul era străbătut de alte chemări, de data aceasta imperative: „Gabriela! Liana! Cosmin! Treci acasă! Vino înăuntru! Gata cu dansul! Hai! Mai este şi mîine o zi! Nu vă mai săturaţi odată?! Terminaţi, că deranjaţi lumea! E tîrziu!”...

Dar aproape toţi cei chemaţi îşi vedeau mai departe de

dans. Sub oblăduirea întunericului ori a razelor mîngîietoare ale lunii, foşneau şoapte duioase, cel mai adesea neîndemînatic rostite, sufletele se adunau din cînd în cînd în gît şi făceau explozie, inimile îşi pierdeau de obicei ritmul obişnuit, sugrumînd respiraţia, uneori cîte-un gest ce se rostea mai îndrăzneţ era amendat la repezeală sau, dimpotrivă, căpăta răspuns asemănător...

O lume de gînduri, de sentimente şi senzaţii se decanta sub vraja dansului... pînă ce începea să duduie prin apropiere paşi ameninţători, iar mîini „protectoare” se înfigeau în gulere umezite de transpiraţie şi de... aburul emoţiilor, chemînd pe purtătorii acestora la ordine! „Acasă! Imediat, acasă!”...

— Răzvan!

— Te ascult, Luminiţa!

Dansau pe o alee din apropierea foişorului. Lumina lunii le învăluia deopotrivă fiinţele, care căutau să-şi potrivească ritmurile lor tainice...

— Ştii că pe mine nu m-a sărutat niciodată un băiat?...

Răzvan o strînse la piept şi începu să-i mîngîie părul mătăsos şi frumos mirositor. Era mai înalt, aşa încît după cîteva secunde, cînd se opri din dans, îşi apropie buzele de părul ei şi i-l sărută aproape pe furiş. Desprinzîndu-i apoi capul de lîngă pieptul lui, îi căută ochii, care luceau intens, sub razele sidefii ce cădeau din înalt, şi începu să-i sărute tandru, pe rînd, coborî cu buzele fierbinţi pe un obraz, apoi pe celălalt, ajungînd, în sfîrşit, la buzele fetei — două bucăţi de jar dulce, cu o aromă de piersică — pe care le atinse, mai întâi cu sfială, o dată, şi încă o dată, pentru ca pînă la urmă să le ţină sub apăsarea gurii sale secunde în şir, într-un sărut ce le uni parcă sufletele...

A doua zi, lucrurile s-au petrecut la fel, şi a treia zi, ca şi în toate celelalte pe care le-au petrecut împreună în vara aceea de vis...

La despărţire, şi-au luat adresele, şi-au promis scrisori. S-au ţinut într-adevăr de cuvînt: şi-au scris! Luminiţa era totdeauna mai zeloasă, ea scria, de fiecare dată, cel puţin

un număr dublu de pagini. Îi vorbea despre toate, dar mai ales despre sufletul ei, care murmura acum, neîntrerupt, acel cîntec mistuitor, născut cu cîteva luni în urmă, într-un cadru de basm.

De la o vreme însă, Răzvan a început să dea semne de oboseală: scrisorile lui soseau din ce în ce mai rar şi mereu mai lapidare.

„Am mult de învăţat, sînt copleşit de treburi”... erau vorbe ce se repetau, încercînd să scuze întîrzierile, laconismul. Pînă într-o zi, cînd a început cu adevărat aşteptarea: o lună, două, trei; o scrisoare, două, mai multe — nici nu mai ştia cîte — ale fetei au rămas fără răspuns. In tot acest timp, Luminiţa a început să audă izvorînd din adîncurile fiinţei sale dureroasele acorduri ale singurei melodii pe care bătrînelul enigmatic, „omul- orchestră” din foişorul din acea vară, accepta s-o repete la solicitările insistente ale ascultătorilor. Obsesia atîtor ani se trezise din nou, zbuciumînd gîndurile şi sufletul fetei...

2

S-au trezit amîndoi din acea visare scurtă, dar profund răscolitoare, scuturînd imaginile ce înviaseră în fiinţele lor...

— Spune-mi, cum ai ajuns aici? întrebă Răzvan, cuprins parcă de vinovăţie. (Niciodată nu retrăise mai intens ca în acele momente fragmentul de viaţă pe care-l credea uitat.) Un accident? Nu cumva locuieşti în Bucureşti, şi eu nici măcar acest lucru nu-l ştiu?!

— Da, un accident! Eram... În trecere, răspunde fata, trădînd însă o nehotărîre.

— Erai cu soţul tău? Văd că te-ai căsătorit, remarcă tînărul medic, privind către degetul inelar de la mîna stingă, pe care aurul verighetei sclipea, în vecinătatea pansamentului înfăşurat, ca într-o carcasă, de ghips.

— Da... cu soţul meu! sosiră, rostite cu greutate,

vorbele Luminiţei, în timp ce o paloare ca de moartă îi inundă faţa, izvorul ei venind mai de departe, de dinăuntru.

— Ţi-e rău? Să-ţi fac o injecţie? se nelinişti Răzvan.

— Nu, nu trebuie! Nu-mi trebuie nimic! Mi-e bine! Mi-a trecut!

— El unde e?

— S-a lovit la cap. E la Spitalul numărul 9.

— Extraordinar! Ce întîmplare nenorocită! Sper că nu e prea grav.

— Şi eu sper!

— În sfîrşit, mai vorbim în cele cîteva zile în care sigur va trebui să rămîi aici. Sînt nevoit să plec. Vine profesorul la contravizită. După ce terminăm, eu rămîn în spital. Sînt de gardă. Voi trece pe la tine.

— Răzvan! strigă Luminiţa, în timp ce tînărul în halat alb se ridicase să plece. Vreau să te rog ceva, nu te supăra că îndrăznesc.

— Se poate?!

— Dă tu un telefon la numărul acesta... E un unchi de-al meu. Spune-i că sînt aici. Vezi să nu-l sperii. Eu nu am curaj să telefonez...

— Cu plăcere! se oferi doctorul, privind bileţelul din mîna bolnavei. Cînd citi numele celui pe care trebuia să-l caute spre a-i transmite mesajul, făcu ochii mari: Dragoş Dănescu? Ziaristul?

— Da!

— E unchiul tău?

— Da! E fratele mamei!

— Nemaipomenit! Dar el este un foarte bun amic al nostru. A fost bun prieten cu tata! Ca să vezi: ce mică e lumea!

— Spune-i să nu anunţe nimic acasă la ai mei!

— Bine, dar?

— Nimic! Deocamdată!

— Abia aştept să stăm de vorbă, să-mi povesteşti despre tine... Să se mai liniştească puţin lucrurile. Vom

merge în cabinetul medicilor. Pa!

3

Ce să-ţi povestesc, Răzvane? se învolburară gîndurile Luminiţei. Cum mi-am ratat viaţa? Cît am suferit, mai întîi, din cauza ta? Cum credeam atunci că pentru mine s-a sfîrşit totul, totul..., pînă cînd...

Scria prima lucrare din cadrul examenului de admitere la Facultatea de Cibernetică... Fusese peste măsură de emoţionată în dimineaţa aceea. Înainte de a pleca din casa unchiului său, unde locuiau în perioada concursului ea şi mama ei, plînsese de atîta încordare. Acum era liniştită. Subiectele pe care le primise la lucrare îi erau cunoscute, atît chestiunile teoretice, cît şi problemele ce urmau să fie rezolvate. Scria de zor...

Ridicînd la un moment dat ochii de pe coala albă de hîrtie, ce se acoperea tot mai mult cu rînduri — rînduri de litere şi cifre, şi privind spre dreapta, se întîlni cu zîmbetul unui coleg de concurs. Luminiţa l-a receptat cu mirare, înţelegînd în acelaşi timp semnificaţia gestului, discret, pe care băiatul i l-a adresat mai mult din ochi: „Merge? Merge?” Involuntar, fata a zîmbit şi ea, răspunzîndu-i printr-un cod asemănător: „Da, merge! Totul e-n regulă!” Pe faţa băiatului s-a aşternut parcă o mulţumire. S-au apucat să scrie amîndoi mai departe.

După cîteva secunde, în care Luminiţa n-a putut să nu se întrebe: „Cine e? O cunoaşte oare de undeva?”, reveni la preocupările de realizare a lucrării, care o acaparară din nou, total. La sfîrşit, cînd totul era gata, după ultima lectură, de verificare, fata privi iarăşi în dreapta ei, abia atunci aducîndu-şi aminte de băiatul ce-i zîmbise încurajator. Terminase şi el. O privi liniştit. Ochii lor s-au întîlnit: încă o dată, şi în ei se putea citi cu uşurinţă mulţumire şi curiozitate.

S-a ridicat mai întîi el şi a predat lucrarea. Ieşind pe

uşă, a privit spre fată, tocmai în clipa în care ea pornea spre catedră. A aşteptat-o pe culoar.

— Mă numesc Gabriel Manta!

— Luminiţa Petreanu!

Şi-au strîns mîinile.

— Cum ţi s-a părut?

— A mers! Chiar foarte bine! Măcar de-ar fi şi celelalte la fel!

— O să fie! Trebuie să reuşim!

Fata a întors privirile spre el. Îi plăcea această siguranţă, care era de fapt mai mult o autoîncurajare. „Dar de cîte ori în viaţă nu ai nevoie de aşa ceva!” se gîndi Luminiţa. Îi plăcea şi „să reuşim”! adică noi, amîndoi.

— Ar fi bine! Altfel...

— Altfel..., reluă băiatul, sigur că ar fi greu să ne întoarcem acasă... De unde eşti?

— Dinspre Cîmpulung-Muscel.

— Dar tu?

— Din Ardeal.

— Salut! Şi, baftă mai departe! spuse Luminiţa la ieşire, zărind-o pe mama ei, care-i făcea semne, nerăbdătoare.

— Salut! La fel! răspunse Gabriel. Ne vedem mîine!

Parcă i-ar fi dat întîlnire... „Aşa şi este! se gîndi fata. Nu ne întîlnim mîine la Economie Politică?”

— Cum a fost? o întrebă mama, galben-pierită de aşteptare şi de spaimă. De ce-ai ieşit aşa repede? Am văzut puţini copii pînă acum... N-ai ştiut?

— Ba da, am ştiut! Am făcut totul şi cred că foarte bine. Linişteşte-te!

— Ai făcut?! întrebă, mirată, mama Luminiţei, în timp ce faţa ei revenea la o culoare normală. Chiar ai rezolvat totul?

— Da, mamă! Totul!

— Bravo, fetiţa mamei! spuse femeia strîngînd-o la piept. Nu ţi-am spus eu că o să fie bine? Ai văzut? Ai plîns degeaba azi-dimineaţă. Sau poate, cine ştie, aşa te-ai descărcat de nervi şi ai putut să lucrezi liniştită. Bravo!

Hai să-ţi dau o prăjitură, sau o îngheţată... ce vrei tu. Cred că o îngheţată ar fi mai bună, e aşa de cald, un profiterol grozav de la Casata. Hai! Dar băiatul acela cine era?

— Un coleg! Am fost repartizaţi în aceeaşi bancă, alături!

— Daa?!...

— Şi a făcut şi el bine?

— Aşa spunea!

— Şi ce mai spunea?

— Nimic! Crede că o să reuşim!

— De unde este el atît de sigur? Are pe cineva?

— Nu ştiu, mamă! Pe cine să aibă? Parcă aici?...

— Ei, cine ştie?!

— Hai, nu mergem? Că a început să mă doară capul.

— Tu să termini cu durerile de cap! în aceste zile, cît ţine examenul, n-are voie să te doară capul. Gata! Acum trebuie să fii perfect lucidă! Eu, dacă nu intri, nu mai merg cu tine acasă. Ce, vrei să mă ştie tot oraşul? ,,Fata lui Petreanu a căzut la facultate!" Nu, asta nu se poate! M-auzi?

— Potoleşte-te, mamă! Te rog! Şi dacă vrei într-adevăr să intru, lasă-mă-n pace! Nu mă mai toca atîta! Fac tot ce pot! Am învăţat, sînt bine pregătită. Am făcut deja o lucrare bună. Sper să reuşesc. Parcă eu ce-mi doresc?!

— Bine, să mergem să ne răcorim puţin. Dar vezi, să mănînci încet, să nu cumva să răceşti, să faci iar..., auzi, să...

În drum spre cofetăria indicată de mama ei, aflată de altfel în imediata apropiere a facultăţii, Luminiţa zăreşte la un moment dat, venind din faţă, la o distanţă de vreo 10 —15 metri, un băiat şi o fată care mergeau fericiţi, ţinîndu-se pe după mijloc. Inima i-a fost, pe loc, înjunghiată de un fior dureros: băiatul nu era altul decît Răzvan, iar fata, fata..., desigur... A simţit că leşină. A prins-o repede pe mama ei de mînă şi-a tras-o sub arcadele 'unui bloc din apropiere, ieşind astfel din raza vizuală a celor doi, care se apropiaseră la cîţiva paşi doar.

— Ce e, ce s-a întîmplat? a întrebat-o speriată mama, privind la faţa ei albă ca varul.

— Mi-e puţin rău! a reuşit să şoptească fata, în timp ce se sprijinea de o coloană de susţinere (era un fel de pasaj prin faţa unor magazine, cu stîlpi mari, plantaţi din loc în loc); cred că emoţiile, căldura... Dar... (a vrut să adauge „Nu te speria, îmi revin!” însă în clipa aceea şi-a simţit stomacul în gît şi n-a mai putut articula nici un cuvînt).

Alăturîndu-şi fruntea de coloana de marmură, puţin rece, Luminiţa şi-a recăpătat repede echilibrul; a deschis ochii, pe care-i ţinuse închişi cîteva zeci de secunde, şi a privit lung în urma celor doi... Mergeau, nepăsători şi fericiţi!...

Mamă-sa îi freca mîinile, cercetînd-o cu mare tulburare...

— Luminiţa, fetiţa mea, ţi-e mai bine?! Doamne-Dumnezeule!...

— Da, mamă! Cred că mi-a trecut! Te rog să mă ierţi, a fost un moment de slăbiciune, dar a trecut. Îţi promit că o să mă ţin tare de-acum înainte! Ai să vezi!...

Au plecat mai departe, spre cofetărie. („în viaţă ai nevoie de atîtea ori de autoîncurajare şi de voinţă! De multă voinţă!”) Mergea de parcă atunci s-ar fi dat jos din pat după o grea operaţie pe care o suferise. O „operaţie” făcută la capătul unei lungi şi zbuciumate aşteptări... La urma urmei, acest lucru se şi petrecuse cu ea: o „operaţie”... În plină stradă, în văzul lumii... „Domnul doctor Răzvan Bărbulescu, marele chirurg”, tăiase în carne vie, aşa, fără nici un fel de pregătire! Tăiase şi trecuse mai departe. Nepăsător şi... neştiutor!

„Cine-o fi? Era frumoasă, din cîte am putut să-mi dau seama! Abia am zărit-o de fapt! Vreo colegă, desigur. A găsit-o, a fost mereu lîngă el, explicabil. Da, acum, totul este explicat, domnule doctor!”

A doua zi, Luminiţa s-a dus cu mai mult curaj la examen. Gabriel o aştepta la intrarea în sală. S-au privit cu plăcere. Fata l-a observat de data aceasta cu atenţie:

era înalt, cu umerii laţi, de sportiv; avea o faţă rotundă, cu trăsături frumoase, ochii negri, în care jucau parcă luminiţe de aur, ce le dădea o anume căldură, iar părul castaniu, bogat, era pieptănat puţin într-o parte, băieţeşte.

— Salve, colega! o întîmpină el cu zîmbetul pe buze.

— Salut! îi răspunse fata, scurt.

— Ţi-e frică?

— Puţin!

— Curaj! Peste trei ore vom fi studenţi! Astăzi o să facem şi mai bine decît ieri. Aşa că ultima lucrare nici n-o să mai conteze...

— Cum să nu conteze? Orice contează; la o adică, şi o sutime poate fi hotărîtoare, te plasează deasupra ori, dimpotrivă, dedesubtul liniei...

— Ştiu, numai că noi nu vom fi în vecinătatea „zonei periculoase" a liniei, ci spre frunte. Ai să Vezi! Baftă! mai apucă să spună el înainte de a se deschide uşa şi a fi poftiţi înăuntru.

— Mulţumesc! Şi ţie!

Într-adevăr, lucrarea la Economie Politică au făcut-o cel mai bine, după cum aveau să constate la rezultatul examenului, care le-a fost cu totul favorabil, plasîndu-i în prima treime a reuşiţilor, cu medii apropiate de 9, cea a lui Gabriel fiind cu cîteva sutimi mai mare decît a colegei sale.

A fost atît de bucuroasă atunci, socotind acest examen prima victorie adevărată din viaţa ei. Mama Luminiţei bineînţeles că a plîns de bucurie, o îmbrăţişa, o săruta, o mîngîia... nu mai ştia ce să-i facă...

— Ţi-am spus eu că vom reuşi? se auzi din spate vocea caldă a lui Gabriel.

Fata s-a întors şi s-a repezit spre el, aproape gata să-l îmbrăţişeze, în acele clipe simţindu-l atît; de aproape de inima ei... Dîndu-şi seama, s-a oprit la timp şi i-a întins mîna.

— Vezi că te plesnesc de-ai să vezi stele verzi! N-ai fost

pînă acum de capul tău şi nici de-acum înainte n-o să fii! Asta s-o ţii bine minte. Fiindcă totdeauna cînd m-ai ascultat pe mine, lucrurile s-au rezolvat cum trebuie... Şi hai odată, ce te mocăi atîta, aşază-ţi mai repede ce ai de aşezat în, dulap şi să plecăm, că mai avem o serie de treburi de făcut.

La ieşirea din cămin s-au întîlnit cu Gabriel.

— Sărut mîna, doamnă Petreanu!

Mama Luminiţei îi răspunse cu o neaşteptată căldură, zîmbindu-i şi întrebîndu-l „ce mai face", dacă, ..s-a aranjat", interesîndu-se mai ales în ce cămin va locui.

— Să ai grijă şi de fata mea! i-a spus, după ce a aflat că i s-a repartizat o cameră în căminul de-alături. Sînteţi colegi, poate mergeţi împreună la cursuri, vezi să nu i se întîmple ceva. Te fac răspunzător, să ştii! îl ameninţă ea, în glumă, cu zîmbetul pe buze. Poate ai şi dumneata o soră, gîndeşte-te că...

— Mamă, se poate? interveni Luminiţa jenată.

— N-am nici o soră, doamnă, dar fiţi sigură că voi avea grijă de... colega mea. „Răspunderea" pe care mi-o încredinţaţi mă onorează, adăugă băiatul cu un ton de uşoară strengărie.

— Te văd un tînăr serios, îşi căută madam Petreanu argumente, în continuare, pentru hotărîrea pe care o luase. Ce sînt părinţii dumiliale?

— Profesori!

— Foarte bine! Şi de unde eşti?

— De pe lîngă Alba-Iulia!

— Un motiv în plus să cred că eşti băiat bun. Sper să nu mă înşel!

— Vă mulţumesc, doamnă!

— Ia ascultă, mamă, ce te-a apucat cu... „Te fac răspunzător..."? îi zise Luminiţa, cînd au rămas din nou singure.

— Lasă-l, dragă, să ştie cu cine are de-a face! Pentru că, chiar dacă ţi-aş interzice eu, tu tot o să umbli

la şcoală cu băiatul ăsta. Şi mai bine cu el decît cu alţii!

Nu ştiu de ce, îmi inspiră încredere. E drăguţ, e voinic, dacă o să ai vreun necaz, te apără el. Numai tu să ai grijă, vezi ca „necazul” să nu-ţi vină tocmai de la cel căruia te-am dat „în răspundere”.

— Eşti teribilă, mamă, zău! îţi umblă mintea ne-maipomenit...

— Bineînţeles că-mi umblă! Dar ia stai, el ce caută la cursuri?

— Cum, „ce caută la cursuri”?

— Da, ce caută la cursuri în anul acesta? Nu e băiat, bărbat, de ce nu este la armată?

— Fiindcă a dat examen la neîncorporabili.

— Şi, mă rog frumos, de ce?

— Nu ştiu, mi se pare că a avut o hepatită. Şi-a amînat armata pentru perioada de după facultate, ori a obţinut scutire... Nu ştiu!

— Mda! zise madam Petreanu, gînditoare.. Deci e cam şubred. Păcat! Un bărbat trebuie să fie zdravăn, să te poţi baza pe el din toate punctele de vedere. El trebuie să ducă greul în gospodărie. Tu un asemenea bărbat să-ţi găseşti!...

Luminiţa nici n-o mai asculta. Se săturase, realmente, de sfaturile mamei sale. Chiar grija aceea nemaipo-menită, care este un lucru demn de toată preţuirea şi căreia, probabil, niciodată nu va avea cum să-i răspundă pe măsură, o apăsa de mult1, fiindcă în foarte multe împrejurări o anihila ca om, ca personalitate.

Ea, Luminiţa, nu avea voie să aibă păreri, iniţiative, ea trebuia să se lase în grija mamei sale, care „face totul pentru ea”, care „gîndeşte” pentru ea (adică la viitorul ei, voia să spună), care „îi vrea numai binele” şi care „trăieşte şi munceşte numai spre a o vedea fericită”.

„Va trebui să fac ceva, fiindcă aşa nu se mai poate. Tutela asta nenorocită mă scoate din minţi.”

— În ceea ce priveşte armata — continuă Elena Pe-treanu — şi eu trebuie să te scutesc. Tu eşti bolnavă, nu poţi să faci faţă la efortul necesar acolo. Şi-apoi, de ce să

nu ai si tu o zi liberă pe săptămînă? Te mai odihneşţi, înveţi mai în linişte, fiindcă eşti şubredă, ştii. doar cîte am pătimit cu tine.

— Mamă, dar nu mai sînt deloc bolnavă, de ce să nu fiu în rînd cu toţi colegii mei? De ce să mă cocoloşeşti în continuare?

— „Să te cocoloşesc" ai spus? Nu ţi-e ruşine! Asta ţi-este răsplata pentru toată grija şi pentru toate suferinţele mele? Ai uitat sutele de injecţii pe care ţi le-am făcut, eu, cu mîna mea, ca să nu las pe altele care te puteau infecta? Sutele de nopţi pierdute la căpătîiul tău...

— Păi, tocmai că mi-ai făcut prea multe injecţii de care, după părerea mea, nu era nevoie, că ai exagerat totul, mamă, totul, şi grija, şi boala, totul! Ai făcut din mine o schiloadă din punct de vedere sufletesc, nu înţelegi? Cînd o să pricepi odată că trebuie să mă laşi şi pe mine să trăiesc, adică să gîndesc cu capul meu, să acţionez după cum socotesc şi eu că trebuie sau nu trebuie, cînd?!

— Mai e mult pînă atunci, Luminiţa mamă! spuse madam Petreanu cu un calm desăvîrşit...

Gabriel Manta şi-a luat în serios rolul de „tutore" al Luminiţei. De fapt, şi-a luat în serios îndemnurile inimii, care îşi făurise un cîntec al ei, aprins, dar delicat în acelaşi timp, pentru fata cu părul castaniu, tuns scurt, cu ochii căprui, migdalaţi, streşiniţi de gene mari, cu obrazul catifelat şi frumos, cu buze ca miezul de piersică bună şi cu trup mlădios şi fragil. O aştepta în fiecare dimineaţă la micul dejun (el ajungea totdeauna primul şi-i păstra şi ei loc la masă), de unde ^plecau împreună spre facultate. La cursuri şi seminarii stăteau mereu alături, la masă la fel, iar drumul spre cămin le era totdeauna comun. Învăţau de asemenea, nu de puţine ori, unul lîngă celălalt la bibliotecă...

Toamna aceea, a anului I, a fost lungă şi frumoasă. S-au plimbat prin cele mai cunoscute parcuri ale Bucureştiului, au văzut spectacole, au discutat mult, mult, şi-au făcut visuri, au luat chiar hotărîri: cel mai tîrziu în

anul III se vor căsători! Lucrul acesta îl ştiau de pe acum toate colegele şi toţi colegii. „Ăştia cred că vor fi primii ce se vor căsători din anul nostru! a spus cineva, la un moment dat. Nu vedeţi? Sînt pierduţi unul după celălalt. Nu rezistă ei pînă la sfîrşit. De altfel, ar fi şi păcat: amîndoi sînt frumoşi, se iubesc, sînt potriviţi din toate punctele de vedere, ce să aştepte altceva? Nu! Gata, cu ei am încheiat socotelile!...”

Cam în acelaşi fel gîndeau şi cei doi tineri în cauză. Numai că lui Gabriel îi era greu să aştepte chiar şi pînă în anul III. După fiecare plimbare sosea la cămin tot mai încordat, mai nervos. De la o vreme a început „să aibă treabă” în unele seri, aşa încît au mai rărit-o cu plimbările; în prima vacanţă de vară, la sfîrşitul anului I, după o vizită scurtă făcută Luminiţei, acasă la părinţii acesteia, a plecat singur la mare, apoi la munte, evitînd orice fel de întîlnire cu fata, care, în corectitudinea comportării ei, nu îndrăznea să meargă nici la ştrandul de pe malul Argeşului, la cîteva sute de metri de casă. A făcut „plajă” pe o magazie toată vara! Nu s-a întîlnit cu nici un băiat, nu s-a plimbat cu nimeni, în ciuda solicitărilor pe care le primea din partea unor foşti colegi de liceu, unii dintre ei actuali colegi de facultate, originari din acelaşi oraş. Din cînd în cînd ieşea să vadă cîte un film, însoţită de mama ei sau de vreo prietenă. Şi în tot acest timp i-a scris multe scrisori, tandre şi calde, lui Gabriel, care i-a răspuns doar la cîteva dintre ele...

La începutul celui de-al doilea an, madam Petreanu şi-a înteţit sfaturile cu care n-o slăbise pe fată în tot anul trecut şi nici în timpul verii.

— Vezi, acum eşti şi mai mare, Luminiţo mamă, să nu cumva să mă faci de rîs! Ai grijă, ai grijă, eu atît îţi spun! Dacă faci cumva vreo prostie, adio, ai terminat-o cu mine! Mă jur că-ţi succesc gîtul cu mîinile mele; eu te-am (făcut, eu te-am crescut — şi cu atîta trudă şi suferinţă (şi iarăşi începea să plîngă) — eu te omor! Aşa să ştii! Iar la nunta ta nu vin nici în ruptul capului! Gîndeşte-te bine. Să nu-ţi

fie milă de el! Bărbaţii sînt... (era să spun „nişte porci”, dar mă abţin) j în orice caz, n-au nici o limită, să ştii! Şi pe urmă cine ştie ce se întîmplă, „pe-aici ţi-e drumul!” Mie de ăsta al tău, drept să-ţi spun, nici nu-mi place. Acum l-am cunoscut mai bine: m-am înşelat, nu e cum credeam la început. E mîţă blîndă în aparenţă, dar în realitate e omul dracului. Asta oricînd te calcă în picioare, trece peste tine — un-doi! Nu ne pricopsim cu el! Nu l-ai văzut cum se încontrează cu mine? M-a pus la punct de cîteva ori! El, pe mine!...

— Bine că s-a găsit cineva să te mai pună la punct şi pe tine!

— Aşaaa?... Bravo! Bravo, fata mamii! Ţii cu el, ai?

— Dar bine, mamă, crezi dumneata că se va mai găsi cineva pe lumea aceasta să te suporte aşa cum te-a suportat o viaţă întreagă tata, cam te-am suportat ea? Adică cineva care să facă numai ce vrei şi cum vrei dumneata? Cineva care să-ţi fie slugă mută, să aibă numai urechi ca să audă comenzile, picioare care să alerge, braţe care să lucreze şi spinare să care, să care, să muncească în neştire? Cum poţi să-ţi imaginezi aşa ceva? Tata e un exemplar unic, să ştii! Altul nu cred să se mai afle. Şi apoi, mie nu-mi trebuie un asemenea om. Sigur că e bine şi necesar să aibă cineva grijă de tine, să simţi mereu sprijinul cuiva, să ştii că nu eşti singur în tot ceea ce faci, dar tot atît de necesar e să fii şi tu părtaş la totul! Dumneata vrei ca mie să-mi găseşti un bărbat care „să mă ţină în vîrful patului”, precum te-ai exprimat cîndva, şi care să-ţi asculte şi să-ţi îndeplinească, fără murmur, poruncile? Dar eu ce statut să am: de schiloadă? Să ne adunăm aşa, la un loc, o schiloadă şi-o slugă? Asta vrei? Sigur că Manta nu este un asemenea om şi nici nu se va putea schimba vreodată!

— Nu este, nu este! Asta ţi-am spus şi eu! De aceea vezi ce faci... fiindcă, mai ales după ultima ciocnire pe care am avut-o cu el, eu nu vreau să-l mai văd. Şi cu asta am terminat.

Aflată între „ciocan şi nicovală” şi încă fără curajul de a lua viaţa pe cont propriu, Luminiţa a început să piardă încet-încet terenul în relaţiile cu Gabriel.

La puţin timp după începerea noului an universitar, acesta a părăsit căminul studenţesc, găsindu-şi o gazdă,

în oraş. Le-a spus părinţilor că „nu poate trăi şi învăţa la grămadă”!

A invitat-o şi pe Luminiţa să-i vadă noua locuinţă — o cameră într-un apartament, cu acces la diversele lui dependinţe. Proprietara casei, o femeie în vîrstă, care rămăsese singură, îi acorda toată libertatea, nu-l deranja cu nimic. Era tocmai ceea ce-şi dorea studentul, care, înţelegînd că fata iubită nu este şi probabil nu va fi niciodată în stare să iasă de sub tiranica tutelă a mamei, a început să-şi orînduiască viaţa după cum îi dictau vrerile şi interesele. In asemenea condiţii, plimbările cu Luminiţa s-au rărit tot mai mult, răceala instalîndu-se treptat între ei.

O nouă şi cumplită suferinţă începea pentru fată. Starea aproape disperată în care va ajunge în curînd va atinge intensitatea maximă atunci cînd, spre sfîrşitul anului şcolar, Luminiţa Petreanu află că băiatul pe care ea încă îl iubea, de care îşi legase toate speranţele şi visurile (în ciuda neînţelegerilor cu mama ei) se căsătoreşte cu altcineva! Vestea a căzut ca un trăsnet

peste sufletul ei.

„Se căsătoreşte?! Se căsătoreşte?!... se întreba cuprinsă aproape de nebunie. A uitat tot ce mi-a spus, tot ce-am visat împreună?! Cum c posibil? Ah! Nimic nu mai este sfînt şi trainic pe lumea asta!”

Cînd a aflat cine este mireasa lui Gabriel, 'uimirea Luminiţei a fost totală. „Cu urîta aceea?” a mai apucat să spună, şi-au cuprins-o ameţelile... Revenindu-şi, s-a întrebat mai departe: „Ce-a găsit la ea? Cum a putut? El nici nu se uita măcar spre femeile urîte. Şi-acum, să-şi ia o asemenea nevastă, care de la vîrsta aceasta are ceva de babă în ea, de joimăriţă cu dinţii scoşi în afară?!” Dar,

cînd a aflat că tînăra doamnă Manta, studentă în acelaşi an, la altă facultate a institutului, este fiica unui om cu mulţi bani şi că tata-socru le-a pus la dispoziţie tinerilor căsătoriţi un apartament într-o vilă, maşină, cu care să vină la cursuri (mai erau două săptămîni pînă la sfîrşitul anului şcolar), şi că le-a asigurat tot ceea ce era necesar spre a-şi petrece vacanţa în străinătate, lucrurile au început, desigur, să capete o altă faţă.

„Păcat! Să te vinzi aşa, e oribil! Sau poate — crine ştie? — mi se pare mie!”

Ultimii doi ani de facultate au fost un adevărat chin. Luminiţa a rămas singură şi, în durerea ei, s-a izolat tot mai adînc de colegi. Mulţi l-au condamnat pe Gabriel. Unii, dimpotrivă, „l-au înţeles” şi l-au aprobat.

— Nu se putea, domnule, a spus la un moment dat unul dintre aceştia, n-avea omul nici o perspectivă cu scorpia de mamă a fetei. Cu ea, nimeni nu s-ar fi putut înţelege!

— Şi, să fim drepţi, nici colegei noastre nu-i face pielea prea multe parale — a intervenit altul mai răutăcios, vrînd să plătească, probabil, cine ştie ce poliţă. N-o vedeţi? Sclifosită, bolnăvicioasă... Păi nici aşa, s-o duci în spinare o viaţă!...

— Şi-apoi şi să aştepţi, iarăşi să aştepţi, să te chinui — aduse altcineva în discuţie argumente mai directe. Anii trec! Uite că Ruxandra (aşa se numea fata cu care se căsătorise Gabriel) n-a mai aşteptat, a ştiut ce vrea şi a rezolvat lucrurile în favoarea ei. Eu o admir!

Izolarea a continuat, de data aceasta prin forţa lucrurilor, şi după absolvirea facultăţii. Întoarsă în oraşul natal, prin repartizare la cerere (ar fi putut să rămînă în Bucureşti, dar mama sa n-a lăsat-o), tînăra licenţiată s-a trezit deodată cu un gol mare în jurul său. Cei mai mulţi băieţi se căsătoriseră cu colegele lor, încă înainte de terminarea studiilor, poate şi pentru a fi repartizaţi împreună cel puţin în aceleaşi localităţi.

Cunoştinţele mai vechi, din oraş, se împuţinaseră şi, în orice caz, printre ele nimeni „nu era potrivit” pentru

Luminiţa, după gusturile Elenei Petreanu, iar la întreprinderea unde fusese încadrată, toată lumea era în vîrstă.

În felul acesta au trecut cîţiva ani. Chinuitori, de-primanţi! Atmosfera devenise de nesuportat. Ce se spe-rase în legătură cu această fată, ce visuri îşi făcuseră nu numai soţii Petreanu, ci şi toate rudele lor de la ţară, din Bucureşti, din alte părţi, cum aşteptaseră cu toţii ca această fiinţă bună, frumoasă, pură, care acum se dovedea şi foarte pricepută acolo unde lucra, fiind avansată în curînd, deşi stagiară încă, în funcţia de şef de serviciu, să-şi împlinească viaţa aşa cum s-ar fi cuvenit, precum merita! Şi ce deziluzie! Pentru toată lumea!

Şi pentru ce, la urma urmei? Care era de fapt vina fetei? Avea ea cu adevărat vreo vină? Lucrurile sînt greu de precizat! Sigur că mai mult curaj de a ieşi de sub tutela mamei nu i-ar fi stricat. După cum mai multă îndemînare în a-şi rostui singură viaţa i-ar fi fost, de asemenea, de folos.

Dar mama!... Aici, adevărurile par să fie mai clare. Par! Pentru că, ia să se fi găsit cineva, un bărbat adevărat, care s-o vrea cu tot dinadinsul pe fată, să vezi cum ar ifi înfruntat-o pe mamă-sa, cum ar fi făcut-o, cu siguranţă, să cedeze din atîtea ifose şi pretenţii, să se modeleze după nevoile noii familii, punîndu-şi astfel în valoare fondul uman, emoţionant, al unei mame adevărate, rare! Dar... Şi totul a curs astfel pînă într-o zi, cînd Luminiţa l-a cunoscut pe viitorul ei soţ.

L-a întâlnit pentru prima dată în casa unei prietene a mamei sale, Monica Barbu. Nu i-a dat nici într-un fel atenţie. A doua zi însă, la poarta întreprinderii, cînd a ieşit de la serviciu, s-a pomenit cu el. A oprit-o.

— Ne-am cunoscut ieri la doamna Barbu. Am reţinut că vă numiţi Luminiţa. Daţi-mi voie să mă mai recomand o dată: Victor Teodorescu!

— Şi pentru asta ai venit astăzi aici, ca să-mi spui cum te cheamă? Am auzit încă de ieri, dar n-am înţeles,

trebuia să-mi spună ceva mai mult numele dumitale?

— Numele nu, dar...

— Dar ce?

— Uite ce e, domnişoară, eu vreau să mă însor!

— Să fii sănătos! Pentru ce-mi spui mie?

— Pentru că şi dumneata vrei să te căsătoreşti.

— Cu dumneata în nici un caz! spuse Luminiţa cu o silă teribilă în glas.

— Şi de ce mă rog?

— Fii, domnule, serios! Te văd ditamai namila de om, poate ai şi ceva minte în capul acela, cum crezi că?!... Dumneata te-ai uitat vreodată în oglindă?

Era roşie ca focul. Se enervase peste măsură. În clipa în care îl întrebase dacă s-a uitat vreodată în oglindă îl privise şi ea cu mai multă atenţie: drept rezultat, simţea cum i se încrîncenează carnea sub piele. Individul avea o faţă cumplită. Ceea ce te izbea mai întîi cînd îl cercetai erau bubele ce-i acopereau obrajii, nişte umflături mari şi roşii, unele purulente, iar printre ele — tot felul de semne, de urme ale altor bube, încît ţi se părea că e tatuat. Chipul mare, parcă cioplit în piatră, colţuros, era luminat) de doi ochi de un albastru spălăcit ca de peşte mort, deasupra cărora stăteau, zburlite, sprîncenele stufoase, decolorate de soare. Părul, cam de aceeaşi culoare, castaniu bătînd spre blond, avea ceva pe el de nisip încleiat cu grăsime. Iar gura — largă de-i ajungea pînă la urechile blegi — te respingea prin buzele subţiri, arse pe jumătate şi încreţite pe la colţuri ca la babe. Înalt, de peste 1 metru şi 90 de centimetri, cu umerii laţi, nu avea, în ciuda acestei staturi, nimic falnic, impunător. Dimpotrivă, privit din spate, ai fi putut jura că are peste şaizeci de ani, deşi nu împlinise decît douăzeci şi şapte. Contribuia la această impresie poziţia bătrînească a corpului, cu umerii lăsaţi, traşi în faţă de mîinile lungi, cu palmele late, ca nişte lopeţi, cu spatele puţin încovoiat, cu capul aplecat, privind spre pămînt, de parcă ar fi cercetat mereu ceva, cu mersul legănat, asemănător

marinarilor, ce pipăie tot timpul terenul, ori al halterofililor, ce-şi potrivesc picioarele la distanţă, căutînd o bază de susţinere...

N-a scăpat de el în ziua aceea, nici în următoarea, şi lucrurile s-au repetat vreo treizeci de zile la rînd, pînă ce, sufocată de insistenţele lui, desperată într-un fel de lipsa oricărei alte cereri în căsătorie, ameţită de vorbele tuturor „binevoitorilor” care-i „tocau” zi de zi, care mai de care, că „e băiat bun, e harnic, e blînd, o iubeşte nespus de mult, e ascultător, va face tot ce va zice ea, are un suflet de aur” etc., etc., n-a avut încotro şi a spus: Da!

— Daa?! Te căsătoreşti cu el? Cu ăsta?!... a întrebat-o atunci madam Petreanu. Să ştii că eu nu l-aş lua nici de frică!

Simţea o durere cumplită în suflet: ce-şi dorise pentru fata ei, pe care o crescuse ca pe o floare rară, străduindu-se s-o apere de cel mai neînsemnat rău de pe lumea aceasta, şi la ce ajunsese!... Cum s-o dea pe mîinile „namilei”?! Nici nu-i spunea altfel decît „namila”! Şi totuşi, pînă la urmă... au început pregătirile în vederea căsătoriei.

Părinţii lui Victor, gospodari de ispravă dintr-o comună aflată cam la vreo 80 de km de oraş, erau încîntaţi de viitoarea lor noră. Au invitat-o pe la ei, i-au: făcut cîteva daruri: un inel, o statuetă, nişte dantelă... O asigurau mereu:

— Are să fie bine, ai să vezi, te iubeşte foarte mult, e băiat bun, n-o să-ţi pară rău!

De cîte ori rămînea singură, Luminiţa izbucnea în plîns. Mergea uneori pe stradă şi se pomenea cu şirul de lacrimi pe obraz. „Doamne, Doamne! se văitau gîndurile ei, sufletul ei. Ce rău am făcut eu pe lumea aceasta să fiu astfel pedepsită?! Atîtea zăpăcite îşi fac de cap, umblă în sus şi-n jos şi găsesc bărbaţi de ţi-e mai mare dragul să-i priveşti. De ce? Cum? Unde este dreptatea? Pentru ce m-am păstrat eu oare pînă la douăzeci şi cinci de ani curată ca lacrima? Nu era, oare, maţi bine?... Şi din nou, ca în

atîtea şi atîtea dăţi în aceşti din urmă ani, pentru ea cenuşii, doldora de suferinţă, se gîndi la Gabriel, pe care aproape că nu-l mai învinuia deloc. Pe sine se învinuia! Ea nu ştiuse cum să-şi orînduiască viaţa. O înnebuniseră „sfaturile” mamei, ameninţările ei... Şi cît de mult l-a iubit! Cît îl mai iubeşte şi acum! Nici el nu poate să fie fericit. Şi el a avut parte de o urîtă! Nu e drept! Nu e drept! Dacă nu ne-am fi cunoscut, dacă nu ne-am fi îndrăgit! Dar aşa...”

Mai am încă timp să spun „Nu!” — o bîntuiau gîndurile pe Luminiţa.

— Mai ai încă timp să spui:„Nu!” — o auzea din cînd în cînd pe mama sa, şoptindu-i, cu ochii în lacrimi.

„Ce să mă mai gîndesc, mamă? ar fi vrut să-i răspundă. Probabil că aceasta este Golgota mea! Ajută-mă cel puţin acum s-o urc demnă!”

Şi a urcat-o! în faţa ofiţerului stării civile, ca să poată spune „Da!”, i-a trebuit un mare efort de voinţă. La făcut şi a învins! A fost în stare chiar să zîmbească, să primească felicitările, îmbrăţişările, să fie „fericită”!

Dar ziua căsătoriei civile a trecut, a trecut şi ziua nunţii, cînd ea a fost „una dintre cele mai frumoase mirese din cîte au putut fi văzute prin părţile locului”, după cum spunea lumea, şi a sosit noaptea în care trebuia să rămînă singură cu Victor, soţul ei!...

A făcut febră, s-a îmbolnăvit de spaimă, de silă! L-a rugat s-o mai amîne, că nu se simte bine, că... Nici

o îngăduinţă! Şi-a cerut drepturile! Şi le-a luat! Cu lumina aprinsă! Mare! S-o vadă...

Ca să poată să treacă şi peste acest moment, şi-a mobilizat, din nou, forţele de dinăuntru. („în viaţă ai nevoie de atîtea ori de autoîncurajare şi de voinţă, de multă voinţă! Ca şi de autoiluzionare!”)

„Gabriel! Gabriel! Iubitule!” murmura sufletul fetei, în timp ce de sub pleoapele, strînse peste luminile ochilor, printre genele mari şi întoarse se zămisleau calde mărgăritare...

4

— Alo! Casa Dănescu? Răzvan Bărbulescu la telefon!
— Un accident?!
— Nu vă speriaţi, e ceva banal: o fractură la braţul stîng şi două coaste fisurate puţin... Se pare însă că soţul e mai grav.
— Soţul?...
— Da, el e la Spitalul nr. 9. S-a lovit la cap!
— Bine, dar ştiam că...
— Poftim?
— Nu, nimic! Spune-i că vin chiar în seara aceasta.
— Tu eşti acolo?
— Da! Rămîn toată noaptea. Sînt de gardă!

5

După convorbirea cu Dragoş Dănescu, unchiul Luminiţei, Răzvan intră în salon. Accidentata dormea. Medicul cercetă puţin fişa de la capătul patului. „Deci Teodorescu se numeşte. Teodorescu şi mai cum? In sfîrşit, mă descurc eu!" Ieşi fără să fie observat, îndreptîn- du-se către cabinetul medicilor. Înregistră, grăbit, pe discul de telefon numărul Spitalului nr. 9.

— Alo! Alo! Spitalul numărul 9? Medicul Răzvan Bărbulescu, de la Urgenţă, la telefon. A fost internat la dumneavoastră, acum două zile, un accidentat, Teodorescu se numeşte, un bărbat tînăr, pînă în treizeci de ani. Mă interesează care e situaţia lui. Fiţi, vă rog, amabilă, domnişoară... Cum? Nu e nici un Teodorescu proaspăt internat? Nu se poate! Mi-a spus doar soţia lui. Da, ea e aici la noi, e mai puţin grav lovită. Cinee? Manta? Manta Gabriel?! Cîţi ani are? Douăzeci şi şase? Accident de maşină, de-acum două zile. Da! Lovit la cap! Bine! Vă mulţumesc, domnişoară! Mulţumesc! La revedere!

6

„Luminiţa accidentată! îşi spuse Dănescu după ce închise telefonul. Ce-o fi căutat la Bucureşti? Şi în maşina cui o fi fost? Dar de unde pînă unde Victor cu ea?! Nu cumva s-or fi împăcat? Nu cred! E imposibil!”

Îl văzuse pentru prima dată abia la nuntă. Fata venise o dată cu el prin Bucureşti, dar ziaristul nu se întîmplase acasă.

— Ei, cum e? o întreabă el atunci pe soţie.

— Vorba sorei tale: nu l-aş lua nici dacă ar fi ultimul de pe pămînt!

— Şi fata aceea a înnebunit? Ce e eu ea? Ei îi place?

— Ea nu spune nimic altceva în afară de faptul că şi-a dat o dată cuvîntul şi că nu-l mai ia înapoi.

— „Cuvîntul”, „cuvîntul”! E bine să-ţi păstrezi cuvîntul, dar într-o situaţie ca aceasta e tot atît de bine să deschizi ochii mari, să cumpăneşti. In fond, de cît timp îl cunoaşte? Parcă spuneaţi că nu e mai mult de o lună, o lună şi ceva! Păi ce poţi să afli despre un om într-o lună? Şi încă despre unul pe care vrei să-l iei lîngă tine pentru toată viaţa!... Ce şt-ie ea despre el? A avut timp să-l cunoască, mă rog, cît de cît?

— Cică e bun, e blînd, o iubeşte... E mare, aşa cum vrea soră-ta, adică bun ,să facă treabă, să nu cumva să se spetească odorul muncind!

— Dacă n-aş şti cîte ai făcut pentru ele — şi pentru Luminiţa, şi pentru maică-sa — aş zice că eşti răutăcioasă. Dar aşa...

— Dragoş, nu pot s-o văd pe Luminiţa lîngă... haplea acela! Ce să-ţi spun, mă doare sufletul!

Această senzaţie a avut-o şi el cînd l-a văzut pentru prima dată: că-l doare sufletul! A simţit cum parcă un fulger de foc îi taie pieptul, străbătlîndu-i inima, toată fiinţa. Era în faţa casei, lîngă maşină. Sosise de la

Bucureşti de cîteva minute. Se făceau ultimele pregătiri înaintea plecării la cununie. L-a zărit agitîndu-se pe-acolo. Deşi nu-l cunoştea, l-a bănuit după ţinută: haine negre, papion alb, floare mare de ginere pe rever. Şi-apoi l-a şi strigat cineva: Victore! Victore!

Atunci, s-a uitat mai bine la el şi a simţit, pur şi simplu, cum ameţeşte.

Biata Luminiţa! a murmurat, fără să vrea. Soţia, care tocmai se apropia, îi spuse:

— Ţi-ai văzut nepotul? Uite-l acolo! Hai să-ţi fac cunoştinţă cu el!

— Nu-mi trebuie! a răspuns Dănescu bosumflat.

— Poftim?

— Nu-mi trebuie! a repetat el, nu e clar?

Soţia a zîmbit trist şi a plecat.

S-au aflat faţă-n faţă doar în momentul în care a trebuit să-i felicite, după cununie. Cînd i-a spus că-i doreşte „din toată inima să fie fericită", Luminiţei i s-au umezit ochii. Pxnă atunci se ţinuse tare, zîmbise, arăta senină, încîntată, astfel că, privind-o, ziaristul nu ştia ce să creadă despre ea. In clipa aceea, i-a văzut sufletul in ochi. „Biata de tine!" şi-a zis el, încă o dată.

Nenorocirea a început curînd, la nici o lună de la căsătorie. Voiajul de nuntă n-a durat mai mult de două săptămîni. Toată lumea aştepta s-o vadă pe Luminiţa.

— Ei, cum e? a întrebai-o, mai întîi, mamă-sa.

— Bine!

— Ce înseamnă „bine"?

— Bine!

— Atît?

— Atît!

Şi într-adevăr, nimic mai mult n-au scos de la ea. Tînăra soţie se autoconvingea, în fiecare zi, că totul e bine şi, mai ales, că trebuie să fie bine! „Acum, cu adevărat nu mai pot să dau înapoi! E bărbatul meu, trebuie să ne împăcăm..."

Numai că...

„Harnicul” de dinainte de nuntă nu numai că nu făcea nimic în gospodărie (Luminiţa primise, din partea întreprinderii unde lucra, o garsonieră foarte bună, într-un bloc, pe care părinţii ei i-o amenajaseră cu tot ceea ce o familie tînără avea nevoie), dar a început să fugă de la serviciu (la care abia de curînd fusese încadrat),, să vină acasă şi să se culce. Dormea cîte-o jumătate de zi şi noaptea întreagă, la un loc, şi nu se mai sătura.

— Poate eşti bolnav, du-te la medic! Ce e cu atîta somn? îi spuse soţia într-o zi.

— N-am nimic, dragă! a răspuns el, nepăsător. Mi-e somn pur şi simplu! Aşa dorm eu!

— Şi socoteşti acest lucru normal?

— Nu m-am întrebat şi nici nu vreau să mă întreb, pentru că îmi place să dorm!

— Dar mai sînt şi alte lucruri de făcut în viaţă, cu atît mai mult cu cît ai doar douăzeci şi şapte de ani şi te-ai însurat de cinci săptămîni.

— O să le fac în restul timpului!

— Bine, dar de la serviciu de ce pleci cu ore întregi înainte de a se termina programul?

— Cine ţi-a spus că plec de la serviciu?

— Inginerul-şef i-a spus tatei; se cunosc foarte bine. Cum poţi să faci aşa ceva? Nici n-ai intrat bine intr-un loc de muncă şi-ţi scrii o asemenea carte de vizită? Din partea cealaltă, dacă nu plecai, am aflat că te dădeau afară...

— Ia ascultă, dragă, tu nu cumva eşti de la Miliţie? Uită-te cu cine m-am însurat!... Te rog să nu te mai amesteci în treburile mele! Ai înţeles?

— Eu credeam că treburile tale, ca şi treburile mele, sînt ale noastre! Şi că trebuie să ne intereseze.

— Ba pardon! Tu să-ţi vezi de serviciul tău, de şefia ta, şi să nu mă mai controlezi pe mine. Eşti şefă acolo la tine, nu şi acasă. Sau tovărăşica este jignită de faptul că soţul ei nu se ridică la înălţimea...

— Termină, Victore! Nu ţi-e jenă să trăncăneşti de

pomană?

— Tu să termini! Eu îmi aranjez viaţa aşa cum doresc, nu după cum o să-mi diotaţi tu şi cu mă-ta! Că şi ea a venit să mă socotească astăzi. Â deranjat-o, ca şi pe tine, că m-a găsit acasă, dormind. Am dat-o afară!

— Poftim?!

— Am dat-o pe uşă afară! Aşa cum ai auzit!

— Ce fel de om eşti tu, Victore?

— Asta, pe care de-abia acum îl cunoşti!

Într-adevăr, plicticosul, blîndul, de dinainte de nuntă,

nu era în realitate decît' un bădăran ordinar, fără nici un fel de scrupul.

Într-o sîmbătă după amiază a dispărut. N-a mai venit de la serviciu. Luminiţa, îngrijorată, n-a ieşit din casă, aşteptîndu-l. A sosit duminică seară, pe la ora 22.

— De unde vii, omule?

— Am fost pe la mama, la ţară! Ştiam că nu-ţi face plăcere să mergi. Aşa că...

— Dar de unde ai tras această concluzie? Părinţii tăi mi-au plăcuţi de la început, sînt oameni serioşi şi gospodari, m-aş fi bucurat să-i revăd! Şi, în afară de acest lucru, eu ce sînt? Eu nu trebuie să ştiu unde eşti? De ce să fiu eu obligată să te aştept în casă peste treizeci de ore? Şi să mă frămînt, neştiind ce s-a întîmplat cu tine?!

— Am avut o ocazie, un prieten cu maşina, a trebuit să plec urgent şi n-am avut cum să te anunţ, că doar n-avem telefon acasă.

— Dar de ce nu mi-ai telefonat la serviciu, dacă aveai de gînd să pleci? Nişte reguli elementare de civilizaţie, dacă nu şi altceva, te-ar fi obligat, desigur...

— Uite că eu nu sînt atît de civilizat ca tine... Asta e!

— Nu numai că nu eşti civilizat, dar eşti şi mincinos.

— Poftim?

— Un mincinos şi-un necinstit!

— Nu-ţi permit!

— Tu nu-mi permiţi mie! Ce să-mi permiţi? Să-ţi spun adevărul? Adevărul iese singur la lumină, să ştii!... Acum

o jumătate de oră a telefonat la mama tatăl tău. Se interesa ce mai facem, cum o ducem. A zis că mîine dimineaţă e aici, să te vadă, că i s-a făcut dor de tine!...

Se albise la faţă. Era încurcat, speriat chiar. Ştia că tatăl său îl mai bătuse de multe ori. Chiar după ce terminase facultatea. Şi are o palmă!...

— Luminiţa, te rog să mă ierţi! Uite, îngenunchi în faţa ta şi te rog: lartă-mă! N-o să mai fac! Am fost cu nişte amici şi-am jucat pocher... Am cîştiigat 200 de lei, 200 de lei, înţelegi? Iată-le! (A scos banii, pe care-i arăta, cu mîinile tremurînde.) Ştii cum e cînd joci, te antrenezi...

— Nu ştiu cum e cînd joci! Şi nici nu vreau să ştiu! Mi-e silă! De tine, şi de amicii tăi, şi de pocherul vostru! Ai înţeles? Mi-e silă!

I-a întors spatele şi a plecat în bucătărie. El s-a ridicat şi s-a dus după ea. A rămas în rama uşii, „cît mi ţi-i melianul”, cum ar fi spus Creangă. Tăcea.

— Victore, i-a spus soţia, ia, te rog, loc pe scaun. S-a aşezat şi ea pe celălalt. Să stăm puţin de vorbă. Tu de ce te-ai însurat?

— Ce fel de vorbă e asta?

— Da, tu de ce te-ai însurat? Şi, mai ales, de ce te-ai însurat cu mine? Ştii bine că de mii de ori ţi-am spus că eu nu vreau să te iau de bărbat. Nu ţi-a păsat de ceea ce auzeai. Ai insistat, m-ai rugat, mi-ai spus că mă iubeşti, „că fără mine nu poţi trăi”; mi-ai promis cîte-n lună şi-n stele! De ce toate acestea? De ce acest circ? Ţi-am făcut eu vreun rău ca să-ţi baţi joc de mine?

— Dar nu pricep de ce te plîngi?! Asemenea lucruri — mici neînţelegeri, că doar nu sînt altceva — aud şi eu că se întîmplă în toate familiile. Tu de ce te plîngi?

Luminiţa înmărmurise de uimire. „E un înapoiat mintal, ori un cinic?” se întreba. S-a ridicat de pe scaun şi i-a spus:

— Să nu vii în pat lingă mine! Dormi pe canapea sau te duci unde vrei!

Dimineaţă, cînd a sosit tatăl său, l-au judecat amîndoi.

La un moment dat, în timp ce ea pregătea o cafea, în bucătărie, l-a auzit pe Victor strigînd:

— Să nu dai!

În ciuda acestor vorbe însă, tatăl i-a aplicat, cu sete, două palme, care-au răsunat pînă în stradă. Era mai înalt decît Victor şi mai solid, bărbat în toată forţa, în vîrstă de vreo cincizeci şi cinci de ani.

— Dacă nu-ţi bagi minţile-n cap, te omor, derbedeule! l-a auzit Luminiţa judecîndu-l, în continuare. Ai găsit o femeie cum nu ţi-ai imaginat nici în visurile tale cele mai alese şi te-ai apucat s-o batjocoreşti? Ce eşti, mă, tu? Animal?! De unde-ai apărut tu în neamul nostru: puturos, mincinos, hahaleră, om de nimic? De unde? Nu te uiţi, mă, la tine că i se face silă oricui numai dacă te priveşte cum arăţi cu mutra asta scîrboasă, Cu bubele de pe t;ine, dar să te mai şi accepte în pat, în intimitate?... Ar trebui să-i săruţi urmele, să mergi în genunchi în faţa ei... Şi tu? Ce faci? Lipseşti de-acasă cu zi, cu noapte, la cîteva luni după însurătoare; ori fugi de la serviciu şi te culci, dormi ca animalul, ca „să mai creşti”! De ce n-ai spus, mă, că nu te simţi în stare să întemeiezi o familie, de ce ne-ai mai băgat la cheltuieli, la încurcături, ai făcut şi fata asta de ruşine?...

— Tată! scînci Victor de lîngă un fotoliu, unde ajunsese în urma palmelor, îţi promit...

— Ce-mi promiţi, mă, ce-mi promiţi? zise bătrînul Teodorescu apropiindu-se de el, în timp ce fiul ridică braţul să se ferească de o nouă lovitură. De cîte ori mi-ai promis tu pînă acum că te faci om serios? Spune, de cîte?

— Ai să vezi... Uite...

Intrînd pe uşă cu cafelele, Luminiţa s-a purtat în aşa fel încît a dat impresia că n-a auzit şi n-a văzut nimic din ceea ce se întîmplase. A ascultat, încă o dată, vorbele de încurajare ale socrului său, hotărînd în consecinţă să mai încerce, în speranţa că Victor se va schimba.

O vreme, aşa se părea! Luminiţa căpătase curaj. A-ceasta şi pentru faptul că n-ar fi vrut în ruptul capului să

se dea bătută. Cînd hotărîse să-l ia de bărbat, nu se gîndise nicidecum să facă o simplă încercare, să vadă dacă „merge”, ci pornise cu gîndul sănătos de a-şi întemeia o familie pentru toată viaţa. (Deşi hotărîrea ei fusese luată după atîta zbucium, după îndoieli, reticenţe şi spaime. Ou atît mai puţin ar fi vrut ca acestea să se adeverească.)

Iată însă că bărbatul a început să-şi dea din nou în petic, cum spun oamenii prin părţile locului. Adică „să uite”, de pildă, s-o mai ajute pe Luminiţa la treburile gospodăriei; (cu toate că nu avea nimic altceva de făcut; de cînd se căsătorise — aproape o jumătate de an — nu deschisese o carte, din care să citească un rînd; a, da, citea uneori Sportul! De altfel, orice fel de conversaţie a lui cu cineva: cunoscut, prieten, vecin putea să aibă loc numai dacă se referea la probleme sportive. In afară de sport, un cuvînt nu putea să scoată: despre literatură, artă, ştiinţă, despre un film văzut sau despre un spectacol, o emisiune, despre ce se întîmplă în lume... Nu putea să închege o frază despre nici unul dintre aceste domenii, despre nici o temă, o problemă oarecare. Nici nu se străduia. Acest lucru ieşea, pur şi simplu, din preocupările lui. La sport, în schimb, se socotea „as”! Pînă într-o zi, cînd un vecin de apartament, cu care îi plăcea „să discute”, „l-a încuiat”, dovedindu-i că nu ştie nişte lucruri elementare dintre cele ce se petreceau în lumea sportivă. De-atunci, n-a mai avut ochi să-l vadă:

— Nesuferitul acela care face pe deşteptul! Să nu-l mai prind pe-aici!

— Dar tu îl chemai! i-a răspuns Luminiţa. Omul n-a venit niciodată din proprie iniţiativă.

— Uite că nu-l mai chem!

— Foarte bine, asta înseamnă c~o să ai mai mult timp să faci şi tu cîte ceva!

— N-aş crede!

— Victore, iarăşi începem să discutăm?

— De ce să discutăm? Lucrurile sînt clare: treburile

gospodăriei sînt treburile femeii.

— Şi ale bărbatului care sînt?

— Altele!

— De pildă?

— Uite, vezi, tu vrei „să discutăm”, să ne certăm! Şi ca să evit acest lucru, eu mă culc! (Şi s-a culcat.)

Plecările, clandestine, de la serviciu au început, de asemenea, să se repete. Dar Victor nu mai venea acum acasă să se culce, ca să-l mai surprindă părinţii Luminiţei, care treceau din cînd în cînd pe-acolo, pentru cîte-o treabă (aveau şi ei o cheie a apartamentului). El ştie pe unde umbla, dar de la serviciu chiulea, în mod sigur. A primit şi o serie de penalizări pentru aceasta (reţineri din retribuţie, ca şi avertismentul că i se va desface contractul de muncă).

Comportarea, gesturile de bădăran şi, în fond, de om lipsit de afecţiune sufletească pentru soţia sa puteau fi zilnic constatate. La un moment dat, Luminiţei îi era rău: o chinuia cumplit o măsea de minte care nu reuşea să străpungă gingia şi să-şi facă apariţia. Locul se umflase şi devenise extrem de dureros. Un medic incompetent de la policlinica de specialitate din oraş i-a spus nici mai mult, nici mai puţin decît că, după părerea lui, „e vorba de o tumoare malignă!” Cum era şi firesc, vestea a cutremurat-o pe bolnavă, ca şi pe părinţii acesteia, care au hotărît s-o transporte imediat cu maşina unor prieteni la Bucureşti, spre a consulta şi alţi doctori. Aflînd diagnosticul pus de medicul din oraş, Victor a rămas aproape nepăsător. Şi ca să-şi confirme nepăsarea, cînd Luminiţa şi-a strîns cîteva lucruri în grabă ca să plece la Bucureşti, el n-a socotit că e necesar s-o conducă măcar din casă pînă-n faţa blocului, unde o aştepta maşina. A rămas întins pe canapea, citind Sportul.

Din fericire, la Bucureşti lucrurile s-au lămurit uşor: bolnavei i s-a făcut o simplă incizie, prin care a fost eliberată măseaua buclucaşă.

întorcîndu-se acasă, Luminiţa află că între timp fusese

pe la ei mama lui Victor, care le adusese cîte ceva. Femeia s-a bucurat, exprimîndu-şi totodată regretul că nu s-au întîlnit. Dar, după cîteva zile, căutînd prin şifonier, a avut o surpriză care a îndurerat-o peste măsură: sub nişte lucruri a descoperit mai multe bucăţi dintr-o plăcintă cu mere. Contrariată, a cerut explicaţii.

— A adus-o mama! a răspuns Victor, cu seninătate. Le-am pus acolo, fiindcă tu tot nu mănînci. Ştiam că te doare măseaua... Şi-apoi, ai cam luat proporţii, continuă el, în timp ce o măsura din ochi. Să ştii că dacă te în- graşi mai mult, eu nu merg cu tine pe stradă, să fie clar! Ori tu mergi înainte şi eu în urmă, sau invers, dar nu ne cunoaştem!

A trecut anul, anul acela pe la mijlocul păruia ei se căsătoriseră. Revelionul l-au petrecu# la ţară, la o verişoară de-a Luminiţei. A fost frumos. Gazdele s-au pregătit cu de toate şi i-au primit cu inimă deschisă şi cu mare bucurie. Au stat şi în ziua următoare: au mîncat, s-au distrat. În sfîrşit, a treia zi au plecat spre casă. Verişoara Luminiţei şi prietenul ei, amîndoi studenţi, i-au însoţit pînă în oraş. Au trecut pe-acasă pe la tînăra familie Teodorescu. Au fost opriţi la masă.

— Victore, adu nişte portocale din bucătărie, i-a spus Luminiţa la un moment dat soţului ei.

A venit cu o singură portocală. A curăţit-o, a împărţit-o în două şi-a oferit-o musafirilor.

— Ce e asta, omule? a întrebat gazda. Nu mai sînt portocale?

— Ba sînt! Dar eu nu mănînc. Iar lor le ajunge una singură. Zilele acestea au mîncat prea multe!...

Peste vreo două săptămîni, se afla în sufragerie. Tocmai venise de la serviciu. Scoţînd ceva din buzunarul de la spate, i-a căzut un ghemotoc de bani. N-a observat. Luminiţa i-a ridicat, s-a dus în bucătărie şi i-a numărat: 1000 de lei. L-a chemat şi l-a întrebat ce e cu ei?

încurcat, a răspuns că îi strînge ca să-i cumpere un cadou frumos de ziua ei. Cînd, peste încă două săptămîni,

această zi a sosit, i-a cumpărat trei fire de garoafă.

— Şi cu banii?

— Nu-i mai am, i-am pierdut.

— Cum i-ai pierdut?

— La pocher!

— Bravo!... Victore, îţi mai aminteşti ce i-ai promis tatălui tău?

— Sigur că-mi amintesc, dar eu ăsta sînt, şi de schimbat n-o să mă schimb niciodată! Dacă-ţi place! Dacă nu — liber! Eşti liberă să pleci unde vezi cu ochii şi să mă laşi în pace!

Toate acestea i le relatase cu de-amănuntul lui Dănescu sora sa, Elena Petreanu, plîngînd şi blestemînd.

— Asta are bube nu numai pe faţă şi pe unde mai spuneţi voi, ci şi pe suflet! spuse atunci ziaristul, ca o concluzie la tot ceea ce auzise. Acelea nu se vindecă niciodată. Sînt fără leac. Aşa că bine a făcut nepoata că a introdus divorţ. Şi care a fost reacţia domnului Teodorescu?

— La prima înfăţişare a spus că el „nu are nevastă de lăsat”, deci că nu e de acord.

— Bine, dar cele pe care le-aţi ascultat în acţiunea intentată sînt adevărate? l-a întrebat judecătorul. Ce aveţi de spus?

— Sînt şi exagerări! a răspuns.

— A avut el bunul-simţ să recunoască?!

— Deci, în cea mai mare măsură lucrurile stau aşa! a adăugat omul legii. Atunci, vă opuneţi zadarnic...

— În continuare nu s-a mai împotrivit, dar a cerut „să fie despăgubit”, să se împartă între ei totul, totul! Ne-a cerut să-i plătim tot ce-au cheltuit părinţii lui la nuntă, şi-a luat înapoi cadourile făcute de aceştia Luminiţei, care deveniseră, după cum se spune, „bunuri personale” şi nu se iau în seamă într-o acţiune de departajare (era vorba de un inel, o statuetă din nu ştiu ce, pînă şi dantela pe care i-o dăduse mama lui a trebuit să i-o plătim, fiindcă o folosisem la nişte bluze). A cerut, de asemenea,

verigheta; a împărţit pe din două toate „bunurile” comune. A ajuns pînă acolo încît n-a plecat din casă pînă nu a luat şi jumătate din cadourile primite de Luminiţa de ziua ei de la nişte prieteni. A luat şi o sticlă de ulei, din două pe care le aveau în cămară, o traistă cu cartofi, cîteva cepe, „cîntărind” ca totul să fie „pe jumătate”, sau dacă se poate ceva mai mult la el, a numărat sticlele goale şi-a pus deoparte, pentru el, cîte i se cuveneau.., A fost cumplit! La tot acest tîrg mizerabil, Luminiţa n-a vrut să participe. I-a daţi voie să ia tot ce vrea şi cît vrea, numai să plece. O mătuşă de-a lui şi bărbatul acesteia, care veniseră cu o maşină, să-l ajute, s-au simţit îngrozitor asistînd la acest spectacol al degradării. Un om tînăr cu astfel de apucături, nu se poate ceva mai jalnic! Şi tocmai de un asemenea individ a avut parte fata mea!

Elena Petreanu şi-a încheiat povestirea cu lacrimi, aşa cum făcea de obicei atunci cînd vorbea despre Luminiţa.

Trecuseră cîteva luni de atunci. Divorţul îşi continuase cursul, din cîte ştia Dragoş Dănescu, trebuind să ajungă în curînd la ultima filă. „Să se fi împăcat nepoata cu «bubosul»? Nu se poate!” se gîndea ziaristul în timp ce se îndrepta spre spital.

7

— Am telefonat!

— Da? Şi?...

— Vine să te vadă. In seara aceasta.

— Mulţumesc!

— Am telefonat şi la Spitalul numărul 9...

Obrajii Luminiţei au devenit două coli albe de hîrtie.

— Deci ai aflat!... Spune-mi, ce face?

— Se pare că nu prea bine. Răzvan îi priveşte mîinile. „Verigheta” de pe deget se răsucise între timp şi devenise ceea ce era: un inel.

— Cine e?

8

— Suferisem mult şi cumplit după minunea aceea de vară

— Te rog să mă ierţi, Luminiţa! Ştii...

— Prea tîrziu, Răzvane! Ştiu: „Ochii care nu se văd”...

— O colegă, cu care m-am căsătorit. Avem un băieţel de trei ani! „Pe drum” se află, sperăm, o fetiţă...

— Foarte bine! Bravo! Să fiţi fericiţi!

— Mulţumesc!

Bolnava respiră adînc, făcînd eforturi ca să-şi revină şi să poată continua.

— V-am văzut întîmplător — pe tine şi probabil pe viitoarea ta soţie, pe atunci — după ce dădusem prima lucrare. Mergeaţi fericiţi pe stradă, ţinîndu-vă pe după mijloc. Mi s-a făcut rău, am fost la un pas de a-mi pierde cunoştinţa...

Mîinile tînărului doctor se frămîntă neputincioase.

— Mi-am revenit şi m-am dus cu mama la cofetărie să mănînc un profiterol. (Zîmbeşte amar.) Iar a doua zi mi-am continuat examenul. Fusesem repartizaţi în aceeaşi bancă. Am stat deci alături la toate cele trei lucrări. Ne-am împrietenit şi am rămas prieteni timp de doi ani. Ţineam mult la el, aşa cum doar... (ar fi vrut să spună la el, Răzvan, mai ţinuse...) Şi el mă iubea! Şi totuşi ne-am despărţit.

— De ce? Ce s-a întîmplat?

— A apărut alta, care n-a mai avut pretenţia să rămînă fată cuminte pînă la căsătorie. Astfel am rămas din nou, singură, de data aceasta singură in mijlocul unor colegi care mă priveau cu mirare, neînţelegînd cum din aşa ceva se poate sfărîma o prietenie ca a noastră, ce trecuse pînă atunci drept exemplară: eram doi oameni parcă făcuţi anume unul pentru celălalt.

Cred, sînt sigură că la această „operă” nefericită a

contribut şi mama, care l-a speriat pe Gabriel cu pretenţiile ei, cu perspectiva ce ne-o înfăţişa mereu de „a se ocupa de noi” şi de a ne orîndui viaţa numai aşa cum credea şi dorea ea. Cu personalitatea lui debordantă, Gabriel Manta nu putea nici măcar concepe o asemenea viaţă sub tutelă. Dar bineînţeles că au fost şi celelalte elemente pe care ţi le-am amintit şi toate la un loc au creat ruptura.

Eu am rămas — nu mă sfiesc s-o spun — realmente cu sufletul mutilat. Nu puteam să înţeleg nimic şi să accept. Mă întrebam: „Cine oare m-a blestemat să ajung astfel?” Săraca de mine! Nici nu bănuiam că acela era doar un palid început pentru ceea ce avea să urmeze.

Fără nici un fel de vină — în afara aceleia, poate, că n-am fost în stare să hotărăsc de una singură ce să fac cu viaţa mea — ajunsesem, oarecum, o stigmatizată. Toată lumea se întreba: „De ce?”

Băieţii care pînă atunci ar fi fost în stare oricînd să-i devină rivali lui Gabriel (în perioada în care înţelegea că trebuie să se lupte cu el — unul dintre cei mai arătoşi şi mai de ispravă studenţi) acum mă ocoleau cu sfială ori mă tratau ca pe-o infirmă: pentru toţi eram „aceea părăsită de Manta”! Şi iarăşi întrebarea: „De ce?”

Şi, la urma urmelor, acest fel de a privi şi trata situaţia era determinat şi de altceva: către sfîrşitul anului II (cînd s-a petrecut „catastrofa”), cu atît mai mult în anul următor, „perechile” erau deja făcute. Ştii cum se întîmplă în studenţie: căsniciile, cele mai multe, se aranjează în primii doi ani şi se desăvîrşesc în următorii (doar şi ţie ţi s-a întîmplat la fel).

Aşa că priveam în jurul meu, nedumerită, şi vedeam pustiul. N-aş putea spune că n-au mai apărut unul, altul. Dar după cîteva tatonări se lămureau că eu, deocamdată... pînă la căsătorie... Şi se lăsau păgubaşi. Oamenii voiau să fie siguri de pe-atunci! Iar eu mă gândeam la mama, care...

Ce să-ţi spun? Mi-e şi silă să-ţi povestesc. Pentru că mi-

e silă de acest fel de a concepe viaţa: nu pot să înţeleg cum una dintre cele mai alese, mai rare trăsături ale unei fiinţe — puritatea unei fete — poate deveni piedică în împlinirea unui destin. Probabil că sînt eu înapoiată, dar nu înţeleg, asta e!...

Viaţa însă a luat-o cu siguranţă pe lîngă mine, şi eu am rămas în urma ei, şi ea se tot depărta, iar eu o priveam tot mai de departe. Pînă n-am mai văzut aproape nimic.

Atunci mi-a apărut Nimicul! Un mare nimic: bubos, bătrînicios, aproape slut pe din afară şi cumplit de «lut, cum aveam să descopăr, pe dinăuntru. Acesta a fost mirele meu, soţul meu! Pentru el „m-am păstrat” pură! A meritat, ce zici?!...

Tînărul medic era ca de piatră. Privea prin fereastră în întunericul de-afară. Parcă nici nu asculta... Deodată, în faţa ochilor îi apare o lumină, o imensă petală albă, înconjurată de raze de aur. Ochii căprui, migdalaţi, cu gene mari şi întoarse, bat cu mirare din aripile pleoapelor, îmbrăţişînd coloane înalte de marmură. Îşi aşază nedumerită geamantanul lîngă picioare. Rochia, ca o spumă, din pînză topită, modelată pe trupul subţire, fîlfîie într-o înfiorare uşoară, ca un oftat, pe care mîinile fetei îl domolesc în grabă.

El, Răzvan, coboară în fugă treptele scării pe care se afla şi-i iese în întîmpinare, şoptindu-i cu glas de miere şi foc:

„Fiţi binevenită, domnişoară! Numele meu e... Tocmai mă pregăteam să... vă primesc... Fiţi binevenită!...”

Degetele lui mîngîie cu nespusă afecţiune, amestecată cu durere şi regret, pe cele ale Luminiţei, ducîndu-i-le apoi la buze şi sărutîndu-i-le pe rînd...

— N-am putere să-ţi relatez despre întregul calvar! De-ajuns să-ţi spun că mai e mult pînă să se împlinească un an de la căsătorie, şi noi aşteptăm ultima înfăţişare în cadrul divorţului.

Cu Manta m-am întîlnit întîmplător, acum cîteva zile. Terminasem un curs de reciclare. Era vineri, spre seară.

Mergeam pe Calea Victoriei, căutînd un magazin de la care voiam să-mi cumpăr ceva. A trecut pe lingă mine o maşină, o Dacie 1300, care s-a oprit la vreo 10 metri, în faţă. De la volan a coborît un bărbat. Era el.

În seara aceea am mers împreună la un restaurant. Mi-am amînat plecarea pentru a doua zi, apoi pentru a treia, iar acum...

Mi-a povestit toată viaţa lui de cînd ne-am despărţit. E la fel de nefericit ca şi mine. Nu şi-a iubit cu adevărat niciodată soţia, după cum spunea, şi eu îl cred, pentru că era un om mîndru şi îi plăceau femeile frumoase. „S-a încurcat” cu ea — este expresia lui — şi n-a mai avut încotro, pentru că „a apărut tata-socru”, care... Care, zic eu, i-a promis cîte i-a promis, iar Gabriel nu era insensibil la asemenea lucruri, ci dimpotrivă. Voia să facă neapărat mare carieră, să ajungă diplomat, să colinde lumea, „să cunoască şi să fie cunoscut” — sînt, iarăşi, cuvintele lui. Pentru asemenea perspectivă a renunţat la suflet, s-a aruncat în viitoarea vieţii fără inimă.

Şi într-adevăr, la început nu i-a mers rău. Au fost repartizaţi — şi el, şi soţia — la o întreprindere de comerţ exterior. Ea, o fiinţă modestă, în fond o femeie bună şi cinstită (l-a iubit mult pe Manta), a rămas la locul ei. În schimb, dînsul s-a zbătut, a început să se afirme, a fost trimis de mai multe ori în străinătate. Visul începea să i se împlinească. Numai că la un moment dat în urma mai multor abateri săvîrşite — îngîmfarea l-a dus la superficialitate şi aceasta la o serie de greşeli — au început discuţiile, avertismentele şi s-a ajuns la transfer — nu la cerere, bineînţeles. Gabriel a fost transferat într-un post de economist la o întreprindere de mîna a cincea. Soţia i-a rămas mai departe acolo unde se afla, dar fără să-l poată ajuta cu ceva.

De altfel, lucrurile între ei, niciodată solid legate, s-au deteriorat tot mai mult. Copilul care a apărut — o fetiţă, acum de vreo trei anişori, după cum spunea — în loc să-i apropie, constituie o mare sursă de nemulţumire: bietul

copil, în parte, este anormal; se pare că la naştere a păţit ceva, pentru că, iată, deşi are trei ani, nu vorbeşte încă, o mînă şi un picior sînt puţin moi, ochii, de asemenea, nu sînt întru totul normali, comportarea la fel, în sfîrşit — prezenţa şi îngrijirea ei constituie un chin, iar perspectiva este mai mult decît îngrijorătoare. În asemenea condiţii, Gabriel şi-a pierdut echilibrul. O stare cumplită de nemulţumire şi de neputinţă l-a cuprins. Şi „salvarea” — cea mai nenorocită dintre cîte se puteau alege — a fost băutura: a început să bea, în fiecare zi — mărturisea singur — bea şi simte că nu mai poate trăi fără această otravă. Şi în seara aceea, cu toate rugăminţile mele, a băut mult, s-a ameţit şi aşa s-a urcat la volan. Am vrut, îţi mărturisesc, să anunţ un miliţian, cu orice risc, să-l opresc, ca să nu i se întîmple ceva. Dar n-am apucat, n-am găsit pe nimeni la îndemînă, el a plecat în viteză mare, după ce îmi smulsese promisiunea că a doua zi ne vom întîlni din nou. Voiam mai mult să-l văd încă o dată, să constat că nimic rău nu i s-a întîmplat. Desigur, m-au tulburat şi vorbele lui, mărturisirea că „nu m-a uitat niciodată”, că... Ştiu, recunosc, sînt o sentimentală ire-mediabilă, dar... n-am ce face!

Noaptea, la hotel, n-am dormit aproape deloc. M-am frămîntat, mi-am întors viaţa pe-o parte şi pe alta... Aşteptam să se facă ziuă, să-l văd... Parcă aveam din nou şaptesprezece ani!

A doua zi, sîmbătă, era liber. Nu trebuia să meargă la serviciu. Eu, de asemenea, abia luni urma să-mi reiau munca. Ne-am întîlnit. Era tot cu maşina. Îşi revenise, dar era complet răvăşit. L-am rugat s-o parcheze undeva şi să mergem într-un parc să ne plimbăm, să stăm pe-o bancă de vorbă. N-a acceptat. Am pornit cu maşina către o pădure din afara oraşului, despre care spunea că e foarte frumoasă şi liniştită. Cînd mai aveam puţin pînă acolo, a început să plouă. Strada a devenit alunecoasă, se crease un fel de mîzgă. Maşina rula fără siguranţă. I-am spus să ne oprim ori să ne întoarcem în oraş. Tocmai se gîndea ce

manevră să facă, ce hotărîre să ia, cînd din marginea şoselei, unde stătuse pînă atunci de vorbă cu cineva, un prieten, a izbucnit către mijlocul ei, pe neaşteptate, la cîţiva metri în faţa noastră, un copil, un băieţel de vreo zece-doisprezece ani. Gabriel s-a speriat, a pus piciorul pe frînă, maşina a intrat intr-un derapaj puternic, şi el n-a mai putut s-o redreseze. Am intrat într-un copac mare, izbindu-ne pe partea volanului. Şi eu, şi el ne-am pierdut cunoştinţa. M-am trezit intr-o Salvare, cu un medic la capul meu; Gabriel, într-un lac de sînge, cu capul înfăşurat în bandaje, nu-şi revenise. Pe mine m-au oprit aici, la Urgenţă, iar pe el l-au dus mai departe, la Spitalul numărul 9.

Tocmai atunci se auzi soneria telefonului. Răzvan ridică receptorul.

— Tu eşti, Petrescule? Apoi şopti către Luminiţa: Un coleg de facultate, prieten bun...

— În legătură cu accidentatul acela — spuse doctorul de la Spitalul nr. 9. Trebuie operat!

— Operat?

— Da! Altfel...

— Şi?...

— Şanse minime să scape întreg!

— Bine-bine, Petrescule, faceţi tot ce trebuie. Vă rog eu foarte mult, aveţi grijă! Te rog, nu uita! îţi mulţumesc!

— Ce-a spus? întrebă Luminiţa, cu o voce stinsă.

— Că îl vor opera, dar că... nu este nici un pericol! Nu te nelinişti! Scapă şi... cine ştie?

9

— De ce nu mi-ai spus, domnule, niciodată că o cunoşti pe nepoata mea? îl întrebă Dragoş Dănescu pe Răzvan, în momentul în care ieşeau din salon.

— Fiindcă nu mi-am închipuit niciodată că Luminiţa este nepoata matale.

— Ce nenoroc pe capul acestei fete, ce nenoroc! Şi ce copil bun este! O cunosc pe nevastă-ta, o preţuiesc, aveţi o căsnicie reuşită, dar, îţi spun drept, mi-ar fi plăcut să fii bărbatul Luminiţei. Cred că nici ţie nu ţi-ar fi părut rău... Dar, în sfîrşit, altfel au căzut zarurile, şi acum nu mai este nimic de făcut! Ce să mai dezgropăm morţii? E prea departe dansul vostru din foişor. O lumină care s-a închis şi a dispărut... Deşi pe mine imaginea aceea a foişorului din staţiunea pe care amîndoi o cunoaştem foarte bine m-a obsedat şi mă obsedează încă.

— Nu înţeleg, de ce?

— Mi se pare — sigur, am investit-o eu cu aceste semnificaţii — o metaforă pentru viaţa voastră, a tinerilor.

— Mă faci curios, nene Dănescule, cu atît mai curios cu cît, îmi amintesc, şi Luminiţa vorbea atunci, într-o seară, despre nişte valenţe deosebite ale dansului, prezentîndu-l, dacă nu mă înşel, ca pe o expresie a sufletului, a unui chip de dinăuntru al omului.

— Interesant, n-am vorbit niciodată cu nepoata mea despre aşa ceva. Chiar foarte interesant? Pentru că mie, foişorul acela mi se părea un loc al aparenţelor, un cadru al dansului, al cîntecului, al atmosferei tinereşti, nevinovate, înţesată, nu de puţine ori, de banalităţi, de lucruri şi atitudini superficiale... Îmi pare rău că trebuie să-ţi mărturisesc o concluzie la care am ajuns, cam amară, în legătură cu mulţi tineri.

— Problemele sînt prea importante, spuse Răzvan rîzînd, ca să le discutăm pe culoarul unui spital, şi încă de urgenţă. Vă invit să bem o cafea în biroul meu. Se pare că avem o seară mai liniştită. Se mai odihnesc puţin bisturiurile...

— Concluzia la care mă referem, reluă Dragoş Dănescu ideea, în faţa unei cafele aburinde, e că nu prea mulţi tineri, în împrejurările lor obişnuite de viaţă, de distracţie mai ales, mai aduc în conversaţie probleme serioase legate de cultură, ştiinţă, de existenţă... Nu vorbesc, desigur, despre siuaţiile de excepţie. Şi, totuşi, în

atmosfera aceea de banal îngroşat se croiesc destine, se orînduiesc drumuri lungi, pe care uneori se va merge pînă la capăt, se face, cu alte cuvinte, viaţa, cu tot ceea. ce are ea frumos, dar şi încordat, dramatic uneori.

Revenind la foişorul vostru, dincolo de aparenţa dansului, de concreteţea lui, orice ochi mai atent putea să străbată spre suflete, spre mentalităţi, năzuinţe, speranţe, spre impulsuri învolburate, care, măcar din cînd în cînd, tulburau frumoase şi tandre lumini.

Lărgind metafora contrastului dintre aparenţă şi esenţă, la atîtea alte cazuri şi situaţii, am încercat, nu o dată, să le descriu, să le analizez, întrucîtva să propun chiar soluţii. Ţi-a căzut, desigur, în mină ziarul la care lucrez; între altele, de ani de zile, acopăr aici coloanele rubricii intitulate Cine sînt ei? cu zeci şi zeci, cu sute de cazuri, o întreagă lume de concretizări ale acestui contrast.

Multe le-am cunoscut prin soţia mea, fosta ta profesoară de limbă engleză şi dirigintă în acelaşi timp. Pe unele aş dori să le reiau, privindu-le de data aceasta prin prisma devenirii; altele aşteaptă abia să proiectez asupra lor o lumină. Deocamdată nu mă pot desprinde de acest caz, din salonul nr. 5. Ce-a fost această fată,, ce aşteptam noi toţi, cei din familie, de la drumul ei prin viaţă şi ce a ajuns!

— Vorbeşti de parcă ar fi un om pierdut. Zău, nu-mi place să te-aud aşa, nene Dănescule! Luminiţa e un om tînăr, are tot drumul înainte şi e un om, în primul rînd.

— Care, în ciuda tinereţii, a adunat atîta cenuşă otrăvită în suflet. Aceasta nu se spulberă uşor, băiatule. E nevoie de un vînt puternic şi curat care să sufle peste vatra aceea bună şi să îndepărteze orice miasmă. Să nădăjduim în el! Trebuie să se stîrnească de undeva. Abia îl aştept!

Capitolul II
DESTIN ÎN DERIVĂ

— Cum se simte? îl întrebă ziaristul pe tînărul medic.

— Bine! Nu e nici o problemă din acest punct de vedere. Peste cîteva zile îi facem externarea. Ghipsul o să-l mai păstreze, desigur, cîtva timp, după care o să i-l scoatem noi sau oricare alt medic de specialitate de la ea din oraş.

Trecuse aproape o săptămînă de la vizita lui Dănescu la spital. Stăteau acum de vorbă în casa acestuia. Răzvan obişnuia să vină din cînd în cînd s-o vadă pe fosta lui profesoară şi pe ziarist — prieteni buni ai mamei sale şi ai lui, oameni de mare sensibilitate si delicateţe

— Rana e undeva înăuntru, continuă băiatul, aşa cum spuneai şi matale. Acolo trebuie să se petreacă o radicală operaţie, care să îndepărteze ceea ce e rău şi să creeze premise de vindecare.

— Auzi, doctore, îi spuse ziaristul foarte tînărului său prieten, nenorocirea aceasta petrecută cu Luminiţa mi-a adus aminte de un caz dintre cele dezbătute de mine în ziar. Aş vrea să-l reiau, pentru că între timp au apărut elemente noi, care demonstrează încă o dată — dacă mai era nevoie de aşa ceva — cît de complicată e fiinţa omenească şi pe ce cărări întortocheate, ascunse, imprevizibile uneori, te poartă viaţa. Am recitit ceea ce scrisesem atunci şi aproape că m-am cutremurat. La început a fost vorba tot de un cuplu, el avînd multe din însemnele nenorocitului ăla de bărbat al nepoatei mele. Atunci cînd scriam îi deplîngeam, fără îndoială, pe părinţii fetei şi pe bunicii acesteia, de la care aflasem de fapt întîmplările. Mai exact: îmi povestise totul un amic al meu mai în vîrstă, fost profesor la liceul unde lucrează şi soţia

mea, unde ai învăţat şi tu. Cred că nu l-ai apucat...

— Cum se numea?

— Andreescu! Vladimir Andreescu, de biologie.

— Nu, nu mai era în liceu pe vremea mea, spuse Răzvan. În orice caz, m-ai făcut curios. N-ai vrea să-mi spui şi mie despre ce era vorba?

— Vrei să-ţi povestesc? De altfel, sper să scriu continuarea, şi-atunci o să-ţi dau să citeşti. Dar poate că pînă atunci...

1

Ea se numea Cristina, şi pe vremea aceea, cînd am cunoscut-o şi eu, era o fată plăcută la înfăţişare, cu ochi frumoşi, subţirică, graţioasă, o fată care răspîndea în jurul ei zîmbet şi voie bună. Era cuminte, aşezată, în general ascultătoare. Răsfăţată, bineînţeles! De părinţi, mai ales de bunici. Nu prea harnică! Trebuia îndemnată mereu să înveţe! Dar probleme deosebite pînă atunci nu apăruseră.

Era în clasa a XII-a şi se pregătea ca după absolvire să dea examen de admitere la Facultatea de Comerţ Exterior. Pentru aceasta începuse pregătirile cu doi ani înainte. Cum a trecut în clasa a XI-a, au început şi meditaţiile: la matematică şi la economie politică. La engleză şi franceză făcea pregătire de ani de zile. Mulţi ani înainte, părinţii i-au plătit lecţii de balet, de pian, naiba ştie ce fel de profesori i-au mai plătit ca „să-i facă fetei o educaţie aleasă”, s-o pregătească pentru viaţă. Cheltuiseră pentru toate acestea zeci şi zeci de mii de lei, o avere. Dar nu se plîngeau.

În sfîrşit, lucrurile evoluau pe un făgaş normal, dacă normală se poate numi o asemenea situaţie, în care bieţii părinţi ai copiilor sînt nevoiţi să cheltuiască atît de mulţi bani, uneori, pentru a-şi vedea fiii şi fiicele în facultăţi... (Am mai scris de cîteva ori despre acest lucru, cu care eu personal nu sînt de acord! Dar...)

Cristina împlinise optsprezece ani, a fost sărbătorită, devenise cetăţean major, cu drepturi depline (cred că la răspunderi se gîndea, fără îndoială, mai puţin sau deloc). Şi cu ocazia aceasta, a găsit potrivit că trebuie să se îndrăgostească. Lucru normal, firesc deci, care se petrece şi cu alţii, cu toţi, mai devreme sau mai tîrziu (ce-i drept, după cum ştii şi tu, cu unii sau cu unele prea devreme, m'ult prea devreme, dacă mă gîndesc la atîtea situaţii pe care le-am cunoscut şi la care nu o dată am reflectat). Şi şi-a ales Cristina drept obiect al dragostei ei pe un coleg, aşa cum fac atîţia la vîrsta aceasta, numai că nu de la aceeaşi şcoală, ci de la alta, un coleg de clasă, cam de aceeaşi vîrstă.

Ţi-am descris-o, sumar, pe fată. Alesul ei (alegere făcută, se pare, cam la întîmplare şi, după cum vei vedea, cu mare pagubă pentru nepoata prietenului meu) nu excela prin nimic, ca înfăţişare, aş zice, repetînd cele spuse de Andreescu (eu nu-l văzusem pînă atunci pe băiat), ci dimpotrivă: înalt, aplecat puţin de spate, cu o faţă mică, încadrată de un păr mare, creţ, cu nas cam lung, puţin coroiat, sub care se adăpostea o mustăcioară neagră, parcă lipită acolo, ca şi cum ar fi fost o muscă răstignită (e tot expresia lui Andreescu, el, cu biologia lui, se pricepe mai bine la aşa ceva); figura lui Mişu — acesta era numele de alintare al flăcăului, de la Mihai probabil — arătа, luată aşa, una peste alta, ca a unui şoarece puţin speriat, de aceea aflat în încordare, stînd parcă la pîndă. Cristina îl socotea însă cel mai agreabil băiat pe care l-a cunoscut vreodată. Drept pentru care s-a îndrăgostit de el, dar rău, rău de tot, nu aşa! Mă rog, peste înfăţişare s-ar fi putut trece (părinţii Cristinei îşi ziceau că, fiind prima dragoste să n-o dezamăgească pe fată — se va trezi ea singură, sperau ei, şi încă foarte curînd), (s-ar fi putut trece, zic, în această ipostază a începutului, dacă băiatul ar fi dat la iveală unele calităţi ale fiinţei lui care să-l facă într-adevăr agreabil şi, ţinîndu-se seama de ele, ar fi putut fi privit ca un om pentru care merită să-ţi risipeşti

nişte valori ale sufletului. El însă, după foarte puţin timp de la începutul prieteniei cu Cristina, perioadă în care s-a prefăcut îndrăgostit şi făcea eforturi să fie atent cu ea, cald, afectuos etc., a început să-şi dea arama pe faţă, să apară, fără sfială, aşa cum era de fapt: arogant, brutal în comportare şi în vorbă, aproape vulgar, mai ales meschin, mic la suflet, foarte interesat ş.a.m.d. Părinţii lui, pe care, din cîte spunea Andreescu, flăcăul îi reprezenta fidel, i-au spus Cristinei de la început, cînd Mişu le-a prezentat-o, că n-o plac şi că o roagă „să le lase băiatul în pace”, fiindcă el „trebuie să înveţe”, „are de făcut facultate”, deci „n-are timp de pierdut aşa, cu oricine”.

În faţa părinţilor lui, Mişu n-a zis nimic, n-a schiţat nici un gest de protest. Cristina a rămas uluită, a plîns mult şi i-a spus totul, de data aceasta, mamei sale.

Vorbele rostite în faţa Cristinei au fost repetate de părinţii lui Mişu la telefon, în urechea mamei fetei îndrăgostite. Aceasta şi-a sfătuit fiica să pună imediat capăt nefericitei iubiri şi să-şi vadă de treabă, pentru că se apropiau bacalaureatul şi concursul de admitere în facultate.

„Acum, i-ar fi spus mama, profund jignită, îndureratăde tot ceea ce a aflat, ai nevoie de linişte, fiindcă e o etapă hotărîtoare pentru viaţa ta. Şi apoi, stînd lucrurile astfel, nici nu merită să fii necăjită măcar. N-ai pentru cine! Vino-ţi în fire, Cristina!” a încercat biata mamă să-şi îmbărbăteze fata, care plîngea în hohote. La fel a încercat bunica fetei. Tatăl şi bunicul, prietenul meu, Andreescu, deocamdată nu ştiau nimic.

Dar de unde să ia Cristina liniştea de care avea nevoie? Inima ei era cuprinsă de acel foc, de care se temuse pînă atunci, spre dogoarea căruia se îndreptase cu sfială, dar şi cu o dorinţă enormă de a-i cunoaşte căldura binefăcătoare, fiinţa ei vibra ca o frunză în vînt la orice gînd, la orice cuvînt ce-i aminteau de cel căruia îşi încredinţase sufletul. În casă, în camera ei mai ales, nici nu era nevoie să-i privească fotografia, îl vedea peste tot,

îl auzea vorbindu-i, aşa cum îi vorbea la început, frumos, cald, pe stradă la fel, parcă se afla într-o permanentă halucinaţie: din spatele oricărui trecător trebuia să apară el, la o distanţă de cîteva zeci de metri se legăna cineva în mers ca Mişu. „El e, el e”, cînta sufletul Cristinei, făcînd-o să iuţească pasul, spre a-şi întîlni astfel, cu cîteva clipe mai devreme, deziluzia.

În săptămîna aceea, în care Mişu nu i-a dat telefon, n-a căutat-o în nici un fel, Cristina simţea că înnebuneşte. Cît era acasă, tresărea la fiecare ţîrîit al telefonului şi alerga, cu sufletul la gură, să smulgă receptorul din furcă, în speranţa că... Dar nu, nu era el; soneria de la intrare o făcea să sară, de asemenea, de la masa de lucru, unde încerca zadarnic să se concentreze ca să poată face faţă măcar obligaţiilor şcolare; revenea de fiecare dată în cameră fără vlagă, cu ochii pierduţi undeva înăuntru, în lumina vie a amintirilor.

A doua săptămînă era pe sfîrşite. Mama şi bunica fetei erau din ce în ce mai desperate de năpasta abătută asupra casei lor. Tatăl Cristinei era plecat de aproape trei săptămîni într-o misiune în străinătate. Bunicul, Andreescu, se afla undeva într-o staţiune, la tratament. Veştile de-acasă, pentru el, erau liniştitoare: „Totul e normal!” i se comunica, fie la telefon, fie în vreo scrisoare.

O prietenă mai tînără a familiei, căsătorită, chiar profesoară a Cristinei, văzînd-o schimbată, a vrut să ştie ce s-a întîmplat cu fata. Cînd a aflat despre ce e vorba, a discutat îndelung cu eleva ei, pe care-o cunoştea de cîţiva ani, încercînd s-o înveţe cum s-ar cuveni să procedeze într-o asemenea situaţie, spre a-şi salva sufletul de povara cu care viaţa îl încărcase şi care nu mai era o dulce povară, ci una atît de dureroasă. Între cuvintele profesoarei revenea, ca un laitmotiv, chemarea către păstrarea demnităţii. Fata era sfătuită să se poarte cu demnitate, pentru că altfel singură îşi retează suportul a tot ceea ce-ţi dă forţa şi dreptul de a privi lumea şi viaţa

în faţă. Biata Cristina asculta, făcea eforturi să înţeleagă, dar se pare că puterile fiinţei ei n-o ajutau. Astfel, nu se putea potoli din plînsul însoţit de aceeaşi mărturisire a unei iubiri aproape bolnăvicioase, atît de impresionante, încît „de piatră dacă ai fi, cum remarca profesoara, şi tot te-ar zgudui o asemenea trăire”.

A doua săptămînă de suferinţă era, deci, pe sfîrşite. Cristina era singură acasă. Tocmai sosise de la şcoală, îşi lăsase servieta şi se aşezase intr-un fotoliu, lîngă telefon; simţea o sfîrşeală în tot corpul, nu mai avea pic de vlagă. Se gîndea să intre în baie, să-şi facă un duş şi apoi să se culce. Nu mai avea putere nici să sufere. Ascultase de toţi cei care o sfătuiseră „să nu facă ea primul pas, fiindcă ar fi nedemn pentru o fată, mai ales după ceea ce s-a întîmplat”. Ascultase pînă acum. Se hotărîse ca mîine, duminică, să-l caute ea pe Mişu, fie ce-o fi, poate să spună oricine ce va vrea, ea îl va căuta, pentru că trebuie să afle de la el adevărul, „să-şi afle de la el destinul”, cum îşi spunea în gînd, exagerînd, bineînţeles. Pentru aceasta avea nevoie de odihnă. Se va odihni deci! Mîncare? Nu, nu-i trebuie! Simţea că n-ar putea înghiţi nimic. De altfel, în aceste două săptămîni se hrănise din ce în ce mai puţin, de-aceea uniforma de şcoală ajunsese să fluture pe talia ei.

Cu ochii închişi, Cristina încerca să-şi imagineze cum va proceda mîine. Îi va telefona, asta va face şi, chiar dacă îi va răspunde unul dintre părinţii lui Mişu, va vorbi hotărîtă şi demnă: Cu băiatul lor, ea are unele lucruri de lămurit şi, avînd dreptul la aceste lămuriri, şi-a permis să...

Telefonul a sunat scurt. Cristina a tresărit mai întîi; apoi a întins mîna, a luat receptorul şi l-a dus la ureche; vocea lui Mişu era schimbată întrucîtva, dar era totuşi vocea lui, îi cerea să coboare, fiindcă o aşteaptă jos, la intrarea în bloc.

— Trebuie să-ţi vorbesc neapărat, a încheiat el, adăugind, cum rar i se întîmpla, formula „te rog”. Te rog să cobori măcar pentru cîteva minute, a auzit Cristina

ultimele vorbe ale lui Mişu.

Se făcuse dintr-odată lumină în casă; soarele ardea puternic, deşi telefonul se afla într-un hol care n-avea nici o fereastră spre afară; Cristina vedea numai pomi înfloriţi în jur, şi ea alerga nebunatică printre ei, iar crengile se aplecau în drum, îşi dădeau mîna, se uneau formînd o boltă multicoloră, ce încînta ochii şi răspîndea balsam peste suflet.

A ajuns in cîteva secunde. Mişu a întîmpinat-o zîmbind, sigur pe sine, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. Intuind starea sufletească a Cristinei, în ciuda tăcerii din cele două săptămîni, planul lui — şi-a spus în gînd — poate fi perfect aplicat. Mai întîi, fata trebuie convinsă că el, Mişu, n-are nici o vină. Că părinţii lui, „ca toţi părinţii”, s-au gîndit „că nu e timpul acum”, „de parcă inima ar şti care este timpul favorabil pentru...” — se gîndise el la o replică „de efect”. În concluzie, „după această luptă” cu ai săi, el a hotărît că, „indiferent de ce cred şi vor ei, nu se va despărţi de Cristina, pentru că fără ea nu poate să trăiască. Şi lucrurile se vor aranja, cu siguranţă, atunci cînd vor vedea cit de hotărît este el să se căsătorească cu ea. El o şi socoteşte de pe acum «mireasa sufletului său». Vor lua bacalaureatul, vor intra la facultate, el va merge apoi în armată, iar ea îl va aştepta, şi după aceea, la întoarcerea lui, se vor căsători. Vor trăi mai modest, din bursă (pentru că vor avea şi bursă), el va da şi meditaţii, poate-i mai ajută şi părinţii ei, sigur că şi ai lui..., în sfîrşit, totul este clar, totul este plănuit şi va fi bine. Gata, norii au trecut, s-au risipit, de parcă n-ar fi fost. Cristina trebuie să fie iar „Cristina lui cea dulce”, să zîmbească aşa cum ştie ea, să rîdă...

Ajunseseră într-un parc, departe de casă, într-un parc în care nu se mai plimbaseră pînă atunci. Cristina rîdea, într-adevăr, rîdea din nou, deşi lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraji. Oricum i-ar fi motivat Mişu, ea tot nu înţelegea de ce timp de două săptămîni, lungi cît doi ani, în care sufletul ei, fiinţa ei au fost supuse la cele mai cumplite

chinuri, el n-a dat nici un semn de viaţă?!

Dar vorbele lui reveneau şi ele, măcar acum, începeau să-i aducă alinarea mult aşteptată, atît de mult dorită. Cînd s-a întors acasă, era alta. Mama, care i-a deschis uşa, a fost izbită de ochii Cristinei, umezi încă de lacrimi, puţin înroşiţi, dar strălucind de o lumină tulburătoare. Obrajii îşi recăpătaseră culoarea, erau chiar prea îmbujoraţi.

Fata a sărit de gîtul mamei, îmbrăţişînd-o îndelung, apoi a repetat îmbrăţişările cu bunica, sosită şi ea în grabă, în holul de la intrare, să vadă ce se petrece.

Povestirea gîfîită a Cristinei, trăirile ei atît de puternice şi de sincere în loc să le liniştească pe cele două femei, dimpotrivă, le-au sporit îngrijorarea. Deocamdată nu i-au spus nimic fetei, simţind, înţelegînd cîtă nevoie are de o asemenea stare, pe care o doreau şi o sperau regeneratoare pentru forţele ei sufleteşti, pentru capacităţile-i de muncă, scăzute în mod vizibil în ultimul timp. Şi apoi, cine ştie, încercau ele să spere, poate că băiatul o fi sincer, o fi iubind-o, aşa cum spune; in orice caz, lucrurile se vor lămuri; ele trebuie să facă efortul ca s-o prevină, cu mult tact însă, pe Cristina că, măcar de data aceasta, trebuie să fie mai rezervată faţă de Mişu, să-şi strunească sufletul, temperîndu-l puţin cîte puţin, pînă ce-şi va afla acel echilibru stabil, de care în viaţă este atîta nevoie, fără de care, normal, nici nu se poate trăi. Fata „trebuie să fie — subliniau ele — de data aceasta mult mai deşteaptă!”

— Din cîte ai anticipat matale, nene Dănescule, interveni Răzvan, care ascultase cu tot interesul cele povestite, se pare că n-a prea fost „nici de data aceasta”.

— Într-adevăr, dragostea Cristinei pentru Mişu nu numai că nu şi-a dobîndit „acel echilibru atît de necesar”, dimpotrivă, s-a aprins parcă şi mai tare, în timp ce dumnealui...

— Mă ierţi, interveni din nou tînărul medic, ce înţelegi dumneata, în acest caz, prin echilibru? Crezi oare că este

absolut necesar? Sufletele pot fi puse aşa pe cîntar, atît dai tu, atît dau eu?! Căci altfel...

— Să ştii, măi băiete, răspunse ziaristul, că într-o iubire adevărată, frumoasă, cele două inimi care vibrează trebuie să stea pe trepte egale, să privească şi să înfăptuiască totul pornind de la aceeaşi înălţime. Dacă una se află în genunchi, iar cealaltă îşi înalţă sprinceana către ea de deasupra, cumpăna existenţei lor comune se va frînge cu siguranţă. Sau, în cazul în care bucăţile nu se rup, luînd-o care-ncotro, atunci orice mişcare, orice balans al vieţii va produce atîta durere celui îngenuncheat. Încît situaţia este cu mult mai rea...

— Este interesant ceea ce spui... M-am gîndit prea puţin sau deloc la acest lucru. La noi s-a întîmplat să fie totul „cum trebuie”; cred că şi pe dinăuntru ne aflăm pe trepte egale, cum afirmai dumneata...

— Mă bucur pentru voi, Răzvane. Sînteţi într-adevăr doi copii buni şi meritaţi din plin să trăiţi o viaţă în care să înfăptuiţi „totul pornind de la aceeaşi înălţime sufletească”. Măcar aşa mama ta mai poate zîmbi şi ea din cînd în cînd, oprind parcă atunci, pentru cîteva clipe „ceasornicul care, la toţi, ne măsoară destrămarea”, cum ar fi spus Lucian Blaga. Ce veţi face voi în afară, ce veţi înfăptui în profesiunea voastră, de pildă, acestea depind de mulţi alţi factori. Totul este ca, indiferent de relieful exterior al existenţei, înăuntru să se păstreze cumpăna!...

— Mulţumesc pentru înţeleptul sfat, care, sincer să fiu, m-a emoţionat. Dar te-am întrerupt din povestire. Care a fost, în continuare, destinul „eroinei” dumitale?

— Bacalaureatul a trecut cu bine pentru amîndoi, reluă Dragoş Dănescu firul întîmplărilor. Cristina, însă, în tot acest timp învăţa din ce în ce mai puţin. Cînd nu se întîlnea cu Mişu, şi cu el se întîlnea din ce în ce mai rar, pierdea timpul lamentîndu-se înfrigurată, nervoasă, tot mai nestăpînită şi mai fără logică în gesturile şi faptele ei. Mai ales în zilele de sărbătoare Mişu nu se întîlnea cu Cristina. Deşi ştia că pretextele invocate de el nu pot fi

luate în seamă, adevăratul motiv fiind acela că părinţii băiatului nu-i permiteau să mai fie prieten cu ea — şi acest lucru s-ar fi putut constata cu uşurinţă tocmai în zilele de sărbătoare, cînd îşi puteau supraveghea clar odrasla —, Cristina se încăpăţîna să nu vadă adevărul, stăruind în situaţia ei de umilinţă şi de durere care-i otrăveau toată fiinţa.

În aceste condiţii, intrarea în facultate a fost ratată. Amorezul mincinos, care, cunoscîndu-şi interesul, nu şi-a pierdut timpul, a învăţat şi a devenit astfel student, s-a arătat, chipurile, „îngăduitor". „E foarte bine că n-a intrat" — ar fi afirmat el; în timp ce dînsul se va afla la armată, ea va lucra, îi va trimite şi lui bani, pachete, va putea să vină să-l vadă, dar va şi învăţa, astfel că în anul 'următor, cînd „nu încape îndoială că admiterea ei va fi un triumf", vor fi colegi.

Nu-ţi va veni să crezi, dar „programul de viaţă" plănuit de Mişu s-a împlinit în toate prevederile... ce-l interesau pe el însă.

Cristina, care-şi pierduse parcă orice fărîmă de demnitate, de personalitate, i-a urmat întocmai sfaturile. A început să lucreze, iar banii cîştigaţi îi folosea exclusiv pentru Mişu: mandat poştal cu... sute de lei pentru Mişu; pachete cu ţigări scumpe, ciocolată etc., etc. — pentru Mişu; cheltuieli pe bilete de tren pînă la Piatra-Neamţ, unde se afla Mişu, şi pe cameră, la hotel, unde să poată să stea în voie de vorbă cu el... Cînd întîrzia cumva o săptămînă „subvenţia", soseau cu regularitate scrisori pline de reproşuri: ea se află în libertate, cine ştie ce face? De el nu-i pasă, l-a părăsit etc. Cristina plîngea, ofta, se mai împrumuta şi-i trimitea imediat tot ceea ce dorea, mai abitir decît cea mai supusă şi mai devotată soţie. Bunicul ei, profesorul Andreescu, povestindu-mi, presupunea că de fapt de-atunci au început între ei altfel de relaţii, care au înlănţuit-o pe Cristina şi mai mult. Cert este că fata se pierduse de tot cu firea, nu mai trăia decît pentru amăgitorul ei prieten.

Părinţii i-au plătit, în toată această perioadă, mulţi bani pentru meditaţii. Cristinei capul nu-i stătea însă la învăţătură. Cu o lună înainte de noul concurs, ea a refuzat ajutorul oricărui meditator. Acum „o ajuta” Mişu. Venise acasă, terminase cu armata, părinţii lui erau plecaţi din Bucureşti, în concediu, aşa încît la el acasă „aveau asigurate toate condiţiile ca să poată învăţa în linişte”, aşa pretindea Cristina. „Şi apoi, Mişu ştie mai bine ca oricine ce se cere la Cibernetică, el doar a dat examen.” (Se hotărîse între timp să dea şi ea la aceeaşi facultate.)

„Parcă ne pierduserăm şi noi capul, îmi spunea atunci bietul Andreescu. Deşi era clar că lucrurile nu merg bine, nu puteam s-o oprim.”

Cînd tatăl Cristinei s-a opus într-o zi, spunînd că „este de neacceptat ca o fată să stea singură, zile întregi, închisă în casă cu un băiat care pretinde c-o ajută la învăţătură — chiar dacă ar fi aşa”, domnişoara s-a revărsat într-un torent de vorbe necontrolate, grave, de ai fi putut să crezi că şi-a pierdut minţile.

Atunci s-a întîmplat un lucru oribil. În familia părinţilor fetei există o taină pe care aceştia au păstrat-o cu străşnicie ani mulţi. Cu aproape douăzeci de ani în urmă, cînd Cristina nu avea decît două luni, tatăl ei, adevăratul ei tată, plecase definitiv de acasă. În scurta convieţuire a aceleia ce-i dăduse viaţă cu „individul” respectiv, cum îi spunea ea, asemenea plecări mai avuseseră loc. Înaintea celei definitive, una le pusese vîrf la toate.

Era în seara de Anul nou. Mama Cristinei abia sosise acasă de la spital cu fetiţa. Era slăbită, dar bucuroasă. Adusese pe lume un copil, pe care şi-l dorea, scăpase cu bine, şi ea, şi fetiţa erau sănătoase. „Poate se mai schimbă şi el, se gîndea tînăra mamă, poate îl mai leagă de casă copilul, poate devine mai serios, mai raţional, mai matur!”

Pînă atunci te puteai aştepta la orice de la el, acţiona fără nici un fel de responsabilitate, pleca de la serviciu oricînd, fără să dea vreo socoteală cuiva, pleca de-acasă,

de asemenea, fără să spună unde şi pentru cît timp, îşi bea aproape toţi banii, iar cei rămaşi erau puşi pe masa în faţa căreia nopţi întregi, împreună cu alţii ca el, îşi pierdea timpul jucînd pocher. Dacă i se cerea să răspundă pentru această comportare, parcă lua foc, îşi pierdea şi bruma de judecată pe care altădată părea s-o aibă: ţipa, insulta, spărgea tot ce găsea la îndemînă, trîntea apoi uşa în urma lui şi... dus era!

„Doamne, dacă n-ar semăna fata cu el!” se gîndea biata femeie. Poate ar fi fost mai bine dacă năştea un băieţel, băieţii moştenesc de obicei firea şi înfăţişarea mamelor, pe cînd fetele... I-ar fi plăcut Mioarei — aşa se numea mama Cristinei — să aibă un copil care să semene - cît de cît cu ea (profesorul Andreescu, lăudîndu-şi fata, spunea atunci — şi eu am putut să constat mai apoi, cînd am cunoscut-o bine, că nu exagera cu nimic — că e „un om şi jumătate”, harnică, răzbătătoare, plină de viaţă, în plus foarte atrăgătoare ca înfăţişare, ca femeie).

Andreescu, bătrînul, care era de faţă, zicea că ar fi, de a se închide prăvăliile, magazinele, proaspătul tată, aventurierul, a plecat „să-şi cumpere ţigări”. Mioara a rămas singură acasă. Se întîmpla ca mama ei să fie chiar atunci bolnavă, stăteau pe vremea aceea în locuinţe separate, aşa că părinţii, bunicii Cristinei, nu puteau să se bucure împreună cu „fetele” de sosirea unui nou an.

La plecare, Mioara a avut parcă o presimţire, l-a rugat să nu întîrzie. După o jumătate de oră, care s-a scurs pe nesimţite, a început aşteptarea. O oră, două, trei... Miezul nopţii, Anul nou — un noul an întîmpinat cu lacrimi, cu disperare, cu zarea zilelor următoare întunecată. O zi, două, trei... A patra zi, Mioara, care rămăsese şi fără pîine în casă, fiindcă nu putea pleca nicăieri din cauza fetiţei, a adormit-o pe Cristina şi a dat fuga, aşa slăbită şi desperată cum era, pînă la părinţii ei. I-a găsit pe amîndoi în pat. Se îmbolnăvise şi tatăl, avea febră, de aceea nu putuseră să vină în zilele respective să-şi vadă fiica şi nepoata. Au aflat şi ei ce s-a întîmplat. Mioara s-a dus, în

grabă, şi la miliţie, a telefonat la spitale. Nimic! Nimic nu se ştia despre soţul ei. S-a întors la fetiţă şi a mai aşteptat încă trei zile. În a şasea zi de la dispariţie, spre seară, a Sosit şi fugarul misterios, cu zîmbetul pe buze, ca şi cînd ar fi fost plecat de cinci minute. A povestit pe scurt, ca pe un fapt divers, aventura: La debit, s-a întîlnit cu un prieten care pleca să petreacă Anul nou la Ploieşti. L-a rugat să meargă cu el şi... nu l-a putut refuza. De la Ploieşti a'u plecat, a doua zi, la o cabană, la Predeal, unde au stat cîteva zile. A petrecut foarte bine. Este refăcut, bine dispus...

— Asta merita „să i se pună capul pe tăietor”, cum se zice pe la bunica la ţară, spuse Răzvan.

— Aşa zicea şi bietul Andreescu. Mama Cristinei „nu i-a pus capul pe tăietor”, dar „l-a decapitat” din atribuţiile de tată şi de soţ, anunţîndu-l că nu mai are ce căuta acolo. E liber să plece oricînd, de tot.

De data aceea, cică, individul nu s-a mai supărat. A plecat definitiv, abia peste două luni. Peste încă şase-şapte, Mioara obţinea divorţul, iar Cristina îşi dobîndea un nou tată, eu aş zice, după tot ce mi-a spus profesorul şi după cum aveam să-l cunosc ceva mai tîrziu, pe adevăratul ei tată, pentru că acesta, inginer, om de ispravă, bun ca pîinea caldă, afectuos, avea s-o crească de cînd nu împlinise încă un an şi s-o iubească mai mult decît dacă ar fi fost copilul lui propriu. A crescut-o, a îngrijit-o, s-a străduit să nu ducă lipsă de nimic, să primească, aşa cum îţi spuneam la început, o educaţie aleasă, să-şi asigure un viitor cum oricare tînăr şi l-ar dori. S-a străduit în acelaşi timp ca fata să nu afle niciodată taina privitoare la venirea ei pe lume.

Cu puţin timp înainte de momentul acela de mare încordare pe care îl evocam, Cristina aflase acest adevăr de la o prietenă „binevoitoare” a familiei lor, căreia i se plîngea că nu se mai înţelege cu părinţii. „E explicabil, ar fi spus la un moment dat aceasta, dacă nu e tatăl tău”... „Cum nu e tatăl meu, ce vorbă e asta?” s-a revoltat

Cristina. „Aşa, bine! Domnul inginer, domnul X, nu e tatăl tău. Eşti un copil înfiat, domnişoară, asta eşti!” au răsunat vorbele, spuse cu satisfacţie răutăcioasă de către „amabila prietenă” a familiei.

Cristina a aflat atunci, cutremurată, toată povestea. N-a spus nimic acasă, dar din ziua aceea îl urmărea cu cea mai mare atenţie pe acela căruia-i spunea tată de aproape douăzeci de ani şi de care, din cîte îşi amintea, nu avea motive să se plîngă. Din contră, au fost atîtea situaţii cînd, răsfăţată, aşa cum a fost crescută mai ales de bunică (Andreescu singur recunoştea acest lucru), capricioasă din cale-afară, nu prea harnică din fire — precum aminteam, se găseau destule motive să i se facă observaţii, cel care totdeauna îi lua apărarea era tatăl ei.

Acum însă, cînd l-a auzit că „este de neacoeptat ca o fată ca ea să stea închisă în casă” cu acela pe care îl iubeşte, a văzut roşu înaintea ochilor şi a simţit nevoia de a-l jigni şi ea, de a-l umili, de a-i închide gura, precum gîndea cu capul ei cel fără de sănătoasă judecată şi precum simţea în fiinţa ei, stăpînită parcă de haos, în care orice echilibru părea rupt. Şi atunci a săvîrşit acel lucru oribil, strigîndu-i cu furie că nu are nici un drept asupra ei, fiindcă nu-i este tată, că deci nu-i permite să se amestece în treburile familiei ei, în viaţa ei cu care face ce vrea...

Andreescu bătrînul, care era de faţă, zicea că ar fi preferat să moară în clipele acelea. Ar fi fost scutit, după cum spunea el, să vadă o scenă ce i-a încrîncenat întreaga fiinţă.

Inginerul a îngălbenit la început, apoi, în efortul de a se stăpîni (cîte ar fi putut să-i spună acestui copil ne-recunoscător pentru fericirea căruia tremura de douăzeci de ani), s-a congestionat la faţă, încît credeau cu toţii (în afară de Cristina, dezlănţuită într-o avalanşă de insulte) că-i vor plesni venele de la tîmple; după cîteva minute s-a liniştit, s-a retras într-o altă cameră şi a început să plîngă precum un copil.

Crezi că ceea ce s-a întîmplat cu tatăl ei a impresionat-

o cît de cît pe domnişoară? Nicidecum!

„Dragă Dănescule, asta m-a îngrozit mai mult decît orice, zicea bietul Andreescu. Era ca o fiară încolţită. Se manifesta de fapt exact ca nenorocitul acela ce-i dăduse viaţă. Săraca Mioara, ce şi-a dorit şi cu ce s-a ales! Săracii de noi, prietene, săracii de noi, pentru că toată existenţa noastră se concentrează, de ani de zile, în jurul acestui copil.

— Şi inginerul?... a întrebat Răzvan. Cu el ce s-a întîmplat?

— Ce să se întîmple? Nu ţi-am spus? Bun ca pîinea caldă! A doua zi — după cum povestea bătrînul profesor — a uitat, parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Ce suflet nobil! zicea Andreescu, a făcut efortul să-şi închidă singur rana, fiindcă, îţi dai seama, cine i-ar fi putut spune ceva în situaţia aceasta?! A încercat Mioara, dar el a rugat-o să nu mai adauge nimic, subliniind că nu aduce nici o vină nimănui...

În timpul examenului Cristinei, se afla la Constanţa, detaşat pentru cîtva timp, pe un şantier. Ştii ce i-a spus atunci unui cunoscut? „Dacă intră fata mea la facultate (reţine: fata mea), o iau pe calea ferată aşa, pe jos), pînă la Bucureşti”. Îţi spun drept că mi-au venit lacrimi în ochi.

— Te cred şi eu, aşa ceva mai rar se poate vedea! Nu i-au spus despre asta şi fetei?

— Ba da!

— Şi ce-a răspuns?

— Că „nu face el aşa prostie!”

— Da, e un răspuns pe măsura ei!

— Cristina însă n-a reuşit nici de data aceasta. Mama ei de altfel se şi aştepta la un asemenea rezultat. Dovadă că înaintea concursului la facultate se interesa de şcolile postliceale existente pe atunci şi perioada în care vor avea loc examenele de admitere. Nici domnişoara nu spera să aibă succes, ea ştiind cel mai bine că nu învăţase nimic ca lumea tot anul. Mai uitase şi din ceea ce ştia. Cît priveşte „ajutorul” lui Mişu el s-a exercitat din

plin şi în continuu, în aceeaşi direcţie: a otrăvirii sufletului celei pe care uneori mai pretindea că o iubeşte.

Singurul încrezător încă, în această fată, era tatăl ei, inginerul, cel ce ar fi fost în stare să calce drumul pe jos, de la Constanţa la Bucureşti, dacă ea ar fi reuşit la examen.

După concurs, domnişoara a cerut să plece cu Mişu şi cu altă pereche (reţine: pereche) undeva pe litoral, să se odihnească, deoarece, vezi bine, se extenuase învăţînd. A primit banii necesari, mulţi bani, şi a plecat. „Călătorie de nuntă!”, plătită, se pare, numai de către părinţii Cristinei.

Pentru inginer, cel de-al doilea eşec al fetei a sosit ca un trăsnet; a suferit cumplit, i se părea ca viaţa îşi închide toate luminile pentru el. Ştia că şi pe el, ca şi pe toţi ceilalţi din familie, îl aşteaptă nenorociri şi mai mari, toate născute din aceeaşi sursă: domnişoara Cristina şi infamul individ care îşi bătea joc de ea.

A trecut vara, individul a începuţ cursurile la facultate, iar Cristina la o şcoală postliceală de hidrotehnică, la care intrase către sfîrşitul lunii august, după mari zbateri ale părinţilor. „Diferenţa dintre ei a început să fie subliniată acum de fiecare dată cînd se întîlneau, cînd mai accepta să se întîlnească, bineînţeles, niciodată fără un interes anume: să-i dea nişte bani, să-i predea un conspect pe care i-l ceruse şi pe care ea îl făcuse lipsind zile întregi de la cursuri spre a citi şi a lucra pentru Mişu, „care e foarte aglomerat, săracu” să meargă împreună... ş.a.m.d. Cristina a ajuns astfel din rău în mai rău, îngenunchindu-şi demnitatea, cerşind întrevederile, în ciuda tuturor insultelor primite în continuare de la părinţii lui Mişu, în ciuda bădărăniilor şi nepăsării cu care o întîmpina acesta de fiecare dată, cu care o petrecea la fiecare despărţire.

La un moment dat, îmi spunea profesorul (încă un moment, o împrejurare de mare tensiune, de ‘imensă ruşine şi umilinţă suferită de familia lor), tînărul student a intrat în panică în faţa eventualei perspective de a deveni tată. Şi atunci a hotărît să-i facă pe deplin „fericiţi”.

Situaţia era încă nesigură. El, totuşi, a convocat întreaga familie a fetei, spre „a sta de vorbă”. Nu cunoşteau, bineînţeles, motivul, de aceea făceau tot felul de presupuneri.

„Îţi place, Dănescule, zicea atunci prietenul meu, ce ajunsesem? Auzi, un mucos amărît ne convoacă în consiliu de familie, şi dacă ai şti pentru ce!” „Pentru ce?” am întrebat, mai mult intrigat decît curios. „Ca să ne batjocorească, de data aceasta pe toţi! în faţă, fără nici un fel de ocol.” „Cum se poate aşa ceva? am izbucnit. Cum aţi putut admite, suporta?” „Măi omule, complicată fiinţă mai este cel ce poartă acest nume! a continuat bătrînul. Şi cît de ticăloasă poate fi cîteodată! Ascultă aici: şobolanul, care ne batjocorise fiica şi nepoata, a venit să ne spună verde, în faţă, că într-adevăr aşa stau lucrurile, de peste un an se îndeletniceşte dumnealui cu aceste fapte demne de laudă, dar că, supremă «mulţumire» — pentru noi şi pentru ea, bineînţeles, ne anunţa pe toţi, aşa, în plenul familiei, că a făcut acest lucru fără fi-o iubească. Deci, n-a iubit-o, n-o iubeşte, iar dacă s-au încurcat cumva treburile şi domnişoara ar urma să aibă un copil, el «înţelege să-şi ia toată răspunderea», fie plătind ceea ce trebuie, fie luîndu-şi progenitura şi pricopsindu-şi cu ea părinţii. Dar cu Cristina nu se va căsători! A venit atunci să ne spună el tot ceea ce gîndeşte şi simte şi să se termine pentru totdeauna!”

— L-au mai lăsat să iasă întreg de-acolo? a întrebat Răzvan cu indignare. Cum au putut să suporte o asemenea botjocură? Cum au reacţionat? Mă interesează mai întîi „fericita” îndrăgostită. Ce-a zis?

— N-ai să crezi, a subliniat ziaristul. Cică ar fi spus că nu este adevărat, că Mişu vrea să facă pe grozavul, că aşa este el, totdeauna îşi ascunde adevăratele sentimente.

— Biata fată! interveni din nou tînărul medic. N-o cunosc, nu ştiu deci care a fost esenţa lucrurilor, dar înclin să cred că era atît de orbită şi atît de pulverizată în

focul ce o mistuia, încît nici adevărul cel mai crunt şi mai evident totodată nu voia să-l recunoască. Şi încă ceva, nene Dragoş: Bănuiesc că domnişoara în cauză trebuie să fie, în ciuda aparenţelor, o fiinţă orgolioasă, care, în disperarea ei, n-a vrut să se dea bătută, preferind să-şi tîrască mai departe „demnitatea în genunchi", după cum te exprimai dumneata, „să cerşească firimituri de speranţă"... E o situaţie de care mă cutremur, să-ţi spun drept...

— Aşteaptă, căci n-am ajuns la apogeu.

— Exact: n-ai spus ce-au făcut ceilalţi...

— Iarăşi n-o să-ţi vină să crezi (reacţiile oamenilor sînt de atîtea ori imprevizibile): au rămas consternaţi cu toţii, stare ce i-a redus mai întîi la... tăcere. Ruşinea ce-o simţeau era atît de mare, obrăznicia scamatorului ăluia — de necalificat, încît înţelegeau că nu sînt vorbe pe măsura faptelor.

După aceea, inginerul — cică — şi-a revenit primul şi l-a pus pe presupusul viitor tată să consemneze şi în scris tot ceea ce le-a declarat lor Cu neobrăzare.

— Şi?...

— A dat băiatul declaraţie!

— Nemaipomenit! înseamnă, deci, că în felul acesta Cristina s-a lecuit...

— Aşa ar fi fost normal.

— „Ar fi fost"? Dar ce s-a mai întîmplat! Că încep să mă îndoiesc dacă poate fi adevărat ceea ce spui dumneata de atîta timp...

— Pentru timp îmi cer scuze, doctore! Dar adevărul e cel pe care l-ai ascultat pînă acum.

— Şi, totuşi, mai departe?...

— Ce-a fost atunci, în continuare, se poate rezuma astfel: Mişu n-a devenit tată, a fost numai o alarmă falsă; acest lucru l-a bucurat nespus şi l-a făcut să mai reducă din dîrzenia hotărîrii de a nu se mai întîlni cu Cristina. S-a gîndit că n-avea nimic de pierdut, la urma urmei. De altfel, la cîtva timp după scena evocată, studentul a

suferit un accident, a căzut de pe scara unui autobuz şi s-a lovit la cap. Cine crezi că s-a internat cu el la spital, pe timp de două săptămîni, spre a-l îngriji zi şi noapte?

— Mama lui, ar fi fost firesc, bănuiesc însă că...

— Ceea ce bănuieşti, Răzvane, este adevărat. Cristina a fost aceea...

De atunci, vreme de încă aproape un an, de cîte ori era pusă în faţa unei noi umilinţe, iar ai ei interveneau în speranţa, pe care o păstrau încă, de a o salva, de a o smulge, oricît de tîrziu, din nenorocire (Cristina se schimbase mult, parcă trăise deja o viaţă, îşi pierduse prospeţimea, asprindu-se la înfăţişare, iar comportarea ei devenea a unei fiinţe permanent hăituite), întîlneau la ea o rezistenţă din ce în ce mai desperată, care se! transforma în vorbe neînchipuit de grele, în gesturi irresponsabile: ţipa, urla, ameninţa, spărgea totul în jur, apoi, plîngînd, pleca de acasă.

Grav lucru este, tinere prieten, spuse în continuare ziaristul, pe un ton de impresionantă meditaţie, să-ţi baţi joc de viaţa ta, să-ţi îngenunchezi demnitatea, mai ales cînd ai înainte o viaţă ce fără demnitate nu se poate trăi. Dar gravitatea aceasta sporeşte totdeauna, imens, prin aceea că viaţa despre care vorbim nu-ţi aparţine de fapt numai ţie, ea fiind împletită cu vieţile altora, din care te-ai rupt, venind pe lume, care au muncit şi au tremurat pe dinăuntru pentru tine, ca şi cu vieţile acelora ce te-au primit în mijlocul lor sau te vor primi ca să le fii tovarăş de faptă şi gînd, cu atîtea şi atîtea vieţi! Şi dacă în ceea ce te priveşte te încumeţi să hotărăşti singur, cine îţi dă dreptul să faci acelaşi lucru cu privire la alţii? Cine?

Ecoul acestei întrebări, unit cu al altor încordări ale fiinţei mele, stăruie şi acum, fără să fi primit lumină deplină. Cu toate că destinul Cristinei a cunoscut, de mai multe ori, întorsături neaşteptate! Dar toate acestea pe altă dată!

Vestea căsătoriei Cristinei ca Mişu, pe care i-o anunţase profesorul Andreescu, fusese mai mult decît o surpriză.

Era un lucru atît de neaşteptat, după tot ce se întîmplase, incit era greu de crezut în el. Şi, totuşi, acesta era adevărul. Atunci cînd nimeni nu mai spera nimic, nici chiar Cristina, venise schimbarea: studentul se hotărîse să se însoare, şi hotărîrea lui a rămas atît de fermă, încît a reuşit să-şi convingă şi părinţii.

Tulburată peste măsură, familia fetei privea cu mare îndoială această întorsătură, prevestitoare parcă de alte nenorociri. Nu-i vedea, pur şi simplu, împreună pe cei doi. Se întrebau, în chip firesc: „Cum, după o asemenea batjocură? Ce fel de căsătorie poate să fie aceea? Trebuie să urmărească ceva, şi-au spus ei, pune el la cale ceva, s-ar putea să ne coste şi mai mult!”

Au prevenit-o pe Cristina, dar cu ea nu se putea vorbi, de data aceasta de fericită ce era. „V-am spus eu? le scotea ea ochii acum, că pînă la urmă voi reuşi? Iată rezultatul. Numai eu singură l-am cunoscut cu adevărat pe Mişu. In realitate, este!un om bun!”

Dragoş Dănescu avea să-şi aducă aminte de această subliniere a fetei mult mai tîrziu.

Deocamdată, primind invitaţia bătrînului său prieten, s-a dus cu bucurie şi cu mare curiozitate la nuntă. I-a cunoscut mai îndeaproape pe miri, a stat de vorbă cu ei. Mişu arăta, în esenţă, aşa cum îl descrisese Andreescu, schimbat, bineînţeles, de ţinuta festivă potrivită cu momentul căsătoriei. Ziaristul a rămas surprins însă de comportarea băiatului, care în ipostaza de ginere s-a purtat ireproşabil. Mai întîi, s-a arătat foarte afectuos faţă de Cristina — acum fericită „în al nouălea cer”, şi cald cu părinţii şi cu bunicii acesteia, cu toţi invitaţii. Din răspunsurile date lui Dănescu la o serie de probleme aduse în discuţie, rezulta, mai presus de toate,, că nu este un om superficial, ci, dimpotrivă, că tratează ceea ce înfăptuia în ziua aceea — actul căsătoriei — cu toată seriozitatea şi răspunderea. Iar hotărîrea pe care o luase nu avusese altceva la bază în afară de iubirea pentru Cristina.

„Bine, dar, ar fi vrut să-l întrebe Dănescu, într-o perioadă am auzit că...” Nu se cădea să facă însă aceasta. Mai ales acum! Intuind parcă, băiatul a spus, din proprie iniţiativă, o serie de lucruri, din care rezulta că „da, oricine s-ar putea îndoi, întreba, dar că uneori este greu să te cunoşti pe tine însuţi, darămite pe alţii» şi că datoria fiecăruia este în primul rînd să se cunoască bine pe sine; el, acest lucru l-a făcut... e adevărat, într-un timp cam lung, a provocat atîta nemulţumire, suferinţă; a ţinut să ştie însă adevărul adevărat, şi acesta este cel care se vede!” Din discuţie a rezultat în acelaşi timp că el, Mişu, mai are, din păcate, nişte temeri, dar n-a spus în legătură cu ce sau cu cine.

„Ca să vezi!” şi-a zis atunci Dragoş Dănescu, rămînînd cu un mare semn de întrebare.

Cînd lucrurile ies bine, orice suferinţă se uită. Aşa s-a întîmplat şi cu familia Cristinei, care, intrînd în acest „nou joc”, atît de nesperat, a făcut toate eforturile ca să le asigure tinerilor condiţii mai mult decît onorabile pentru căsnicia lor. Astfel, în scurt timp le-a contractat un apartament mare şi bun, de patru camere, pe care l-au mobilat corespunzător. Din prevedere, contractul l-au făcut deocamdată pe numele fetei. Cristina terminase între timp şcoala postliceală, şi acum lucra. Masa o luau la părinţii ei, care o scuteau astfel de nişte eforturi, în speranţa ca ea să se apuce de învăţătură Şi să dea din nou examen la facultate. De fapt, acum se ivise posibilitatea unor diferenţe, în urma cărora să intre în anul II sau III la o facultate de subingineri. Perspectivele erau bune şi frumoase, şi o vreme lucrurile s-au desfăşurat în aşa fel încît toată lumea era mulţumită.

„Vezi, dragă Dănescule, i-a zis într-o zi profesorul pensionar ziaristului, cine mai spera?! Şi uite că... În orice caz, viaţa e plină de surprize!”

„Surprizele le aduc oamenii, stimate magistre!”

Şi surprizele n-au întîrziat prea mult! Numai că acum ele n-au venit din partea băiatului. Neînţelegerile au

pornit de la Cristina. Şi ai ei au fost nevoiţi să recunoască faptul. Parcă din nou a înnebunit, spunea bătrînul, însă în acest caz, fără motiv! Bărbatul este corect, se poartă frumos cu ea, o iubeşte, după cum arată, e harnic, face tot felul de treburi în gospodărie, la facultate învaţă bine, trecîndu-şi toate examenele cu note mari, de 9 şi 10... Ea însă nu face nimic ca lumea, la serviciu nu numai că nu excelează prin ceva, dar nu-şi îndeplineşte cel puţin obligaţiile, primind repetate avertismente; a ajuns pînă-ntr-acolo încît părăseşte nemotivat institutul la care lucrează, fără să dea nici o explicaţie. A întrebat-o maică-sa, am întrebat-o noi... Ne-a răspuns că nu ne interesează! Face ce vrea! Auzind, sigur că şi Mişu şi-a pus problema: Unde se duce? De ce pleacă? Şi, mai ales, de ce o asemenea atitudine? Acasă, pe de altă parte, este absentă de la orice fel de treburi. „Nu m-am căsătorit ca să-ţi fiu slugă!” i-a răspuns într-o zi soţului, în timp ce acesta îi atrăgea atenţia că se cuvine să aibă grijă de gospodărie.

„Bine, Cristina, dar orice femeie are, cit de cît, grijă de casa ei. La noi, lucrurile văd că sînt invers: eu mă interesez de toate, eu fac totul, iar tu, tu ce ai de gînd? De învăţat nu înveţi, mîncare nu faci, trebuie să stăm aşa, în continuare, pe capul mamei tale şi al bunicii tale, pînă cînd? Nu crezi că e timpul să devii şi tu ceea ce eşti: adică o nevastă, care are şi nişte obligaţii?”

Nici nu l-a băgat în seamă, Dănescule, se văita bătrînul, i-a întors spatele şi a plecat de-acasă.

După cîtva timp, fata şi nepoata noastră, nefericita de altădată, despre care credeam că nu-şi doreşte altceva mai mult pe lume decît să fie împreună cu acest om, şi-a găsit şi alte preocupări, în afara casei şi a serviciului: a devenit ghid la O.N.T. Ştiind franceza şi engleza (măcar cu atît s-a ales în urma grămezilor de bani cheltuiţi cu ea), a început să însoţească, sîmbăta după-amiaza şi duminica (uneori lipsea de la serviciu şi în alte zile, ori se învoia), grupuri de străini prin ţară, pe diferite trasee

turistice. Nimic rău în acest lucru dacă nu şi-ar fi neglijat serviciul şi casa, bărbatul şi dacă n-ar fi intrat în tot felul de încurcături băneşti, ca şi de altă natură... A început să mintă, să inventeze tot felul de situaţii care mai de care mai caraghioase, ca să iasă din încurcături, afundîndu-se astfel tot mai mult. A trebuit să plătim pe urma ei, la O.N.T., vreo zece-cincisprezece mii de lei, risipiţi de ea cine ştie pe unde şi cu cine. A pierdut pînă la urmă serviciul, cu toate intervenţiile noastre, a fost dată afară. Nemaiavînd bani, a început să se împrumute de la unii şi de la alţii, şi aceste împrumuturi cine crezi că le-a plătit? Tot noi, bineînţeles!

Într-o zi, ne-am pomenit că ne aduce acasă un străin, un bărbat tînăr din Grecia, un excursionist. Ne-a spus că e „prietenul” ei. „Ce fel de prieten?” am întrebat-o. „Prieten!” Atît am scos de la ea.

Ce să-ţi mai spun, treceam din uimire în uimire. Astfel că, nemaiputînd suporta toată mascarada aceasta, tatăl ei a chemat-o la o judecată serioasă şi i-a tras, pînă la urmă, o mamă de bătaie ca s-o ţină minte toată viaţa. Eu, drept să-ţi spun, am fost de acord cu atitudinea şi cu fapta lui. Aş fi făcut-o chiar eu, dacă aş mai fi fost în stare. Nevastă-mea şi fiică-mea, în schimb, au sărit pe el. I-au luat partea neobrăzatei aceleia, şi ei atîta i-a trebuit. S-a repezit la taică-său. l-a lovit şi ea, i-a strigat, ca altădată, tot felul de infamii.

Inginerul a plecat pe şantier şi nu s-a mai întors acasă. A rămas departe de Bucureşti mai mult de un an, nevrînd să mai audă de nimeni şi de nimic... Iar noi...”

Toate judecăţile ziaristului se răsturnaseră. Logica aplicată la acest caz nu mai rezista. Cine este, de fapt, Cristina? Care sînt datele fiinţei ei? Tot ceea ce a făcut înainte de nuntă a fost o simplă scamatorie? Bineînţeles că nu! Dar comportarea de acum: e o rătăcire de moment, o nebunie oarecare? Greu de spus! Iar în acest timp, faptele, cele mai multe reprobabile, se înşiră unele după altele, se adaugă aproape zilnic, ajungîndu-se la un

adevărat „palmares” al răului.

După grec, Cristina a venit în casa părinţilor ei cu un suedez...

— Opreşte-te, fiinţă zăpăcită, opreşte-te! a apostrofat-o mama într-o zi, 'unde vrei să ajungi? Pînă nu de mult nu mai aveai pic de demnitate în comportare, te umileai, cerşeai în faţa celui pe care îl voiai de bărbat... Ţi s-a îndeplinit dorinţa, ai obţinut ceea ce ai vrut; ţi-am cumpărat casă, mobilă, tot ceea ce-ţi trebuie; ţi-am obţinut serviciu, pe care l-ai pierdut; ţi-am dat şi îţi dăm de mîncare; ţi-am înghiţit atîtea... aşa nu se mai poate!

L-am condamnat o grămadă de timp pe omul acela; sigur, comportarea lui n-a fost potrivită, dar el şi-a corectat-o pînă la urmă. Iar acum este un bărbat pe care oricine şi l-ar putea dori.

— Poţi să-l iei tu, ţi-l cedez! Celălalt tot a plecat de atîta timp. Poate ai nevoie!

— Cristina! a răcnit, de parcă ar fi fost înjunghiată în inimă, mama ei. Şi în clipa aceea s-a îngălbenit, apoi faţa i-a devenit de var, a căzut în genunchi, lîngă un scaun, rostogolindu-se după cîteva secunde, cu ochii rătăciţi, pe covor. O şuviţă de sînge apărută imediat în colţul gurii indica tragicul sfîrşit. La nici cincizeci de ani!

Ziaristul a fost prezent la înmormîntare. Atunci a vorbit pentru ultima oară cu inginerul. După două luni, a pierit şi el într-un accident. Un vînt rău parcă suflase peste casa lor, peste familia aceea, care părea să aibă toate condiţiile spre a trăi o viaţă demnă, liniştită, luminoasă. „Vîntul rău” fusese această fată...

S-a despărţit în curând de bărbat. Ea nu l-a mai vrut, l-a dat afară din casă. Era doar casa ei! I-o cumpăraseră părinţii, care acum nu mai erau...

„Suedezul” i-a promis că o ia de nevastă! Este român de origine, plecat de mult din ţară. Mai în vîrstă cu aproape douăzeci de ani decît Cristina. Dar se pare că este un escroc, ca şi ea! Ceva mai deştept şi mai canalie! A păcălit-o: a pus-o să ceară statului aprobare pentru

căsătorie. A obţinut-o. Dar el nu s-a mai întors, între timp, Cristina a născut o fetiţă. Probabil a suedezului. A vîndut apartamentul. Serviciu nu are. Trăieşte din pensia bunicului ei, atît de îmbătrînitul şi îndureratul profesor! Trăieşte şi aşteaptă. Ce?!

Capitolul III
OCHII CARE AUD

1

În aer era o căldură densă de suflete. Avusese loc serbarea de încheiere a anului şcolar. Acum se strigau premianţii, pe clase. Se ajunsese la clasa a XII-a. „O generaţie bună, spuse directorul, copii merituoşi, mulţi dintre ei au adus deja o anume faimă liceului, prin premiile cîştigate la olimpiade, la concursurile artistice, prin felul în care s-au distins la întrecerile sportive, ajunse în finale de mare prestigiu; unii au contribuit la apariţia revistei şcolii, alţii s-au afirmat ca «tinere talente» în revistele de specialitate. O generaţie care ne mulţumeşte, înainte de toate însă, prin ceea ce au acumulat — cei ce fac parte din ea — ca oameni adevăraţi!”

În sala aceea, în care nu se putea respira decît suflete cu zîmbetul pe buze, în care aerul ardea de vibraţiile emoţiilor, se afla şi el, ziaristul Dragoş Dănescu, nelipsit de la asemenea momente, mai ales în ultimii ani, de cînd soţia sa era profesoară aici. De data aceasta, motivaţia era chiar mai mare: absolvea încă o clasă pe care ea, profesoara de limba engleză Mădălina Dănescu, o păstorise, în calitate de dirigintă, dintr-a IX-a pînă în a XII-a.

Sosise şi rîndul ei. Tremurase aproape toată noaptea (nu închisese ochii decît puţin, spre ziuă) şi toată dimineaţa la gîndul că se va urca acolo, pe scenă, în faţa întregii şcoli: a directorilor, a profesorilor, a colegilor

ei şi va primi, în văzul tuturor, diploma de onoare a liceului, conferită celor mai buni elevi, care s-au distins în toţi anii şcolarităţii, diploma, cărţile şi coroniţa de premiantă întîi pe clasa ei, aşa cum fusese şi în ceilalţi ani, şi va asculta vorbele caide pe care i le va spune diriginta, poate că şi directorul...

Se afla în primul rînd, la cîteva scaune de Dragoş Dănescu. Era ca o picătură de aur stropită cu rubin în obraji şi luminată de două viorele ce se scăldau în rouă strălucitoare. Impresia ţi-o dădea în primul rînd părul lung şi bogat ca o mătase galbenă, înfiorată din loc în loc în valuri uşoare de frumuseţe; obrajii catifelaţi, de obicei limpezi, puri, aproape de sidef, împrumutaseră acum ceva din culoarea muşcatelor pline de sănătate, iar ochii îşi prelungeau şuvoaiele albăstrii, electrizante, pînă pe scenă, vrînd să capteze tot ce se face şi se spune acolo.

Alături, pe scaunul din stînga ei, se afla 'un băiat: mai înalt cu un cap decît ea, cu păr castaniu şi ochi căprui, cu ten puţin măsliniu, cu trăsăturile fetei regulate.

Ziaristul îi privea cu atenţie. In clipa în care profesoara dirigintă, Mădălina Dănescu, a rostit numele fetei

— Voinea Ana-Maria — , anunţînd că „i se acordă diploma de onoare pentru succesele deosebite, obţinute printr-o muncă eroică, depusă în toţi anii de liceu, cînd a primit de fiecare dată premiul I, ca şi acum, la absolvire”, sala întreagă a izbucnit într-un ropot sincer de aplauze.

Băiatul a strîns-o uşor de braţ, făcîndu-i semn.

— Despre tine este vorba. Du-te! Curaj!

Ochii de viorea ai fetei s-au întors spre colegul ei şi i-au cules de pe buze cuvintele rostite. I-au zîmbit mai întîi lui, puţin speriaţi. Apoi, în timp ce Ana-Maria se ridica, s-au rotit peste sală, învăluind toate acele figuri atît de familiare într-o căldură limpede şi bună. S-a îndreptat către scenă, urmărită de sute şi sute de priviri, cele mai multe dintre ele cunoscătoare ale destinului dramatic al fetei.

A primit diplomele şi cărţile din mîinile dirigintei, pe

care o iubea atît de mult. Profesoara i-a aşezat pe frunte coroniţa — acel cerc parfumat şi vesel, din flori

de cîmp cu cele mai variate culori, iar fata arăta acum ca o prinţesă, subţire şi fragilă, unduind pe dinăuntru ca o mare răscolită de vînt. Mădălina Dănescu a strîns-o la piept şi i-a sărutat obrajii de foc. Buzele fetei au vibrat într-o uşoară încordare de plîns, care s-a stins însă în cîteva clipe. I-a strîns mîna şi directorul şcolii, iar gestul acesta s-a prelungit într-o mîngîiere de părinte, înălţată către obrajii ei şi către buclele aurii.

Colegii de clasă, aflaţi în sală, se ridicaseră de pe scaune şi aplaudau cu mîinile adunate deasupra capetelor, să se vadă! Le-au urmat exemplul toţi ceilalţi elevi, care au înţeles semnificaţia gestului.

Ana-Maria s-a apropiat de microfonul serbării. Colegii aplaudau în continuare. Deodată s-au oprit, rămînînd însă tot în picioare.

— Ştiţi că nu vă aud decît... cu ochii! a început fata cele cîteva cuvinte în care se concentra şi se topea întreaga ei fiinţă. Vă mulţumesc din inimă pentru tot ceea ce aţi făcut de-a lungul acestor ani — cei mai frumoşi din viaţa mea — ca să-mi uit, măcar din cînd în cînd, nenorocirea şi să mă simt şi eu om întreg! Vă mulţumesc şi n-am să vă uit niciodată! a mai adăugat, întorcîndu-se în acelaşi timp spre scenă.

Sala a izbucnit din nou în ropot de aplauze. Sutele de mîini ridicate deasupra capetelor intonau un frenetic şi sincer, un grandios — ca semnificaţie — imn al omeniei! Fata îl asculta cu ochii, adunîndu-i, însetată, fiecare acord, pe care-l încorpora fiinţei sale ca pe o lumină ce trebuia păstrată pentru întreaga viaţă... Undeva, în spatele sălii, pe ultimul rînd de scaune, un bărbat şi o femeie, părinţii Anei-Maria, potoleau în batiste stropii acestei îndurerate fericiri...

Doctoriţa Lucia Voinea era tînără, avea douăzeci şi trei de ani, şi aştepta un copil. In ziua aceea lipsea de la spital, precum lipsise şi în celelalte două zile anterioare.

Era bolnavă, contractase o răceală puternică. Toamna începuse devreme în anul acela, nu era decît mijlocul lui octombrie şi se făcuse, aşa dintr-odată, frig. O surprinsese subţire îmbrăcată şi răcise.

Luase medicamentele necesare şi stătea în pat, acoperită cu un pled. Aproape că zăcea. Soţul, Mircea Voinea, inginer geolog, se afla undeva pe teren, de peste o săptămînă. Nici nu ştia că este bolnavă.

Frigul se înteţea, iar ea simţea că nu este chip să se încălzească. S-a hotărît să facă focul. A coborît din pat, s-a îmbrăcat cu un halat mai gros, şi-a pus nişte ciorapi în picioare şi a mers pînă în bucătărie, de unde a luat cutia cu chibrituri. In toamna aceea aprindea pentru prima dată focul. Totdeauna la începutul sezonului rece, acest lucru îl făcea Mircea, soţul ei. Controla mai întîi sobele, arzătoarele de gaze, el ştie ce mai controla şi, cînd se convingea că totul este-n regulă, numai ce auzeai că începe, undeva lîngă tine, acel „cîntec” plăcut, aducător de căldură.

Acum îl aşteptase, inginerul lipsea, şi ea trebuia să aprindă focul, pentru că în întreaga casă era mult prea frig.

S-a apropiat de sobă, a dat în lături uşiţa, a deschis robinetul de gaz şi a aprins chibritul. În clipa aceea a auzit o bubuitură atît de puternică, încît parcă i-a spart timpanele şi s-a simţit împinsă Cu brutalitate, proiectată cît colo de un suflu agresiv, care a năvălit peste ea. S-a lovit cu capul de tablia patului şi... n-a mai ştiut nimic. Cînd s-a trezit, se afla într-un pat de spital, înconjurată de medici, cu masca de la tubul de oxigen alături de cap. Era lovită pe mîini, pe picioare, pe corp, dar pe unde nu era lovită?! A dus imediat mîinile spre pîntece, pe care nu l-a mai simţit aşa cum îl ştia.

— Nu te speria, ai o fetiţă, trăieşte! i-a şoptit un medic, în care a recunoscut pe un prieten al familiei, ginecolog la o mare maternitate, unde fusese adusă şi ea, din întîmplare. Iar acasă, totul este bine! O să fie bine! O

explozie de la gaze, atîta tot! Bine că aţi scăpat cu viaţă amîndouă. Norocul a fost că te aflai în luna a şaptea... Iar astea trec — a arătat el spre loviturile de pe mîini, de la picioare — sînt fleacuri.

— Pot s-o văd? a întrebat tînăra mamă.

— Puţin mai tîrziu, acum doarme! Dar e întreagă, e frumoasă, îţi seamănă!

Ochii doctoriţei s-au umplut de lacrimi.

— Nu, te rog, a spus ginecologul. Vrei să strici totul? Abia te-am înviat! Să ştii că l-am anunţat şi pe Mircea, astăzi cred că soseşte şi el...

Geologul a sosit, intr-adevăr, peste cîteva ore, venind la spital direct de pe teren. Era speriat peste măsură. S-a liniştit cînd a aflat că soţia este în afară de pericol şi s-a bucurat nespus pentru faptul că fetiţa... este întreagă. A primit asigurarea că va trăi.

— Dar mai tîrziu nu crezi că s-ar putea...? şi-a întrebat el prietenul...

— Te gîndeşti dacă nu va avea de suferit de pe urma traumatismului?

— Exact!

— Nu este exclus, din nenorocire! S-ar putea să apară ceva... Să sperăm însă că va avea noroc. Deja este un mare noroc că trăieşte!

Le-a adus acasă abia după vreo două săptămîni. Amîndouă — şi mama, şi fetiţa, pe care au numit-o Ana-Maria — au avut nevoie de îngrijiri' speciale. Şi acasă au fost necesare reparaţii serioase: soba a trebuit refăcută, fiindcă odată cu explozia fusese pulverizată; iar peretele din spatele ei, care era comun cu apartamentul vecinilor, a fost rezidit în mare parte, deoarece fusese dărîmat.

Cercetîndu-se cauza acestei întîmplări, s-a constatat că printr-o fisură foarte mică, provocată cu puţin timp înainte de a se aprinde focul, ieşiseră gaze, care se adunaseră în sobă. In clipa în care flacăra chibritului a pătruns acolo, s-a produs explozia...

Multă vreme, soţii Voinea au trăit cu o mare spaimă:

cum va fi fetiţa? Să nu cumva să apară ceva! Erau întrebările laitmotiv ce le chinuiau zilele şi uneori nopţile, atunci cînd copilul prezenta semnele celei mai uşoare indispoziţii. Ajunseseră să exagereze, fără îndoială, îşi dădeau seama de acest lucru, dar ideea că s-ar putea întîmpla ceva rău cu fetiţa aceasta, pe care o iubeau ca pe ochii din cap, devenise o tiranică obsesie.

A trecut un an, au trecut doi, au trecut şase. Ana-Maria se dezvoltase normal, fiind un copil reuşit din toate punctele de vedere: blondă, cu ochii albaştri, ca doi stropi de viorea, cu o faţă frumoasă, înăltuţă, bine proporţionată; era cuminte, ascultătoare, inteligentă; învăţase să scrie şi să citească înainte de a merge la şcoală; ştia poezii multe, recita frumos, cînta la pian. Părinţii o priveau ca pe o mare bucurie a vieţii lor. Erau fericiţi şi sperau să rămînă!...

Atunci a apărut nenorocirea. Fetiţa se afla în clasa întîi; trecuseră cam două luni de la începutul anului şcolar. Stătea în prima bancă, asculta explicaţiile învăţătoarei, urmărind în acelaşi timp cu atenţie tot ceea ce se petrecea în clasă: răspunsurile copiilor, murmurele lor, uneori chicotelile...

Ea era cuminte, nu-şi permitea să vorbească ne-întrebată, cu atît mai puţin să rîdă sau cine ştie ce să mai facă.

Deodată, în jurul ei totul a devenit o linişte de mormînt. A întors privirile speriate către clasă. Doi colegi din spate se înghionteau, vorbind în acelaşi timp, dar ea nu auzea nimic. Învăţătoarea i-a văzut, s-a apropiat de ei, le-a zis ceva ce i-a potolit pe loc, dar ea, Ana-Maria, n-a auzit nimic. Explicaţiile continuau, se vedea clar că învăţătoarea vorbeşte, fetiţa îi privea cu atenţie buzele, fără să audă însă nici cel mai slab sunet. Vorbele rostite pînă acum cîteva minute răsunau clar în fiinţa ei, le asculta, dar altele noi, din toată larma ce se crease în jur, odată cu sfîrşitul lecţiei — cunoştea foarte bine acest moment — pentru ea nu se mai năşteau. A dus mîinile la

urechi, le-a apăsat pe rînd ori în acelaşi timp pe amîndouă, crezînd că i s-au înfundat cumva. Nimic! Nici un sunet nu mai ajungea pînă la ea.

S-a speriat îngrozitor şi a strigat: „Tovarăşa, nu mai aud! Nu mai aud!" în clipa următoare a izbucnit în plîns, cu capul ascuns în braţele învăţătoarei...

Aşa a început calvarul ei şi al părinţilor ei!... Acomodarea cu o viaţă fără sunete — cum a început să-i fie existenţa de atunci înainte, o viaţă cu forme, culori, cu mirosuri dar fără urmă de sunet — a fost neînchipuit de grea. Îi era teamă să vorbească, pentru că nu-şi auzea cuvintele rostite, avea spaimă să meargă, călca de parcă atunci învăţa să facă acest lucru, deoarece nu-şi auzea paşii, şi mai ales nu putea să comunice cu nimeni decît... prin scris. Bineînţeles că a cuprins-o disperarea. N-a vrut să se mai ducă la şcoală, nu voia să mai iasă din casă, evita pe oricine, chiar şi pe părinţii ei, se închidea în cameră şi plîngea aproape tot timpul.

Desperarea soţilor Voinea nu cunoştea margini. Aflaseră de la medicii de specialitate (Lucia Voinea era chirurg) că fetiţa nu mai are nici o şansă de a-şi recăpăta auzul şi că nu va putea întrebuinţa nici cel puţin un aparat care s-o ajute cît de cît. Ceea ce se petrecuse era ireparabil, ca urmare a şocului şi a traumatismelor pe care mama le suferise în timpul acelei explozii.

Ana-Maria a trebuit „să se nască" din nou spre a face faţă vieţii de chin ce-i era hărăzită de aici înainte. Răbdarea părinţilor şi în special a mamei cu ea a fost dumnezeiască. La fel a învăţătoarei.

Ca să scape măcar în parte de complexul infirmităţii, a trebuit mai întîi să înveţe să audă cu ochii, să citească deci de pe buzele oamenilor vorbele ce se rosteau. Iar în al doilea rînd, ca „să-şi regleze" tonalitatea, înălţimea glasului său, a fost nevoită să apeleze, pe de o parte, la amintirea sunetelor păstrate în fiinţa sa, iar pe de alta să exerseze neîntrerupt, sub supravegherea părinţilor, pînă ce şi-a creat un reflex interior al intensităţii rostirii.

înarmată astfel cu aceste două strategii de a se strecura prin lume, luîndu-şi de asemenea drept sprijin o voinţă încrîncenată, trezită la conştiinţa de sine şi educată tot de mama sa, o voinţă şi o tărie care s-o ajute să treacă prin atîtea greutăţi şi umilinţe, fetiţa s-a întors, către sfîrşitul anului şcolar, în clasa pe care o părăsise într-un moment atît de dramatic pentru ea. Avînd în vedere avansul de pregătire faţă de cei mai mulţi dintre colegii ei înainte de a începe cursurile, nu i-a fost greu să promoveze.

Directoarea şcolii şi învăţătoarea au avut înţelegerea de a o păstra pe fetiţă şi în anii următori în acelaşi colectiv de copii normali. De altfel, Ana-Maria s-a dovedit atît de inteligentă şi atît de silitoare, încît a rămas mereu în fruntea clasei sale prin rezultatele obţinute.

Greutăţi mai mari s-au ivit în ciclul gimnazial, cînd, scăpătă de sub mîna unui singur om — învăţătoarea — care se îngrijise de ea ca de propriul său copil, fata s-a trezit dintr-odată faţă în faţă cu atîţia profesori necunoscuţi, fiecare cu felul său de a explica, de a lucra cu copiii, fiecare cu pretenţiile şi uneori cu ifosele sale.

Buzele învăţătoarei de pînă atunci erau o „carte” în care Ana-Maria putea să citească neaşteptat de uşor.

„Ce va face acum? se întreba. Cum să se descurce?” Unii profesori vorbeau mult prea repede, gesticulau mult, nu priveau decît arar spre ea, atunci cînd explicau ceva, ori nici nu o băgau în seamă...

Pînă cînd au aflat cu toţii, elevi şi profesori, despre situaţia ei „specială”, a trecut de mai multe ori prin momente cumplite. Profesorii i-au înţeles drama, deşi unii nu s-au dat înapoi de la răutăţi ce dovedeau cel puţin superficialitate şi micime sufletească, nechemare de pedagogi.

„Ce e, dragă cu surda aceea din clasa ta? a întrebat la un moment dat o tînără dăscăliţă pe colegul ei, diriginte al fetiţei, de ce n-o duc părinţii la o şcoală specială, ce caută ea aici?!...

Copiii însă, colegii, mai ales cei din alte clase, n-au scutit-o de fel de fel de farse, de şotii, naive, fără îndoială, care i-au făcut mult rău.

Treptat, Ana-Maria s-a obişnuit cu toate şi lupta din răsputeri să le facă faţă. Cînd nu înţelegea ceva în clasă, învăţa singură, citea în manuale, citea cărţi ajutătoare, rezolva tot felul de probleme, de exerciţii; citea de asemenea multă literatură, s-a apucat să picteze, scria poezii... Îşi ocupa aproape fiecare părticică din timp cu un anume fel de muncă. Rar ieşea afară din casă să se joace. Era prietenă cu cîteva fetiţe de pe aceeaşi scară a blocului, care o iubeau şi o protejau de răutăţile unor copii. Cu ele se plimba din cînd în cînd ori se juca.

Astfel au trecut anii! Devenind elevă de liceu, Ana-Maria a trebuit să schimbe din nou colectivul. Se făcuse fetiţă mare acum, o adevărată domnişoară, care atrăgea atenţia oricui, în primul rînd prin părul acela ca o mătase din aur, lung, bogat şi uşor ondulat, ce-i mîngîia umerii fragili, ca şi prin ochii de un albastru viu, bătînd puţin spre violet; aveau o nuanţă rară de albastru ochii acestei fete, păreau puţin stranii, mai ales prin intensitatea cu care învăluiau chipurile oamenilor.

Intrînd pe poarta liceului, primul om pe care l-a întîlnit şi care a întîmpinat-o cu o neaşteptată căldură, a fost profesoara de limba engleză, ce avea să-i devină dirigintă, o femeie distinsă, frumoasă şi delicată, îmbrăcată cu mult bun-gust.

— Vai, dar ce frumoasă eşti, dragă! i-a spus ea cu zîmbetul pe buze şi întinzînd mîna spre a-i mîngîia buclele fluturînde pe lîngă obraz. E fetiţa dumneavoastră? a adăugat profesoara, observînd-o în spatele acesteia pe doctoriţa Lucia Voinea.

Mama Anei-Maria şi-a împărtăşit drama încă din ziua aceea. Mădălina Dănescu a ascultat-o şi s-a cutremurat.

— Liniştiţi-vă, doamnă, nu mai plîngeţi, a încurajat-o profesoara. Voi avea eu grijă de fată — şi acum, în timpul examenului, şi după aceea. Să sperăm că va reuşi. În

cazul acesta, o voi lua în clasa mea — eu voi primi ca dirigintă, pentru anul care urmează, o clasă a IX-a. Vă asigur că va face parte din această clasă, numai să reuşească!

Mama şi fata erau fericite. Nu se aşteptaseră la asemenea noroc. Ana-Maria a căpătat din clipa aceea un curaj care nu vibrase în fiinţa ei niciodată pînă atunci. Şi-a simţit totodată sufletul stăpînit de o dorinţă arzătoare de a-i dovedi profesoarei că este un copil bine pregătit şi bun.

Începutul anului şcolar a găsit-o, într-adevăr, în clasa condusă de Mădălina Dănescu. Ana-Maria nu avea ochi decît pentru diriginta ei; aceasta a ajutat-o enorm, cu tact şi delicateţe, să se încadreze în colectivul de elevi din care făcea parte, ca şi în colectivul cel mare, al liceului.

La începutul clasei a X-a, între elevii profesoarei de engleză a apărut o figură nouă: un băiat venit de la alt liceu. Nu se ştia cum, dar vestea s-a răspîndit rapid: „A fost mutat disciplinar”! înalt, cu trup de atlet — de altfel s-a aflat curînd că făcea sport de performanţă: era handbalist şi juca în echipa de juniori a unui club — Dan Cristeanu, aşa se numea băiatul, era departe de a fi un frumos; avea totuşi un chip senin, încadrat de un păr castaniu, cam măricel pentru „ţinuta” de elev, şi ochi plămădiţi parcă din ciocolată fierbinte, gata să aburească.

S-a aşezat singur în ultima bancă. Şi în prima zi n-a scos aproape nici o vorbă. La observaţia dirigintei în legătură ou lungimea părului, a răspuns decent, cerîndu-şi scuze şi promiţînd că se va tunde, ceea ce s-a şi întîmplat. Nici a doua zi n-a intrat în discuţie cu cineva. În timpul orelor nu-şi nota aproape nimic din explicaţiile profesorilor, pe care le urmărea însă foarte atent, iar în recreaţii părăsea clasa, plimbîndu-se pe culoare sau prin curte.

— „Înălţimea-ta”, l-a abordat într-o recreaţie din ziua următoare „Prîslea al clasei” — cum era numit Alexandru Pricop, cel mai mic ca vîrstă şi ca statură dintre toţi băieţii

din colectiv — ni s-a părut că nu eşti mut, după răspunsul pe care, ou trei zile în urmă, l-ai dat dirigintei. Atunci, de ce ne fierbi în suc propriu?

— Poftim?! a răspuns Dan, privindu-l de parcă atunci îl vedea pentru prima dată.

— Te-am întrebat: Ce ai cu noi? De ce nu ne vorbeşti?

— De lene!

— Cuum?! s-a mirat „Prîslea”, în auzul celor cîţiva colegi ce-l înconjurau şi care au izbucnit cu toţii în rîs.

— Dar dacă ţi-s drag, a adăugat sportivul, te primesc lingă mine în bancă, numai că ar trebui să te ţin în braţe ca să vezi şi tu ceva pînă la tablă...

Soneria, care a izbucnit peste cîteva secunde, a izbutit cu greu să potolească larma ce se crease în clasă.

În ciuda ironiei lui Dan, din ziua aceea Alexandru a devenit, în scurt timp, cel mai bun prieten al „înălţimii-sale”. S-au mutat chiar într-o bancă, aşezată puţin mai în faţă, „ca să vadă şi Prîslea ceva pînă la tablă”.

Pereche simpatică, aproape caraghioasă, ei puteau fi văzuţi aproape tot timpul împreună.

Aşa a aflat Alexandru „povestea” lui Dan Cristeanu, iar acesta, la rîndu-i, a fost pus la curent cu drama colegei lor, frumoasa Ana-Maria Voinea. („Ce hram poartă frumoasa aceea din prima bancă?” îl întrebase Dan pe prietenul său eu prima ocazie. „îţi place?” „Hm! Mănînci, calule, ovăz?! Parcă ţie? Sau celorlalţi? Vă trădează ochii, puişorilor!”)

Pe lîngă ce i se întîmplase lui, nenorocirea fetei părea să fie mult mai mare — se gîndea handbalistul...

Îl iubise pe tatăl său: era profesor universitar, om fin, „scrobit”, ca înfăţişare şi comportament, deştept, publicase mai multe cărţi de inginerie; cinci mergea cu el pe stradă sau la vreun spectacol, oriunde, era mîndru. A rămas uimit văzîndu-l că le părăseşte casa, „pentru totdeauna”, cum a ţinut să precizeze: se încurcase cu o studentă din ultimul an, puţin mai mare decît propriul său băiat. Uimirea a cuprins-o şi pe mama lui Dan, care nu se

gîndise niciodată la aşa ceva. Se înţelegeau bine, se iubeau...

Cuprins de furie, băiatul n-a vrut şi n-a putut, mai ales, să înţeleagă întîmplarea. Şi atunci, s-a răzbunat... pe sine: a început să lipsească de la şcoală, de la antrenamente..., pierdea timpul, umblînd singur pe străzi, prin parcuri, ori intra dintr-un cinematograf în altul, nu ştia ce să mai facă, numai să uite...

Era ameninţat să rămînă repetent. Pînă la urmă, l-a strîns de pe drumuri antrenorul său, un om înţelept şi bun, care s-a priceput să-i „bandajeze" sufletul. Şi-a reluat şcoala, dar chiar în ultima săptămînă de cursuri un coleg a rostit cîteva vorbe urîte la adresa tatălui său. Dan n-a suportat, s-au încăierat, şi cel vinovat „a ieşit", pînă la urmă el; conducerea şcolii, analizînd se pare superficial cazul, a hotărît ca în clasa următoare să fie transferat... „disciplinar"...

Prietenia Anei-Maria cu sportivul a început la puţină vreme după ce băiatul i-a aflat drama.

„O iau sub oblăduirea mea! a spus el în faţa întregii clase, într-o zi. Cine mai îndrăzneşte vreodată să-i facă cel mai mic rău va avea de-a face cu mine. Să nu uitaţi asta! Şi spuneţi şi altora, din afara acestor ziduri!"

Colegii, colegele se purtau în general foarte frumos cu fata cea blondă şi delicată. Unele ironii ori gesturi care o răneau, născute mai ales din invidie pentru notele, aproape numai de 10, primite de Ana-Maria sau pentru înfăţişarea ei, ce captiva toţi ochii, odihnindu-i parcă, tot mai apăreau din cînd în cînd.

Într-una din zile, fata s-a întors în clasă, dintr-o recreaţie, cu o hîrtie agăţată în spate, de uniformă, pe care scria, cu litere mari, roşii: „SURDA!"

Primul care a observat-o, îndată ce a intrat pe uşă şi a înaintat către bandă, a fost Dan. Se afla lîngă o fereastră, cu Alexandru. L-a părăsit imediat pe acesta, s-a apropiat de Ana-Maria, a întrebat-o ceva, în timp ce fata se aşeza pe scaun, iar în vremea aceasta, fără ca ea să simtă, i-a

desprins hîrtia din spate. Cei aflaţi de faţă şi care observaseră cu toţii acea „dovadă” a unui suflet strîmb şi neputincios totodată — „cine o fi acela?” se întrebau — rămăseseră înmărmuriţi.

„Am să-l dibui eu pe nemernic!” a spus Dan, uitîndu-se către clasă. Şi l-a dibuit! Era 'un sfrijit din clasa a XI-a, înăltuţ, dar subţire şi pirpiriu, cu o faţă ca de cretă, umbrită de ochelari cu lentile groase, cu multe dioptrii.

Handbalistul l-a prins de ceafă şi l-a ridicat într-o mînă, ameninţînd să dea cu el de perete. „De ce?” l-a întrebat scurt. „Fiindcă nu se uită niciodată la mine!” „Şi aşa ai crezut c-o s-o faci să se uite?! Iată cum procedăm, puişor: începînd de mîine, timp de... hai să zicem treizeci de zile, pentru început, vei cumpăra, în fiecare dimineaţă, cîte-o garoafă albă (te priveşte cum o aduci, să nu te vadă nimeni); şi tot în fiecare dimineaţă te prezinţi cu floarea la mine, mă aştepţi la intrarea în şcoală; eu o să-i pun colegei mele — pe care văd că o preţuieşti foarte mult — floarea pe bancă, însoţind-o de un bileţel, cu menţiunea: „De la un admirator!” Gestul sigur că o să-i facă plăcere, o să se bucure, se va gîndi la tine — chiar dacă nu te ştie, şi dă. Doamne, să nu te afle! — iar tu vei fi fericit! Şi dacă te porţi frumos, corect, în aşa fel ca nimeni să nu afle nimic, poate că după o lună te iert! Sper că ne-am înţeles, căci altcum, sublinie Dan în timp ce îl ridică din nou de la pămînt şi îl sprijini de perete, să te ferească..., te spulber, să ştii! Deci, pe mîine, băieţică!”

„Sfrijitul”, cum a început să-i spună Dan Cristeanu din ziua aceea, s-a ţinut de cuvînt, neavînd încotro. Astfel că, la puţin timp după întîmplarea cu infama inscripţie, despre care Ana-Maria nu aflase şi nu avea să afle niciodată nimic, pe banca ei, într-o recreaţie sau alta din fiecare zi (cînd Dan prindea un moment potrivit, spre a nu fi observat de fată şi în general de nimeni altcineva, în afară de Alexandru, care ştia toată povestea) îşi făcea apariţia garoafa albă, însoţită de menţiunea: „De la un admirator!”

Prima floare i-a stîrnit uimire şi curiozitate. A doua zi, s-a gîndit că cineva vrea să-şi bată joc de ea şi a început să plîngă. În a treia, ochii ei l-au căutat tot timpul pe Dan, întrebîndu-l tulburaţi... Dar privirile de ciocolată aburindă erau limpezi, „fără nici un fel de mister”. Apoi s-a obişnuit, zîmbea, săruta floarea, o punea în bancă, şi la sfîrşitul orelor pornea către casă cu ea în mînă. Totul a durat cam două săptămîni, după care „sfrijitul” a obosit şi l-a rugat pe Dan să-l ierte...

Începuseră să înflorească trandafirii. Grădina din faţa casei lui Dan era încărcată de boboci, care în fiecare dimineaţă se deschideau spre lumină. Astfel, garoafele au fost înlocuite de bulgăraşi de catifea roşie, sau galbenă, roz sau albă, dar totdeauna ameţitor de frumos mirositoare, şi toată clasa a aflat că Dan Cristeanu o iubeşte pe Ana-Maria. Cînd pleca din localitate, în vreun turneu, pentru cîteva zile, cu echipa de handbal, i-o lăsa în primire lui Alexandru: „Vezi, ai grijă — îi spunea el — să nu se atingă cineva de ea, «cu vorba, au cu fapta», că atunci cînd mă întorc... Îl spulber! începuse să-i placă această expresie: „îl spulber!”...

Acum, privind cînd spre scenă, cînd spre fremătînda sală, Dan Cristeanu îşi simţea „spulberată” propria fi-inţă... de fericire. Cît era de mare, devenise uşor, uşor, parcă se rupea în bucăţi şi începea să plutească pe deasupra sutelor de capete şi de mîini înălţate, care ros-teau, ritmic, acel imn cald ce-i mîngîia şi lui sufletul.

Ana-Maria coborîse între timp de pe scenă şi sosise lingă el. S-a aşezat pe scaun. I-a pus în braţe cărţile şi diplomele, păstrîndu-şi pe cap coroniţa. Apoi i-a prins o mină într-ale ei şi a început să i-o mîngîie... Cu fiecare mişcare a degetelor subţiri, graţioase, apărea o floare, un trandafir — bulgăraşi de catifea roşie şi galbenă şi roz şi albă, cu toţii însă mirosind ameţitor de frumos...

2

Privindu-i, Dragoş Dănescu se întreba unde o fi mama fetei? O căuta din ochi, fără să poată bănui că ea, ca şi tatăl Anei-Maria, nu avusese tăria să vină pînă aici, în faţa sălii, preferind să se aşeze, spre a fi mai feriţi de privirile curioşilor, acolo, în ultimul rînd de scaune.

„Trebuie să fie cel puţin mulţumită!” îşi spuse ziaristul, gîndindu-se din nou la doctoriţă. De fericire e greu de vorbit! Şi, totuşi, starea aceea în care o văzuse cîndva cu aşa ceva semăna. Mai degrabă ou o fericire îndurerată. De două ori îndurerată...

Stătuse de vorbă cu ea tot într-un cabinet de spital, ca nu demult cu Răzvan. Ajunsese acolo spre a-l vizita pe un coleg de serviciu pe care-l operase chiar doctoriţa Lucia Voinea.

Întîlnind-o, s-a mirat că-i vede faţa mai luminată, spălată parcă de toţi norii pe care, din nefericire, se învăţase să-i observe plutind peste obrazul ei frumos de cîte ori s-a întîmplat să discute, în diverse împrejurări.

— Se pare că aveţi o mare bucurie, i-a spus Dragoş Dănescu. Probabil încă o victorie împotriva morţii, în acest sens, vă rog să-mi permiteţi să vă mulţumesc călduros, pentru că mi-aţi salvat colegul...

— Nu mi-am făcut decît datoria! Iar dacă ar fi să vorbim despre cine pe cine a salvat, acest lucru s-ar potrivi foarte bine cu ceea ce a făcut şi face soţia dumneavoastră pentru fata mea, pentru noi, într-o perioadă atît de importantă, decisivă.

— O, exageraţi, fără îndoială!

— Nicidecum! Iar astăzi mi-am dat încă o dată seama de importanţa acestui lucru. Ana-Maria a fost acum cîteva ore aici. Am avut de rezolvat împreună o treabă. Ei bine, s-a purtat ca un om absolut normal! Dacă nu mi-ar fi cunoscut drama colegii mei, cel puţin la prima vedere n-ar fi putut să descopere că fata aude cu ochii. De altfel, o pacientă care a văzut-o şi cu care a vorbit puţin n-a observat nimic. Nenorocirea imensă, aproape de

nesuportat, a acestei femei... pe mine m-a făcut fericită, într-un anumit fel.

— Poftim?! a întrebat cu mare mirare Dragoş Dănescu.

— Ceea ce mi-a povestit ea a constituit o demonstraţie (care de data aceasta mi-a pătruns în toate resorturile fiinţei — vă daţi seama că aici, zilnic, văd şi trăiesc aş putea spune atîtea mari necazuri, nenorociri) pentru a înţelege că alţii au fost infinit mai năpăstuiţi de viaţă decît mine. După ce Ana-Maria a plecat, m-am întors în salon. Am găsit-o pe femeie plîngînd. Este cercetătoare în domeniul psihologiei, la un institut. M-am gîndit că se teme de operaţia pe care urmează să i-o fac, deşi o asigurasem de mai multe ori că totul va fi bine. Am aflat că nu despre aceasta era vorba. Plîngea fiindcă o văzuse pe Ana-Maria, care i-a adus aminte de fetiţa ei, de aceeaşi vîrstă (abia atunci am înţeles de ce o întrebase cîţi ani are), moartă de nici o jumătate de an.

— Moartă? De ce?

— Închipuiţi-vă: s-a sinucis!

— O fată de şaptesprezece ani?

— Da!

— Elevă la Liceul...

— Exact!

— Dragoş Dănescu s-a întunecat. A simţit cum îi tremură toată fiinţa pe dinăuntru...

Cunoştea povestea, o întîmplare aproape nereală. „Să mai spună cineva că Shakespeare a exagerat cînd a scris Romeo şi Julieta — gîndise atunci, aflînd că un băiat, elev în clasa a XI-a la un mare şi vestit liceu, matematician de forţă, „genial”, cum îndrăzneau să-l socotească dascălii lui, s-a sinucis, în urma unei neînţelegeri cu fata pe care o iubea; după o lună, nemaiputînd suporta viaţa fără el, fata, colegă de clasă şi de bancă, s-a sinucis şi ea în acelaşi mod. Era, acum afla acest lucru, copila bietei femei despre care vorbea Lucia Voinea.

— Vedeţi ce fragili sînt cîteodată aceşti tineri, despre care nu de puţine ori noi, cei maturi, spunem, cu atîta

uşurinţă, că nu au nici un fel de sensibilitate, de suflet, că sînt practici pînă peste urechi, că fac totul din interes, că nu-i mişcă, nu-i afectează aproape nimic ş.a.m.d.? înţelegeţi acum de ce vă spuneam că sînt fericită constatînd că fata mea se poartă ca un om normal, deci că judecă normal, firesc, fără spaimă, că a început să calce mai sigură pe faţa pămîntului, că îndrăzneşte să privească dincolo de ziua de mîine... şi că toată această stare îşi are, în principal, izvorul în comportarea fără egal a acelei dăruite profesoare care este soţia dumnea-voastră?!

Plecase de la spital tulburat de discuţia cu doctoriţa, dar şi mai tulburat de nenorocirea acelor copii, pe care o retrăia încă o dată, a nu ştiu cîta oară de cînd o cunoscuse. Atras de grozăvia întîmplării, se interesase, stătuse de vorbă cu profesori, cu elevi, cu prieteni ai celor dispăruţi... Îi venise greu să creadă că — după cum îi spuneau cei cu care discutase — aşa se petrecuseră lucrurile, că numai din atît...

Bun la toate disciplinele, Tiberiu Drăgan — aşa se numea băiatul — excela cînd era vorba de matematică. Nici nu termina bine profesorul de propus o problemă ori un exerciţiu spre rezolvare, că el şi găsea una, două, de obicei mai multe soluţii, care mai de care mai sur-prinzătoare. Avea o minte strălucită, o memorie fenome-nală, o capacitate de muncă şi de concentrare impresio-nante. Fiecare oră la care el participa (uneori, deşi prezent în clasă, îşi vedea de treburile lui, rezolva altceva decît propunea profesorul ori studia cursuri de specialitate din anii III şi IV de facultate, sau pur şi simplu privea pe fereastră, se gîndea) devenea un spectacol, el fiind vedeta. Colegii se obişnuiseră, în general îl admirau, deşi din cînd în cînd invidia nu se putea să nu-şi scoată capul, apărea fără îndoială. „Să mai termine ăsta, tovarăşe profesor, cu farafastîcurile lui, să mai dea voie şi «oamenilor de rînd»” — se auzea cîte-o intervenţie. Şi într-adevăr, Tiberiu „îşi făcea numărul”, după care „dădea

voie” şi altora.

Cea care îl admira cel mai mult pe matematician — cîştigător, de cîteva ori, al concursului de specialitate, la fazele naţională şi internaţională — era colega lui de bancă, Iulia Dorneanu. Deşi Tiberiu nu avea nimic deosebit ca înfăţişare, ba, dimpotrivă, s-ar fi putut spune despre el că este o figură ştearsă, cu excepţia ochilor, albaştri-cenuşii, care aveau în ei o iuţeală, o fulgerare continuă parcă, trădînd într-un fel tensiuni interioare, ce puteau merge pînă la incandescenţă (de altfel, această impresie o avea Iulia privind ochii colegului ei: a acumulărilor de încordare pînă în clipa în care se produc exploziile... de lumină, ca la aparatele de fotografiat), fata se lăsa tot mai mult robită pe dinăuntru de puternica lui personalitate. Începuse să-l iubească; se ferea însă cu străşnicie să i-o arate: îi era teamă să n-o persifleze, pentru că de cîte ori venea vorba despre aşa ceva (cu referire la alţii, bineînţeles), Tiberiu califica situaţiile cu celebrul vers eminescian: „Muşti de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu cotul!”.

Iulia aproape că se speria auzindu-l.

Într-o zi, l-a întrebat: „Tiberiu, tu în afară de matematică mai iubeşti ceva pe lumea aceasta? Sau pe cineva?”

„Cine ştie?!” i-a răspuns băiatul, învăluind-o cu privirile lui de oţel. „Eu cred că de cele mai multe ori uiţi chiar şi de părinţii tăi. Pe ei îi iubeşti?” Colegul Iuliei a tăcut, n-a răspuns nimic. „Vezi să nu te trezeşti singur, absolut singur!” a adăugat fata ca pe un avertisment, înfiorat de o adîncă părere de rău. „Sîntem şi rămînem singuri, Iulia, în aproape toate clipele noastre hotărîtoare!” „Nu este adevărat, s-a repezit colega matematicianului, omul este înconjurat de oameni, are izvoare comune cu ei, porneşte din aceste izvoare, pe care, orice-ar face, nu le poate ignora, se întoarce la ele, spre a-şi lua puteri, mai ales în momentele lui de cumpănă...” „Literatură, domnişoară! Ceea ce se află în afară de noi nu este decît un simplu şi

fad decor, uneori mincinos peste măsură, ipocrit, viermuind de ambiţii şi sugrumîndu-se de suficienţă pe care şi-o poleieşte cu «aurul» din gogoşile vorbelor; alteori nu este decît un zid de mucava inertă: oricît ai bate, nimeni nu-ţi va răspunde de dinăuntru, pentru că nu are cine să-ţi răspundă!”

L-a lăsat în pace. Tocmai atunci trecea însă pe lîngă ea Cătălin, băiatul cel mai chipeş din toată clasa, care-i făcea o curte asiduă, sperînd s-o smulgă de sub influenţa matematicianului.

„Vino la soare, fiinţă superbă ce eşti, îi zise el (Iulia era o fată frumoasă şi foarte bună la învăţătură în acelaşi timp), ştiinţa nu e valabilă decît dacă se întîlneşte cu viaţa, altfel, slujirea ei înseamnă un imens şi dureros sacrificiu, pe deasupra şi zadarnic. Cine ţi-a spus ţie că trebuie să i te sacrifici?” a încheiat el, indicîndu-l cu arătătorul pe Tiberiu.

Fata i-a zîmbit cu cochetărie şi, întinzîndu-i mîna, au ieşit împreună pe uşa clasei.

Matematicianul a privit lung în urma lor, după care şi-a îndreptat privirile spre fereastră. Un copac superb, dintr-o grădină celebră a oraşului, bătea uşor cu degetele ramurilor în geamuri, strecurîndu-şi înăuntru, prin deschizătura acestora, parfumul suav al florilor ce-l împodobeau ca pe un Făt-Frumos, sigur pe sine şi gata să se dăruiască oricărei solicitări. Tiberiu îl cunoştea de trei ani, de cînd devenise elev al acestui liceu (el şi colegii lui avuseseră norocul să rămînă, în tot acest timp, în aceeaşi sală de clasă). „Ce faci, «bătrîne»? îl interogă băiatul.

«Tu din tînăr precum eşti
Tot mereu întinereşti.»
«Numai omu-i schimbător,
Pe pămînt rătăcitor.-»”

Era sîmbătă; lucrase toată după-amiaza intens, nu se ridicase de la biroul din camera sa. Rezolvase zeci şi zeci

de probleme. Cu furie lucrase, vrînd să uite, să uite! Acum se înnopta!

Se ridică grăbit de pe scaun şi începu să măsoare cu paşi mari covorul din mijlocul camerei. Umbrele înaintau, înghiţind treptat firele de lumină care stăruiau cu strălucirea lor domoală prin fereastra în vecinătatea căreia se afla un mic balcon, ce dădea spre un petic de grădiniţă dintre două blocuri...

Aduse telefonul din hol şi, aşezîndu-se pe un fotoliu, începu să înscrie pe disc un număr pe care îl cunoştea foarte bine, dar pe care îl folosise extrem de rar.

„Tu eşti, Iulia?" „Da! răspunse fata. Tiberiu?!... Cu ce ocazie?" „Aş vrea să stau de vorbă cu tine! Trebuie să-ţi spun neapărat ceva! în această seară, acum!"

Fata a simţit cum o năvală de roşu îi cucereşte obrajii. Dar în acelaşi timp, un arc s-a încordat înlăuntrul ei, începînd să-i murmure în ureche şoapte străine de propria-i fiinţă. Ascultîndu-le, răspunse alb, înşirînd vorbele ca pe o linie dreaptă: „îmi pare rău, Tiberiu, în seara aceasta nu pot! Sînt invitată la un ceai, plecam chiar acum!" (Se mira de sine cum poate să mintă cu atîta seninătate!) „Te rog... să amîni, Iulia, spuse băiatul, călcîndu-şi pe inimă, e important!" „Nu văd ce ar fi pentru tine mai important decît matematica! Ne vedem luni, Tiberiu, şi-mi vei spune atunci. Te voi asculta cu toată atenţia. M-ai făcut chiar curioasă!" După aceste vorbe, închise telefonul.

Matematicianul rămase cu receptorul la ureche. Un sunet gol, pustiu, sosea pînă la el. „Subţire, a şoptit fiinţa băiatului, firul a fost prea subţire, s-a rupt, a fost «decapitat» (aşa i se păruse zgomotul receptorului aşezat de Iulia în furcă — o «decapitare»; acum, hăul nu mai poate fi trecut! Şi totuşi..."

Formă la repezeală un alt număr, după ce îl culese cu ochii din agendă.

„A, să mai spună cineva că ştiinţa nu se umanizează, poftim, a ajuns să dea şi telefoane! rosti Cătălin, colegul

lui Tiberiu, în loc de răspuns. Ce faci, «Pitagora», îşi continuă el peroraţia, te pomeneşti că nu-ţi iese vreo problemă şi vrei să mă consulţi?!”

„Exact! răspunse acesta, aş dori să discutăm puţin. Vrei să ne vedem pentru cel mult o jumătate de oră?” „Sînt măgulit, încîntat chiar de solicitare... Sper însă că nu vrei acum...” „Ba da! acum aş fi avut nevoie de tine, Cătăline!” „Să fim serioşi, Tiberiu, tu în afară de matematică nu ai nevoie de nimic şi de nimeni cu adevărat! Aşa că, lăsăm pe luni, bătrîne! Acum, tocmai plecam la un ceai. Pe tine nu te interesează, desigur, aşa ceva, căci, altfel, te-aş fi invitat...”

„Nu, într-adevăr, aşa ceva nu mă interesează!” îşi spuse Tiberiu, după ce de data aceasta el închisese primul telefonul.

„Nu credeam să-nvăţ a muri vreodată...”

Blînde la început, aceste cuvinte răsunau în fiinţa lui din ce în ce mai tare; acum vuiau ca un talaz care îl clătina, îl clătina, pînă ce firul de legătură cu acel teritoriu sigur de sub picioare... se rupse.

Luă o hîrtie de pe masa de lucru şi scrise:

„Dragă mamă şi dragă tată,

Deşi nu v-am arătat acest lucru îndeajuns, v-am iubit mult, să ştiţi! Niciodată nu avem timp pentru toate cîte ni le-am dori împlinite. Acum, eu nu mai am deloc. Lumea întreagă nu este decît «o clipă suspendată»... Clipa *mea s-a consumat. Plec...*

Iertaţi-mă, dacă puteţi! Să mă duceţi acolo, la bi-sericuţa aceea de pe deal, unde doarme *bunicul. Mi-e dor de el!*

Vă sărut! Adio!
Tiberiu.”

A dus telefonul la locul lui, pe măsuţa din hol. Deasupra discului a aşezat scrisoarea. A ieşit pe balconul camerei sale, a inspirat adînc şi... a pornit-o „în zbor”...

Vestea morţii băiatului matematician a zguduit tot liceul, ca şi pe toţi cei ce au aflat despre ea. Comentariile sînt de prisos acum. Dragoş Dănescu îşi aminteşte cum s-au întretăiat atunci părerile, presupunerile, cum s-au formulat concluzii, fără îndoială contradictorii. Un lucru era sigur: că acest rar exemplar de tînăr dispăruse fără ca cei din jurul lui — colegi, părinţi, profesori — să-i intuiască cel puţin drama. Şi el avusese, vorba lui Camil Petrescu, nemăsuratul orgoliu de a judeca totul de unul singur şi de a lua măsuri, ireparabile în ceea ce-l privea, tot de unul singur.

Ceea ce-l tulburase însă peste măsură pe ziarist, în continuare, se lega de faptul că încă o dată, la foarte puţin timp, o lună de zile parcă, întreaga ambianţă umană din jurul altei fiinţe nu fusese în stare să observe ce se petrece cu aceasta şi să împiedice un gest asemănător, izvorît acum din cumplita durere a remuşcării.

Iulia se mutase din banca aceea, n-o mai putea suporta. Stătea singură, în spatele clasei, într-o bancă de lîngă fereastră. In primele zile a plîns mult. Acum, parcă nu mai avea nimic în ea, îi dispăruse sufletul ori parcă i-l anesteziase cineva.

Profesorul de matematică, în acelaşi timp diriginte al clasei, a scris, ca de obicei, un exerciţiu pe tablă. Terminase. După cîteva secunde, văzînd că nu soseşte nici un răspuns, s-a întors cu faţa spre clasă, întrebînd: „Ei, Tiberiu, nu ai nimic de spus?”

Au înmărmurit cu toţii! Profesorul s-a făcut alb ca varul! Iar din spatele clasei, din banca de lîngă fereastră, cineva a izbucnit în hohote de plîns!...

După cîteva zile, la o altă oră de matematică, în timp ce elevii căutau soluţii de rezolvare la o altă problemă, acelaşi dascăl s-a pomenit afirmînd: „Pînă acum, Tiberiu ne-ar fi dat cel puţin trei variante de abordare...« Şi tot astfel s-a întîmplat şi altă dată, şi încă o dată...

„Te rog să amîni, Iulia, e important! Te rog să amîni, Iulia, e important!” Vorbele acestea deveniseră o tiranică

obsesie pentru fată. „E important, important!” zvîcneau gîndurile ei. „Nu văd ce ar fi mai important pentru tine decît matematica. Ne vedem luni, Tiberiu, şi-mi vei spune atunci!” sosea de undeva un răspuns, străin de fiinţa fetei, care o lovea întocmai ca o ghilotină...

I se făcuse dor de el. În banca lor nu stătea acum nimeni. La ora următoare şi-a luat geanta şi s-a mutat acolo.

„Tiberiu, întrebă sufletul Iuliei, în timp ce ea îşi întorcea ochii spre locul din partea dreaptă, în afară de matematică, tu mai iubeşti ceva pe lumea aceasta? Sau pe cineva?

«Cine ştie?!... Sîntem şi rămînem singuri, Iulia, în aproape toate clipele noastre hotărîtoare!”

„Cîtă dreptate ai avut, Tiberiu! Nu puteam să te cred, dar acum... Acum nu mai vreau să fiu singură, nu mai pot să fiu singură...”

Plecase de-acasă pe la miezul nopţii. Stătea undeva departe, în alt cartier. Ai ei (părinţii şi o surioară, mai mică) dormeau de vreo oră. A ieşit tiptil, să n-o simtă nimeni.

Noaptea, puţin răcoroasă, a îndemnat-o să-şi strîngă pe lingă ea balonzaidul, potolind începutul de tremur al trupului. A prins un troleibuz care se retrăgea. A coborît la o staţie din centru, în apropiere de liceu şi la cîteva sute de metri de blocul în care locuise Tiberiu. S-a apropiat cu paşi şovăitori de bloc. A încercat uşa de la intrare.

„Extraordinar, e încuiată! La acest lucru nu se gîndise. Acum, ce mă fac?”

A privit spre blocul de vizavi. Uşa acestuia era dată de perete. A intrat. S-a urcat în lift şi a apăsat pe butonul ultimului etaj. După ce a ieşit pe palier, a mai urcat cîteva trepte şi a împins în uşa de la terasă. S-a deschis. „Sînt norocoasă!” şi-a spus fata. A ieşit... Razele lunii i-au înfăşurat faţa şi trupul într-un giulgiu de gheaţă. A început să tremure. S-a apropiat de marginea acoperişului. A privit către blocul vecin, căutînd un anume balcon, apoi în

jos. A simţit că ameţeşte. S-a retras un pas şi a dus mîna spre inimă, să-i potolească zbaterea înnebunită. S-a aşezat puţin, chircindu-se, spre ă-şi aduna puterile, după care s-a ridicat şi a făcut, hotărîtă, un pas şi încă unul; în clipa aceea, tăcerea nopţii a fost sfîşiată de un strigăt disperat şi tandru totodată: „Tibeeeriuu”. Un paznic de noapte a auzit-o şi a văzut-o

venind spre pămînt, cu aripile balonzaidului fîlfîind, ca o uriaşă pasăre rănită.

Înainte de a pleca de-acasă, scrisese pe o hîrtie pe care le-o lăsase părinţilor, pe masă:

„Să mă înmormîntaţi alături de Tiberiu,
Iertaţi-mă,
Iulia!”

Ceea ce s-a şi întîmplat: cei doi copii, pentru care viaţa adevărată nici nu începuse, se odihnesc pentru totdeauna — îşi aminti, încă o dată, îndurerat, ziaristul — în pămîntul din jurul unei bisericuţe aflate undeva departe, într-un sat din apropierea munţilor. Pe crucea de marmură, care le străjuieşte trupurile din sicriele alăturate, fotografiile lor îşi zîmbesc cu mirare, de parcă atunci s-ar vedea cu adevărat pentru prima oară...

Serbarea s-a terminat! Dan şi Ana-Maria îşi zîmbesc fericiţi. Se ridică să plece. Trec pe lîngă Dragoş Dănescu. Nu-l văd! Aşa cum nu mai văd de fapt pe nimeni altcineva în jurul lor...

Capitolul IV
VĂLUL DE DEASUPRA TIMPULUI

1

Ştim atît de mult şi totuşi atît de puţin despre oameni, despre sufletul lor! „Vedeţi ce fragili sînt, câteodată, aceşti tineri, despre care; nu de puţine ori, noi, cei maturi, spunem, cu atîta uşurinţă, că nu au nici un fel de sensibilitate, de suflet, că sînt practici pînă peste-urechi, că fac totul din interes, că nu-i mişcă, nu-i afectează aproape nimic?...” Cuvintele doctoriţei răsunau nu numai în urechile ziaristului, ci şi undeva mult mai adînc, de data aceasta în fiinţa lui, aşa cum a început să-i apară ea de sub vălul timpului dat într-o parte...

Proba de viteză se desfăşura de vreo zece minute.. Aştepta, nerăbdător, să alerge. Îi plăcea. De altfel, era campion pe facultate. Scotea pe atunci, în o mie nouă sute cincizeci şi ceva, cam 10,6 secunde. Timp bun, din cîte îşi aminteşte. Viteza şi săriturile la aparate îl pasionau. Din cînd în cînd — crosul şi handbalul.

La marginea pistei, profesorul, cu cronometrul în mînă, dădea plecările. I-a venit şi lui rîndul. A ţîşnit „ca din puşcă”. Prinsese un ritm nemaipomenit, lăsîndu-şi mult în urmă colegii de serie. Era sigur că va realiza un timp record. Dar după vreo 60 de metri parcurşi a simţit că se sufocă, un bisturiu înroşit i-a sfîşiat pe dinăuntru pieptul, picioarele i s-au înmuiat pe loc şi a căzut cu faţa în zgura terenului. Noroc că ai avut prezenţa de spirit să întindă mîinile şi să amortizeze astfel lovitura.

Profesorul a sosit imediat.

— Ce e, ce s-a întîmplat, eşti rănit? l-a întrebat cu mare îngrijorare.

Era palid şi abia putea să articuleze cuvintele.

— Nu ştiu, am simţit că mă sufoc, că... şi am căzut!

— Ai avut vreun semn înainte?

— O simplă durere sub clavicula dreaptă. Un junghi uşor, care nu dispare.

— De cînd?

— De vreo două săptămîni. Am adormit într-o noapte cu fereastra deschisă la cap, de fapt o deschisese un coleg, în timp ce eu dormeam; noaptea s-a întîmplat să fie rece (era sfîrşitul lunii mai). Eu la început cred că am transpirat, pe urmă... Dimineaţă am simţit cuţitul acela în piept. Nu i-am dat importanţă... pînă acum.

— Urgent, la medic! a hotărît profesorul. Trebuie să fie un fleac — a adăugat el, poate spre a-l încuraja — dar e absolut necesar să ne convingem. Amînăm deocamdată antrenamentele. Îmi pare rău... Astăzi am fi avut sigur un nou record! Nu e nici o nenorocire dacă îl vom avea peste cel mult... două săptămîni!

l-a zîmbit încurajator, mîngîindu-i părul.

La acel record „sigur” studentul Dragoş Dănescu n-a mai ajuns niciodată. Un coleg al său, localnic, l-a recomandat unui radiolog în care părinţii lui, tot medici, aveau mare încredere.

— Respiră, băiatule, aşa, încă o dată; întoarce-te puţin la stînga, bun!... Acum respiră mai profund! Bine... Aceeaşi mişcare o faci spre dreapta. În regulă! Respiră, respiră! Mda!... Ascultă, tinere, întreabă medicul, dumneata ai avut ceva vreodată la plămîni?...

Îşi retrăsese mîinile din spatele aparatului, cu care îl manevrase pînă atunci ca să execute mişcările solicitate. A apăsat pe un buton, oprind fluxul razelor ce-l străpunseseră, făcînd vizibilă imaginea lui de dinăuntru. Şi pe încă unul, în urma căruia în cabinet s-a aprins o lumină slabă. Te rog să ieşi, i-a comandat medicul, în aşteptarea răspunsului. Dar studentul nici nu ieşea, nici nu răspundea. Doctorul ţinea ochii plecaţi, ca să se acomodeze cu lumina.

— Te-am întrebat ceva, nu mi-ai răspuns, reluă el, întinzînd mîna să-l „ajute” să iasă de după aparat. Dar pustiu; după aparat — nimeni! Unde eşti, domnule?

Nimic, nici un răspuns, Ridicîndu-se de pe scaun şi privind mai bine, îl zări, ca pe 'un ghemotoc, la picioare. Cu capul în piept, chircii, stătea cu spatele rezemat de instalaţie...

L-a scos în grabă şi l-a dus spre lumină. A deschis fereastra, l-a zgîlţîit, strigîndu-i: „Respiră, respiră!”...

— Vă rog să mă iertaţi, a spus Dragoş, ruşinat, după ce şi-a revenit. Cînd m-aţi întrebat dacă am avut ceva vreodată la plămîni mi s-a făcut foarte rău. Neam de neamul nostru n-a fost bolnav vreodată de aşa ceva!

— Aoleu, aoleu, mămăligă nefiartă ce eşti! Halal tînăr, şi încă student! Pe deasupra, şi sportiv! Dar cine ţi-a spus dumitale că eşti bolnav de „aşa ceva”?

— Păi, am înţeles că... din ceea ce aţi văzut... se bîlbîi studentul.

— Da, din ceea ce „am văzut”, pare că ai fi avut cîndva o răceală, iar acum nu mai este aproape nimic.

Dragoş Dănescu simţi din nou că ameţeşte.

— Uite ce e, tinere, se repezi doctorul în el, să fim serioşi! Ce eşti dumneata, „copil neînţărcat”? Se poate?! Dar, chiar dacă ai fi bolnav, trebuie să priveşti bărbăteşte lucrurile, în faţă. Îţi spun toate acestea tocmai pentru că nu eşti... Adică nu ai nimic important... În afara unei răceli ce trebuie tratată, ca să nu se transforme în ceva ce... Şi apoi, acum au apărut medicamente miraculoase, streptomicina, de pildă, care rezolvă rapid totul, dacă treaba este luată din timp... Dumitale nu-ţi trebuie însă decît odihnă, hrană bună şi aer. Am înţeles că nu eşti din Iaşi.

— Nu, sînt dinspre Cîmpulung-Muscel!

— Bravo! Acolo este o regiune excepţională. Trebuie să pleci cît mai repede. Mănînci, te odihneşti, respiri.

— Şi cu facultatea?...

— Ai început sesiunea?

— Da, am dat două examene!

— Şi cîte mai ai?

— Patru!

— Le dai şi pe celelalte... În două-trei zile, sau le amîni pentru toamnă. Iţi scriu imediat o recomandare... Ţine minte, i-a spus doctorul la plecare, nu ai nimic, să-ţi iasă din cap că eşti bolnav, mai exact: să nu-ţi intre! Dar dacă nu mă asculţi, s-ar putea să devii bolnav! Şi asta s-o ţii minte! Deci:

— „Mănînc, mă odihnesc, respir”! repetă Dragoş, zîmbind trist.

— Şi capul, sus! Colegul dumitale mi-a spus că eşti un tînăr de toată isprava, primul din an, unul dintre cei mai buni din facultate! Păi dacă şi un om „cu cap”, ca dumneata... Ia, te rog!... La toamnă, cînd te întorci, vii să te „văd” din nou. Totul va fi perfect. Îţi garantez! La revedere!

A susţinut cele patru examene în două zile (le avea pregătite din timp) şi a plecat spre casă, cuprins de o mare îngrijorare. Încurajările, asigurările medicului nu făcuseră altceva decît să-l neliniştească şi mai mult... Dumnezeule, bolnav de plămîni! Ce vor spune cei de-acasă?!...

2

După sperietura trasă, în clipa cînd l-a văzut („Trebuie să se fi întîmplat ceva, că doar nu s-a terminat şcoala, e prea devreme”, îi fulgerase prin minte), mama a izbucnit în plîns cînd a aflat despre ce este vorba.

L-a bocit cîteva zile în şir, şi chiar cînd se ascundea, să n-o vadă, o recunoştea după ochi, veşnic înroşiţi de atîtea lacrimi.

— Te rog să te potoleşti, i-a spus Dragoş, că doar n-am murit! Şi nici n-o să mor!

Femeia a plecat, cu basmaua la gură, prin grădină, să

plîngă din nou, în voie. Inima ei, friptă de durere, se simţea iarăşi înjunghiată şi se zbătea de spaimă. Pentru că numai cu trei ani în urmă îi dispăruse, aşa; pe neaşteptate, în nici două săptămîni, o fată de douăzeci şi trei de ani, care lăsase în urma ei două copile, una de un an şi ceva, alta de cîteva luni. Le creştea mama lui Dragoş, iar fetiţele îi aminteau acesteia în fiecare zi de nenorocirea ce se petrecuse.

Fata aceea, Gabriela, fusese sprijinul întregii familii în timpul războiului, cînd tatăl celor şapte copii a lipsit aproape patru ani de acasă. Dragoş o iubise nespus de mult, era şi o fată frumoasă, blondă şi cu ochi albaştri — cum nu era nimeni în familia lor —, curajoasă mai abitir decît un bărbat, deşi nu era pe atunci, în vremea aceea grea, de pierzanie, decît un copil. Delicată şi fragilă în aparenţă, ea dăduse la iveală în anii de scrum şi durere ai războiului puteri nebănuite ale sufletului care o ajutaseră să înfrîngă obstacole ce păreau de netrecut.

Dragoş Dănescu şi-a amintit în zilele acelea despre multe dintre momentele în care el şi Gabriela fuseseră împreună, trăind cu sufletele în voia furtunii. Astfel...

Cu vreo zece zile înainte de sfîrşitul unui an, li se terminase fînul, nu mai aveau cu ce să hrănească cei doi cai — care însemnau toată averea lor şi unica sursă de existenţă. Gabriela, ajutată de el (nu avea decît doisprezece ani, iar fata — cu patru mai mult), muncea la scosul pietrei de pe prundul rîului din apropierea satului; puneau piatra pe marginea drumului — şosea naţională, de fapt — cu ea urmînd să se astupe gropile făcute de roţile altor maşini şi căruţe; li se plăteau pentru acest lucru bani puţini, dar ei însemnau în principal pîine sau mămăligă şi fin pentru cai. Acum, fînul se terminase (fusese un an secetos şi chiar atunci, în decembrie, nu exista pic de zăpadă). În sat şi prin împrejurimi n-au găsit la nimeni un braţ de fîn în plus. Nu aveau de unde să cumpere. În aceste condiţii, s-au pregătit de drum lung, în Ardeal. Numai desperarea a determinat-o pe mama

copiilor să-i lase să plece. A mai căpătat puţină inimă cînd a văzut că s-a hotărît să-i întovărăşească, pentru aceeaşi nevoie, un vecin de-al lor.

De la Cîmpulung înainte, drumul le era necunoscut. Au făcut zile şi nopţi, peste munţi, pînă în inima Transilvaniei. Aici, după îndelungi căutări (nu găseau fîn bun, ori era prea scump pentru punga lor subţire), au reuşit să încarce căruţa, plătind ultimii bani ce-i aveau. La plecare, femeii de la care au luat fînul — o văduvă cu patru copii. — i s-a făcut milă de ei şi le-a dăruit — să aibă pentru drum — o pîine mare şi o bucată de brînză. Au plecat cu lacrimi în ochi, sărutînd mîna cea bună şi darnică şi luînd, în plus, merinde pentru suflet un zîmbet cald şi o încurajare: „Să ajungeţi cu bine, copii! Să vă dea Dumnezeu sănătate, vouă şi mamei voastre, şi fraţilor voştri! Şi să-l vedeţi pe tatăl vostru cît mai curînd acasă!”

Lelea Ioana — aşa se numea femeia — care voia să mai spună ceva, şi-a înghiţit vorbele, pentru că o podidise plînsul (soţii! ei pierise pe front).

Copiii s-au apropiat de cai şi amîndoi, pe jos, pe lîngă ei, au pornit-o domol. Au plecat singuri şi îngrijoraţi, fiindcă pe vecinul lor de-acasă îl pierduseră: se dusese într-o altă comună (aici nu se învoise din preţ) şi, cu toate că îl aşteptaseră, nu sosise încă.

Mai erau cinci zile pînă la Anul Nou. După socoteala lor, puteau să ajungă acasă, dacă totul ar fi decurs bine, înainte de momentele „cumpenei dintre ani”. Dar n-au avut parte de această bucurie. La numai o zi de mers, li s-a stricat o roată la căruţă. Fata, care a intuit prima nenorocirea, s-a făcut albă la faţă (şi aşa era aproape îngheţată); apoi au început să-i tremure buzele, în timp ce pe obraz i se rostogoleau şiruri de lacrimi fierbinţi.

Dragoş şi-a adus atunci aminte de tot ceea ce-l învăţase Gabriela în anii de cînd tatăl lor lipsea de acasă: să nu se dea bătut în nici o împrejurare, să nu-şi piardă cumpătul, să nu se vaite, chiar dacă îl doare ceva, să fie curajos, să nu-i fie frică noaptea de nimeni etc., etc.

Fulgerător, toate acestea i-au trecut parcă prin minte, hotărîndu-l să-şi înghită desperarea, ce se adunase ca un ghem în gît, şi să-i spună sorei sale să nu-i fie teamă, că este cu el, sînt împreună şi că se vor descurca!

Gabriela a zîmbit amar, apoi i-a luat băiatului capul între palmele ei mici şi îngheţate şi l-a sărutat pe ochi. Rezultatul a fost că a început şi el să lăcrimeze. Fata s-a întors cu spatele şi l-a lăsat în voie, timp în care ea şi-a adunat toate puterile delicatei sale făpturi spre a se linişti şi a reuşi să chibzuiască la ce aveau de făcut.

Trei zile s-au chinuit să repare roata: pînă au găsit un meşter într-o comună vecină, pînă l-au convins să-i ajute — fără bani — pînă a efectuat reparaţia, fără să descarce fînul... Au socotit totuşi ca pe o minune faptul că cineva, un bătrîn, moş Ion Pînzaru, cum îl ştia satul, s-a îndurat să-i ajute fără să primească altă plată în afara vorbelor de mulţumire, cu care copiii nu mai conteneau, şi a lacrimilor de bucurie vărsate de ei din belşug...

Au reluat drumul şi, încet-încet, au lăsat în urmă satele şi s-au apropiat din nou de munţi, pe care trebuia să-i treacă a doua oară, de data aceasta în condiţii mult mai grele, căruţa fiind încărcată cu fîn. Au lăsat în urmă şi zilele!

Era 31 decembrie, după-amiază, cînd au început să coboare munţii. Încercare temerară. Oricînd căruţa putea să se răstoarne, în orice clipă se puteau trezi (mai degrabă să adoarmă pe veci) într-o prăpastie, cu cai cu toţi! Şi, totuşi, trebuia să ajungă acasă; altă cale nu exista.

Gabriela purta caii de dîrlog, vorbind cu ei tot timpul, domolindu-le orice încercare de a grăbi pasul atunci cînd căruţa îi forţa din spate. Caii se supuneau cu blîndeţe şi ţineau cu străşnicie oiştea căruţei, proptindu-se în hamuri, mai să le rupă. Dar oricît ar fi ţinut căruţa bieţii cai, nu se putea coborî fără să-i ajute printr-un sistem de frînare. Era primitiv şi greoi, dar nu aveau altul la îndemînă: în faţa roţilor din spate, suspendaseră, cu nişte lanţuri, un buştean, ce se strîngea cînd apăsai pe o

pîrghie, formată dintr-o prăjină şi alt lanţ. Cineva trebuia să apese permanent pe această pîrghie. Acel cineva nu avea cine să fie decît Dragoş. Cu mîinile nu reuşea, nu avea destulă forţă. De aceea, a trebuit să se caţăre cu picioarele pe ea, ţinîndu-se în acelaşi timp de lanţul care strîngea un lemn lung, anume aşezat de-a lungul căruţei, peste fîn, deasupra, ca să nu se răstoarne sau să se risipească în timpul mersului. Astfel, apăsînd cu toată greutatea corpului şi printr-un anume balans, imprimat aproape la fiecare metru parcurs, reuşea să îngreuieze, parţial, mersul căruţei, să uşureze de fapt coborîşul.

Băiatul se gîndea că niciodată în viaţa lui nu făcuse un drum mai lung şi mai istovitor ca acela. Mîinile îi îngheţaseră pe lanţ, gata oricînd să se desprindă, iar picioarele îi tremurau de oboseală. Pe Gabriela n-o vedea. O auzea vorbind mereu cu caii. Vocea îi era din ce în ce mai slabă. Răguşise de tot!

De la o vreme, se înnoptase. Lui Dragoş i se părea că au intrat în iad! Lumina felinarului, pe care sora sa îl purta în faţa cailor, pîlpîia speriată la fiecare serpentină, în apropierea prăpăstiilor. Îl cuprinse o teamă cumplită. Tremura din toată fiinţa. Plîngea... Se aştepta în fiecare moment să sticlească din întunericul ce-i înconjura ochii vreunui lup, ori să apară cine ştie ce răufăcător...

Auzea sforăiturile cailor. I se părea că aceştia presimt lupii pe aproape. Bocănitul copitelor pe pietre şi scîrţîiturile căruţei răsunau puternic în noapte. În afară de ei, în faţă sau în spate — nimeni! începuse să bată un vînt ascuţit. Îl pătrundea pînă la oase. Gabriela se încălzea mergînd. Picioarele ei mici se loveau de pietre.

Cînd au coborît ultima pantă şi au văzut lucind luminile caselor de la Podul Dîmnovicioarei li s-a părut că visează. Nu credeau că vor mai ajunge!

Fata a oprit caii la margine de drum, lîngă zidul unei case. A smuls nişte fîn şi l-a pus în faţa cailor. Apoi, văzînd că Dragoş nu apare, s-a repezit îngrijorată în spatele căruţei. Aşezat pe pîrghia cu care atîta drum

frînase roţile, acesta plîngea încet, liniştitor.

Gabriela s-a apropiat, i-a şters lacrimile cu mîneca hainei şi l-a rugat să urce în căruţă şi să încerce să-şi facă un culcuş în fîn, ca să se încălzească puţin. Nu s-a urcat. A preferat să-i frece ea mîinile ca să i le dezmorţească.

Nu mîncaseră nimic, de dimineaţă, De altfel, nici nu aveau ce. Pîinea şi brînza de la femeia aceea se terminaseră. De acasă nu mai aveau decît nişte mere. Mere pe stomacul gol! Mere... Şi-atît! în noaptea de Anul Nou!

— Vai, zise Gabriela, am uitat că asta e noaptea Anului Nou!

— Cît o fi ceasul? a întrebat băiatul. O fi sosit?

— Cine să sosească?

— Anul Nou!

— Nu ştiu! O fi sosit. Probabil că e trecut de 12.

— La mulţi ani, Gabriela!

— La mulţi ani, Dragoş!

S-au îmbrăţişat.

— Oare ce-or fi făcînd ai noştri? Mama cred că a înnebunit de frică şi de durere. Dar tata, pe unde-o fi el acum?

Mîine sosim, spuse băiatul. Mîine se vor bucura că sosim sănătoşi şi aducem fîn.

În clipa aceea, uşa casei lîngă care se opriseră s-a deschis, şi pe prispă a apărut o femeie tînără, cam de treizeci şi cinci de ani, gătită de sărbătoare. Cînd a dat cu ochii de căruţă şi de mogîldeţele de la poartă, a lăsat pe-o masă ceea ce avea în mînă şi s-a apropiat. Cu glasuri aproape pierite, copiii au spus:

— Bună seara!

Femeia a răspuns mirată:

— Bună seara! Dar cine sînteţi dumneavoastră? De unde veniţi? Sper că nu sînteţi singuri!

— Ba singuri sîntem, a răspuns Gabriela.

— Singuri?! a exclamat şi mai mirată femeia.

După cîteva minute, caii se aflau la adăpost, cu două braţe de lucernă în faţă, coborîtă din podul gospodinei, iar

Dragoş şi sora sa se încălzeau lîngă sobă, privind la cei doi copilaşi — un băieţel şi o fetiţă — ce se jucau încă în jurul pomului de iarnă. Alături se afla o masă întinsă, încărcată cu destule bunătăţi.. La masă — un bătrîn, bunicul copiilor. Soţul femeii era tot pe front.

— La mulţi ani, copii! le-a urat bătrînul.

— La mulţi ani, bunicule! La mulţi ani, lele! au răspuns cei doi. Şi vă mulţumim din inimă, continuă fata. Fără dumneavoastră nu ştiu ce ne-am fi făcut. Era păcat să îngheţăm afară, după ce am izbutit să coborîm munţii.

Se dezmorţise şi avea chef de vorbă. Şi băiatul se mai liniştise, dar îi era aşa de foame, că înfuleca pe tăcute şi fără jenă din toate cele ce se aflau pe masă. Iar femeia îl îndemna de zor:

— Mănîncă, mănîncă, băiete!

A mîncat şi, tot la îndemnul acelei nevisate gazde, ce le răsărise în cale precum zînele din poveste, s-a strecurat în patul cald şi bun şi a adormit imediat. A mîncat şi Gabriela şi s-a culcat apoi lîngă el. Păcat de mîncare însă şi de pat! Tot somnul, Dragoş s-a zbuciumat cu pîrghia şi cu frîna de la căruţă!

A doua zi, spre seară, au ajuns, în sfîrşit, acasă. Mama lor pierduse nădejdea să-i mai vadă întregi...

Gabriela s-a sfîrşit, în mari chinuri, peste vreo opt, ani. Răcise într-o iarnă, contractase meningită şi n-a mai putut fi salvată... Aducîndu-şi aminte de ea, Dragoş rupse la repezeală mai multe flori din grădină, întocmi un buchet frumos şi plecă spre cimitir. „Să nu te dai bătut în nici o împrejurare, să nu-ţi pierzi cumpătul, să nu te vaiţi, chiar dacă te doare...” „Să nu te da,i bătut..., să nu-ţi pierzi cumpătul!”. Fiecare pas îi imprima în suflet, tot mai adînc, aceste îndemnuri...

3

Se scula de dimineaţă, la puţin timp după răsăritul

soarelui. Ieşea în grădină şi începea să se plimbe, inspirînd aerul pur şi îmbălsămat de miros de flori şi de ierburi... Înghiţea lacom, ajutîndu-se de mişcări ale braţelor, pe care le întindea şi le strîngea ca pe nişte mari aripi, în stare să-l ajute oricînd să se înalţe peste cîmp şi peste pomi, peste nul ce murmura la cîteva sute de metri, peste arborii aceia mari, de sute de ani, din pădurea de pe deal, care la nevoie îi vor împrumuta ceva din puterea lor veşnică şi din copleşitoarea lor măreţie. Era sigur de aceasta. Tot mai sigur, cu fiecare zi. De aceea, după plimbare se întorcea acasă şi bea, pe nerăsuflate, din laptele cald, înspumat, muls chiar atunci de la vacă. Bea cît putea, apoi mînca...

În cîteva zile, uitase de boală; junghiul din piept îi dispăruse, obrajii îşi recăpătaseră culoarea, începînd să se rumenească puţin chiar, simţea în trupul tînăr aceleaşi puteri ca în zilele lui cele mai bune. În sfîrşit, totul părea să se desfăşoare normal.

Atunci a apărut cineva cu ideea: „N-ar fi bine să-l mai vadă, totuşi, un medic?” Acel cineva cunoştea pe directorul Spitalului T.B.C. din oraşul apropiat. S-a oferit să mijlocească întrevederea, care a şi avut loc peste două zile.

— Ceea ce v-a spus doctorul de la Iaşi este perfect adevărat, avea să declare directorul, în urma radiografiei. Boala nu este deloc gravă în acest stadiu. Se poate vindeca fără nici un fel de medicament. Totuşi...

— Totuşi?! a întrebat tatăl lui Dragoş, cu îngrijorare.

— Ca să avem deplină siguranţă, ca să nu riscăm deci absolut nimic, mai ales că peste cîteva luni băiatul trebuie să se întoarcă la facultate şi să fie complet restabilit, cred că n-ar strica să-i administrez vreo zece grame de streptomicină.

— Bine, dar... a încercat să spună ceva părintele.

— Vă gîndiţi la faptul că este foarte scumpă şi că nici nu se găseşte...

— Mai ales la acest lucru.

— Nici o problemă! 11 internez la mine la spital... pentru 10 zile, îi fac în fiecare zi cîte-o injecţie, după care — liber, poate să zburde cum va dori... Adică, adăugă el grăbit, să urmeze în continuare programul de restabilire... Ei, ce ziceţi?

Tatăl s-a uitat spre băiat. Dragoş, auzind despre spital şi gîndindu-se la ce fel de spital trebuia să fie internat, adică la ce fel de bolnavi sînt acolo, fu cuprins de o stare aproape asemănătoare cu aceea pe care o trăise la Iaşi. Simţea că ameţeşte...

— Eu, domnule doctor..., sigur... se bîlbîi bărbatul, vă mulţumesc..., vă mulţumim foarte mult... În timpul acesta îşi tot cerceta fiul... Cred că nici băiatul meu nu are ceva împotrivă...

— Ai mai fost vreodată internat în spital? îl întrebă atunci doctorul.

— Nu! răspunse prompt Dragoş.

— Nu-i nimic, să nu-ţi fie teamă. Te voi repartiza într-o rezervă, adică într-o cameră numai cu două paturi. Vei sta împreună cu un nepot al meu, tînăr inginer, care, ca şi dumneata, a răcit puţin şi urmează acelaşi tratament. Ai să vezi, te vei simţi bine, mai adăugă doctorul spre a-l încuraja şi mai mult pe student.

Acasă, bocetele au început din nou.

— Lasă-l, femeie, în pace! s-a adresat tatăl către mama lui Dragoş. Nu i se întîmplă nimic. M-a asigurat doar directorul spitalului. El nu e nebun, să ne mintă. De ce să nu avem siguranţa vindecării depline?! Iar medicamentul acesta nu putem altfel să-l dobîndim.

Au înhămat din nou caii la căruţă şi au plecat spre oraş. Spitalul se afla pe un deal, într-o parte a tîrgului. Cînd au ajuns la poartă, Dragoş şi-a simţit picioarele moi. S-a uitat către tatăl său. A înţeles că şi el trăieşte o mare încordare. Au pătruns în curte, spunînd că sînt aşteptaţi de director (de altfel, bileţelul pe care acesta îl scrisese atunci cînd l-a consultat pe băiat vorbea clar despre acest lucru: „Va veni în ziua de... la ora... pentru internare!”).

S-au îndreptat către clădirea din centru, roşie la culoare, din cărămidă aparentă. Lîngă nişte uşi mari, într-o parte şi în cealaltă, cîte-o bancă.

— Să ne aşezăm puţin! propuse tatăl, cu glas tărăgănat. Cred că este devreme.

— N-ar fi rău, a răspuns băiatul.

Şi s-au aşezat pe una dintre bănci. Tăceau. Parcă nu aveau nimic să-şi spună. Şi drumul de acasă pînă aici cam tot în tăcere îl făcuseră. Fiecare îşi ascultase gîndurile, frămîntarea...

După cîteva minute, ieşi pe uşă o asistentă. Căuta pe cineva cu ochii prin curte.

— Nu vă supăraţi, tovarăşul director este cumva liber? îndrăzni să întrebe tatăl studentului.

— Nu e liber acum. Dar dumneavoastră cine sînteţi. Cum vă numiţi?

— Mihai Dănescu! Ne-a spus să venim astăzi, iată acest bilet...

— Poftiţi înăuntru, zise femeia, binevoitoare, chiar adineauri a întrebat de dumneavoastră. De fapt, ar fi bine să intre numai băiatul, ca să-l mai consulte o dată. Aşa se procedează. Dumneata rămîi aici, te anunţ eu cînd e gata.

Dragoş a intrat în urma femeii în alb pe uşile mari ale clădirii. A deschis apoi alte uşi şi altele, ia mers vreo 20 de metri pe un coridor, pînă în anticamera cabinetului în care se făceau radioscopii.

— Rămîi aici, ia loc, l-a îndemnat asistenta, arătîndu-i un scaun.

S-a aşezat. Stătea ca pe ghimpi. Miros de doctorii, de spital. S-a temut totdeauna de aşa ceva.

După nici un minut, au pătruns pe uşa camerei doi bărbaţi, sprijinind de dedesubtul braţelor pe un altul, care nu se putea ţine pe picioare. Era un om între două vîrste; faţa îi era descompusă, scofîlcită, pielea galbenă, ca de ceară, întinsă pe oase; ochii, duşi, aproape pierduţi în orbite, licăreau febril, ca două luminiţe gata să se stingă. Cămaşa îi era descheiată, lăsînd să i se vadă pur şi simplu

scheletul îmbrăcat în piele. Dragoş a început să tremure. A avut dintr-o dată imaginea scheletului din laboratorul de ştiinţele naturii de la Şcoala pedagogică, peste care se trăsese un sac de piele galbenă, aproape transparentă. S-a îngrozit! „Ce ravagii poate să facă boala asta!” şi-a spus el în gînd. Nu prea ştia multe despre ea. A simţit totdeauna o reticenţă şi o înfiorare cînd auzea vorbindu-se despre tuberculoză. Evita orice conversaţie în acest sens şi nici de citit nu citise prea multe despre simptomele şi evoluţia ei, despre tratamente. Cunoştea unele lucruri din literatura beletristică... Acum ar fi dorit să ştie atîtea, dacă s-ar putea totul, tot ceea ce ştiau şi doctorii.

Urmări cu privirea spectrul acela omenesc ce fusese introdus într-o cameră alăturată. Sanitarii îl întinseră pe o canapea, cu faţa în sus. Dragoş s-a ridicat de pe scaun şi s-a apropiat de uşă, care rămăsese întredeschisă. Vedea tot ce se întîmpla înăuntru.

După nici un minut, de bolnav s-a apropiat o asistentă care avea în mînă o seringă mare, prelungită cu un ac gros, de dimensiuni neobişnuite. Cei doi bărbaţi, la capul bolnavului, îl ţineau fiecare de cîte o mînă Asistenta i-a desfăcut cămaşa, a dezinfectat locul cu un tampon înmuiat în spirt şi a înfipt, cu putere, acul acela gros puţin mai la dreapta de mijlocul pieptului. Pielea a pîrîit, iar omul de pe canapea a strîns pleoapele, ce-i acopereau ochii, în timp ce oasele feţei, de sub pergamentul acela galben, au tremurat scurt.

Studentul a întors capul, simţind o cumplită senzaţie de vomă. Inima i se zbătea speriată; respira greu...

„Ce i-o fi făcînd? se întreba Dragoş. Ce fel de tratament?” După ce l-au scos, tîrîndu-l precum îl aduseseră, şi-a luat inima-n dinţi, a băgat capul pe uşă şi a întrebat-o pe femeia de dinăuntru:

— Nu vă supăraţi, ce fel de injecţie i-aţi făcut omului aceluia?

— Streptomicină! a răspuns scurt asistenta.

— Streptomicină?! a întrebat băiatul, făcînd ochii mari.

— Da, dar de ce te miri aşa?

— Nu, nimic, vă mulţumesc! a îngăimat Dragoş la repezeală, retrăgîndu-se şi pornind-o către uşă, spre ieşire.

„Deci, aşa se face streptomicină! îşi spuse el îngrozindu-se încă o dată. Şi eu, prostul, care credeam că...” Se gîndea la locul obişnuit unde sînt înţepaţi oamenii cînd li se fac injecţii. De asemenea înţepături nu-i era frică. Suportase el injecţii mult mai grele: în venă — cu calciu — a făcut cîndva un tratament, sau în muşchii de lîngă gît, din apropierea omoplaţilor, atunci cînd răcise rău de tot la internat şi cînd toată lumea credea că o să moară, fiindcă mai mult de o jumătate de an aproape că nu putuse întoarce, de durere, capul într-o parte sau în cealaltă. Îi găsise leacul un sanitar din sat, om înţelept, cultivat, bărbat fin, care îi făcuse cîteva zeci de injecţii cu calciu, vitamine şi nu mai ştia ce, pînă cînd îl salvase. Erau extrem de dureroase înţepăturile, injecţiile, dar el şi atunci se gîndise la vorbele Gabrielei şi nu se temuse. Acum însă, ceea ce văzuse i se părea o grozăvie...

Ieşind pe culoar, se uită cu spaimă înapoi, să observe dacă nu-l urmăreşte cineva. Deschise apoi în fugă o uşă, încă una, ajunse în gangul acela de la intrare şi începu să alerge.

Cînd sosi lîngă tatăl său, era alb ca varul şi cu broboane de sudoare pe faţă.

— Dragoş, băiatule, se sperie tatăl, ce-ai păţit? Ce ţi s-a întîmplat? Ţi-au făcut ceva rău? Spune!

Gîfîia, de parcă ar fi urcat Golgota.

— Ia-mă acasă, nu mă lăsa aici, dacă nu vrei să mă iei mort! Hai să plecăm, aici nu rămîn! Nu rămîn!

— Stai, fiule, puţin, potoleşte-te şi spune-mi şi mie ce s-a întîmplat. Unde e doctorul?

— Îţi spun pe drum, hai să plecăm!

Tocmai atunci se deschise uşa clădirii şi apăru directorul spitalului.

— Ce faci aici, măi băiete? întrebă el nedumerit. De ce-ai plecat? Te caut de cîteva minute...

A fost nevoit să-i spună de ce plecase!

La început, doctorul a izbucnit într-un hohot de rîs. Apoi s-a apropiat de el, l-a mîngîiat pe obraz şi i-a explicat că omul acela pe care Dragoş îl văzuse era pe moarte şi că ei, medicii, mai fac cu el încercarea, desperată, de a-l salva, introducîndu-i medicamentele direct în cavităţile din plămîni, în cavernele făcute de boală, care sînt mari, cît pumnul!

— Hai, nu fi copil, continuă directorul, că ţie o să-ţi facem injecţiile în... şi-i arătă locul unde urma să-l înţepe. Măi-măi... şi doar eşti ditamai studentul!...

L-a luat de mînă şi-a intrat cu el înăuntru.

4

Camera în care fusese repartizat — rezerva — se afla tocmai la etajul II, într-un colţ al clădirii. Era o scară ce ducea direct acolo, dar acum se repara ceva la balustradă, nu se putea trece. Astfel că asistenta care îl conducea a ales o altă cale. La un moment dat, au, intrat într-un salon mare, cu mai multe paturi, Dragoş s-a uitat curios şi puţin speriat. A spus „Bună ziua!” cu sfială, temîndu-se parcă să nu deranjeze. Bolnavii îl priveau.

— Încă unul! a rostit careva dintre ei.

— Păcat de el, a adăugat altul, e doar un copil!

Dragoş a simţit că sîngele i-a năvălit tot în obraji şi că-i zvîcnesc urechile. Ar fi vrut să se întoarcă spre ei şi să le strige că el nu este bolnav!... lin orice caz, nu este ca ei!

Dar asistenta a deschis altă uşă şi au început să străbată un nou salon. Aici, într-un colţ al camerei, mai mulţi bărbaţi în halatele acelea de spital se adunaseră în jurul unui pat. Cîţiva îşi făceau cruce. Alţii tuşeau încet, cu teamă parcă.

— Ce e acolo? a ţipat asistenta, îndreptîndu-se către

grupul de bolnavi. Fiecare, la patul lui! Imediat! a ordonat ea, de parcă ar fi fost undeva pe cîmpul de instrucţie.

Oamenii s-au îndepărtat puţin, desfăcînd cercul din jurul patului pe care — abia atunci a văzut şi Dragoş — se afla un bolnav ce trăgea să moară. Cu ochii închişi, respira greu, pe gură, hîrîind îngrozitor. Un mugure de flacără din vîrful unei luminări pîlpîia cu fiecare respiraţie chinuită a bolnavului. 1-l ţinea între degetele mîinii drepte un alt bolnav, aşezat pe patul muribundului şi veghindu-i ultimele clipe.

— De ce nu aţi chemat pe cineva dintre noi? a întrebat, tot supărată, asistenta.

— Ce să mai chemăm? a răspuns careva dintre cei de faţă. Acum nu mai are nevoie de nimeni... Iar dumneavoastră nu aprindeţi luminări...

Studentul încremenise. Nu-şi putea lua ochii de la cel care murea! Pînă atunci nu mai asistase la un asemenea cutremurător spectacol. Gabriela, sora lui, se chinuise mult, dar s-a sfîrşit uşor. Se chinuise să nu moară, aşteptîndu-l pe el, să sosească de la şcoală, să-l mai vadă. Cînd a ajuns lîngă patul ei, fata a deschis ochii şi, recunoscîndu-l, i-a zîmbit uşor. El s-a aplecat, a înghenuncheat lîngă pat şi a început să-i mîngîie obrazul şi părul galben ca soarele de-afară... După cîteva minute, l-a ridicat cineva şi l-a scos din cameră...

Asistenta s-a întors şi l-a luat de braţ.

— Îmi pare rău, foarte rău! Ceea ce ai văzut nu e pentru dumneata. Să ştii că cei mai mulţi se fac bine. Sînt însă şi unii care ajung prea tîrziu aici şi cărora nu mai avem ce le face... ca acesta, ca cel de care te-ai speriat acolo, jos...

A încercat să-i zîmbească, să-l încurajeze. Dar degeaba!

În cîteva zile a aflat totul despre tuberculoză..., tot ceea ce ştiau bolnavii, desigur, în primul rînd nepotul directorului, inginerul, care era un bărbat mai mare cu vreo şapte-opt ani decît Dragoş, plăcut la înfăţişare, simpatic, prietenos.

L-a primit cu zîmbetul pe buze, „ştia că va sosi", de aceea „îl aştepta!". I-a urat „să fie binevenit", dar „şi mai bine i-ar fi dacă ar pleca de-acolo cît mai repede!".

— Zece zile nu sînt o veşnicie! a încheiat el, invitîndu-l să-şi ocupe patul.

Inginerul era tot negativ, ca şi Dragoş, adică nu avea bacili în spută, nu-i răspîndea cînd vorbea, nu era deci periculos, contagios. Dar era mult mai bolnav decît studentul.

— Aşa am început şi eu, i-a mărturisit el: un simplu infiltrat la vîrful plămînului drept. Nu prea l-am luat în seamă, şi, după cîteva luni, microbul s-a aşezat la lucru, a început să excaveze...

— Adică?

— Să „mănînce" în jurul lui, lăsînd în urmă „găuri", cum se zice pe aici, adică să atace serios plămînul. Şi cînd ajungi la aşa ceva, vindecarea nu mai este chiar foarte uşoară. În aproape toate cazurile de cavităţi trebuie să intervină pneumotoraxul.

— Ce este acela?

— O modalitate de tratament, care constă în introducerea artificială a aerului în cavitatea pleurei pentru a comprima şi imobiliza plămînul bolnav, pînă la însănătoşire.

— Cum?! îţi strînge plămînul?

— Da, ţi-l comprimă, ca să respire mult mai puţin, şi în orice caz, atunci cînd o face, să nu forţeze zona bolnavă, să se poată vindeca...

— Şi... dumneata?

— A trebuit să accept şi eu..., n-am avut încotro. Dar să ştii că nu doare...

— Dar nu te sufoci? Cum o să respiri numai pe

jumătate?

— Nu, nu te sufoci! Ai o oarecare senzaţie de greutate în plămînul comprimat, dar atît. Aşa că, dacă va fi cazul şi la tine...

— De ce să fie cazul? a sărit, ca ars, Dragoş. Eu nu am nimic!

— Şi atunci, de ce eşti aici? Ai citit ce scrie pe firma de la poartă? „Spitalul T.B.C.”, adică de tuberculoză, adăugă inginerul, cu o nuanţă de răutate în glas.

— Mie o să-mi facă zece grame de streptomicină şi gata!

— Streptomicina este un medicament aproape miraculos, e adevărat, cu care se tratează... tuberculoza!

Din momentul acela, Dragoş a început să-l evite. Vorbea foarte puţin cu el, îi răspundea, doar, din cînd în cînd la întrebări, şi atîta tot. De cum se făcea ziuă, se spăla, se bărbierea, aştepta să i se facă injecţia, după care părăsea camera; se întorcea numai în momentele prescrise pentru odihnă. Ieşea afară să respire aer, aer curat, din parcul spitalului.

În jurul sanatoriului, pe o suprafaţă de zeci de hectare, 'se întindea o grădină, aşezată în pante uşoare, o grădină cu copaci de tot felul, Cu flori, cu pajişti acoperite cu iarbă, cu bănci pe care te puteai odihni. Imaginea generală încînta. Dar aceasta numai la prima vedere, pentru că parcul era împînzit de sute de bolnavi, — bărbaţi şi femei, tineri şi vîrstnici, chiar unii copii — care roiau, roiau peste tot. Oriunde te îndreptai nu se putea să nu dai peste cineva ori să nu se apropie cineva de tine şi să te abordeze:

— A, eşti nou? De aceea te agiţi! Ei, ai să te obişnuieşti!.. Cu toţii ne-am obişnuit...

— O formă uşoară zici? Aproape nimic?! Hm; Aşa am început-o şi eu: cîţiva noduli acolo, la vîrful drept, şi, uite, acum am găuri şi într-unul, şi în celălalt! Cînd boala a început să se prindă, e greu s-o mai arunci „din casă”! Ascultă-mă pe mine, asta e: sîntem condamnaţi! Deşi,

cine ştie, poate că tinereţea dumitale...

Dragoş începuse să despere. Spaima pusese stăpînire pe sufletul lui, pe gîndurile lui. „Deci, sînt bolnav! Bolnav de plămîni! îngrozitor! Avea dreptate să mă bocească mama ca pe-un mort! De fapt...”

Şi în clipa aceea, un gînd se instală în fiinţa lui, îşi făcu loc, mai mult loc... Nu, el nu va accepta să ajungă o epavă, să i se facă pneumotorax ori injecţii direct în... În nici un caz. Mai bine... acum! Va trebui să iasă de aici cît mai curînd şi... va găsi el o modalitate! O să-l uite şi pe el... Toate se uită...

L-a podidit plînsul. I se făcuse milă de sine! La un moment dat, şi-a adus aminte de Gabriela. „Degeaba, surioară, i-a spus el, de data aceasta nu se mai poate, nu mai ţine cu autoîncurajarea! Beţişoarele acelea ne-norocite mănîncă din mine, auzi-le cum mănîncă! Iartă-mă, nu pot să suport, aşteptînd neputincios, să ajung cadavrul lor. Mai bine vin mai degrabă, aşteaptă-mă!...”

Se afla pe o bancă, în parc. Privea în faţă peste flori, peste oameni, peste copaci. Nu înregistra nimic. Parcă s-ar fi aflat într-un pustiu... Era singur!

„Sîntem şi rămînem singuri în aproape toate clipele noastre hotărîtoare!” îşi aminti ziaristul cuvintele băiatului aceluia, Tiberiu. Surprinzător, dar nici el, studentul Dragoş Dănescu, internat într-un sanatoriu pentru boli de plămîni, nu gîndea altfel atunci, în acele clipe de cumpănă.

Deodată, întorcînd capul spre stînga, observă că se apropie de el o fată cu braţul plin de garoafe albe. Roşie la faţă, emoţionată, cu un păr castaniu, lung, trecîndu-i de umeri, îmbrăcată într-o rochie subţire, vernil la culoare, se apropia zîmbindu-i.

— Valentina! exclamă Dragoş cu mirare în glas, în timp ce se ridica de pe bancă, făcînd cîţiva paşi în întîmpinarea fetei. Ce e cu tine aici? De unde ai aflat despre mine?

— Înainte de toate, îmi dai voie să te sărut, domnule student?

— Nu, te rog, sînt bolnav! Nu vreau să ţi se întîmple şi ţie ceva! răspunse băiatul, precipitat, descurajînd avîntul înfiorat al celei pe care o numise Valentina.

Era o fostă colegă de la Liceul de fete din oraşul în care el absolvise Şcoala pedagogică. Puseseră într-o vreme prieteni. Se iubiseră, aşa cum sînt iubirile la anii aceia: repezite, în general trecătoare.

În timp ce privea florile, Dragoş adăugă aproape supărat:

— Ai auzit cumva că sînt pe moarte de mi-ai adus „jerba" aceasta?!

— Te ştiam mai delicat, a răspuns fata, mîhnindu-se pe loc, deşi faţă de mine n-ai arătat acest lucru aproape niciodată. Ce te-a înăsprit aşa?

— Mă mir că mă mai întrebi, nu vezi unde mă aflu?

— Şi?...

— Cum „şi?" Nu e de-ajuns?

— Nu! Cîndva, într-o situaţie ca aceasta, am fost şi eu! Dar tu ai uitat de mult totul! Un lucru n-ar fi trebuit să-l uiţi totuşi: că eu ajunsesem la sanatoriu din cauza ta... După cum eu nu uit că m-ai căutat pînă la urmă şi mi-ai spus că „nimic şi nimeni nu merită pe lumea aceasta sacrificiul pe care vrusesem să-l fac eu!" M-am gîndit mult la aceste cuvinte şi ţi-am dat dreptate. De aceea am şi luptat ca să mă fac bine, în această luptă repetînd, din cînd în cînd, unele îndemnuri primite tot de la tine, între care acela de a nu ne da bătuţi niciodată, oricît ne-ar fi de greu! Se pare că am picat la timp: sufletul acela tare cînd e vorba de alţii a început să tremure, să se clatine, să se ofilească... Şi pentru ce? Mi-a spus sora ta, de-aici din oraş, cu care sînt colegă de serviciu, la bancă (nu ştiai?!) că în fond nu e nimic: o răceală şi atîta tot! La mine a fost mai grav şi tot m-am făcut bine. Iar tu, în plus, beneficiezi de un medicament despre care atunci nici nu se vorbea...

Dragoş s-a simţit ruşinat. „Lecţia" amintirii nimerise, cu semnificaţiile ei, în plin. De fapt, nu uitase întîmplarea aceea dramatică a cărei „eroină" fusese Valentina... In

vremea în care erau prieteni, el se îndrăgostise de altă fată, elevă la Liceul pedagogic din oraşul unde se aflau chiar acum. Îşi scriau... Un coleg „binevoitor” de-al lui Dragoş, gelos pe succesele acestuia, a luat scrisorile Dianei (aşa se numea cealaltă fată), a forţat un dulap, în care le-a găsit, şi le-a dus Valentinei. Aceasta i-a cerut explicaţii. Confirmîndu-i-se adevărul, a hotărît, nici mai mult, nici mai puţin decît că nu mai are de ce trăi.

Discuţia avusese loc în faţa grădinii publice. După ce s-au despărţit, fata nu s-a mai dus acasă. Deasupra grădinii, la o depărtare de cîteva sute de metri, începea un parc imens, amenajat pe un deal. Valentina a rătăcit ore întregi, singură, prin parc. Apoi, cînd s-a lăsat gerul (era în februarie), s-a aşezat pe o bancă şi a rămas acolo pînă spre ziuă. Au găsit-o nişte muncitori de la Uzina metalurgică din oraş, cînd plecau în schimb, dimineaţă, devreme. Era aproape complet îngheţată. În apropiere de parc se afla un spital de boli pulmonare. Au dus-o acolo, la camera de gardă, unde i s-au dat primele îngrijiri. Apoi au internat-o. După aproape două luni, s-a însănătoşit...

Valentina plecase de vreo oră. Studentul se aşezase acum pe o altă bancă (iubita de altădată se căsătorise între timp şi avea un băieţel, ceea ce n-o împiedica să se mai gîndească însă, uneori, cu învolburare de suflet la anii adolescenţei); medita la întîmplarea petrecută cu cîţiva ani în urmă, la destinul acelor scrisori care... făcuseră şi ele parte din „geamantanul cu visuri”....

6

Dragoş Dănescu zîmbea. Îşi amintea cu plăcere de romantismul, cam leşinat, e drept, dar răscolitor, al acelor ani...

Învăţa la o şcoală vestită, dintr-un orăşel aşezat la poalele munţilor, o şcoală numai de băieţi. Era elev în ultima clasă. Printr-o tradiţie, statornicită de ani de zile

(nimeni nu mai ştia cine fusese cu iniţiativa), băieţii de-aici, viitori învăţători, purtau corespondenţă mai ales cu fetele de la liceul, similar ca profil, dintr-un alt oraş, aflat la o distanţă de circa 50 de km. Niciodată însă scrisorile nu erau trimise prin poştă, în mod obişnuit, ci erau încredinţate cuiva, unui mesager special, băiat] se înţelege, care, adunînd tot ceea ce scriau timp de o săptămînă colegii săi — sute de băieţi, mai mari, mai mici, sute de îndrăgostiţi sau de viitori îndrăgostiţi —, întocmea „geamantanul cu visuri", născute pentru acei ochi frumoşi ce luceau din depărtare, calzi şi ademenitori, precum nişte stele pîlpîind de atîtea taine de suflet.

Biletul de tren — dus şi întors — pentru originalul poştaş era plătit prin contribuţia celor interesaţi. Cînd „omul cu geamantanul" ajungea la poarta liceului de fete, era anunţată eleva de serviciu; aceasta venea şi îl însoţea pînă într-o sală specială, destinată întîlnirii celor sosiţi din afară spre a sta de vorbă cu fetele aflate în internat (părinţi, rude apropiate, mai rar simple cunoştinţe). Aici începea un adevărat ceremonial: faimosul geamantan era deschis, scrisorile — orînduite pe clase, după care urma momentul culminant — împărţirea plicurilor. Atunci — se gîndi ziaristul, retrăind febra momentelor în care şi el fusese fericitul împărţitor al visurilor de iubire — să fi avut un aparat de (filmat spre a înregistra ochii cu deosebire, ochii sclipind de bucurie, de nerăbdare, ochii umeziţi de lacrimi, fulgeraţi de întrebări, ochii şi jocul florilor de pe obraji; ori bătăile inimilor să le fi înregistrat, freamătul sufletelor — emoţionantă, copleşitoare simfonie!

Totdeauna la primirea scrisorilor se aflau de faţă şi cîteva fete care în chip direct nu aşteptau nimic de la „geamantanul cu visuri". Veneau aşa, ca să se bucure pentru colegele lor cărora le scriau prietenii; veneau uneori şi cu speranţa că printre atîtea scrisori se vor afla şi cîteva care purtau pe plic menţiunea „Unei necunoscute din clasa..." Autorul unei asemenea scrisori îşi însoţea sfioasele şi ceremonioasele rînduri, în mod

obligatoriu, de o fotografie. Necunoscuta privea fotografia, citea şi epistola, şi, dacă-i dădea inima ghes, răspundea, însoţind, la rîndu-i, scrisoarea cu o fotografie. Aştepta apoi, cu nerăbdare, confirmarea.

Momentul lecturii scrisorilor era cel mai înfrigurat...

După aceea, condeiele începeau să alerge pe hîrtie, visurile se torceau mai departe, geamantanul se încărca din nou, şi scenele se repetau, de data aceasta în liceul băieţilor...

„Romantism, aşa este, fără de care însă viaţa îşi pierde măcar ceva din adevăratul ei farmec!” îşi spuse ziaristul, întorcîndu-se cu gîndul lîngă banca studentului, aflat într-o stare de adîncă tulburare.

7

Şi pînă atunci avusese de luptat cu nenumărate obstacole. Se străduise să le învingă. De cele mai multe ori reuşise...

Nu era prea departe momentul absolvirii liceului, cînd fusese la un pas de imposibilitatea de a merge la facultate. Se înscrisese şi el la un curs rapid, cu o durată de cîteva luni, pentru terminarea ultimei clase liceale, curs iniţiat din nevoia satelor de a primi cu un an mai devreme o serie de învăţători. Fuseseră aleşi cei mai buni elevi. Ca premiant al şcolii, Dănescu se afla, firesc, în fruntea lor. „Eu vreau să urmez, fără nici un fel de întrerupere, o facultate, i-a spus el directorului şcolii, atunci. Mă înscriu la cursul rapid cu condiţia să-mi daţi, totuşi, repartizare pentru învăţămîntul superior.” în ciuda promisiunii primite însă, după examenul de diplomă, lucrurile s-au schimbat: trebuia să meargă neapărat în învăţămînt, să ia în primire o catedră la o şcoală primară. Nici n-a vrut să audă despre aşa ceva, n-a vrut să primească repartizarea. S-a zbătut, s-a dus pe la fel de fel de autorităţi, ameninţînd că va renunţa la anul de studii

cîştigat şi că va face ultima clasă în mod normal, începînd din toamnă, iar la absolvire va trebui, potrivit legii, să i se respecte dreptul de a merge la facultate, avînd în vedere rezultatele sale foarte bune.

Pînă la urmă, cei de care depindea rezolvarea acestui caz au optat în favoarea tînărului atît de hotărît să urmeze un drum visat de mult timp şi pregătit cu seriozitate, pas cu pas.

Cînd s-a apropiat de porţile Universităţii din Iaşi (aici fusese trimis, pe trei sferturi fără voia lui, de către profesorul de limbă şi literatura română, ce-i călăuzise paşii şi... sufletul în anii de liceu, om pentru care avea mare respect şi iubire), Dragoş a simţit că i se înmoaie picioarele de emoţie, întreaga fiinţă îi intrase într-o stare de vibraţie, făcîndu-l aproape să se sufoce. Şi-a adus aminte de prima sa întîlnire cu Şcoala normală, cînd trăise o frămîntare aidoma, poate chiar cu ceva mai multe spaime decît acum. Şi-a adunat puterile şi a pătruns cu zîmbetul pe buze în spaţiul acela aureolat de o glorioasă tradiţie de cultură, de ştiinţă, de poezie, a sufletului şi a minţii.

În mai puţin timp decît se aştepta, a fost declarat reuşit la Facultatea de Filologie, imediat după susţinerea lucrărilor scrise, înaintea examenului oral ce se practica, pe atunci. Hotărîrea fusese luată în urma unei Instrucţiuni a Ministerului Învăţămîntului, intrată în vigoare în zilele respective, potrivit căreia absolvenţii cu diplomă de merit ai liceelor erau admişi în facultăţi fără examen. Nu-i venea să creadă! într-un fel, îi părea chiar rău, ar fi dorit să susţină examenul pînă la capăt, să-şi măsoare forţele cu cele ale sutelor de candidaţi din jurul său. Hotărîrea aceasta îl scăpase însă de nişte emoţii în plus, contribuise la împlinirea celui mai ales dintre visurile sale de pînă atunci, era izvorul unei mari bucurii!

Deşi ştia bine că va trebui s-o plătească în vreun fel (niciodată pînă atunci nu dobîndise ceva fără trudă deosebită, după cum la fel avea să se întîmple în tot

restul vieţii), proaspătul student îşi deschise larg sufletul spre a primi cum se cuvine căldura şi frumuseţea unei victorii.

Odată cu el şi în aceleaşi condiţii fusese admisă în facultate şi o fată, prima lui colegă de an deci! Decanul i-a felicitat pe amîndoi. I-au felicitat şi cîţiva profesori aflaţi de faţă. Li s-a comunicat că din acel moment sînt liberi să se întoarcă acasă!

„Vă aşteptăm în toamnă la cursuri, a precizat conducătorul facultăţii. Să sperăm că veţi fi şi nişte studenţi foarte buni!”

„Şi totuşi, n-am putea să mai rămînem? a îndrăznit fata să întrebe. Dacă ne întoarcem mai devreme, cei ce ne cunosc nu ne vor crede, vor socoti că n-am reuşit!

„Pentru a lămuri o astfel de situaţie, vă eliberăm adeverinţe de admişi, răspunse decanul. Dar dacă vreţi să mai rămîneţi în Iaşi pînă se încheie examenul, o puteţi face, beneficiaţi de cazare şi masă pe întreagă această perioadă. Se poate, de ce să nu se poată?! Sînteţi liberi să alegeţi! „

Dragoş a rămas surprins de îndrăzneala colegei sale, dar s-a bucurat în acelaşi timp pentru întrebarea pusă şi, mai ales, pentru răspunsul primit. A învăluit-o cu o privire caldă, de recunoştinţă. Sigur că nici el nu dorea să plece atît de repede din Iaşi. In cele cîteva zile de cînd se afla aici, nu avusese timp să-l cunoască. Drumurile pe care le făcuse pînă atunci se consumaseră între căminul studenţesc, aflat în apropierea Teatrului Naţional, cantina din faţa Bibliotecii Centrale şi Universitate. Într-o seară, făcînd o scurtă plimbare cu cîţiva colegi, avusese prilejul să admire Biserica Trei Ierarhi şi impunătoarea clădire a Palatului Culturii.

Teatrul, Biblioteca, Palatul Culturii, Universitatea!... Iar mai sus, Grădina Copou, în care străjuieşte, de-atîtea decenii, Teiul lui Eminescu. Păstra, presată între filele unui carneţel, o floare din acest tei, adusă cu un an în urmă de către profesorul său de limba română.

După ce s-au plimbat prin întreaga grădină, pe aleile ce-i chemau prietenoase, învăluindu-i în mîngîietoarea poezie a atîtor culori şi parfumuri ale florilor, după ce s-au plecat cu sfială şi pioşenie în faţa chipului de bronz al „Luceafărului” şi al aceleia ce i-a fost, în scurta lui viaţă, izvor de mare, tulburător cîntec şi iubire, au poposit pe banca de sub tei, încercînd să asculte parcă şoapte sosite de dincolo de timp:

„Şi în braţele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ţi desprind din creştet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.
Pe genunchii mei şedea-vei,

Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ţi cadă flori de tei.
Vom visa un vis ferice...”

„O, rămîi, rămîi la mine,
Te iubesc atît de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu ştiu să le-ascult;
În al umbrei întuneric
Te asamăn unui prinţ...”

„O, lasă capul meu pe sîn,
Iubito, să se culce
Sub raza ochiului senin
Şi negrăit de dulce...”

„Miroase florile-argintii
Şi cad, o dulce ploaie,
Pe creştetele-a doi copii
Cu plete lungi, bălaie...”

...Recitau... Versurile, strofele soseau firesc, ca la o întîlnire mult aşteptată, stabilită dinainte. Nu mai vedeau şi nu mai auzeau parcă nimic din ceea ce era în jurul lor. Totul vibra de înălţătoarea, adînc răscolitoarea simfonie născută din fiinţa Poetului şi ţesută în acea vrajă de necomparat a cuvîntului „ce exprimă adevărul”.

Ţinîndu-se de mînă, au început să cutreiere, din nou, aleile parcului, recitind, recitind mai departe:

„Nu vezi că gura-mi arsă e de sete
Şi-n ochii mei se vede-n friguri chinu-mi?”

S-au trezit îmbrăţişaţi pe iarba adumbrită de crengile dese ale unor arbuşti frumoşi dintr-un colţ îndepărtat al grădinii. Încleştarea din iubirea lor a fost repezită, ca o

ploaie de vară, cu fulgerări scurte, dar mistuitoare.

Carmen, aşa se numea fata, zîmbea soarelui de deasupra, ce-i privea parcă întrebător din împărăţia sa de azur, luminată blînd cu raze de aur. Dragoş o privea cu oarecare jenă, aproape încurcat. Nu era o fată frumoasă, aşa cum îi plăcea lui. Deşi, luate separat, elementele care compuneau chipul ei: ochii — căprui, cu desen de migdală, şi gene lungi, nasul — mic şi drept, buzele — frumos conturate, senzuale, obrajii — cu pielea puţin smeadă, ce împrumutase acum culori de piersică dată în pîrg — erau aproape fără cusur, adunate toate la un loc se constituiau într-o imagine fără strălucire, care în tot cazul nu atrăgea neapărat. Trupul fetei era însă o sculptură de vis: subţire şi mlădios, cu forme ce strigau parcă după mîngîieri, o statuie vibrînd de prospeţime şi aleanuri...

La începutul anului universitar, Carmen l-a întîmpinat cu sufletul cald, revărsat într-un zîmbet ce-i aminti pe loc imaginea lor din Grădina Copou. Un fior de oarecare spaimă l-a fulgerat pe Dragoş. „Nu, nu cred că am s-o pot iubi! ÎŞI spuse el. Îmi pare atît de rău!”

Se gîndise la ea de multe ori in vara care trecuse. Rememorase, cu plăcere, dar şi cu îngrijorare ceasurile, din atîtea zile, petrecute împreună în timpul plimbărilor comune prin Iaşi, în aşteptarea terminării examenului celorlalţi candidaţi, după cum retrăise, ca pe o obsesie „dureros de dulce”', scena iubirii lor din parcul copleşit de poezie şi miros de tei.

La sosire însă, chiar în gară, se întîlnise cu Andreea, o altă colegă, care reuşise la examen cu cea mai mare medie: 9,86.

— Te salut, concurenţă! îi spuse ea de cum îl văzu. Abia aştept să constat ce poţi..., fiindcă la examen te cam fofilaşi!

Andreea era nu numai deşteaptă, ci şi o fată cu adevărat frumoasă. Jocul înţepăturilor început în gară a fost continuat cu osîrdie din ambele părţi, zile şi

săptămîni în şir, pînă ce inimile celor doi s-au trezit prinse în acel joc tainic care le poruncea tot mai mult să-şi deschidă braţele una spre cealaltă.

Carmen a înţeles uşor, ca şi toţi ceilalţi colegi, ce se petrece cu Andreea şi Dragoş. Suferea, fără îndoială, fără să pronunţe însă nici cel mai mic reproş. Doar într-o împrejurare sosită pe neaşteptate, ea a rostit:

— Poate e mai bine aşa; aproape că mă bucur fiindcă nu va avea nici ea parte de tine!

A izbucnit în plîns, a întors spatele şi a plecat.

Dragoş era ca lovit de trăsnet. Vestea că trebuie să întrerupă timp de doi ani facultatea, abia începută, spre a împlini obligaţiile stagiului militar îl năucise. In situaţia lui se aflau, ce-i drept, aproape toţi băieţii, cu excepţia cîtorva mai în vîrstă, care veniseră la facultate mai tîrziu, după ce făcuseră armata.

— Nu cred că am să te pot aştepta, Dragoş! i-a spus Andreea la plecare. Doi ani înseamnă prea mult. Şi-apoi, chiar dacă revii... Îmi pare foarte rău!

Cel puţin era sinceră! în acelaşi timp, cu toată durerea din suflet, Dragoş fu silit de raţiune să-i dea dreptate. Aşa era: cum o să-l aştepte doi ani? Şi, chiar dacă s-ar petrece o astfel de minune, şi în acel caz paşii lor n-ar mai putea răsuna alături, fiecare ar călca pe alt drum, ce nu s-ar mai lega niciodată într-o pereche.

— Păcat! şopti Dragoş, mai mult pentru sine. Îţi doresc mult noroc!

8

La Comisariatul de care aparţinea s-a întîlnit cu cel mai bun prieten al său, din copilărie. Era un consătean, Geo se numea, întors şi el acasă, tot de la facultate! (abia devenise student la Institutul Agronomic din Craiova).

Cînd s-au văzut cu ordinele în mînă, cei doi prieteni s-au speriat cu adevărat: aşadar, nu mai aveau nici un fel

de salvare? „Cum?! Nu se poate!” şi-au spus ei, neizbutind să accepte că vor fi nevoiţi, într-adevăr, să-şi amine facultatea spre a-şi îndeplini această importantă obligaţie. Au început să se roage de comandant, să implore. Zadarnic! „Ordinul se execută, nu se discută!” — iată unul dintre principiile de bază ale vieţii militare, cu care se părea că trebuie să se obişnuiască degrabă şi să-l respecte întocmai.

— Deci, ne văzurăm cătane! spuse Dragoş cu un ton de păgubaş îndurerat. Adio visuri, adio poezie! De-aici înainte tunuri, desigur, mai mari, mai mici.

— Bine că nu le-a dat în gînd să mă repartizeze la Cavalerie, pornind de la caii noştri de-acasă. Frumos mi-aş mai fi petrecut zilele prin grajduri, curăţind podelele şi lustruind şi împletind cozile şi coamele bidiviilor! Rîseră amîndoi, făcînd haz de necaz.

Întorcîndu-se de la Comisariat, de la gară au luat-o de-a dreptul, peste lunci, către casă. Erau vecini şi, prin forţa lucrurilor, se cunoşteau de cînd au ajuns să meargă în picioare, sprijinindu-se de gardul ce le despărţea ogrăzile.

La şcoala din sat, în primii patru ani, au fost colegi de clasă şi de bancă, după cum au continuat să fie colegi şi în clasele a V-a, a VI-a şi a VII-a, pe care le-au urmat la o şcoală dintr-o comună vecină. Parcurgeau pînă acolo 3 km la ducere şi, desigur, tot atîţia la întoarcere. Numai că nu prea aveau ce învăţa: manuale nu existau, programele analitice erau neclare ori lipseau cu desăvîrşire, profesorii improvizînd după cum se pricepeau ori îi îndemna inima. In anii aceia, un lucru l-au făcut bine: au săpat, în fiecare primăvară şi vară, grădina cu pomi şi zarzavaturi a directorului şcolii, care, văzîndu-i harnici şi serioşi, i-a pus la treabă, la fiecare sfîrşit de săptămînă înmînîndu-le şi cîţiva lei de fiecare, în timp ce le repeta, cu zîmbetul pe buze:

„Cine mişcă tot mai pişcă,
Cine sade coada-i cade!”

Dragoş şi Geo rîdeau, primeau banii în palmă, îi priveau cîteva secunde, după care mulţumeau, în timp ce îi strecurau cu grijă într-unul din buzunarele de la pantaloni. Uneori, în cîte-o seară, cînd întîrziau mai mult, directorul îi oprea la masă. La început s-au codit, nu le venea să mănînce, deşi foamea le dădea ghes. Pînă la urmă, după îndemnul repetat şi sincer al dascălului, au început să se aşeze la masă, să mănînce — e adevărat, cu mare grijă. Plecau apoi veseli şi nepăsători, ţinîndu-se pe după gît şi lălăind, ca flăcăii din satul lor, cîte-un cîntec dintre cele învăţate acasă ori la şcoală.

Se ţineau şi acum pe după gît şi cîntau..., cîntau o melodie veche, dar mereu „la modă”, pe care o auziseră de atîtea ori, în atîţia ani, rostită de generaţii de tineri ce se pregăteau să plece în armată.

Zadarnic încercau ai lor, zi de zi, să-i liniştească! în familiile din care proveneau erau primii ce năzuiseră spre mai sus, prin învăţătură. Se pregătiseră straşnic, reuşiseră, iar acum...

— Cum de nu se gîndesc? se frămîntau Geo şi Dragoş în fiecare zi, întrebînd, fără rost, o ştiau, dar parcă răcorindu-se întrucîtva. De ce nu ne amînă, aşa cum au mai făcut-o şi cu alţii?! Ce s-ar întîmpla dacă am satisface stagiul militar după terminarea facultăţii?

— Nimic! Pentru noi ar fi însă un mare cîştig, pentru că acum am Urma un drum firesc, care, poate, chiar şi pentru unele sacrificii evidente, n-ar trebui întrerupt!

Au trecut zile la rînd, multe zile, şi săptămîni la rînd au trecut, vreo şase la număr! Acum erau de-a dreptul intrigaţi, pentru că nici la armată nu-i luau (termenul de încorporare fusese amînat de cîteva ori) şi nici nu-i dezlegau de obligaţie, ca să se poată întoarce la facultate.

În sfîrşit, ultimul termen se apropia. „Gata, mîine plecăm! De data aceasta s-a terminat! „ îşi spuneau băieţii, pregătindu-şi bagajele. Şi tocmai atunci a sosit

poştaşul. I-a strigat din drum şi le-a înmînat cîte-un plic, pe care fiecare dintre cei doi, Dragoş şi Geo, l-a desfăcut în grabă, cu degete tremurînde...

— „Vă aducem la cunoştinţă — citiră ei cu glas tare, în acelaşi timp — că, potrivit Hotărîrii..., urmează să satisfaceţi stagiul militar, începînd chiar din acest an universitar, în cadrul facultăţii, timp de...”

— Poftim? au întrebat amîndoi... Şi au reluat lectura înştiinţărilor... „Vă aducem la cunoştinţă că... urmează (sublinie Dragoş) să satisfaceţi stagiul militar (apăsă Geo pe cuvinte)... În cadrul facultăţii” (ţipară, aproape, amîndoi, repezindu-se la poştaş şi îmbrăţişîndu-l).

Omul cu geanta pe după gît se aplecă să-şi adune cascheta de pe jos, rostogolită în timpul furtunoasei îmbrăţişări, iar cînd se ridică întinse amîndouă mîinile şi-i strînse pe cei doi băieţi lîngă pieptul său.

— Aşa, mînca-v-ar neică, spuse el, mîngîindu-i pe cap, bine că aţi scăpat! Era păcat să pierdeţi ori să amînaţi învăţătura! Acum, gata, hai, bagajele pentru şcoală„ repede! Noroc şi succes! Mult succes! Vă aştept la iarnă, în vacanţă!

9

„Ce mult înseamnă uneori un ceas, o zi, darămite şase săptămîni!”

Gîndul lui Dragoş avea, fără îndoială, solid temei. Căci, iată, au fost de-ajuns şase săptămîni pentru ca aici, la facultate, unele lucruri să le găsească schimbate radical.

Provenită dintr-o familie de medici, după gestul făcut de a deveni studentă la filologie, prin aceasta stricînd o tradiţie de cîteva generaţii, Andreea, cuprinsă parcă de remuşcări, se întoarse destul de repede la un prieten mai vechi, conorăşean, student în anul IV la Medicină. Cînd l-a văzut pe Dragoş intrînd, într-o dimineaţă, în sala de cursuri a îngălbenit! (Băiatul era pregătit de cu seară, de

la cămin; îl puseseră „în curent” colegii.) S-a îndreptat totuşi spre el, l-a îmbrăţişat, urîndu-i bun venit.

— Mă bucur că te-ai întors, deşi pentru amîndoi, mult timp viaţa va fi un chin! a apucat să-i şoptească.

Dragoş a privit-o lung, fără să-i răspundă. Apoi, ca şi cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, a zîmbit senin tuturor, îndreptîndu-se către ultima bancă a amfiteatrului. Din ziua aceea, pentru el Andreea n-a mai existat. Nici măcar n-o observa.

în curînd a constatat că şi Carmen se împrietenise cu un coleg de la Drept, mai mare cu un an decît ei.

Şi celelalte fete din seria lor „mai demne de interes” — cum obişnuiau să spună băieţii — îşi găsiseră prieteni printre filologi ori studenţii de la alte facultăţi.

O prietenă şi-a găsit şi el, Dragoş Dănescu, imediat: învăţătura! A luat-o în stăpînire cu toată seriozitatea căutînd să recupereze ceea ce pierduse şi nu numai!

Singurătatea în care de bunăvoie se instalase nu l-a deranjat) defel, pînă-ntr-o seară, mai exact într-o noapte, una anume: noaptea Revelionului!

Acum, fiecare suflet căuta să se afle în preajma altuia care să-i fie cît de cît apropiat. Sufletele ce purtau acest însemn pentru studentul Dragoş Dănescu se aflau departe de meleagurile laşului.

Petrecerea era în toi. Se aşezase şi el la o masă cu mai mulţi colegi şi colege. Pînă la un timp, totul a decurs bine şi frumos. Dar cei cu care se găsea împreună au început să se ridice rînd pe rînd, doi cîte doi, să danseze. Îmbrăţişaţi de parcă ar fi fost o singură fiinţă, se pierdeau fericiţi într-o lume fremătîndă ce părea pe deplin fericită.

Deschizînd ochii mari, atunci parcă pentru prima dată după atîta vreme, Dragoş constată pustiu în jurul său. Era singur! Inima îi zvîcni dureros, în gît i se grămădi un nod care ţinea cu tot dinadinsul să-l sufoce, iar pe ochi i-a coborît parcă o pînză de păianjen. Se apropia ora 12, clipa de cumpănă dintre ani!

Se ridică hotărît şi ieşi imediat afară; simţea o acută

nevoie să înghită cîteva guri de aer curat, altfel...

10

Prima vacanţă din viaţa de student era pe sfîrşite... La cîteva zile după Anul Nou, Dragoş intrase în sesiune şi terminase toate examenele şi colocviile cu calificativul maxim: „foarte bine”. Făcuse astfel primul pas spre crearea acelei platforme care avea să-l ducă la titlul de şef de promoţie, cucerit treptat, în fiecare an, şi decernat la absolvirea facultăţii, odată cu diploma roşie, de merit, cuvenită în asemenea situaţii.

Părinţii, fraţii şi surorile se bucuraseră, bineînţeles, de succesele lui, pe care le socoteau... fireşti. Dragoş însuşi le prezentase ca atare, străduindu-se adică să nu atragă cu nimic atenţia asupra lor.

Petrecuse bine în vacanţă. Se întîlnise cu prietenii, mai ales cu Geo, se odihnise, citise mult! Acum se pregătea de plecare. Îşi aşezase, cu grijă, totul în geamantanul cel nou, cumpărat încă din toamnă, odată cu începerea facultăţii. Se oferise să-l conducă la gară mama, pentru că tatăl era plecat de două zile cu căruţa şi caii, undeva departe de sat, pentru rezolvarea unor treburi.

Trebuia să meargă 3 km pe jos. Era noapte, întuneric. Au luat-o pe calea ferată. Păşeau din traversă în traversă, ca să le fie mai uşor, atenţi tot timpul la cel mai mic zgomot, de teamă de a nu fi surprinşi de vreun tren.

O vreme a dus Dragoş geamantanul în mînă. Nu era uşor. Cînd a obosit, l-a preluat mama. Nu mai era prea tînără: avea peste cincizeci de ani. Deşi fusese de multe ori bolnavă, se învăţase cu suferinţa şi arareori spunea că o doare cîte ceva, doar cînd efectiv nu mai putea să se ţină pe picioare. De altfel, viaţa îi fusese, în general, un calvar... eroic. Muncise de la vîrsta de şapte ani, la stăpîn, pe moşie. Era cea mai mare dintr-un şir de copii, pînă la 'urmă nouă aveau să fie la număr. Din cauza aceasta, nu

putuse să meargă la şcoală, trebuind să muncească, să cîştige şi ea ceva, să-şi ajute părinţii. Cînd a împlinit şaisprezece ani, a rămas singură: părinţii i-au murit, amîndoi, într-o săptămînă. De tifos! Era în timpul primului război mondial. Au murit în următoarele două săptămîni şi doi copii. Patru morţi în trei săptămîni. Iar ea, viitoarea mamă a lui Dragoş, a rămas deocamdată şi mamă, şi tată, la numai şaisprezece ani, pentru şase fraţi şi surori mai mici, ultima, o fetiţă, neavînd mai mult de cîteva luni. I-a crescut pe toţi, i-a făcut mari, i-a supravegheat şi ajutat pe fiecare, pînă ce au ajuns la casele lor, la rostul lor. Se căsătorise ea însăşi între timp, avea copii, cu toţii aveau să se facă şapte. Dragoş era al patrulea, primul după trei fete...

Acum, cînd mergeau spre gară, două dintre aceste fete nu mai existau: una murise de mică, pe la vreo şase ani, cealaltă — Gabriela, pe care o iubise atît de mult Dragoş — se stinsese cu trei ani în urmă.

Bocăneau, lovind ritmic traversele din lemn ale căii ferate. Deşi iarnă, nu era pic de zăpadă. Nici ger prea mare nu era. Din cînd în cînd, mai izbeau cu încălţările şi în cîte-o piatră, care ajungea în şina strălucitoare^ ţiuind prelung în noapte.

Mama călca bărbăteşte, cu paşi mari. Era o femeie înaltă, bine legată, dar subţire la trup. Aşezase geamantanul pe creştetul capului, îl ducea mai uşor aşa, sprijinindu-l din cîte-o parte, cînd cu o mină, cînd cu cealaltă. Vorbeau. Deşi neştiutoare de carte, mama era o femeie de duh, învăţase atît de mult de la viaţă, se purta cu înţelepciune şi echilibru în orice împrejurare. Pe deasupra, se exprima nu de puţine ori colorat, plastic, valorificînd într-un chip fericit, original, resursele nelimitate ale limbajului popular.

La un moment dat, călcînd pe o piatră mai mare, pe care n-o putuse observa, fiind întuneric, femeia a alunecat. În clipa aceea, dezechilibrîndu-se, geamantanul i-a zburat de pe cap, aterizînd, la o distanţă de cîţiva metri,

între şine.

Dragoş s-a repezit spre geamantan îngrijorat, bombănind. Fiind încuiat cu cheia, nu se deschisese, dar din cauza loviturii se zgîrîiase în cîteva locuri şi se turtise la un colţ, după cum şi-a putut da seama, cercetîndu-l la flacăra unui chibrit. Mama se căina, scuzîndu-se.

— N-am vrut, maică, te rog să mă ierţi! spuse ea.

— Bineînţeles că n-ai vrut, dar asta nu mă consolează pentru faptul că mi s-a stricat geamantanul!

— Şi mai dă-l, Doamne iartă-mă, de geamantan, izbucni femeia jignită, că la urma urmei o să-ţi cumpărăm altul, la anu!

— Păi da, că sînteţi şi nemaipomenit de pricopsiţi! aruncă vorbele feciorul, fără prea multă gîndire, pornind mai departe spre gară.

Mama venea în urma lui, stingheră, parcă fără nici un rost. Nu spunea nimic. Dragoş îşi dădu seama că o mîhnise, dar o anume încăpăţînare îl oprea parcă să-şi ceară scuze. La despărţire, cînd se afla pe scara vagonului, observînd cum ochii aceleia ce-i dăduse viaţă înotau în lacrimi, îngînă cîteva cuvinte, dar era prea tîrziu, trenul se pusese deja în mişcare.

O lăsase supărată, ca de atîtea ori de altfel, şi-i părea tare rău! Şi în alte dăţi, din cine ştie ce motive, o necăjise şi aproape niciodată nu fusese în stare să-i aline cu o vorbă necazul. Ceva de neînţeles îl oprea de fiecare dată s-o facă, deşi în adîncul sufletului său simţea clar această dorinţă.

Nici după aceea, din păcate, îşi aminti ziaristul Dragoş Dănescu, lucrurile nu s-au schimbat prea mult. Parcă era obligat să îndeplinească un destin ce-i poruncea mereu să rămână dator: fie cu o vorbă bună, fie dator s-o vadă mai des (uneori trecea cîte-un an şi nu ajungea acasă). Acum, cînd nu mai are cui să spună nici una din vorbele acelea, pe care le simte foind în fiinţa lui, condamnate să se sufoce acolo în nerostire şi adînc, ar da orice s-o mai poată vedea măcar o singură dată în poarta casei

aşteptîndu-l sau s-o mai audă cum le spunea la plecare, lui şi alor săi:

— Vă mulţumesc, maică, pentru că aţi venit să vă mai văd! Vă mulţumesc!

Chiar înainte de sfîrşitul bătrînei (ajunsese la şaptezeci şi nouă de ani şi era foarte bolnavă), a ezitat să-şi părăsească treburile, urgente, e adevărat, şi să plece imediat ce-a aflat vestea că-i este foarte rău. Ar mai fi apucat-o în viaţă, poate că ar mai fi reuşit să vorbească ceva cu dînsa. A ajuns la o oră după ce-şi dăduse sufletul. Degeaba alergase cu 120 de km pe oră! A găsit-o cu lacrimile proaspete pe obrajii încreţiţi precum scoarţa bâtrînilor copaci. Aşteptase, aşteptase, sperînd... Înţelegînd însă că timpul nu mai are răbdare, începuse sa plîngă... Aşa a murit!

„Neghiobi sîntem..., de-atîtea ori sîntem neghiobi, şopti îndurerat, gîndul lui Dănescu. Lăsăm să ne scape viaţa printre degete! Nu ne bucurăm de ea, nu ne bucuram de cei dragi, de cei apropiaţi...”

„Parcă n-am fi surori, îşi aminti Dragoş ce-i spusese într-o zi, la telefon, soţiei sale una dintre surorile acesteia. Trăim în acelaşi oraş, la o distanţă de 1 kilometru şi nu ne-am văzut de peste două luni!”

La mai puţin de-o săptămînă, cea care vorbise la telefon era moartă! S-a stins pe neaşteptate, într-o oră. Soţia lui Dănescu a apucat s-o vadă cîteva secunde, înaintea unei operaţii care n-a salvat-o. Au plîns şi s-au căit după aceea amarnic! în zadar, desigur! Acum, dacă ar şti că trăieşte undeva, la marginea pămîntului, n-ar ezita să pornească imediat într-acolo!

...Deocamdată, gîndul ziaristului alergă din nou spre curtea sanatoriului, unde-l lăsase pe studentul Dragoş Dănescu... Îl găsi mai înseninat la faţă. Părăsise banca pe care stătuse cu Valentina. Se plimba tot singur, ca de obicei, dar avea pe faţă înscrisă parcă hotărîrea pe care o luase cu cîteva clipe înainte, o hotărîre demnă de anii lui tineri, de drumul vieţii ce îl aştepta.

Capitolul V
LUMINA LA CATARG

1

— Ridicaţi marele pavoaz! „Lumină la catarg”! „Lumină la catarg”! A sosit simpaticul nostru lup de mare!

Cel ce vorbise era Şerban Giurcă, agronomul.

— Andrei! Andrei! rostiră alte două glasuri.

Bărbatul înalt, cu faţa ca de ciocolată proaspătă, înainta cu braţele deschise. Uniforma de un alb imaculat, a ofiţerilor de marină, îmbrăca de minune trupul subţire şi zvelt, mîngîind cu lumini calde chipul aproape colţuros, tăiat parcă în grabă într-o piatră pe care timpul nu-şi găsise încă răgazul s-o şlefuiască.

După serbarea din fiecare an a absolvenţilor, la care ei participau cu regularitate, se întîlneau aici, în cabinetul de limbi moderne, fosta lor sală de clasă. Iniţiativa fusese chiar a lui Andrei Cernea, „marinarul”, cum l-au numit din vara aceea a propriei lor absolviri, de la care trecuseră, iată, nu mai puţin de nouă ani. El, Andrei, care, după ce învăţase undeva departe, la margine de ţară, cutreierase lumea pe „mişcătoarele cărări” de apă, simţise primul nevoia revederii. Aprinsese atunci „o lumină la catarg” — o telegramă, adresată mai multora dintre foştii lui colegi, ca şi fostei lui profesoare diriginte, conţinînd propunerea unei întîlniri, ce urma să devină tradiţională şi să se petreacă de fiecare dată în ziua absolvirii unei noi generaţii de liceeni.

Metafora — „lumină la catarg” — cu care denumiseră de-atunci această întîlnire căpătase multiple semnificaţii. Şcoala însăşi era privită ca un adevărat „catarg”, punct înalt şi izvor de lumină, către care te îndrepţi cu gîndul,

cu sufletul, ori cu întreaga fiinţă, de-atîtea ori, în atîtea momente ale vieţii, fie din plăcere ori datorie, fie din nevoia de a reîmprospăta contactul cu un şuvoi de putere şi încredere neobosită în speranţă şi izbîndă pe un drum pe care eşti chemat să-l urci, să urci trudind şi bucurîndu-te!

„Lumină la catarg” devenise şi un fel de parolă a generaţiei lor. Era de-ajuns ca cineva să dea un telefon şi să rostească aceste cuvinte pentru ca cel ce le recepta să înţeleagă imediat că la capătul celălalt al firului se află un coleg sau o colegă purtînd pe buze un gînd bun, o întrebare, o rugăminte, o propunere...

Bărbatul înalt, cu faţa ca de ciocolată proaspătă, zîmbea acum, după ce îmbrăţişase pe toţi cei de faţă, străduindu-se să răspundă, pe rînd, întrebărilor ce-l asaltau. Privirile sale, de un albastru-cenuşiu, în care se topiseră parcă toate culorile şi tainele mărilor şi oceanelor străbătute în ani de lungi călătorii, se plimbau de la o faţă la alta, zîmbind şi ele cu luciri de oţel îmblînzit.

— Am o surpriză pentru toată lumea! se grăbi Andrei Cernea să anunţe, spre a potoli şuvoiul de întrebări, pe care-l presimţea în continuare (de cîte ori se întîlnea cu foştii săi colegi, în asemenea împrejurări, ori în altele, era solicitat să le povestească, neapărat, despre ceea ce mai văzuse în ultimele sale călătorii).

— Ce fel de surpriză? întrebă Cristina Văleanu, una dintre doctoriţele clasei (în total erau trei: ea, Cristina, Magda Ionăşan a doua şi Monica Dragu; lor li se adăuga, dintre băieţi, Răzvan Bărbulescu, absent deocamdată, urma să sosească ceva mai tîrziu, direct la restaurantul unde obişnuiau să se întîlnească după ce plecau de la liceu; de altfel, şi celelalte două fete — Magda şi Monica — lipseau, ori nu sosiseră încă).

Andrei se îndreptă spre uşa sălii de clasă, deschise şi ieşi pe Culoar, pentru ca după cîteva secunde să pătrundă înăuntru, de mînă cu o fată.

— Ea e Anca, logodnica mea!

— Logodnică? se auzi glasul Cristinei ondulîndu-se într-o mirare aproape răutăcioasă. De cînd?

— De astăzi! răspunse marinarul, firesc.

Un ropot de aplauze, ca un ecou al cuvintelor lui Andrei, umplu sala de clasă.

Se făceau prezentările. Anca era o fată micuţă, abia ajungea pînă la umărul lui Andrei, subţire, mlădioasă, cu o faţă plăcută, zîmbitoare, cu ochi căprui, inteligenţi; îmbrăcată cu bun-gust, ea concentra în juru-i priviri cercetătoare şi zîmbete calde, ca nişte ferestre deschise spre lumină.

— Bine că s-a găsit cineva să te ia şi pe tine! Acum, cred că eşti mulţumit! Şopti un glas lîngă umărul lui Andrei.

Era Cristina Văleanu, doctoriţa, care, ridicîndu-şi cu semeţie privirile, tulbură cu două săgeţi verzi albastrul oţelit al ochilor marinarului.

— Da, Cristina, răspunse tot în şoaptă şi Andrei, s-a găsit, în sfîrşit, cineva să mă ia şi pe mine.

Soţii Dănescu — profesoara de engleză şi ziaristul, prezent şi de data aceasta la întîlnirea foştilor elevi ai soţiei sale —, aflaţi în preajmă, ascultară miraţi şi cu îngrijorare schimbul de replici dintre Cristina şi Andrei.

— Unele răni se vindecă foarte greu! spuse profesoara.

— Aşa se pare! răspunse acesta...

2

Cristina şi Andrei fuseseră prieteni buni în toţi anii de liceu. Prietenia lor, o tandră şi caldă iubire de fapt, se tulburase în clasa a XII-a, cînd Andrei şi-a rostit mai ferm decît oricînd hotărîrea de a nu da examen de admitere la Medicină, ci la Institutul de Marină de la Constanţa.

— Pentru ce? Pentru ce trebuie să pătimesc şi cu tine ceea ce am pătimit cu tatăl tău? a întrebat într-o zi, a nu ştiu cita oară, mama lui Andrei, desperată. Nu înţelegi că

nu mai pot să suport? Nu-ţi este milă de mine? Treizeci de ani am trăit cu inima înspăimântată şi m-am zbătut mai mult în singurătate. Tatăl tău a fost, o ştii şi tu bine, mai mult pe mare decît cu mine, cu noi! Fiecare plecare într-o nouă cursă a însemnat pentru mine încă o confruntare cu moartea. De fiecare dată mă uitam la el înainte de a părăsi pragul casei ca pentru ultima oară. Am avut noroc, s-a întors de fiecare dată. Dar ce folos! El a fost aproape mereu fără noi, iar noi... Acum ne-a părăsit de tot!

O înecase plînsul. Biata femeie!... Lui Andrei îi era cu adevărat milă de mama lui. Suferise şi suferea cumplit pentru că tatăl, ajuns la gradul de amiral la vîrsta de cincizeci şi cinci de ani, abia ieşit la pensie, se prăpădise, pe neaşteptate, în urma unui infarct. Era spre sfîrşitul clasei a XI-a, în mai. Cu toate acestea, cu toate dureroasele adevăruri pe care i le amintea şi reamintea mama sa, băiatul era hotărît să urmeze aceeaşi carieră. Se contaminase pînă în adîncul fiinţei sale de acest lucru, de tot ceea ce văzuse, ca dovezi, la tatăl său, despre lumea întreagă, pe care amiralul o cutreierase şi-o cunoscuse, de tot ceea ce auzise despre această lume, a albastrului infinit şi mişcător şi a uscatului cu atîtea chipuri şi seducătoare taine. Degeaba! Nici el nu putea! Nu putea să renunţe! O fi meseria de medic interesantă, importantă, „vitală”, cum îi sublinia în atîtea rînduri mama sa, „bănoasă” pe deasupra, dar pe el nu-l pasiona. Astfel că hotărîrea lui, odată luată, a rămas neclintită.

Atunci s-a petrecut ruptura între el şi Cristina. Fată de medici, hotărîtă să urmeze de asemenea medicina, ea a decis, tot atît de categoric pe cît o făcuse Andrei în ceea ce priveşte profesia lui, că „nu-i trebuie în nici un caz un marinar”, „un vîntură-apă şi-un vîntură-lume”! Dacă aceasta îi este hotărîrea, „n-are decît să şi-o păstreze, dar cu ea a terminat!”

Uşor de spus! Uşor de procedat chiar în consecinţă! Dar sufletul?! El nu ascultă prea uşor de hotărîri luate mai

ales de minte!

Suferinţa declanşată a ros în inimi nestingherită de nimic, ani de zile. Cristina a devenit pustie şi rea. Nici măcar reuşita la facultate n-a mai bucurat-o! Ani de-a rîndul a evitat orice fel de băiat sau de bărbat care încerca să se apropie de ea. Pentru ca pînă la urmă să observe cu surprindere că ea însăşi începuse să fie evitată. Rămăsese singură! Era încă mîndră, dar singură, tot mai singură! Pînă într-o zi, cînd, desperată, şi-a scos mîndria din suflet, aruncînd-o ca pe ceva nefolositor, şi a cedat primului care a îndemnat-o să facă acest gest.

Era cu un an în urmă, în primăvară... Ieşise de la spital. Ploua. Autobuzul cu care călătorea pînă acasă sosise în staţie. A început să alerge, ca să-l prindă. A alunecat şi a căzut. O arsură i-a fulgerat genunchiul drept, din care a început să ţîşnească sîngele prin ciorapul murdărit şi rupt. În clipa aceea a simţit o mînă viguroasă sprijinind-o să se ridice, iar în urechi a primit, ca pe o şoaptă de dragoste, încurajarea, desigur, mai mult ironică:

— Nu-i nimic, trece pînă vă căsătoriţi! Deşi căzătura e semn că fenomenul se va petrece foarte repede. Iată, eu sînt dispus să vă iau şi aşa... lovită la genunchi.

N-a mai scăpat de el pînă acasă. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, înalt, nu prea solid, nici frumos, nici urît, care vorbea domol şi cu anume întorsături ale frazelor ce atrăgeau atenţia. A sporovăit tot timpul, i-a împuiat capul cu fel de fel. Iar ea, în ciuda comportării caracteristice (era de obicei ironică, retezînd scurt, cu ascuţiş de bisturiu, orice fel de intenţie pe care-o simţea înaintînd spre sine şi care nu-i convenea) şi în ciuda însingurării ce şi-o impusese în ultimii ani, ori poate tocmai de aceea, l-a ascultat cuminte, din ce în ce mai liniştită, Cu atenţie, deşi multe dintre cele auzite n-o interesau. A reţinut astfel, dintre atîtea, că este inginer mecanic, că se numeşte Doru Nenciu, că lucrează la un Ciclop şi că este necăsătorit, dar că, desigur, vrea să se însoare.

Peste vreo zece zile, după ce depuse actele în vederea

căsătoriei, Cristina a auzit, întîmplător, pe o funcţionară de la Oficiul stării civile şoptindu-i unei colege:

— Nici nu s-a răcit bine culcuşul de la plecarea celeilalte, că a şi găsit înlocuitoare. Şi unde mai pui: asta e doctoriţă! Iar el?...

L-a tras repede de mînă afară.

— Ai auzit ce-a spus femeia aceea? l-a întrebat, privindu-l crunt.

— Ce-a spus, ce-a spus? N-am auzit nimic! s-a apărat „inginerul” de vorbele Cristinei ca de muşcătura unei viespi, dînd să coboare scările clădirii.

— Ai auzit ce-a spus femeia aceea? a repetat doctoriţa şi mai apăsat. Ce e cu „cealaltă”?

— Ce să fie, dragă? a răspuns viitorul mire, zîmbind, în timp ce o prindea de braţ, îndemnînd-o să coboare. Cealaltă a fost..., a fost şi s-a dus!

— Cum „a fost”?!

— Aşa, bine, a fost! Adică, înaintea ta a mai fost cineva! Un an, atît! Nu ne-am înţeles, şi gata: „Au revoir!” „Good bye!” Şi s-a dus! Acum vreo două săptămîni, mai exact; în ziua în care ne-am cunoscut, veneam de la divorţ, să ştii!

A simţit că i se face rău; chipul a împrumutat culoare de var, ochii căutau rătăciţi în jur, iar picioarele, moi, călcau parcă străine de trup. În cap şi în suflet se pornise furtună, iar ea, Cristina, asculta bombănitul uraganului dinăuntru fără să poată răspunde ceva.

— Dragă, dacă nu-ţi convine, a continuat „domnul inginer”, în timp ce-o privea fără să fie impresionat cît de cît, poţi să zici „Nu” de pe-acum, ce să mai aştepţi întrebarea ăluia cu panglică peste umăr? Ne întoarcem, retragem hîrtiile şi... „Mi-a părut bine!” „Au revoir /” „Good bye!” Mai căutăm, că asta e viaţa.!

Doctoriţa n-a spus „Nu” nici atunci, nici peste cîteva zile, ca răspuns la întrebarea tradiţională din momentele oficierii căsătoriei, deşi între timp mai aflase că „inginerul” era de fapt „personal TESA”, după propria lui

expresie, mai exact: recepţioner la Ciclopul cu pricina! Cîştiga însă „cît trei ingineri la un loc” după cam a ţinut s-o asigure, şi pe deasupra, spre a-i satisface cît de cît orgoliul ei de „intelectuală”, a informat-o că este student în anul II la cursurile serale ale unei facultăţi a Academiei de Stadii Economice.

Cristina se simţea propulsată parcă de o forţă inexplicabilă pe drumul pe care pornise şi nu găsea în ea puteri să se oprească. Astfel că a mers înainte, nemaiauzind şi nemailuînd nimic In seamă, iar după căsătorie, ieşind pe uşa Oficiului Stării Civile, n-a găsit altceva mai bun să rostească spre cunoştinţele aflate de faţă, spre colegele de la spital sau spre fostele colege de şcoală decît:

— Fetelor, de-acum am şi eu un bărbat! „

„Biata Cristina” a şoptit cineva din preajmă, cu lacrimi în ochi.

Mireasa însă n-a auzit-o! Părea cu adevărat fericită. Era frumoasă, faţa toată îi era numai zîmbet; atentă şi tandră cu cei din jur, chiar şi cu ginerele, nu auzea de fapt nimic şi nu vedea pe nimeni. Sperase pînă-n ultima clipă că părinţii ei o vor ierta şi că vor fi de faţă, aşa cum s-ar fi cuvenit în asemenea momente. Dar nu, nu veniseră! Cel puţin, ai lui Doru se aflau undeva departe, în provincie.

— Ce să-i mai deranjăm, dragă? a răspuns el cînd Cristina a cerut să-i invite la căsătorie. Le trimitem o scrisoare după aceea, ca să ştie şi ei, şi „gata!” (De fapt, nu apucase să-i anunţe că se despărţise de „cealaltă”, deşi pe doctoriţă o asigurase că făcuse acest lucru.)

La restaurant, unde au petrecut cîteva ore după încheierea căsătoriei, proaspătul mire a băut zdravăn, pînă s-a îmbătat şi-a început să facă scandal. Ou ocazia aceasta, Cristina a aflat încă un lucru „îmbucurător”, şi anume că bărbatul ei nu scapă nici o săptămînă în care să nu se îmbete, bine de tot, măcar o dată, şi că, ajuns în această stare, plăcerea lui cea mai mare o constituie scandalul!

„În principal, pentru asta l-a părăsit fosta soţie!” i-a spus atunci un coleg de serviciu al lui Doru.

„Mă mir că în perioada care a trecut de cînd vă cunoaşteţi nu şi-a dat în petec, a continuat altul, de-alături. E drept că nu sînt mai mult; de trei săptămîni!”

„Ei, a făcut şi el un efort! Merita, doar!” a mai adăugat cel dintîi.

Doctoriţa a plîns pe săturate, căindu-se amarnic pentru nechibzuinţa ei de-a dreptul strigătoare la cer! „Doamne, Doamne, cine m-a blestemat”? strigau gîndurile ei învălmăşite. „Cine să te blesteme? se ridică unul mai treaz dintre ele. Bineînţeles că nimeni! E o prostie să judeci astfel!” Fata nu se putea însă opri din plîns; îi venea să-şi muşte degetele, să-şi dea palme peste obraji, „să se dea cu capul de pereţi”, cum îi spusese mama ei cu puţin timp în urmă:

— Mai bine dă-te cu capul de pereţi, Cristino, decît să faci asemenea gogomănie. Dă-te acum, că poate o să te trezeşti! Mai tîrziu, degeaba ai să vrei s-o faci! Va fi zadarnic! Ştii tu cine este acest individ? De unde îl cunoşti, de pe stradă? Şi de cînd îl cunoşti? De zece zile?! Noi nu avem nimic împotriva lui, chiar dacă nu ne place nici mie, nici tatălui tău. Nu ştiu să-ţi spun precis de ce, dar nu ne place! Aşa că mai aşteaptă, fata mea! Mai aşteaptă, că nici sufletul tău nu e pregătit să-l primească! Simt foarte bine acest lucru, sînt sigură că aşa e! Tu eşti încrîncenată şi atîta tot! Încrîncenată şi încăpăţînată! Dar nu s-a terminat lumea, Cristino! Uite, nici Andrei nu...

— Să nu aud de Andrei! a răspuns ea atunci cu înverşunare îndurerată. Şi mai ales, să nu te aud pe tine vorbind despre! el! Pe voi! Nu voi sînteţi cei ce m-aţi obligat să mă îndepărtez de el? Nu din cauza voastră am suferit şi sufăr atîta? Acum, gata! S-a terminat! Am aşteptat destul! Cu ăsta mă mărit! Fie ce-o fi!

Se uita la el cu silă, pe sub pleoapele umflate din cauza plînsului. Îl potoliseră cei doi colegi de serviciu, care-i ştiau foarte bine metehnele. Intervenise şi Şerban Giurcă, aşa cum proceda el întotdeauna, sărind fără preget atunci cînd cineva se afla în nevoie, ajutînd cu tot ceea ce era în

stare să facă, ori de cîte ori se punea ceva la cale, cînd se organiza ceva. De data aceasta găsise la repezeală o maşină, şi acum îl sprijinea pe mire să ajungă pînă la ea, spre a-l trimite acasă. Cristina l-a urmat, s-a urcat şi ea în maşină. Înainte de a închide portiera, i-a zîmbit trist şi i-a spus:

— Iartă-mă, Şerbane! îţi mulţumesc mult! Te rog să închei tu „lucrurile” aici! Vorbim mîine la telefon, încă o dată, îţi mulţumesc!

— Ai grijă de tine, Cristina! i-a răspuns Şerban. Aici, descurc eu totul, fii liniştită. În rest... — a încheiat el, înălţînd din umeri, neputincios —, vom trăi şi vom vedea... Cine ştie?!

3

Fără să-i povestească chiar totul, ocolind deci cu bună intenţie aspectele neplăcute, tristeţea din scrisoarea trimisă de Şerban lui Andrei se simţea de la o poştă.

Nenorocirea căzută pe capul fostei sale iubite l-a îndurerat adînc pe marinar. Cu atît mai mult cu cît de cînd o întîlnise pe Anca el îşi recăpătase aproape total echilibrul. Sufletul lui, bîntuit de zbucium ca o mare de furtună timp de ani de zile, îşi potolise talazurile, străduindu-se, cu multă grijă şi aprinsă dorinţă, să construiască, cel puţin la suprafaţă deocamdată, o oglindă clară în care să se poată reflecta un nou chip, o nouă fiinţă...

Se simţise atîta timp singur, faţă-n faţă doar cu hotărîrea sa neclintită, cu greutăţile caracteristice vieţii de student-militar, cu asprimile cîmpului de instrucţie, ale nopţilor de gardă, ale exerciţiilor pe apă, în timpul cărora se simulau tot felul de situaţii de viaţă sau de luptă ce trebuiau rezolvate. Îl vegheau însă peste tot ochii albaştri-cenuşii ai tatălui său, care erau şi ochii lui, privirile acelea cînd blînde, cînd de oţel, deasupra cărora se profilau, ca două aripi bogate şi grele, sprîncenele stu-

foase, ce pîlpîiau în veşnică nelinişte.

Cu toată această veghe, ar fi dorit totuşi să-i fie mai aproape mama, colegii, măcar unii dintre ei cu care fusese şi rămăsese bun prieten, profesorii... Pe Cristina o purta în suflet: ea era bucuria şi durerea lui totodată! Atunci i-a venit ideea întîlnirilor din fiecare an, botezate cu metafora „Lumină la catarg”.

Era într-o noapte pe mare, în timpul unui exerciţiu. Vasul pe care se afla străbătea alene întunericul de smoală, tăind cu deplină siguranţă, fără milă, trupul valurilor ce-i ieşeau în cale. Bîzîitul înfudat al motoarelor se stingea treptat, înghiţit de răsuflarea puternică a mării. Înaintau, urmărind îndeplinirea unor comenzi prezente în ordine şi înscrise pe bordurile aparatelor. Deodată, de undeva din dreapta lor, de la o distanţă nu prea mare, au ţîşnit semnale luminoase, al căror grai specific Andrei îl înţelegea foarte bine: colegii de pe alt vas anunţau îndeplinirea unui obiectiv din misiunea lor. Lui Cernea, acele lumini i s-au părut însă ca un strigăt la început, ca o chemare de suflet îndurerat, apoi, dimpotrivă, ca o încurajare ce se rostea în noaptea cea neagră: „Hei, voi de-acolo, fiţi liniştiţi! Nu sînteţi singuri!”

l-a povestit acest lucru într-o scrisoare lui Şerban, dezvăluindu-i şi gîndul acela al întîlnirii. A trimis în acelaşi timp telegrame cu propunerea respectivă mai multor colegi, ca şi „doamnei de engleză”, Mădălina Dănescu. Entuziastul Giurcă, „suflet mare şi gînd frumos”, cum l-a numit cîndva ziaristul Dănescu în urma unei îndelungi convorbiri cu el, în timpul căreia îl întrebase de mai multe ori „de ce vrea să se facă inginer agronom?”, i-a răspuns prompt, spunîndu-i, printre altele: — Bătrîne lup de mare, propunerea ta a fost acceptată cu ropot de aplauze. Ea a aprins pe catargul cel mai înalt al fiinţelor noastre o lumină ce sperăm să nu se stingă mult timp. Aşadar, „Lumină la catarg!” Pe curînd!

4

Cînd aflase despre această iniţiativă, Dragoş Dănescu se gîndise mult la încărcătura ei de frumuseţe. Ce bine ar fi fost dacă cineva dintre cei ce constituiseră generaţia lui, dacă dintre foştii lui colegi de şcoală s-ar fi găsit unul cu o asemenea propunere! Ar fi rămas, desigur, într-o mai strînsă legătură unii cu alţii, s-ar fi cunoscut mai bine, ca oameni maturi de data aceasta, s-ar fi ajutat la nevoie, ar fi pus poate la cale realizarea împreună a unor lucruri frumoase, cu mai multă şansă de a rămîne, ar fi fost scutiţi de unele dureroase surprize...

Festivităţile prilejuite de sărbătorirea centenarului şcolii coincideau cu împlinirea a douăzeci de ani de la terminarea liceului de către promoţia lui Dănescu. La întîlnirea de zece ani, el nu fusese, la aceea organizată la cincisprezece ani de asemenea nu putuse să participe. Acum era prezent însă. Acum se va întîlni cu toţi colegii sau cu cei mai mulţi dintre ei. Pe unii îi mai văzuse între timp, prin Bucureşti ori prin diferite colturi de ţară, pe unde viaţa îi răspîndise şi-i fixase. Aceştia erau puţini însă; cei mai mulţi îi rămăseseră departe, timp de douăzeci de ani.

Erau momente de mare emoţie, de încordare. Ti va recunoaşte pe toţi? Nici nu încape îndoială! Cum să nu?! Iată: „Tu eşti Cutare! Ce mai faci? Tu eşti Cutare! Tu... Cutare! Dar tu?... Tu cine eşti?”

În faţa lui Dănescu se afla un omuleţ cocîrjat, cu obrajii căzuţi, scofîlciţi, care s-ar fi potrivit foarte bine cuiva a cărui vîrstă să fi numărat cel puţin optzeci de ani; buzele crăpate, bătute de vînt, fără seva vieţii în ele, se străduiau să nască un zîmbet, dar rezultatul nu era decît expresia unei tristeţi răstignite peste cele două ţărmuri fragile, rare, ale dinţilor îngălbeniţi de tutun, ochii însă erau vii, negri şi adînciţi în orbite; bucuria ce s-a aprins în ei la început, în momentul revederii, s-a înecat repede în durerea cu care se părea că erau obişnuiţi, într-o durere,

fără margini, a sufletului...

— Cine eşti, omule? mai întrebă Dănescu cu glas tremurat, simţind cum i se urcă în gît un nod dureros. Am fost colegi?

— Cum, măi Dragoş, nu mă mai cunoşti? se auzi glasul omuleţului din faţa sa. Ştiu că m-am schimbat mult, mult, adăugă mişcîndu-şi capul într-o dureroasă meditaţie, dar nu se poate să nu mă recunoşti. Adu-ţi aminte, într-un fel eram idolul vostru, al şcolii, al oraşului acestuia...

— Sandule! strigă deodată Dănescu, îmbrăţişîndu-l. Sandu Teodorescu! „Cangurul!" Extraordinar! Ce s-a întîmplat cu tine? Ce-ai păţit?

— M-a călcat viaţa în picioare, Dragoş!

— Cum, pe tine?! Pe tine, care ţineai în mînă vieţile a sute şi sute de oameni, sufletele ce populau un stadion întreg atunci cînd te aruncai, precum un cangur, dintr-un colţ al porţii în celălalt şi nu lăsai să-ţi scape nici o minge, nici măcar cele bătute la „păianjen"? Cine era portarul de fotbal imbatabil în tot oraşul, în toată regiunea aceasta a noastră? Sandu Teodorescu! „Cangurul"! Ce-ai făcut, Cangure, cu tine? Pe unde te-ai pierdut?

— E o poveste întreagă, Dragoş, pe care am să ţi-o spun, dacă vei avea timp s-o asculţi, o poveste aproape de neimaginat!...

Dar au început festivităţile, programul lor a fost aglomerat şi antrenant, iar Dragoş n-a mai apucat să asculte povestea „Cangurului". A plecat din oraş chiar fără să-şi ia la revedere de la el. De la şcoală au mers la un restaurant, într-un parc, apoi la altul, pe drum s-au pierdut, şi pînă la sfîrşit nu s-au mai întîlnit. La Bucureşti, s-a gîndit de mai multe ori la el; i-ar fi scris, l-ar fi căutat poate, dar nu ştia nici măcar unde trăieşte. Nu-şi notase adresa lui. Sigur că ar fi putut întreba, eventual, pe alţi colegi, poate ştiau aceştia. Dar a pregetat, nu şi-a găsit timp. Astfel că încet-încet, „Cangurul" a intrat din nou în uitare...

— Dar Costel Drumea unde este? L-aţi văzut cumva pe

fostul meu coleg de bancă şi bun amic, Costel Drumea? a întrebat Dragoş la un moment dat, în timpul festivităţilor, pe cei din jurul său. El n-o fi venit?

— De unde să vină, de pe lumea cealaltă?

— Poftim?! Ce tot vorbeşti, Hîrtiescule? întrebă intrigat Dănescu pe cel ce-i răspunsese, şi pe care-l ştia consătean cu Drumea.

— Dragoş, Dragoş! Se cunoaşte că n-ai mai fost de mult timp pe-aici. Altfel, ai fi aflat că bunul tău prieten de altădată nu mai este printre noi de aproape patru ani!

— Cuum?!

— Aşa precum ai auzit! Se îngrăşase rău, îşi îmbolnăvise inima, şi într-o zi s-a rupt arcul maşinăriei! Şi gata!...

Dragoş Dănescu amuţise. Nu mai auzea nimic şi parcă nu mai vedea nimic din tot ceea ce se afla în jur... Alerga prin curtea aceea de forma unui pătrat, ascunsă între clădiri, de mînă eu un băieţel grăsuţ la faţă şi la trup, cu pielea creolă, cu părul negru şi ochi ca de smoală aburindă, alergau amîndoi rîzînd prin curtea aceea, apoi prin grădina şcolii, cît era ea de mare, se jucau de-a v-aţi ascunselea, apoi iar rîdeau şi alergau pînă la poartă, la intrarea şcolii, ca să vadă dacă nu „le-a venit cineva de-acasă”. De obicei, tatăl lui Costel era acela care venea des, aproape în fiecare săptămînă, cîteodată chiar şi de două ori într-un asemenea scurt interval. Era brutar şi venea la oraş să cumpere ba făină, ba zahăr, ba una, ba alta! Dădea, bineînţeles, şi pe la şcoală, încărcat de bunătăţi. Astfel că dulapul în care Costel îşi păstra lucrurile era o adevărată ispită pentru Dragoş, ca şi pentru alţi copii. Abia aşteptau recreaţia cea mare din timpul cursurilor, ori pauza cea mare din programul de după-amiază, cînd îşi pregăteau lecţiile, ori momentele de seară de dinaintea culcării, sau pe cele de dimineaţă, puţin înainte de începerea cursurilor, ca să alerge la dulapul-minune, în care găseau pîine albă şi proaspătă, aşa de bună cum Dragoş nu mîncase niciodată (la ei, la

ţară, se făcea pîine neagră, din cauza făinii, măcinată la moară de apă, cu piatră care zdrobea boabele de grîu); găseau de asemenea în dulap cozonac frumos mirositor, galben ca soarele, pufos ca un burete, care avea în trupul său spirale, late cît degetul, din sîmburi de nucă; se aflau în dulap şi pui fripţi, şi bucăţi mari de friptură din miel fraged, şi rotocoale de caş afumat, şi mere ionatane sau domneşti, şi gem de prune, şi... cîte şi mai cîte. Costel era un copil bun la suflet, darnic şi tandru, iar Dragoş era primul lui favorit, în calitate de coleg de bancă şi mai ales de... sprijin permanent la învăţătură, la realizarea temelor, la trecerea examenelor, chiar şi la... Întocmirea, cînd s-au făcut mai mari, a scrisorilor de dragoste. Drumea iubea o fată din sat <de la el, elevă la un alt liceu din oraş. Se întîlneau numai duminica, atunci cînd primeau învoire să părăsească internatul; se plimbau de mînă prin grădina publică, aşa cum făceau atîţia alţi elevi, ori mai ales prin parcul de deasupra acesteia, unde, pierzîndu-se printre copaci, îndrăzneau să-şi apropie în fugă, ca într-o fulgerare, buzele... spre a avea apoi la ce să se gîndească o săptămînă întreagă. Gîndurile lor se aşterneau adesea pe hîrtie, iar cele ale lui Costel găseau, de cele mai multe ori, haină de exprimare — potrivită şi înfiorată — sub peniţa subţire şi inspirată a lui Dragoş...

— Ştii că are un băiat aici în scoală, elev în clasa a XII-a?

Întrebarea lui Hîrtiescu l-a trezit din visare.

— Ce-ai spus?

— Drumea, Costel Drumea, are un băiat mare, e elev în clasa a XII-a, aici! Dacă vrei, putem să-l căutăm, să stăm de vorbă cu el. E taică-său pe picioare. Cred că o să-ţi facă plăcere să-l vezi. Şi lui, de altfel! Costel i-a vorbit de multe ori despre tine, ţi-au citit cărţile...

— Da, da, să-l căutăm, răspunse Dragoş, cu gîndul tot la imaginile de altădată!

„Fără îndoială, adăugă el în gînd, legătura aceasta între

membrii unei generaţii este atît de necesară. Tuturor ne trebuie cîte-o «lumină la catarg» către care să privim, în care să avem încredere, de la care, la nevoie, să aşteptăm şi să primim un sprijin...”

5

Privind la uniforma lui Andrei, impecabil călcată şi care îi venea atît de bine (stăteau acum de vorbă, după ce Anca fusese prezentată tuturor celor prezenţi), profesoara îşi aduse aminte de o întîmplare. Îi şopti ceva ziaristului. Zîmbiră amîndoi, apropiindu-şi astfel din urmă o clipă care atunci, cîndva, îi impresionase atît de plăcut...

Primul an de student-militar se apropia de sfîrşit. Andrei se afla în faţa ultimei sesiuni de examene. Era într-o duminică dimineaţă. Chemat la telefon de către mama sa, i s-a comunicat că peste cîteva ore va trece pe la el familia Dănescu. Profesoara şi ziaristul primiseră cu plăcere rugămintea ei, a mamei lui Andrei, ca, în drum spre staţiunea Neptun, de pe malul mării, să-l viziteze la institut şi cu prilejul acesta să-i aducă şi un pachet.

Într-adevăr, peste cîteva ore a fost solicitat să se prezinte la camera de primire a oaspeţilor. Emoţiile aproape că îl sugrumau. Fosta lui dirigintă l-a îmbrăţişat cu drag, iar ziaristul l-a salutat cu multă afecţiune.

„Ce vor spune oare? Vor observa?” se foia de zor un gînd al marinarului... În drum spre vorbitor.

Au observat, sigur că au observat!

— Andrei, ce s-a întîmplat Cu uniforma ta? a întrebat Mădălina Dănescu în clipa în care s-a apropiat de el.

Flăcăul s-a înroşit pînă-n vîrful urechilor.

— Vă rog să mă scuzaţi, s-a bîlbîit el, ştiţi, ieri am făcut nişte exerciţii de... luptă şi... am murdărit hainele. Am aflat prea tîrziu de venirea dumneavoastră, abia astăzi pe la ora... Dacă ştiam mai devreme, o spălam astă-noapte. Aşa... n-a avut timp să se usuce. Dar nu-i nimic...

— Ai să răceşti, nu se poate să rămîi aşa! a replicat profesoara. Nu ai alte haine?

— Ba da, dar nu am voie să le îmbrac: uniforma de paradă, cu care ieşim în oraş, la festivităţi...

— Bine, dar nici aşa...

— Lăsaţi, doamnă, că nu se întîmplă nimic! a îndrăznit Andrei să spună. În anul acesta, de cînd am părăsit culcuşul cald, chiar prea cald, de-acasă, m-am călit serios, am trecut prin atîtea. Situaţia de faţă e un simplu moft! Nu vă faceţi griji pentru mine.

— Totuşi, a insistat Mădălina Dănescu, să ieşim cel puţin afară, la soare...

Au ieşit la soare, au stat de vorbă. Andrei se schimbase mult, gîndea şi vorbea ca un om matur. Ziaristul

Îşi aminteşte că a simţit atunci o plăcere deosebită să-l vadă astfel, să-i asculte gîndurile, opiniile.

— Iată, a fost de-ajuns un singur an pentru ca un tînăr cu destule excese în felul de a fi, de a se manifesta să devină un adevărat bărbat, echilibrat, serios, de încredere! a remarcat el după ce-l părăsiseră pe Andrei.

— Un singur an, este drept, a răspuns profesoara, să nu uităm însă cadrul în care s-a scurs acest an. Vorba lui nea Pândele, de pe scara noastră: „Armata e... armată, domle!”

6

Restaurantul la care obişnuiau să petreacă vreo cîteva ore după întîlnirea de la liceu se afla în Parcul studenţesc, pe malul drept al unuia dintre lacurile Bucureştiului. Clădirea, frumoasă, cochetă, dispunea şi de o terasă splendidă, mare, acoperită, spre care se cobora pe nişte trepte maiestuoase, iar în continuare se profilau, ca nişte panglici cenuşii, aleile parcului, şerpuind printre pomi încîntători şi printr-un rai de flori, pe care străbătîndu-l ajungeai foarte curînd să simţi răsuflarea întinderii de

apă.

Giurcă alergase cu o maşină ceva mai înainte spre parc. Trecuse pe la o florărie, de unde cumpărase mai întîi un buchet bogat de garoafe albe — pentru Anca —, iar apoi alte flori, multe, de toate culorile, pe care acum le împărţea foştilor săi colegi, îndemnîndu-i să alcătuiască din ele o boltă... de frumuseţe şi zîmbete fragede, plăcut mirositoare, pe sub care să treacă cei doi logodnici.

Apărînd în capătul scărilor, deasupra, şi văzînd spectacolul pregătit de Şerban şi de ceilalţi colegi ai lui Andrei, Anca s-a emoţionat atît de tare, încît a început să tremure din toată fiinţa. Giurcă a apărut însă imediat şi i-a înmînat buchetul de garoafe albe, iar toţi ceilalţi, „constructori" ai boitei de frumuseţe, au izbucnit în urale sincere de „Mulţi ani trăiască!" Li s-a asociat orchestra, alcătuită din cîţiva tineri, înarmaţi cu tot felul de aparate şi instrumente, care au intonat un marş solemn, potrivit cu asemenea împrejurare. Un ropot de aplauze a încheiat acest moment de aleasă tensiune a inimilor, după care toţi cei prezenţi s-au aşezat în jurul meselor, ce-i aşteptau încărcate de bunătăţi.

Cele două mame ale tinerilor logodnici, aflate, ca şi aceştia, în centrul atenţiei, lăcrimaseră de bucurie şi de emoţie. (Şi tatăl Ancăi, fost profesor universitar, murise cu cîtva timp în urmă, din cauza unui cancer, apărut pe neaşteptate. Soţia acestuia, farmacistă, şi cele două fete — Anca mai avea o soră, mai mică, acum elevă în clasa a XI-a — rămăseseră de-atunci singure.)

Petrecerea se desfăşura într-o atmosferă plăcută: foştii colegi, bucuroşi de revedere, întrebau care mai de care, povesteau, se lăudau uneori cu ceea ce au mai făcut în ultimul timp. Discuţiile se purtau fie în auzul tuturor, fie cu vecinii din stînga sau din dreapta, ori cu cei din faţă, după cum era cazul. Din cînd în cînd, dansau ori se plimbau pe aleea din imediata apropiere a terasei. În sfîrşit, „totul era cum nu se putea mai bine". Chiar aşa a şi rostit cineva, remarcînd că „de data aceasta se simte

mai bine decît oricînd”, pentru că „totul este cum nu se poate mai bine!”

După cîteva clipe însă, în capătul scărilor, deasupra terasei, a apărut un scandal: doi ospătari se luptau să oprească un individ care voia să coboare scările şi care, beat fiind, abia se putea ţine pe picioare, rostogolea peste ei, ca şi în auzul tuturor, înjurături şi vorbe de ocară. La un moment dat, uitîndu-se peste mesele de pe terasă, a început să strige:

— Credeai că nu te găsesc, ai? Aşa sperai, spune! Spune, femeie ingrată ce eşti! Va să zică eu mă muncesc să-ţi aduc acasă grămezi de bani, chiar dacă mai mototoliţi (şi în timpul acesta scotea de prin buzunare ghemotoace de bani mototoliţi, e-adevărat, pe care le presăra de sus sau le arunca în faţa ospătarilor ce-l imobilizaseră), iar tu să petreci, să te întinzi, cine ştie pe Unde, cu foştii colegi! Cu mine ţi-e ruşine, ai, ţi-e ruşine! De mine fugi! Credeai că nu te găsesc! Am antenele mele, cucoană, ce crezi? Aşa că te-am găsit, am venit să te iau. Treci acasă! Hai, imediat!

Faţa Cristinei Văleanu devenise de ceară. Mîinile îi tremurau, buzele la fel, iar din ochi i se rostogoleau şiroaie de lacrimi. Doru Nenciu întrecuse de data aceasta orice măsură. „Aşa nu se mai poate! „ şi-a spus doctoriţa. Deocamdată însă, trebuia să-l scoată imediat de acolo. Au ajutat-o cîţiva bărbaţi, care l-au potolit, urcîndu-l într-o maşină, adusă în grabă de acelaşi harnic şi mereu întreprinzător Şerban Giurcă.

— Ce păcat de fata aceasta! Mare păcat! a rostit profesoara Mădălina Dănescu.

Orchestra a început să cînte un tangou. Cei mai mulţi s-au prins în dans.

7

Anca şi Andrei sînt parcă o singură fiinţă... Se cu-

noscuseră în anul acela, în martie, deci de aproape patru luni. Fata se întorcea de la o mătuşă de-a ei din Constanţa; Andrei venea acasă, după o cursă de trei săptămîni. S-au întîlnit în avionul de Bucureşti; s-a nimerit să aibă locuri alăturate. La aeroport, marinarul a întîlnit o cunoştinţă; acesta era cu maşina: o aşteptase pe soţia lui. I-a luat şi pe ei. Andrei a coborît odată ou Anca, în poarta casei acesteia. Au mai stat de vorbă, era într-o sîmbătă seară. A doua zi, duminică, marinarul i-a telefonat, invitînd-o la plimbare. Era o zi splendidă. Andrei a scos din garaj maşina ce-i rămăsese de la tatăl său. Aşa a început prietenia lor, iubirea lor. Anca era o fată bună, serioasă şi modestă, după cum şi-a putut da seama Andrei. Nu s-a speriat de meseria lui, de perspectiva unor săptămîni sau luni de singurătate.

— O să avem copii, a spus ea într-o zi, cînd iarăşi a venit vorba despre plecările lui. Voi avea atîtea de făcut!

De-atunci, vorbele acestea, înţelesurile lor tălăzuiesc frumos în fiinţa marinarului, murmurîndu-i permanent un cîntec cald de tainică fericire...

8

— Cine dintre dumneavoastră se numeşte Octavian Mincu? întrebă un ospătar de sus, din capătul scărilor. Să poftească la telefon!

— Mi-a născut nevasta, fraţilor! ţipă Octavian, ridicîndu-se în grabă de la masă. Eu sînt, eu sînt! continuă el, făcînd semne cu mîna ospătarului, în timp ce alerga, printre mese, către telefon.

După cîteva minute se întoarse strigînd:

— Oameni buni, am un băiat! Un băiat, auziţi? Am un băiat! Andrei, să ştii că-i pun numele tău! Te superi? în cinstea acestei zile fericite şi pentru mine, şi pentru tine! Andrei o să-l cheme, Andrei Mincu! Ce zici?

Ce să zică? Andrei rîdea. Se bucura şi el odată cu proaspătul tată al unui băieţel care o să-i poarte numele.

— Şi dacă vrei, îl fac şi marinar, să ştii! Inginer electronist, ca şi tine!

— Bine, Tavi! răspunse Andrei, menajîndu-şi prietenul atît de entuziasmat. Bine! Numai că pînă atunci e drum lung, omule! Şi-apoi, mai trebuie întrebat şi el, el — Andrei Mincu! Ce zici? Iar, deocamdată, micuţul tău nici nu ştie cum îl cheamă!

Toată lumea a izbucnit în rîs. Se grăbeau cu toţii să-l felicite pe Octavian, urîndu-i noroc copilului şi izbîndă în viată.

— Da! „Noroc” şi „Izbândă”! Trebuie şi „noroc”, spuse la un moment dat fericitul tată. Norocul meu a fost, in primul rînd, Elena!

— Ingrate creaturi sînt uneori copiii! a rostit, ca pentru sine, mama lui Andrei.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă, n-am vrut să jignesc pe nimeni! răspunse Octavian, care auzise foarte bine replica. Vă gîndiţi la părinţi, desigur. De pildă, eu, iată, sînt părinte pentru a doua oară. Aţi văzut cît mă bucur că mi-a apărut un suflet pe lume, un suflet din sufletul soţiei mele şi al meu. Bucuria mea este într-adevăr sinceră. Am şi o fetiţă, e mare acum, are cinci ani; în curînd va fi şcolăriţă. E un copil bun, un suflet ales, inteligentă, sensibilă. E o permanentă sursă de bucurie pentru noi. Şi chiar dacă nu tot ce face ea, dacă existenţa ei în casa noastră nu înseamnă numai bucurie, ci, dimpotrivă, şi grijă şi necaz, uneori încordare, alergătură, eu socotesc că aceasta e datoria părinţilor. Ea nici nu trebuie pusă în discuţie. Iar pentru îndeplinirea unei asemenea îndatoriri, grea, recunosc, orice părinte adevărat nu trebuie să ceară nimic! Dar absolut nimic! El, părintele, datoria să şi-o facă! Cit mai bine, atît cît poate el! In rest, intră în joc îndatoririle altora. Ale copiilor, de exemplu. Vă gîndiţi la recunoştinţa şi la dragostea cu care aceştia ne sînt datori? E dreptul dumneavoastră să vă gîndiţi, după cum mă gîndesc şi eu! Dar nici acestea nu trebuie puse în discuţie, măsurate, cîntărite! Ele sînt ca un dat: sînt, sau

nu sînt! Atît'! V-a deranjat, desigur, de ce am spus că norocul meu' a fost în primul rînd Elena, adică soţia mea! De ce n-am numit-o mai întîi pe mama mea, de ce nu m-am gîndit la tatăl meu?! Dar ei sînt părinţi, doamnă, ce mi-au dat ei, ce au făcut ei pentru mine s-au înscris în ordinea acelei datorii despre care vorbeam. Au fost datori! Firea lucrurilor trebuia respectată. Pe cînd Elena, ea mi-a apărut în drum ca un adevărat noroc, cel mai mare pe care mi l-a oferit viaţa! N-o cunoaşteţi pe soţia mea, desigur! Nu-i nimic! Vă spun eu, doamnă, vă asigur, e o minune! O minune de om, de femeie! Iar pentru mine-un mare noroc! Cel mai mare!

Cînd Octavian a cunoscut-o pe Elena, aceasta avea şaptesprezece ani. Şi el tot şaptesprezece avea, şi cîteva luni! îi împlinise în august, iar atunci era noiembrie, pe la început. Amîndoi se aflau în clasa a XI-a. Învăţau la licee diferite. Părinţii Elenei, muncitori, se mutau într-un bloc vecin cu cel în care stătea Octavian.

Întîlnirea s-a petrecut într-o zi cenuşie, de toamnă, cu ploaie măruntă şi deasă, cu vînt, care zvîrcolea picăturile de apă în toate părţile, plesnind cu ele peste feţele oamenilor. Octavian tocmai ieşise să cumpere pîine. Văzu pe trotuarul de vizavi o maşină, un camion, din care doi oameni descărcau bagaje: mobilă, saci, cutii... „Vai de capul lor, îşi spuse el, pe vremea aceasta şi-au găsit să se mute?” Se gîndi însă că cine ştie ce i-a obligat s-o facă, probabil că stabiliseră pentru ziua de azi...

Puteai să ştii că o să fie un asemenea timp? Ieri, de pildă, a fost foarte frumos. Începînd de azi-noapte însă... „Dar în ce apartament S-or fi mutînd? ‘Au făcut schimb cu cineva, desigur!”

Cu pîinea sub braţ (o cumpărase, între timp), se îndrepta spre intrarea blocului său, cînd privind din nou spre trotuarul din faţă văzu o fată luptîndu-se cu două valize mari şi probabil destul de grele, din moment ce mai mult le tîra.

„De ce n-o fi luînd una singură, nenişorule? îşi spuse

Octavian intrigat; chiar dacă plouă — începuse şi mai tare —, dar cu amîndouă îşi rupe mîinile, pur şi simplu.”

Rugă pe un băieţel, un vecin de apartament, pe care-l văzu în uşa blocului, să ia pîinea şi s-o ducă, sus, în casă (locuiau la etajul VII), iar el trecu în grabă strada şi se repezi drept la geamantanele fetei.

— Vrei să-ţi rupi neapărat mîinile? i se adresă, fără nici un fel de altă introducere; ţi-a spus cineva că n-o să mai ai nevoie de ele? Sau mijlocul? Păi, nu e păcat de... tine? — şi o învălui într-o privire caldă, de sus şi pînă jos. Mamă, ce frumoasă eşti! exclamă Octavian, cu privirile lipite de chipul fetei. Iar, după cîteva secunde, apucînd cele două valize, spuse: la lasă-mi-le mie!... Oho! mai zise, abia ridicîndu-le de jos şi pornind cu ele Spre intrarea clădirii.

Le aşează în hol. Se întoarse apoi către fată, care venea agale în urma lui, zîmbind. Era înaltă, aproape cît Octavian de înaltă, subţire la trup, îmbrăcată cu nişte blugi vechi, care veneau însă foarte bine pe picioarele ei lungi şi frumoase, şi cu un pulover gros, din lînă, ce-i scotea în evidenţă bustul, cu sînii formaţi, vibrînd la orice mişcare. Toate acestea, băiatul le observă în cîteva clipe, deoarece ochii lui se opriseră, ca şi acum cîteva minute, pe chipul acela de madonă, descinsă parcă din icoanele bisericilor: obrazul era fin şi catifelat, de un roz-pal, nasul mic şi drept, buzele delicate, dar pline de viaţă, ochii de un albastru senin, iar părul... părul era o minune de aur moale şi buclat, pe care însă îl chinuia acum cu nemilă şi nepăsare vîntul nesuferit şi umed.

— Te rog să mă ierţi pentru stilul „abrupt” în care te-am abordat! Mă cheamă Octavian. Vezi să nu-mi spui cumva Tavi, că nu-mi place.

— Elena — răspunse fata, întinzîndu-i camaradereşte, mîna. Nici mie să nu-mi spui Nuţi, că nu-mi face plăcere.

— Vă mutaţi aici? La ce etaj?

— La VII!

— Coincidenţă: şi eu stau tot la VII, în blocul de vizavi.

O să-ţi spun bună dimineaţa de la aceeaşi înălţime a... ferestrei! în ce clasă eşti?

— A XI-a!

— Excelent! Şi eu! Nu poţi să fii la liceu cu mine, că te-aş fi cunoscut. O asemenea frumuseţe nu putea să treacă neobservată!

Nu, nu erau colegi de liceu!

Şi-a făcut de lucru pe lîngă ea pînă au terminat de cărat toate bagajele din stradă. L-a căutat între timp, ca să-l cheme în casă, unul dintre fraţii mai mici — avea doi, şi încă gemeni, elevi în clasa a IV. Nu s-a dus, bineînţeles! Şi Elena avea un frate, pe Adrian, în vîrstă de treisprezece ani, dar acum era internat în spital: i se făcuse, de două zile, operaţie de apendicită...

Urcînd şi coborînd de cîteva ori scările, gura nu i-a stat o clipă, a înşirat verzi şi uscate: despre sine, despre ai lui, despre colegi şi prieteni... dar cîte nu i-a spus acestei fete, pe care o cunoştea parcă de cînd se născuse, faţă de care era îndemnat — aşa, fără nici o explicaţie, desigur — să nu aibă nici o reticenţă! O simţea atît de apropiată de sufletul lui, parcă toată viaţa o căutase, şi acum era nemaipomenit de fericit că a întîlnit-o. De aceea i s-a confesat, i s-a lăudat... l-a vorbit şi despre aparatele „inventate” de el, ca de pildă, despre cel cu care bruiază toate radiourile vecinilor, încît aceştia,ieşind, pe rînd ori în acelaşi timp, în uşile apartamentelor, încep să strige: „Octavian, Octavian, încetează!” Momentul cel mai palpitant a fost acela în care a ajuns să-i spună despre romanul poliţist pe care îl scria: *Hoţii de bijuterii!*

— Ce zici de titlu? a întrebat-o el pe Elena.

— Cam banal, dar atrăgător. A fost, parcă, mai de mult un film italian: Hoţii de biciclete!

— Da, ştiu, am auzit şi eu despre el; Hoţii de biciclete e, intr-adevăr, un titlu banal, pe cînd al meu... Şi-apoi, chestia asta cu bijuteriile, foarte interesantă de altfel, palpitantă şi, la urma urmei, adevărată — pentru că am pornit de la un caz pe care-l cunosc foarte bine — e

numai un moft, o problemă de suprafaţă. In principal, conflictul se construieşte în jurul unei probleme de spionaj! Înţelegi? De spionaj economic, care implică, desigur, şi dimensiuni politice... Interesant e însă faptul că, aproape de... cunoştinţa noastră, am acolo o eroină (personaj negativ în aparenţă) pe care atunci cînd am descris-o am avut în minte un chip ca al tău... Visam, de mult un asemenea chip! a adăugat Octavian, meditînd ca un visător.

— Va să zică: un chip ca al meu — pentru un personaj negativ! Cum ţi-ai permis aşa ceva? a întrebat Elena, simulînd supărarea.

— Ţi-am spus că doar „în aparenţă”... În realitate, fata, secretară a unui mare om de ştiinţă, a unui savant, de la care „fură” documentele unei invenţii extrem de valoroase, spre a le „vinde” unui spion străin, ajută la demascarea unei întregi reţele de spionaj. Interesant, nu?

— E o schemă, şi nici măcar originală, sublinie fata, dezumflînd pe jumătate balonul cu care Octavian tot încerca să zboare prin faţa ei. Observînd însă cum chipul lui se întunecă, adăugă, spre a nu-l supăra prea tare (n-ar fi putut să spună de ce, dacă ar fi întrebat-o cineva, dar nu-i displăcea lăudăroşenia lui, mai ales nu-i displăceau preocupările pe care le avea, despre care vorbea): depinde, fireşte, de cum prinde viaţă o asemenea schemă, aici e totul!

— Păi, aici e totul! repetă Octavian, luîndu-şi din nou avînt. Iar în problema aceasta, a felului în care... mă rog, cred că am reuşit o serie de lucruri... În sfîrşit, sper să le poţi citi cîndva... Închipuieşte-ţi ce ai să simţi cînd ai să vezi în vitrinele librăriilor volumul pe care o să scrie mare şi frumos: Octavian Mincu — Hoţii de bijuterii — roman poliţist.

— Nu ştiu ce am să simt atunci, sper să nu fie prea departe clipa... spuse fata cu o ironie îndulcită într-un zîmbet frumos, deocamdată simt însă că... nu mă mai ţin picioarele, iar mîinile, de care tu te îngrijorai, şi mijlocul

parcă sînt făcute din bucăţele ce abia se mai ţin unele de altele...

— Te rog să mă ierţi pentru sporovăiala mea neroadă... Ţi-am bombardat auzul cu toate prostiile mele.

— Dimpotrivă, îţi mulţumesc, răspunse Elena cu căldură în glas, îţi mulţumesc pentru tot — pentru ajutor şi pentru cunoştinţă...

— Nu te-ai supărat pe mine? întrebă Octavian sincer interesat.

— Nu ţi-am spus? Dimpotrivă! Pe... curînd! Cînd înveţi?

— Dimineaţa!

— Şi eu!

— E bine! rostiră amîndoi deodată!

S-au despărţit rîzînd...

De-atunci, viaţa le-a rămas un zîmbet, în ciuda atîtor încordări prin care au fost nevoiţi să treacă.

Văzînd că nu au încotro, la sfîrşitul clasei a XII-a, la vreo zece zile de la terminarea bacalaureatului, părinţii i-au lăsat să se căsătorească. Dar Şi unii, şi ceilalţi, oameni modeşti, cu greutăţi, i-au avertizat că în facultate nu-i pot ţine (dacă ar fi fost singuri, fiecare ar fi avut probabil bursă, era altceva, dar aşa, o familie, nu se poate, trebuie atîtea, vin atîtea...).

Nici nu e nevoie! au spus ei. Vom munci, vom trăi pe propriile noastre picioare!

Şi într-adevăr, s-au angajat la întreprinderile la care au fost repartizaţi de liceele absolvite: Octavian — la o mare unitate industrială, constructoare de maşini, iar Elena la o fabrică de confecţii Şi tricotaje. Băiatul şi-a perfecţionat, în scurt timp, calificarea ca strungar, după care şi-a efectuat stagiul militar, iar fata, pricepută şi la desen, cu fantezie, a fost cooptată în atelierul de creaţie, unde a ajuns în curînd o specialistă dintre cele mai apreciate. Din verva căutărilor de altădată ale lui Octavian s-au concretizat — în anii care au trecut de atunci — nenumărate inovaţii, de Pe urma cărora a cîştigat şi întreprinderea, dar şi tînărul strungar. Numele şi chipul

lui, aşezate la ioc de cinste pe panoul de onoare al uzinei, au apărui de mai multe ori şi în presă, devenind familiare multor cititori, chiar dacă în vitrinele librăriilor nu s-a putut vedea încă o carte cu titlul Hoţii de bijuterii, pe care să figureze numele Octavian Mincu...

— Bravo, domnule Mincu! îi zise Anca, înaintînd spre el zîmbitoare şi întinzîndu-i mîna. Te felicit de două ori: o dată pentru băiat (într-un fel, o să ne fie şi nouă foarte apropiat, spuse ea, îndreptînd priviri frumoase şi fericite spre Andrei), iar în al doilea rînd, pentru norocul dumitale, ce se cheamă Elena, şi în mod deosebit pentru felul în care ne-ai vorbit astăzi despre acest noroc!

9

— Şi eu te felicit, Tavi, spuse doctorul Răzvan Bărbulescu, strîngînd mîna lui Octavian Mincu.

— În aceeaşi măsură te felicit eu, Răzvane, pentru micuţa ta domnişoară, sosită pe lume acum trei zile! împreună am dăruit vieţii, deci, încă o pereche. Să fie fericiţi! Să aibă destin bun şi luminos!

Ciocniră cu toţii paharele în cinstea vieţii, „care a fost şi trebuie să rămînă victorioasă, în ciuda atîtor ravagii pe care moartea le face, clipă de clipă, în teritoriul ei”, după cum a ţinut să sublinieze tînărul medic, sosit doar de cîteva minute în mijlocul foştilor săi colegi.

Venea direct de la spital. Fusese de gardă toată noaptea şi lucrase apoi, în continuare, pînă acum o oră în urmă. Povesti că participase, împreună cu doctorul Cristea, cu care lucrase în echipă, la nu mai puţin de nouă operaţii.

— Poate că vi se pare aberant ce spun, dar la Urgenţă acest lucru nu este decît un element obişnuit al acelei rezistenţe disperate pe care oamenii — medici şi pacienţi — o opun permanentei şi viclenei ofensive a morţii. În faţa ultimului caz, cel de-al nouălea, eu nu mai puteam,

mă clătinam pe picioare. M-am uitat la doctorul Cristea: era şi el de nerecunoscut, avea pe faţă o paloare cadaverică şi mă privea rătăcit, cu ochii înroşiţi, în urma unei concentrări şi a oboselii duse dincolo de puterile obişnuite ale unui om.

Bolnavul avea o cangrenă oribilă la piciorul drept, care trebuia să-i fie imediat amputat de la genunchi, în speranţa salvării vieţii. Carnea era aproape putredă şi mirosea îngrozitor. Nu te puteai apropia. Doctorul Cristea, medic şi om de excepţie, a rugat să intervină altă echipă de specialişti, mai puţin solicitaţi în noaptea aceea. Dar cu toţii se aflau îţi sălile de operaţie.

Nu puteam lăsa omul să moară în faţa noastră — un bărbat de nici treizeci şi cinci de ani, cu doi copii mici acasă (făcuse un accident şi stătuse aşa vreo două săptămîni, fără să-şi dea seama de nenorocirea ce-l păştea). Ne-am apucat de lucru, i-am tăiat piciorul, l-am salvat de la moarte, chiar dacă a rămas invalid. Dar la sfîrşitul operaţiei, mie mi s-a făcut rău; m-am liniştit, în parte, vomînd. Doctorul care operase simţea aceeaşi senzaţie complită de vomă, dar nu putea să facă acest lucru, nu reuşea. Cineva — o asistentă — l-a sfătuit să şi-o provoace, aşa cum se face în mod obişnuit, prin introducerea unui deget ori a unui tub în gură, care să determine reacţia respectivă. Procedînd astfel, în urma unui spasm violent, ficatul medicului, atît de greu încercat în noaptea respectivă, ca şi în atîtea alte dăţi, a făcut un fel de explozie, s-a produs în el o ruptură. Sîngele i-a năvălit pe gură şi pe nas. Doctorul se stingea sub ochii noştri. Singurul om care l-ar fi putut opera, de data aceasta pe el, era profesorul Paulescu, la ora aceea — 3 noaptea — bolnav într-o rezervă a spitalului, cu 39 de grade temperatură, în urma unei duble pneumonii.

L-am sculat, l-am adus în sala de operaţie şi, sprijinit, pur şi simplu, din spate ca să nu se prăbuşească, l-a operat pe colegul său mai tînăr, salvîndu-i viaţa... Dar dacă nu era Paulescu?! Dar dacă nu reuşea?! Ar fi fost

mare păcat!... Aşa, să sperăm că doctorul Cristea va mai salva el însuşi, de-acum înainte, atîtea alte şi alte vieţi!

10

Virgil Purcărea, „matematicianul” (era profesor de matematică la un liceu în provincie), nu vorbise aproape deloc. In general era el tăcut, retras, dar astăzi nu scosese mai mult de cîteva cuvinte, şi acelea ca răspuns la unele solicitări ale dirigintei.

— Ce-ţi face fetiţa, Virgile? îl întrebă la un moment dat Răzvan. Tot aşa...?! (Voia să spună: cu aceleaşi manifestări curioase, adică ţipă, fără nici un motiv, din senin, se repede uneori cu dinţii în carnea copiilor pe care-i întîlneşte în cale ori în a celor ce-i sînt tovarăşi de joacă, ori sparge, sparge totul în jurul ei — vaze de flori, oglinzi, geamuri, farfurii...)

— Hm! S-a mai potolit, răspunse profesorul, cu un zîmbet enigmatic pe buze. N-are încotro! Se face mare de-acum!

— Ţi-am spus eu?! Erau manifestări ale unei copilării mai... sucite puţin (nu găsise alt cuvînt, şi fără îndoială că cel folosit nu spunea prea multe, dar... cu cît mai echivoc, cu atît mai bine — se gîndi Răzvan).

— Da! Sigur... mai „sucite”, repetă Virgil, gîndindu-se încă o dată, cu spaimă, la aceste „sucituri”, care ar putea să-i rămînă toată viaţa şi care cine ştie din ce izvor proveneau...

În ziua aceea se simţea cu adevărat fericit, pentru că făcuse fericit pe altcineva, pe un om prin apropierea căruia atîţia treceau fără să le pese, fără să-l privească o dată cu atenţie, aşa în general, sau pe bucăţele, fără să se întrebe ce se află dincolo de masca aceea a unui chip nici frumos, nici urît, în spatele ochilor acelora din catifea maro, puţin decolorată, pe jumătate moartă, dincolo de

hainele potrivite, cam fără gust la culori şi croială, pe un trup oe ar fi putut să fie ispititor, fără să lase însă această bănuială, dar mai ales treceau fără să intuiască ce vifor se zbate ori ce apă lîncedă bolboroseşte în inima acelei fiinţe, a acelui om.

El, Virgil Purcărea, student în anul IV la Facultatea de Matematică, în curînd — adică nici peste două luni, era atunci în mai — viitor absolvent, se uitase în ziua aceea la omul cu pricina, adică la o colegă de an, studentă foarte bună, premiantă, fată serioasă, cuminte, care străbătea culoarele facultăţii în tăcere, strecurîndu-se mai mult pe lingă pereţi, aproape ca o umbră, ferindu-se parcă mereu să nu deranjeze pe cineva. În sălile de seminar însă, prezenţa ei se făcea imediat simţită, pentru că ea se afla mai tot timpul în centrul atenţiei, umplînd de zeci de ori tabla de scris cu fel de fel de formule, dezlegînd probleme, exerciţii, propunînd soluţii mai puţin frecventate, chiar de către profesori, nu mai vorbesc de asistenţi... Da, aici, în sălile de intensă, rafinată activitate intelectuală, ea, Lucia Vasiliu, era imbatabilă. Dar cînd seminariile se terminau, totul murea parcă în jurul ei; colegii şi colegele îşi vedeau de treburile lor, fiecare avea o prietenă sau un prieten, se plimbau, mergeau la spectacole, petreceau împreună... Ea, Lucia, rămînea mereu singură. Pe ea n-o abordase niciodată un băiat sau 'un bărbat pe stradă — aşa cum se întîmpla cu atîtea dintre colegele sale, dintre fetele de la cămin; pe culoare, în sălile de curs sau de seminar, la bibliotecă, nici un coleg — cunoscut sau student la o altă facultate — nu-i spusese niciodată vreo vorbă care să fi bătut dincolo de obişnuit, de banal; ei nu-i zîmbise, aşa, într-o doară, nimenea, nici măcar băieţii mai obraznici ori puşi pe şotii; nu-i spusese nimeni o vorbă în doi peri, care eventual s-o jignească ori să-i aducă, pentru cîteva secunde, sîngele în obraji! Nimic deci din toate acestea! De ce?! se întrebase de atîtea ori fata. De ce? se întrebase şi Virgil Purcărea de la o vreme, de cînd începuse să observe fenomenul.

Şi ea, şi, iată, de cîtva timp şi Virgil, fiecare deci, la rîndul său, îşi spusese: „Nu e drept! Pur şi simplu: nu e drept! Păi, cum vine asta? Sînt în jurul nostru fiinţe lipsite de orice merit, dar cărora viaţa le oferă din plin tot ceea ce doresc! De pildă, priviţi fetele, femeile în general (ca să rămînem la domeniul aflat în discuţie): cîte dintre ele nu ne surprind pentru faptul că, bunăoară, deşi urîte, îmbrăcate ca nişte ţopiclance, fără nici un fel de gust, „sorcove” de fiecare zi, deşi negospodine sau leneşe şi... s-ar mai putea înşira în continuare atîtea alte asemenea „calităţi” —, cîte din acestea, deci, nu se căsătoresc cu bărbaţi buni din toate punctele de vedere, sau măcar acceptabili, oricum superiori lor?! Şi, dimpotrivă, cîte fiinţe delicate, alese, de multe ori şi ca înfăţişare, nu numai ca spirit, serioase, harnice, bune — în adevăratul înţeles al cuvîntului — nu „trec neobservate, aflîndu-se în aşteptare, în frămîntare şi întrebări care le otrăvesc sufletul, în spaime ce le strică echilibrul, determinîndu-le la cine ştie ce gesturi desperate! Şi atunci: unde este dreptatea?! De ce se întîmplă ori se pot întîmpla astfel de anomalii?!

Răspunsul nu poate fi decît unul singur: din cauza oamenilor. Ei sînt cei care greşesc în variate forme şi împrejurări. Unii nu au, de pildă, curajul să înfrunte obrăznicia (se ştie că nu de puţine ori asemenea manifestări rămîn fără replică potrivită, tocmai pentru că, deranjînd prea tare, inhibă, şi cei ce se manifestă ca atare scontează pe o asemenea reacţie din partea acelora cu care vin în contact, pe care îi violentează cu vorba, gestul, înfăţişarea sau fapta lor); alţii nu au tăria să se dea la o parte din calea tentaţiilor, mai ales cînd acestea ţîşnesc din izvoare dubioase, din care răul duhneşte de la o poştă, iar alţii, dimpotrivă, caută asemenea ¡făgaş de viaţă şi cu cît se afundă mai mult în el, cu atît se simt mai fericiţi, pentru că otrava, întunecîndu-le orice lumină, le nivelează simţirea şi gîndirea, scutindu-i de orice „bătaie de cap şi zvîcnire de inimă”; se întîmplă apoi să bată la

ochi poleiala, lustrul de înfăţişare ori de vorbă, care, luînd ochii, pot lua în stăpînire şi' „lumea” de dincolo de ei, şi pînă să se trezească cel orbit, nu arareori e prea tîrziu! Şi cîte nu se mai întîmplă sau se pot întîmpla! Iată, de pildă, între altele, şi această anomalie, potrivit căreia fata, femeia trebuie să aştepte, să aştepte uneori ani mult prea mulţi, mai ales cînd nu face parte din categoria „atacantelor”, să aştepte deci... solicitarea cuiva (acesta putînd fi şi un neisprăvit, care nu face nici două parale) de a porni pe drumul vieţii...

La toate acestea, ca şi la altele, se gîndiseră şi ea, Lucia Vasiliu, şi el, Virgil Purcărea, pînă în acea zi de 15 mai, cînd, întîlnindu-se pe unul dintre culoarele facultăţii, s-au ciocnit unul de celălalt, din neatenţie, desigur, sau parcă atraşi de un magnet nevăzut.

— Scuză-mă, te rog, Lucia! a spus băiatul.

— Nu-i nimic, Virgil! Nu m-ai deranjat!

Ochii lor s-au întîlnit atunci pentru prima dată cu adevărat şi, în cîteva clipe, studentul matematician a văzut cum catifeaua aceea maro, pe jumătate moartă, a luat foc, tremurînd de nelinişte şi de speranţă, cum obrazul, neted de altfel, frumos rotunjit, dar ţinut parcă mereu la umbră, împrumută ceva din culorile petalelor de trandafiri în floare şi din frăgezimi de piersică dată în pîrg, cum buzele severe, croite spre a pronunţa numai formule, raţionamente, cifre, se deschid într-un zîmbet, gata să se dăruie aşa, fără nici un scop...

— Unde mergeai?

— La bibliotecă.

— Eu vin de-acolo.

— Nici eu nu am mare nevoie, pot să merg şi altă dată!

— Atunci, e bine! Vrei să ne plimbăm puţin, să ieşim la soare?

— Dacă vrei tu... sigur că da! .

S-au plimbat pînă le-au obosit picioarele. Şi au discutat în cîteva ceasuri cît pentru o viaţă de om.

La un moment dat, au ajuns, nici ei nu ştiau cum, în

poarta unui mare stadion de fotbal.

— Tu ai fost vreodată pe un stadion? a întrebat Virgil.

— Nu! a răspuns Lucia.

— Eu da! Vrei să intrăm, să vezi cum arată?

Au intrat şi, după cîteva clipe de mirare, Lucia a început să alerge pe gazonul stadionului, de parcă ar fi fost o copilă de cîţiva anişori. Virgil s-a luat după ea.

— Prinde-mă, prinde-mă! i-a strigat fata, alergînd cu o viteză pe care nu i-ai fi bănuit-o.

Studentul şi-a pus în joc toate forţele şi toată abilitatea pînă ce a reuşit s-o prindă...

Se rostogoleau acum, agale, pe iarba moale şi frumoasă, cînd într-o parte, cînd în alta: de zece ori în dreapta, apoi de alte zece ori în stînga. De fiecare dată, cerul limpede se apleca pînă ce se întîlnea cu verdele crud al gazonului, unindu-se cu acesta, reflectîndu-i suliţele mici şi fragile în oglinda sa imensă, tremurătoare. Rîdeau fericiţi ca doi copii pe care nu-i încearcă nici un fel de grijă. Virgil simţea o bucurie imensă în suflet ascultînd rîsul Luciei, înţelegînd starea ei de fericire. Un gînd îl îmboldi să-şi mărturisească: Fericirea se află, de fapt, în mîinile noastre!

— Ce faceţi aici, puişorilor? Vă distraţi? N-aţi mai găsit un alt loc decît stadionul pentru asemenea joacă?

Au sărit în picioare, ca arşi. În faţa lor stăteau două namile, doi hojmălăi murdari pe mîini şi pe faţă, îmbrăcaţi cu nişte bluze şi pantaloni din doc pe care se aflau nenumărate pete de ulei... Duhneau a băutură.

„De unde or fi ieşit ăştia”? se întrebă fulgerător Virgil. Privi speriat în jur. Nimeni! Se înseră. O prinse pe Lucia de mînă şi încercă să-i ocolească, spre a se îndrepta către ieşire.

— Nu aşa, băieţică, nu aşa! — zise unul dintre ei. Dacă vrei să pleci, n-ai decît! Dar pe domnişoara ne-o laşi puţin nouă, „să ne distrăm” şi noi oleacă, ce naiba? Hi-hi-hi! — sfîrşi namila, cu un rîs gros, hîrîit.

— Să nu pui mîna pe ea, bestie! ţipă Virgil înspăimintat,

trecînd în faţa fetei.

— „Bestie”? se miră, afectat, individul. I-auzi, Jane, se adresă el celuilalt, care privea nepăsător, nici nu ştii cu cine eşti prieten, cu o „bestie”, ai văzut? Ţi-a spus-o dumnealui, aşa, ca să ştii şi tu! Şi în timpul acesta, îl prinse pe student cu mîna stingă, cît o labă de urs, de ceafă, iar cu dreapta îi repezi un pumn ca un mai în stomac, apoi încă unul sub bărbie, aruncîndu-l cîţiva metri mai încolo, ca pe-un sac nefolositor. Virgil leşinase. Lucia s-a repezit spre băiat, ţipînd şi strigînd după ajutor. Dar nimeni n-o auzea! A început apoi să se roage de cel care ţinea neapărat s-o batjocorească.

— I-auzi, Jane, se roagă s-o iertăm! Te pomeneşti c-o fi ne-ncepută! Ha-ha-ha! Hi-hi-hi! în cazul ăsta, eşti o raritate, puicuţo, cu atît mai mult nu pot să te iert!...

Cînd Virgil s-a trezit din leşin, Lucia plîngea deasupra lui, bocindu-l de parcă ar fi fost mort.

— Ce ţi-au făcut? a întrebat el cu disperare.

Fata a izbucnit într-un plîns şi mai amarnic. Durerea trupului, supus cu violenţă, şi a sufletului, care nu putea nici înţelege măcar ceea ce s-a întîmplat, cum de a fost posibilă o astfel de întîmplare, îi tăia respiraţia...

În seara aceea, Virgil a hotărît s-o ia pe Lucia de soţie. I-a comunicat hotărîrea lui, ca s-o liniştească. Dar această hotărîre, pe cît de frumoasă, pe cît de nobilă, a constituit începutul unei adevărate drame.

S-au căsătorit peste vreo două luni. Au plecat undeva într-un oraş de provincie, fiind numiţi amîndoi profesori de matematică la două licee din localitatea respectivă. Şi-au întocmit un cămin. S-au străduit să uite nenorocirea prin care au trecut şi despre care nimeni, în afară de ei doi şi de jivinele acelea cu chip de om, de pe stadion, n-a aflat nimic. Dar a sosit pe lume copilul, fetiţa, pe care au numit-o Monica. Şi fără să-i spună vreodată soţiei sale despre acest lucru, socotind că, neîndoios, şi ea se gîndeşte la el, profesorul nu poate să nu se frămînte, să nu-şi otrăvească zilele, viaţa, la gîndul că Monica, fetiţa

lui, s-a născut cu cel puţin două luni mai înainte decît ar fi trebuit în mod normal. Iar atunci cînd pune în legătură faptul respectiv cu manifestările cam „sucite” ale fetei, un sloi de gheaţă i se aşază pe suflet, iar în întreaga sa fiinţă simte cum îi creşte păr de fiară care ar dori să sfîşie pe toţi ticăloşii lumii...

11

Odată cu Răzvan Bărbulescu, la restaurant sosise şi Luminiţa, nepoata lui Dănescu, pacienta de acum cîteva luni a tînărului medic.

— Ce e cu tine, Luminiţa? a întrebat ziaristul ridicîndu-se, bucuros, de la masă şi întîmpinînd-o. Cum ai aflat că sîntem aici? N-am ştiut că vii în Bucureşti...

— Nici eu n-am ştiut, altfel vă dădeam telefon. Azi-dimineaţă s-a hotărît că trebuie să aduc urgent la Centrală nişte documente. N-am avut încotro: am venit, le-am adus şi tocmai mă gîndeam să vă caut; eram în apropiere de spitalul lui Răzvan, mă îndreptam chiar spre un telefon public, cînd m-am auzit strigată. El ştia că sînteţi aici. Aşa am ajuns şi eu...

— Îţi mulţumesc, Răzvane, că ne-ai adus-o!

— Plăcerea e de partea mea, nene Dănescule! M-am bucurat foarte mult întîlnind-o pe Luminiţa; cu acest prilej, am putut constata că urmele accidentului s-au şters, cel puţin pe din afară: iată, mîna îi este sănătoasă, coastele — mi-a spus că n-o supără în nici un fel. Poate că şi sufletul...

O umbră s-a zbătut peste ochii şi obrajii fetei. Lui Răzvan i-a părut rău pentru vorbele rostite la sfîrşit. S-a gîndit imediat la Gabriel Manta, care nu rezistase atunci la operaţie. Luminiţa rămăsese astfel cu sufletul de două ori mutilat, fără să fi avut nici o vină.

— O, ce nepoată frumoasă aveţi, tovarăşe Dănescu! îmi daţi voie, domnişoară: Şerban Giurcă, fost coleg de liceu

cu unii dintre tovarăşii aceştia de pe-aici, în prezent — inginer agronom! Sînt încîntat să vă cunosc!

— Mulţumesc! Sînteţi foarte amabil! răspunse nepoata ziaristului. Şi eu mă bucur de cunoştinţă!

— Vă rog să luaţi loc aici, lîngă foarte bunul meu prieten Emil Hanu, inginer constructor... de baraje... Într-un fel, tot de la ţară, ca şi mine. Ea este Liliana, soţia lui, profesoară de fizică. Au şi doi băieţi — oameni harnici, nu ca alţii! încheie Şerban, arătînd spre sine.

— Eşti tare la autocritică, Şerbane, spuse Emil, dar dacă o să rămîi tot la pragul vorbelor...

— Gata, am înţeles, „Meştere Manole”, vă promit că pînă la întîlnirea din anul viitor, totul se va rezolva. Şi eu, cînd promit ceva, ştiu să mă ţin de cuvînt!

Auzind promisiunea lui Şerban, toţi foştii lui colegi s-au bucurat sincer. Ştiau cît suferise, ani şi ani de zile, în urma pierderii Danielei...

Era cea mai frumoasă fată din clasa lor şi din întreg liceul. Era deşteaptă şi talentată în acelaşi timp. Şerban o cunoştea de cînd se aflau în clasa a IV-a primară. Daniela venise în toamna aceea la şcoala lor, în vremea mutării în Capitală a tatălui ei, numit director într-un minister. Învăţătoarea a aşezat-o lîngă el, în banca întîi. S-au împrietenit. Au fost colegi în continuare, în toate clasele de gimnaziu. Au intrat la acelaşi liceu şi au nimerit, de asemenea, în aceeaşi clasă. Prietenia lor s-a transformat acum în iubire. Şerban crescuse, era înalt, bine legat, făcea sport de performanţă — fiind membru în echipa de polo a unui club renumit. Avea un chip extrem de plăcut, cu trăsături bărbăteşti, îndulcite însă de un zîmbet bun, ce-i flutura aproape tot timpul pe buze. Era totodată cald, afectuos în comportarea sa faţă de fata iubită, ca şi în relaţiile cu celelalte colege. „Bunul Giurcă” îl numiseră ele, fetele din clasa lui, şi aşa îi rămăsese numele pentru toată şcoala.

Mulţi băieţi îl invidiau pentru iubirea Danielei, dar

nimeni nu se putea opri, văzîndu-i împreună, să nu recunoască faptul că le stă atît de bine alături: şi fata era înaltă, şi era subţire, cu o talie s-o cuprinzi între degetele de la două mîini, cu picioare lungi, ca de balerină, şi cu un cap de la care nu ţi-ai mai fi luat ochii. Privindu-l, n-ai fi ştiut ce să admiri mai întîi: părul — negru, revărsîndu-se în valuri mari, lucitoare, pînă dincolo de umeri, faţa prelungă, dar cu trăsături ce se uneau într-o desăvîrşită armonie, pielea obrazului puţin smeadă, sub care zîmbeau parcă tot timpul culori din inimi de trandafiri ce se deschideau spre lumină, ochii căprui, catifelaţi, cercetînd inteligenţi tot ceea ce întîlneau în cale... Făptură întru totul remarcabilă, Daniela sfîrşise tragic, înecată şi pierdută în mare, în vacanţa de vară dinaintea clasei a XII-a.

Şerban se afla într-un turneu, în străinătate, ou echipa sa. Cînd s-a întors şi a aflat nenorocirea întîmplată, s-a jurat că măcar zece ani nu-i va trebui altă fată pe care s-o iubească. Se împlineau în vara aceasta cei zece ani!

12

Dragoş Dănescu a tresărit auzindu-l pe Giurcă vorbind astfel. Cunoştea foarte bine „povestea” lui, după cum o cunoştea şi pe aceea a lui Emil, a Doinei Miron, profesoară de engleză, a lui Ionică Pătru — profesor de franceză şi italiană, a lui Mihai Pătraşcu — zis „Patric”-chimistul şi ale atîtor altora. Nu era tînăr sau tînăra din fosta clasă a soţiei sale despre care să nu ştie cîte ceva deosebit, aşa cum cunoştea multe lucruri interesante despre alţi foşti ori actuali elevi ai liceului. Cu unii dintre ei colaborase la activitatea cenaclului literar şi la scoaterea revistei şcolii, ori la pregătirea programelor de brigadă, a montajelor literare, colaborare neîncheiată, fireşte...

În ziua aceea se supărase pe Emil, ca şi pe alţi colegi de-ai lui. Repetau un program de brigadă, nu mai aveau

decît vreo două săptămîni pînă la spectacolul ce trebuia prezentat în cadrul unui prestigios concurs, iar lor — elevilor — nu le ardea de treabă. Răbdarea şi tactul lui Dănescu ajunseseră la margine: el îşi sacrifica un timp ce-i era atît de preţios, şi „dracii” ăştia rămîneau pasivi, nu intrau deloc în rol, nici măcar nu se străduiau, ba, dimpotrivă, se ţineau de şotii, dezorganizînd repede orice moment de seriozitate la care se ajungea după subliniate strădanii ale ziaristului. Tartorul tuturor era Emil Hanu, cel mai talentat dintre ei, dar un fel de înrăit, parcă avea numai ţepi pe el, rareori puteai să-i intri în voie şi să-l cîştigi pentru o treabă serioasă. Dănescu a informat-o pe directoarea liceului că „în asemenea condiţii, el renunţă, cu toată părerea de rău...”

Directoarea a venit pe scena sălii de spectacole, uncie se făcea repetiţia. A stat puţin de vorbă cu toţi elevii, după care l-a oprit cîteva minute, pentru o discuţie specială, pe Emil Hanu.

Dragoş Dănescu ieşise, pregătindu-se să plece. Dîndu-şi seama însă că a uitat mapa, a fost nevoit să pătrundă din nou în sală. Una dintre intrări ducea direct pe scenă. Ziaristul a fost surprins de vorbele directoarei: erau blînde, nu-l certau aproape deloc pe Emil. S-a oprit în spatele unei perdele, pe care a dat-o puţin într-o parte. Băiatul, în picioare, asculta, cu capul plecat. S-a ridicat şi directoarea de pe scaun şi, ou un gest de mamă, l-a mîngîiat pe păr, spunîndu-i:

— În fond, tu eşti un copil foarte bun!

În clipa următoare, cînd se pregăteau să plece, băiatul i-a oprit mîna şi i-a purtat-o, ca pe ceva de preţ, peste obrazul său, aprins de dojană şi emoţie.

— Pe mine nu m-a mîngîiat nimeni, niciodată! a rostit el, cu glas sugrumat.

Dănescu a lăsat uşurel colţul perdelei şi a părăsit scena în grabă, în timp ce în urechi şi în suflet îi răsunau, ca o dureroasă obsesie: „Pe mine nu m-a mîngîiat nimeni, niciodată!”...

Încercînd să afle de la soţia sa ceva despre viaţa băiatului, aşa cum se orînduia aceasta în afara şcolii, ziaristul nu s-a ales cu prea multe. Profesoara dirigintă îl vizitase pînă atunci (trecuse mai mult de jumătate de an din clasa a IX-a) de două ori, dar niciodată nu avusese şansa să stea de vorbă cu părinţii lui Emil: aceştia lipseau de-acasă. Anunţaţi să vină la şcoală, nu se prezentaseră pînă atunci niciodată.

În aceste condiţii, Dănescu a sfătuit-o să mai încerce o dată.

— Ba nu, a spus el, de data aceasta mă duc eu, dacă îmi dai voie!

Bineînţeles că soţia n-a avut nimic împotrivă. Astfel că, într-o seară, ziaristul a pornit, cu adresa în mînă, în căutarea străzii, a casei, a familiei lui Emil Hanu... Desigur, nu-l avertizase!

După o oră de mers şi de bîjbîială, a ajuns. Întunericul de pe strada prost luminată îl ferea de ochii oricui, şi aceasta îl bucura. Îl chinuia însă cumplit gîndul: Cum va interpreta băiatul această vizită?! Dacă în loc să şi-l apropie, aşa cum dorea şi spera, va strica totul? N-ar fi fost mai nimerit să-l fi anunţat ori să fi stat cu el de vorbă la şcoală, aşa, deschis, ca între bărbaţi? Cine îi garanta însă că băiatul, într-o asemenea situaţie, ar fi fost sincer?!

Prin fereastra luminată se vedea totul! Familia era în plenul ei. Se vorbea tare, şi vorbele se auzeau din stradă. Ziaristul s-a oprit (ca şi atunci, în spatele scenei), n-a mai intrat. Cîteva minute de aşteptare lîngă un pom, crescut în apropierea ochiului de geam luminat, au fost suficiente spre a se lămuri în legătură cu ceea ce dorea să afle. Părinţii lui Emil se certau în toată regula, se insultau, se batjocoreau, îşi aruncau unul altuia acuzaţii atît de grave, cu vorbe atît de urîte, încît Dănescu simţea, el, în locul celor de dincolo de fereastră, o cumplită ruşine. Şi toate acestea se petreceau în faţa elevului, care bineînţeles că n-a rămas scutit de batjocură, aşa cum probabil se întîmplase în atîtea alte rînduri.

Acest băiat, înzestrat cu numeroase aptitudini (nu numai spre teatru), „în fond — un copil foarte bun”, trăia aşadar, zi şi noapte, o cutremurătoare dramă, pe care se străduia s-o transforme permanent în comedie de bravadă.

Dragoş Dănescu a plecat pe nesimţite, aşa cum sosise. Iar vorbele rostite de băiat pe scena şcolii, vorbe care constituiau singura replică din piesa vieţii lui, i s-au părut atunci, ca şi mult timp după aceea, şi mai pline de omenesc şi de durere: „Pe mine nu m-a mîngîiat nimeni, niciodată!”

Prietenia dintre Emil şi Liliana a început în clasa a XII-a şi a continuat în timpul consacrat facultăţii. Părinţii fetei — mama economistă, tatăl profesor de chimie — n-au fost de acord cu intenţia lor de a se căsători, nu atît pentru perspectiva înrudirii cu nişte oameni lipsiţi în general de responsabilitate şi de echilibru, aşa cum au fost şi au rămas, în mare măsură, părinţii lui Emil, cît mai ales pentru profesia băiatului, care reclama cu necesitate plecarea din Bucureşti, oferindu-le o viaţă ce urmează să se consume pe diverse şantiere ale ţării. Voinţa celor doi a fost însă de neînfrînt, astfel că, de la absolvire, Emil lucrează pe marele şantier ce va lega, cu drum de apă, Dunărea de Marea cea mare, iar Liliana funcţionează ca profesoară într-un oraş din apropiere... Au trecut de-atunci aproape cinci ani!

Oricine stă însă de vorbă cu Liliana despre căsnicia ei află — şi vorbele sînt rostite de fiecare dată cu mîndrie şi sinceritate — că „nu există pe lume bărbat şi tată pentru copiii lui mai bun, mai afectuos, mai de ispravă decît inginerul Emil Hanu”, acel suflet care rostise cîndva cu durere: „Pe mine nu m-a mîngîiat nimeni, niciodată!”

— Ce se întîmplă cu tine, Doiniţo? a abordat-o la un moment dat ziaristul pe fata cu părul ca spicul de grîu şi ochii precum seninul boitei de deasupra. Astăzi, parcă nu eşti aici. Pe unde cutreieri?

— Ba sînt aici şi aştept să fiu invitată la dans! răspunse fata zîmbind.

— Cum nu se mai află nimeni prin preajmă, înseamnă că numai eu te pot invita.

— Pe dumneavoastră vă aştept!

— Mă emoţionezi, fetiţo, zise Dănescu ridicîndu-se şi pornind cu profesoara de limba engleză, Doina Miron, spre ringul de dans.

Nu se schimbase aproape deloc de cînd o cunoştea. Vorbea, ca şi altădată, puţin, cu glasul scăzut, dar vibrant. Purta aceeaşi umbră de asprime pe obraz, în ciuda zîmbetului cu care te întîmpina şi pe care-l păstra chiar şi atunci cînd rostea lucruri foarte serioase.

— Ce mai scrii? Ţi-am văzut numele din cînd în cînd prin reviste, o întrebă ziaristul în timp ce dansau. Atît poeziile, cît şi prozele tale sînt de foarte bun gust. Eşti nu numai talentată, ci şi inteligentă. Şi instruită pe deasupra! De altfel, nu-ţi spun noutăţi! îmi cunoşti părerile de pe vremea cînd redactam împreună revista liceului. Am ţinut să ştii că nu mi le-am schimbat.

— Vă mulţumesc foarte mult. Ca întotdeauna, sînteţi generos!

— Deloc! Este ceea ce cred!

— M-aţi întrebat despre ce mai scriu. Nimic, deocamdată! S-au adunat prea multe în mine, viaţa a îngrămădit cu toptanul şi bune, şi rele, mai ales rele... şi mă simt parcă blocată, fără grai. Aştept explozia spre a putea ieşi în afară... Numai că nu ştiu dacă voi mai putea să adun atunci la un loc ţăndările...

Fata a tăcut. Zîmbetul de pe buze i s-a ofilit şi a încremenit într-un colţ al gurii. Picioarele s-au oprit.

— Te ascult, îi spuse Dragoş Dănescu, după ce s-au aşezat undeva pe o bancă aflată în parcul din apropierea

terasei. Ce se întîmplă cu tine? De ce eşti iarăşi singură?

— Pentru că m-am despărţit şi de al doilea bărbat.

— Sînt numai ei de vină?

— Nu ştiu, nu cred! De altfel, acest lucru a început să mă sperie. Îmi dau seama că în mine este ceva în neregulă. Urăsc singurătatea, şi în acelaşi timp sufletul meu aleargă după ea. Mai exact: nu după singurătate, ci după linişte aleargă el.

— Te-ai zbuciumat prea mult şi prea de timpuriu. Ţi-aminteşti? Ca elevă, erai veşnic îndrăgostită. Mă socoteai prietenul tău şi ajunseseşi să-mi povesteşti cîte şi mai cîte... Te ascultam cu interes, fiindcă ceea ce-mi spuneai erau lucruri ce depăşeau totdeauna obişnuitul, banalul. Este adevărat că chiar în povestirile tale... orale făceai, în mare parte, literatură.

— Se observa?

— Era simplu de identificat!

— Şi eu, care credeam!... Proasta de mine!

— Era un exerciţiu al fiinţei tale... Îţi prevedeam o evoluţie interesantă. De altfel, ai tot drumul înainte!

În ceea ce priveşte liniştea... există fără îndoială o linişte a singurătăţii, un aer calm, care îţi dă posibilitatea să vezi mai bine tot ceea ce este în jurul tău, să observi atent, să cauţi, să scormoneşti, să aduni şi să înţelegi, pentru ca apoi, intrînd într-o nelinişte, într-o frămîntare creatoare, să încerci să spui, să fixezi, spre a rămîne eventual! Există însă şi o linişte a armoniei cu... universul, cu omul de lîngă tine care trebuie să valoreze cît un univers!

— Nu oricine aflat sau adus în preajmă-ţi valorează cît un univers!

— Nu, din păcate! Dar tocmai de aceea sînt lăsate căutarea şi... speranţa.

Din activitatea de profesoară a Doinei Miron — avea o catedră de limbă engleză la o şcoală generală dintr-un cartier bucureştean, o şcoală aşezată în apropierea liniei de centură din partea de răsărit a oraşului —, ziaristul

Dragoş Dănescu reţinuse un fapt, popularizat chiar şi de presă, şi care proba seriozitatea muncii ei, dăruirea de care era în stare în activitatea cu copiii.

În primăvară se aflase în Bucureşti o delegaţie de parlamentari americani. Unul dintre membrii delegaţiei, plecat într-o zi singur prin oraş, cu un mijloc de transport în comun, un troleibuz parcă, voia să afle ceva. Din întîmplare, în troleibuz nu se afla atunci nimeni care să-i dea explicaţii în limba engleză, în afara unui puşti, a unui elev din clasa a VIII-a de la şcoala cu pricina. El a intrat în vorbă cu americanul, răspunzîndu-i la întrebări. Parlamentarul a rămas încîntat, dar şi mirat în acelaşi timp de faptul că un copil oarecare cunoaşte limba engleză. L-a întrebat de unde ştie. Băiatul a răspuns, mîndru, că de la profesoara sa. Americanul şi-a notat numele profesoarei, numărul şcolii, iar după ce s-a întors în ţară, a trimis pe adresa Doinei Miron, la locul ei de muncă, o scrisoare de mulţumire şi de felicitare. Elevul Doinei făcea parte dintr-o familie de muncitori cu cinci copii. El era cel mai mare!

— N-am avut prilejul să te felicit pentru scrisoarea americanului. Bravo! Te cunoaşte acum toată ţara! Iată cum şi un copil te poate scoate din anonimat, zise Dănescu, trecînd la un plan mai concret al discuţiei.

— Hm! O simplă întîmplare. În ceea ce mă priveşte, eu n-am avut ocazia să mărturisesc unui străin de la cine am învăţat bine limba engleză, dar aceasta nu înseamnă că nu rostesc de atîtea ori, pentru sufletul meu în primul rînd, cu o imensă recunoştinţă, numele Mădălina Dănescu!

14

Într-un grup adunat pe o altă bancă, în apropiere, se agita de zor, povestind cu aprindere, Mihai Pătraşcu — Patric, chimistul, cercetător la un institut de specialitate

din Bucureşti. Dintre toţi colegii de altădată, el era savantul. Aşa îl cunoscuse tot liceul, încă de cînd intrase în clasa a IX-a.

Pasiunea pentru chimie o moştenise de la tatăl său, cercetător de prestigiu, bărbat mai în vîrstă cu cincisprezece-douăzeci de ani decît mama lui „Patrie”, aşa incit, cînd băiatul a devenit licean, el era deja pensionar. Noua situate îi permitea să se consacre şi mai mult decît o făcuse pînă atunci muncii în laborator, în care l-a atras, tot mai stăruitor, şi pe feciorul său. Lucrau în primul rînd acasă, locuinţa lor era pe jumătate transformată în laborator. Făceau experienţe peste experienţe, cercetau, notau rezultatele, pe care apoi le verificau în alte încercări practice. Îşi petreceau aproape tot timpul în cele două cămăruţe-laborator, spre desperarea mamei lui Patrie, învăţătoare, care îşi certa adesea bărbatul, spunîndu-i:

— Ai să omori copilul, omule! Mai dă-i pace, mai lasă-l şi pe el să facă şi altceva, la urma urmei — să se şi joace, să se plimbe în aer curat, afară, că aici o să-l otrăveşti de tot cu experienţele tale! Nu vezi că a ajuns galben ca lămîia?

— Dar ce? Eu îl ţin să nu se joace? îl silesc eu cumva să stea lîngă mine? Nu-i spun eu de-atîtea ori: „Du-te, Mihai, du-te, băiatule, afară şi te mai joacă şi tu?” Să recunoască el dacă nu-i aşa!

De fiecare dată cînd răspundea astfel se uita spre fecior şi zîmbea cu un anume înţeles.

— Păi da, intervenea din nou mama, îi spui, cum să nu, îi spui, parcă eu n-am urechi să te aud: „la priveşte, Mihai! la notează, Mihai! la pune mîna aici, Mihai! Mihai, extraordinar! Bravo, băiatule! Bravooo!”... În condiţiile acestea, cum să nu se ducă feciorul nostru să se joace?!... Se duce! Se duce pe apa sîmbetei, că ai să-l îmbolnăveşti precis, ori într-o zi o să aruncaţi totul în aer, Doamne fereşte!

— Bată-te peste gură, femeie, şi nu mai cobi! Vezi-ţi de

treburile tale! îi răspundea chimistul. Ce ştii tu? Băiatul nostru o să ajungă departe, dar ca să ajungă, trebuie să muncească serios.

Bietul Patrie muncea chiar foarte serios, şi nu' numai acasă (unde într-o zi, cînd se afla singur în laborator, a determinat o explozie în timpul unei experienţe, în urma căreia doi dintre pereţii unei camere au fost dărîmaţi, în rest, pagubele fiind neînsemnate, mai mult spaima a contat), ci şi la şcoală, mai ales în afara orelor. Directoarea liceului, la propunerea profesoarei de specialitate, îşi dăduse avizul ca cei doi Pătraşcu — tatăl şi fiul — să lucreze în laboratorul de chimie, spre a-l pregăti cît mai bine pe Patrie în vederea participării la faza pe ţară a olimpiadei. In felul acesta, Mihai Pătraşcu a fost ani la rînd laureat al concursului respectiv, iar succesul obţinut în clasa a XII-a, atît la faza naţională, cît şi la confruntarea pe plan internaţional, i-a asigurat admiterea ca student al Facultăţii de Chimie din Bucureşti fără alt examen.

Urmărindu-l acum pe Mihai, care, desigur, povestea despre succesul recent al unei delegaţii de chimişti români (din care şi el făcuse parte) la un congres de specialitate ţinut în Anglia, în faţa ochilor lui Dănescu apăru chipul de altădată al lui Patrie, surprins într-o ipostază nu prea fericită.

Concursul pentru admiterea în treapta a doua de liceu se afla în plină desfăşurare. Se dăduseră probele scrise, se afişaseră rezultatele, iar acum se susţinea examenul oral (pe atunci, prezent în metodologia concursului). În ziua aceea erau examinaţi elevii la matematică. Se făcuse, bineînţeles, planificarea, astfel că fiecare copil ştia — cu o oarecare aproximaţie, fireşte — ora la care va urma să apară în faţa comisiei. Lui Patrie îi venea rîndul pe la ora 17 după-amiază. Cu toate acestea, mamă-sa îl adusese la liceu la ora 8 dimineaţa.

— De ce, mamă, aşa de dimineaţă? a întrebat cu îngrijorare băiatul. Ce să facem acolo pînă la ora 5 după-

masă? Dumneata nu te gîndeşti?

— Tu să taci! Ce ştii tu? Eşti mic, nu cunoşti tehnica examenelor. Mergem acolo, stăm la uşă şi, pe măsură ce ies colegii tăi, ne notăm subiectele. În felul acesta aflăm toate problemele şi exerciţiile care se dau, că doar n-or avea ei cîte-un bilet pentru fiecare candidat!

Pînă la prînz le termină, cu siguranţă; apoi le repetă. E clar?

Neavînd încotro, bietul Patrie, premiantul clasei şi al şcolii, a fost postat de mama lui în faţa sălii de examen. Fiecare elev care ieşea de la comisie era imediat abordat de învăţătoare cu întrebarea-laitmotiv:

— Ce ţi-a căzut? Ce ţi-a căzut?

Apoi Patrie trebuia să răspundă dacă ştie exerciţiile sau problemele respective. Spre deplina convingere a mamei, trebuia să le rezolve chiar în faţa ei.

Un nou elev — aceeaşi întrebare:

— Ce ţi-a căzut? Ce ţi-a căzut? După care: Pe astea le ştii?

Patrie răspundea invariabil:

— Le ştiu, mamă, le ştiu!

— Rezolvă-le! îi poruncea învăţătoarea.

— Pe astea le ştii? Rezolvă-le! Le ştii? Rezolvă-le! Le ştii?

— Le ştiu, mamă, le ştiu!

— Rezolvă-le!

— Nu le mai rezolv! a ţipat atunci băiatul, înnebunit. Le ştiu pe toate, pe toate, auzi, din toate cărţile; şi pe cele pe care nu le-am făcut la şcoală le ştiu, căci le-am rezolvat singur, ştiu orice m-ar întreba şi la matematică, şi la fizică, şi la chimie, ştiu!

— Şi-atunci noi de ce stăm aici? a întrebat mama, acum trezită parcă la realitate.

Băiatului îi venea să se arunce pe fereastră. S-a stăpînit cît a putut şi, galben la faţă, scrîşnind din dinţi, tremurînd din toată fiinţa, a răspuns cu o ironie zdrobitoare, dar şi cu durere:

— Stăm, de ce să nu stăm, nu te-am rugat eu să stăm, ca să mă fac de rîs, iremediabil, în faţa colegilor mei, a profesorilor, a şcolii întregi? De aceea stăm! Cum, nu ştiai?!

Din ochii plini de furie i-au ţîşnit două şiruri de lacrimi fierbinţi. A întors spatele mamei sale şi a început să alerge pe culoar, apoi pe scări, a ieşit în curtea liceului, a traversat-o, de asemenea în fugă, ieşind în stradă. Mergea cu paşi apăsaţi şi largi, răsuflînd greu, ştergîndu-şi lacrimile. În urma lui, învăţătoarea striga de zor, alergînd după el:

— Mihai, Mihai, de ce te-ai supărat, mamă? Nu înţeleg! Mihai!...

15

Maşina lui Şerban a virat scurt şi s-a oprit în faţa pridvorului central al fostului conac boieresc — în prezent sediul unei întreprinderi agricole de stat. În spatele Daciei 1310 a lui Giurcă s-a oprit, la doi paşi, un Renault 16, condus de Andrei Cernea, şi la încă doi metri mai departe Trabantul lui Ionică Pătru.

Şerban a sărit de la volan şi, trecînd pe partea dreaptă, a deschis ambele portiere: din faţă a coborît Luminiţa Petreanu, iar din spate — profesoara Mădălina Dănescu. Ziaristul a ieşit, în acelaşi timp, pe uşa din stingă. Andrei şi Anca se apropiau, privind în jur cu interes şi admiraţie. Ionică Pătru mai fusese pe la Andrei, cunoştea deci locurile.

— Ei, ce spuneţi? întrebă mîndru Şerban, de parcă le-ar fi arătat propriul lui palat.

— Splendid! rosti profesoara. E un loc într-adevăr splendid!

— Să sperăm că nu numai la prima vedere! adăugă Giurcă, oarecum circumspect, privind spre conac.

Pe scările din centrul clădirii, construită în formă de U,

fiecare dintre cele trei laturi avînd pridvor cu stîlpi şi bolţi în stil brîncovenesc, precum şi scări dispuse de-o parte şi de alta a pridvoarelor, cobora inginerul Ion Stancu, bărbat ce se apropia de patruzeci de ani, directorul I.A.S.-ului.

— Te însori, tovarăşe inginer? Văd că ai venit cu un adevărat alai de nuntă!

— Pînă la urmă, o să mă şi însor, tovarăşe director! răspunse Şerban. Deocamdată, daţi-mi voie să vă prezint pe oaspeţii mei..., într-o măsură şi ai întreprinderii noastre, pentru că tovarăşul Dragoş Dănescu, despre care, desigur, aţi auzit, nu va scăpa prilejul să scrie un — să sperăm frumos — reportaj despre aceste locuri...

Cuvintele i-au atras atenţia directorului, care şi-a îndulcit ironia de la început în urări de bun venit adresate musafirilor lui Şerban.

— Fiecare dintre noi urma un drum, care într-un fel trecea pe aici. Astfel că am primit cu plăcere invitaţia mai tînărului dumneavoastră colaborator — spre a vedea locurile în care trăieşte şi lucrează, spuse ziaristul privindu-l cu atenţie pe directorul Ion Stancu. In ceea ce mă priveşte, continuă Dragoş Dănescu, eu cunosc regiunea. M-am născut la mai puţin de o oră de mers. Cunosc şi I.A.S.-ul dumneavoastră. Conacul acesta n-a fost al boierului Dobrovici?

— Ba da! a răspuns directorul.

— Atunci, aici, pe aceste locuri, pe fosta moşie a lui Dobrovici, a lucrat şi mama mea, începînd de la vîrsta de şapte ani!...

Cercetau cu atenţie registru după registru... Şerban îi spusese lui Dănescu despre ele. Le găsise depozitate într-o ladă dintr-o cămară pe care o descoperise întîmplător (era o prelungire secretă a unuia dintre pereţii camerei sale, un fel de nişă, a cărei intrare se afla sub rama unei oglinzi; cînd zugrăvise încăperea, inginerul descoperise şi ascunzătoarea respectivă, iar aici aflase fel de fel de documente, între care şi registre cu numele ţăranilor ce lucraseră ani mulţi, zeci de ani, pe moşia boierului.

Căutarea nu le-a fost zadarnică, pentru că după vreo oră de trudă au dat peste un registru în care erau însemnate nume de copii. L-au găsit şi pe cel al Elisabetei Stan; „etatea — şapte ani”, aşa se menţiona acolo.

— Biata mama! a spus, deci, adevărul!

— Te îndoiai cumva? l-a întrebat profesoara.

— Nici vorbă! Dar abia acum mă cutremur cu adevărat, cînd văd acest document.

În alt registru, numele Elisabetei Stan se repeta; „etatea — nouă ani”, iar în altul era înregistrată la vîrsta de treisprezece ani...

— Cine e, domle, fata asta frumoasă? întreabă directorul Ion Stancu pe Ionică Pătru, fostul coleg al lui Şerban.

— Nepoata ziaristului şi... logodnica inginerului Giurcă, găsi Ionică un răspuns care să-l intereseze pe director.

— Logodnică, domle? Nu glumeşti?

— De ce-aş glumi, parcă foloseşte la ceva?

— Ai dreptate, ai dreptate! Bravo lui! A dat lovitura, domle! Fainã fată!

Deşi era duminică, se întorsese la sediu, fiindcă „mai avea ceva treabă”, după cum îi spusese soţiei. În realitate, o văzuse pe tînăra directoare a şcolii din sat — profesoara Mioara Istrate — dînd tîrcoale conacului. Avea douăzeci şi opt de ani, era localnică şi nu se căsătorise pînă atunci. Cîţiva ani înainte de a sosi Şerban la I.A.S. şi doi după aceea, profesoara, care nu găsise pe nimeni mai acătării să se mărite, îl lăsase pe director să spere că „cine ştie?... mă rog, dacă îşi lasă soţia...” Dar acest lucru erai cam dificil de făcut, pentru că aveau şi un copil — băiat mare, elev în clasa a V-a ajunsese, şi, apoi, Irina, nevastă-sa, o să facă scandal, ce dacă ea e doar tehniciană şi are numai liceul (la „fără frecvenţă”)? E nevasta lui, nu se lasă cu una, cu două; iar satul o să rîdă de ei, că ce treabă are?! Aşa că...

Satul rîdea şi aşa, pentru că Ion Stancu era nebun după

Mioara, şi cîte n-a făcut el ca să-şi împlinească scopul! Dar degeaba, profesoara îl amîna mereu, iar de la un timp, adică de vreun an în urmă, i-a retezat orice speranţă. Motivul acestui refuz total îl constituia interesul pe care tînăra directoare (fusese numită directoare între timp) îl manifesta pentru inginerul Şerban Giurcă.

Ei bine, cînd a văzut Stancu aşa ceva, atît i-a trebuit ca să schimbe cu o sută optzeci de grade comportarea faţă de agronom. De unde pînă atunci, tot ceea ce făcea era „bun, interesant”, colaboratorul lui dovedind „pregătire, seriozitate, pricepere practică, simţ de orientare” ş.a.m.d., acum putea să se dea peste cap Şerban, totul era zadarnic, vorbă bună, adică dreaptă, în consens cu adevărul muncii desfăşurate, al capacităţilor concretizate în activitatea prezentă şi în propunerile de perspectivă, n-a mai primit de la director. Au început ciocnirile. Şerban le prefera pe cele deschise, pe faţă. El nu avea nimic de ascuns. Toată lumea înţelegea situaţia, toţi erau de partea tînărului inginer, dar Stancu era director, şi pînă la urmă îşi impunea, într-un fel sau altul, punctul de vedere. Mai ales de partea lui Şerban era nevasta directorului, care îi tot dădea ghes să se însoare cu Mioara, spre a o vedea îndepărtată din calea bărbatului ei.

În ceea ce-o priveşte pe directoarea şcolii, nu s-ar fi putut spune că ea îşi dorea altceva. Nu avusese curajul să discute deschis cu agronomul acest lucru, dar, din tot ceea ce făcea, din comportarea ei, se vedea bine că îi iese în întîmpinare cu cea mai vie dorinţă şi cu speranţă în acelaşi timp.

Lui Şerban îi părea rău de colega lui de la şcoală, era bună, delicată, în ciuda pintenilor pe oare îi zornăiseră pe lîngă ea Stancu şi alţii, îşi păstrase reputaţia de femeie serioasă, dar lui nu-i plăcea sau nu-i plăcea într-atît încît să şi-o facă soţie...

— Ce e, mă, cu florile acelea, cine ţi le-a dat?

Vasilică, băiatul lui Stancu, avea în braţe un buchet

mare de garoafe albe, în mijlocul cărora se deschidea, precum un zîmbet, un boboc de trandafir cu obraz ca de jar. Le numărase: erau douăzeci şi şase de garoafe, iar eu trandafirul — douăzeci şi şapte; „întocmai cîţi ani face azi nenea Şerban” — îşi spuse Vasilică.

— În orice caz, nu sînt pentru matale şi trebuie să le predau direct „andrisantului”, spuse el, sub influenţa comediei lui Caragiale, pe care o ascultase, încă o dată, transmisă la radio, chiar în dimineaţa aceea. „Andrisantul” e cunoscut, aşa că, „pardon, scuzaţi, mon cher”, nu se-nghite!... Merg direct la omul în cauză, aşa sună porunca: „Auzi, direct, numai lui — mi s-a zis; fereşte-te mai ales de...”, adică de dumneata.

— Vasilică băiatule, ia spune tu: cine e tatăl tău? îl întrebă directorul pe copil, în timp ce încerca să se apropie de el („Să-l iau cu binişorul, că ăsta e zurliu, acum o rupe la fugă, iar eu trebuie să văd neapărat, dar neapărat, ce scrie dumneaei în plicul acela” — observase un plic agăţat de funda roşie cu care erau legate florile).

— Nu ştiu, „domle”, nu ştiu precis, răspunse băiatul, pus pe şotii, cum îi era felul (repetînd şi el acel apelativ, caracteristic exprimării lui Stancu), probabil că dumneata...

— Cum, mă, „probabil”? Anafura cui te-a făcut... De unde pînă unde „probabil”? Ai, ia spune?

— Zicînd „probabil”, domle, eşti scutit de o eroare posibilă, pentru că, la urma urmei, sigur nu poţi să fii decît de mamă! Păi nu? Şi rostind aceste Cuvinte, nu fac altceva decît să citez ce ne-a spus tovarăşa noastră profesoară de biologie — recte stimata directoare — (şi Vasilică arătă spre braţul de flori) la o şedinţă de cerc! Lucru, de altfel, Cunoscut de oricine, „domle” Aşa că nu ştiu de ce te-ar enerva...

— Vasilică, vezi că mă enervezi rău cu fiţele tale, spuse directorul, învăluindu-şi băiatul într-o privire cruntă. Dă-mi imediat buchetul de flori! Nu înţelegi că nu te poţi duce tu acolo, în foişor? Deranjezi oamenii, care abia s-au

aşezat la masă. Nu e frumos, băiatule!

Vasilică înţelegea că tatăl său nu are dreptate şi că foloseşte această stratagemă ca să-i ia florile — „Cine ştie ce vrea să facă cu ele? Te pomeneşti că nici nu i le dă lui nenea Şerban!”

— Am să le duc eu ceva mai tîrziu, într-un moment potrivit, adăugă directorul, străduindu-se să fie convingător.

— Dar nu pricepi — se repezi băiatul — că tocmai asta ar fi nepotrivit: ca dumneata, ditamai directorul, să duci un buchet de flori de la... În sfîrşit, de la cineva... unui colaborator de-al dumitale, şi unde mai pui, acela mult mai tînăr?!

— Termină, domle, odată cu interpretările tale şi cu sfaturile de deştept! Nu mai încape omul de deşteptăciunea ta! — şi, în momentele, în care rostea aceste vorbe, apropiindu-se de băiat, rămas pe loc, ca hipnotizat, îi smulse din mînă buchetul cu flori.

Vasilică îl privi lung, dezamăgit.

— Cum doreşti, tovarăşe director, dar află de la mine că nu e ocoş! îij spuse el, ducînd în acest timp arătătorul mîinii drepte spre obraz.

În clipa următoare a făcut stînga-mprejur şi-a început să alerge spre poartă.

„Din toată inima, îţi doresc: La mulţi ani şi fericire!

Am înţeles că trebuie să ne spunem ADIO! Păcat!

Ar fi putut fi o minime viaţa noastră! ADIO, deci şi fii fericit!

Mioara”

— Foarte bine, fetiţo, foarte bine ai înţeles, bolborosea directorul în timp ce împacheta la loc scrisoarea şi o introducea în plic. „ADIO” e cel mai frumos cuvînt pe care trebuie să vi-l spuneţi, ADIO şi n-am cuvinte! Ha-ha-ha! Ce bine s-a potrivit! Pînă la urmă, tot în braţele mele ajungi, Mioriţo, neică, degeaba ţi-ai strîmbat tu nasul, întorcîndu-l mereu în altă parte, în ultimul an. Ţi-a jucat festa ingineraşul tău! Acum să te văd, acum, cînd o să

alergi tu după mine şi-o să mă rogi! Pentru că o să mă rogi, n-o să ai încotro, fiindcă „altul mai acătării”, cum îţi place să zici, n-ai de unde! Toţi cîţi sînt au „schema completă” — însuraţi, cu copii, şi mai ales navetişti! Aşa că — eu singur fiind dispus „s-o las pe urîtă” (şi, la urma urmei, Irina nici nu e aşa urîtă, numai că s-a îngrăşat cumplit), la mine ai să tragi. Şi-atunci, poate că „viaţa noastră” o să fie o minune! Ia uită-te la ea: „Ar fi putut fi o minune viaţa noastră!” Măi, să fie! La ce s-o fi gîndit?...

16

Scriind urările pentru Şerban, tînăra directoare nu-şi putea stăpîni lacrimile. Deşi el nu-i promisese niciodată nimic, de fapt nici nu discutaseră vreodată despre căsătorie, ea spera totuşi, spera, cu toate că era mai în vîrstă cu un an decît inginerul. „Bine-ar fi fost să fie invers, el să fie mai mare, şi nu cu un an, cu doi, ci chiar cu mai mulţi, cu şapte-opt — e bine ca bărbatul să fie mai matur la început, pentru că de obicei femeia îl ajunge în grabă din urmă, astfel că imagini, chipuri diferite în mod vizibil ca vîrstă, la un anumit moment, după o vreme, capătă expresii apropiate, vremea adună şi pe unul, şi pe celălalt, iar «cîştigurile» acestea mai ales la femeie se văd...” Deşi nu se nimerise astfel, Mioara spera de data aceasta... Cîndva, intr-o situaţie cit de cit similară, ştiuse de la început că nu trebuie să-şi aprindă în suflet scînteia nici unei nădejdi. Atunci fusese totuşi altceva.

Se întorsese de un an, în sat. După absolvirea facultăţii, la repartizare, ceruse catedra de biologie şi agricultură de la şcoala din satul natal. Ar fi putut foarte bine să meargă în altă parte, într-un oraş, de pildă. Avea a doua medie, în ordine, pe ţară şi putea să-şi aleagă posturi mult mai bune. I s-a propus să rămînă chiar în Bucureşti, în domeniul cercetării. Ea însă a cerut răspicat această catedră.

— Vreau să mă întorc în satul meu! a mărturisit comisiei.

— Aveţi acolo, desigur, părinţi, fraţi...

— Nu mai am pe nimeni — a răspuns Mioara. Tatăl meu a murit cînd eu aveam cinci ani, a fost învăţătorul satului şi directorul şcolii. Mama, ţărancă, s-a prăpădit acum cîteva luni. Fraţi, surori nu am! Mă întorc să continuu acolo un drum început de demult!

Comisia, impresionată, a felicitat-o.

Era toamnă. Se ruginise totul în jur. Pe uliţele satului, nu numai prin grădini şi prin case, dădeau buzna merele şi gutuile cu mirosul lor ameţitor. Licoarea din dulcea făptură a strugurilor începuse procesul de decantare, liniştindu-şi bolboroseala, căutînd către butoaiele mai mari sau mai mici, aflate într-o însetată aşteptare. La povarnă, zi şi noapte, se auzea murmurînd izvorul picurat al tăriei prunelor. Căruţe scîrţîind, tractoare cu cîte una sau două remorci sau chiar camioane, încărcate cît puteau să cuprindă, cărau către hambare şi magazii aurul porumbului. Era toamnă bogată şi frumoasă!

Tocmai atunci a sosit în sat o echipă de cineaşti. Trebuia să filmeze la conac şi prin părţile acelea cu locuri atît de frumoase o secvenţă dintr-un film de altă dată, cu haiduci. Regizorul, un artist cunoscut — realizase mai multe asemenea filme, ca şi o gamă variată de alte pelicule, a selecţionat pentru figuraţie mai multe persoane din sat şi de la fermă. A vizitat, bineînţeles, şi şcoala. În asemenea împrejurări s-a întîlnit Mioara cu el. Timp de trei săptămîni a fost fericită, fără să spere, desigur, ceva. Nimeni de la şcoală, din sat şi se pare că nici din echipă n-a ştiut despre bucuria ei din fiecare noapte a acelei toamne de aur, a acele toamne de vis... Pentru că dacă nu i-ar fi rămas nişte fotografii — şi ea se numărase printre localnicii care „jucaseră” în film — ar crede şi acum că totul n-a fost decît un vis frumos...

Cu Şerban, lucrurile se petrecuseră însă altfel. El venise aici, în aceste locuri cu întinse plantaţii de pomi fructiferi, cu ogoare pe care creşteau grîu frumos şi porumb cu bobul plin de sănătate, cu dealuri în terase, din pămîntul cărora via sorbea şi decanta licoarea de aur, cu ferme de vite, de porci şi de găini, ca să rămînă! Mioara se convinsese de acest lucru în primii doi ani ai lui de stagiatură, în care l-a observat cu înfrigurare, rugîndu-se aproape în fiecare noapte să-l cuprindă duhul pămîntului acestuia bun şi să nu-l mai lase să se ducă. Pentru că rămînînd, îşi spunea, dorind cu înverşunare să se întîmple aşa, nu va aduce aici pe nimeni de-acolo de unde vine. Ştia ea că e greu să te rupi de asfaltul Bucureştiului, dacă n-ai trăit mai mult timp lîngă ţărînă. Astfel stînd lucrurile, speranţa ar putea să prindă aripi. Chiar începuse să prindă, mai ales de atunci, din noaptea aceea albă, cînd „s-a născut o nouă frîntură de veşnicie”, cum spunea cineva, un nou an, anul acesta...

Şerban avusese treabă atunci, în ajun, pînă spre seară. Se întîmplase ceva la ferma de viţei, mai mulţi dintre ei se îmbolnăviseră şi nu se ştia de ce, medicul veterinar — o femeie, navetistă — plecase fără să soluţioneze lucrurile, şi el, în condiţiile acestea, nu se desprinsese de-acolo pînă nu găsise cauza: ceva în hrana ce li se dădea viţeilor nu era în regulă şi, de-aici boala.

În sfîrşit, luase toate măsurile să evite îmbolnăvirile mai departe, dar în acelaşi timp să încerce salvarea animalelor afectate. Mai avea o oră, o singură oră pînă la plecarea trenului. O jumătate de oră îi trebuia ca să ajungă la gară. Bagajul, o simplă valiză, îl aştepta în cameră, lîngă uşă. O pregătise de dimineaţă. Atunci s-a trezit parcă dintr-un vis şi a privit în jur. Ningea de nu vedeai la doi paşi, ningea straşnic, şi nu de o oră, de două, ci de o zi şi-o noapte. In incinta întreprinderii, de la o clădire la alta, cu atît mai mult în afară, de la o fermă la alta, de-abia se putea circula, pe poteci înguste, pe care

se înşiruiau, pentru cîteva secunde paşii, ce se acopereau, în urma trecerii, aproape imediat. „Cum mai ajung eu la Bucureşti?” se întrebă îngrijorat Şerban. Dădu un telefon la gară. Vestea că de vreo cinci ore nu mai circulă nici un tren şi că, bineînţeles, nici nu va circula cine ştie cît timp în continuare l-a lăsat mut. „Şi eu, eu ce fac acum?” se gîndea tînărul inginer. O rugă pe fata de la centrala telefonică să-i facă legătură cu cei de-acasă, de la Bucureşti. Părinţii săi — tatăl tot inginer agronom, acum director general în Ministerul Agriculturii, iar mama economistă la o centrală industrială — au primit vestea cu multă părere de rău. Era pentru prima dată, în cei douăzeci şi şase de ani ai lui Şerban, cînd urma să petreacă noaptea Revelionului singuri. L-au certat puţin pentru faptul că „a fost neglijent”, că „a întîrziat atîta acolo”, „la urma urmei, putea să plece de dimineaţă sau chiar cu o zi înainte...” Toate acestea ca şi altele, mama i le spusese, ea fiind cel mai tare afectată de lipsa băiatului. Şerban încerca să se scuze... Atunci a intervenit tatăl, care l-a asigurat „că-l înţelege şi că-i dă dreptate!” l-a urat „La mulţi ani”! adăugind că-l aşteaptă a doua zi sau... „cînd va putea să sosească”!

„Aşadar, iată-mă singur în noaptea Anului nou! îşi spuse tînărul Giurcă, mişcînd capul de sus în jos, a pagubă. Trebuie să mă reped pînă la cantină, să văd dacă găsesc cel puţin ceva de mîncare.” Băutură avea destulă: vin, coniac, ţuică, o rezervă serioasă... Tot adunase între timp, fără să se omoare cu băutura. Strîngea mai ales să ducă acasă, mai dădea uneori prietenilor.

— Luaţi, măi, îi îndemna el, totul e absolut natural, preparat sub ochii mei! Luaţi!

Nu se gîndea să apeleze la nimeni dintre localnici, care ar fi putut eventual să-l primească şi pe el alături în noaptea aceea. De fapt, singurul la care ar fi meritat să meargă era directorul. Dar acesta se uita strîmb la Şerban de mai multe luni, de cînd directoarea şcolii — profesoara

Mioara Istrate — îl rugase pe el, inginerul Giurcă, să predea nişte ore de tehnologie şi să conducă vreo cîteva grupe de practică ale elevilor din clasele a IX-a şi a X-a. Şerban primise cu plăcere solicitarea directoarei, iar în cele cîteva luni ce trecuseră de atunci, fusese foarte mulţumit de colaborarea cu elevii. Nu mai puţin mulţumită se arătase directoarea, ori de cîte ori stătuse de vorbă cu el. Odată, trecînd pe lîngă uşa unei clase a IX-a, la care Şerban avea oră de tehnologie, directoarea s-a oprit puţin, atrasă de vocea „profesorului”, care în loc să vorbească despre modul de execuţie a cine ştie cărei lucrări agricole sau despre oricare altă temă din programa analitică, se pare că recita o poezie, într-o linişte de mormînt:

„Pe cînd din zarea serii ca namile, cu rost
Răsar, rănind amurgul ceresc cu cornul frunţii,
Pe rînd: albaştri, vineţi, de aur verde, munţii
Păzind de-acolo basmul copilului ce-am fost”.

— Mai vrem, mai vrem! Mai spuneţi-ne, vă rugăm! încă una! se auziră repezite, întretăiate, calde glasurile copiilor.

— „Tot mai miroase via a tămîios şi coarnă”, începu cu glasul coborît Şerban, iar elevii continuară, aproape în cor:

— „Mustos a piersici coapte şi crud a foi de nuc...” după care tăcură, ascultînd cu sufletele sus, înflăcărate, foşnind mătăsos, cu aripi de aur:

„Vezi, din zăvoi sitarii spre alte veri se duc;
Ce vrea cu mine toamna pe dealuri de mă-ntoarnă?

Nu e amurgul încă, dar ziua e pe rod,
Şi soarele de aur dă-n pîrg ca o gutuie.

Acum — omidă neagră — spre poama lui se suie,
Tîrîş, un tren de marfă pe-al Argeşului pod.

Cu galben şi cu roşu îşi coase codrul ia.
Prin foi lumina zboară ca viespi de chihlimbar.
O ghionoaie toacă intr-un agud, şi rar,
Ca un ecou al toamnei, răspunde tocălia...”

„S-a dus!” roti directoarea de la uşă, oprindu-se apoi jenată şi privind repede intr-o parte şi-n alta a culoarului, ca să vadă dacă n-a observat-o cineva.

Dar în clipa aceea, clasa întreagă, de dincolo de uşă, i-a reluat parcă vorbele:

„S-a dus. Şi iarăşi sună... şi tace. Dar aud
— Ecou ce adormise şi-a tresărit deodată —
În inimă cum prinde o toacă-ncet să bată,
Lovind în amintire ca pasărea-n agud.”

Un ropot scurt de aplauze răsună în clasă. Directoarei îi venea să pătrundă înăuntru, să meargă direct la catedră şi, în văzul tuturor, să-l sărute pe profesor şi să-i spună: „Ştiam eu că rugăminţile din atîtea nopţi îşi vor găsi răspuns, că duhul pămîntului acestuia bun, distilat dumnezeieşte în imagine artistică, în cîntec fermecător, unduios şi înaripat totodată, molcom, uneori sfîşietor, înmuiat în soarele amintirilor ce nicicînd nu vor muri, de către un mare poet, izvorînd, prin buni şi străbuni, din sevele mustind de viaţă şi de rod ale plaiurilor şi dealurilor acestora, te va cuprinde şi pe tine şi că, iată, tu vei fi în stare să-i faci şi pe alţii să tresară la întîlnirea cu mistuitoarea lui putere şi frumuseţe.

Dar gestul îi fu oprit de întrebarea:

— Şi-acum, să vedem cine ghiceşte:

„Copilăria toată dă buzna la uluci

Cînd stă la poartă coşul cu struguri şi cu nuci”.

— *Septembrie*, din *Trecutul viu* — răspunse cineva.
— Exact! confirmă profesorul. Continuăm?
— Daa! se auzi clasa, în cor.

„Un singur nai, dar cîte ecouri în păduri...”

— Este chiar definiţia *Poemului într-un vers*, din ciclul consacrat unor asemenea poeme, spuse o fată.
— Bravo, Mădălina!
Directoarea plecase de lingă uşă odată cu ultimul vers ascultat. După cîţiva paşi, muzica acestuia îi vibră din nou în ureche: „Iubirea ta m-ajunge cu umbre tot mai lungi!” îşi amintea că poemul se numeşte Amurg. Coborînd treptele către cabinet, fiecare pas făcut se rostea în fiinţa ei pe o frîntură de vers: „Iubirea ta m-ajunge cu umbre tot mai lungi!” Astfel, coborîşul se transforma în sufletu-i avîntat, dornic de iubire şi de adevăr, şi de frumos, în urcuş, umbrele — în lumini, amurgul — în răsărit!

Se pregătea să iasă din cameră. L-a oprit o bătaie în uşă. A deschis. Era directoarea şcolii. N-a putut, bi-neînţeles, s-o refuze; dimpotrivă, i-a făcut chiar plăcere invitaţia ei de a petrece împreună Revelionul.
Casa profesoarei se afla undeva, în centrul satului, foarte aproape de şcoală şi de sediul întreprinderii la care lucra Şerban, dar prin poziţia sa era în acelaşi timp izolată de ochii lumii; astfel, ca să ajungi aici trebuia să străbaţi, din strada principală, în dreapta, o uliţă de cîteva sute de metri, iar din aceasta să pătrunzi la un moment dat într-o grădină cu tot felul de pomi fructiferi şi de flori, care avea tocmai la marginea ei de sus, pe locul cel mai înalt, un platou, de unde începea o fîşie de pădure, o clădire albă, frumoasă şi sănătoasă, ridicată de învăţătorul Paul Istrate, cu puţin înainte de cel de-al doilea război mondial...

A fost o noapte pe care Mioara a înscris-o în inima ei ca pe „debutul unui şir de minuni”, cum şi-a dorit, în gînd, în clipa cînd au ciocnit paharele de şampanie, în întîmpinarea noului an.

La început reticent, puţin speriat chiar de „ce-o să zică lumea”, de ce-o să-i facă directorul, care şi aşa „se uită la el cruciş”, de cînd... Şerban a uitat pînă la urmă totul, lăsîndu-se în voia acelor ceasuri pline de frumuseţe, de prospeţime şi sinceritate.

Pe la 2—3 noaptea, cînd se încălziseră bine — contribuiseră la aceasta şi băutura, şi căldura bună, sănătoasă, pe care o împrăştiau în camere lemnele ce trosneau sub pala focului, în cămin, dar şi vorbele multe puse la mijloc, şi gîndurile — cînd încordate, cînd dulci, linfoşnitoare — au ieşit în grădină, îmbrăcaţi bine, în cojoace de lînă. Ninsoarea se ostoise. Totul în jur alcătuia un basm alb, care-i chema şi-i primea cu braţele deschise. Au intrat în zăpada strălucitoare şi pufoasă, înaltă pînă la brîu. Abia înaintau prin ea, pe sub pomii ale căror crengi vibrau sub povară de frumuseţe. Se bucurau ca nişte copii... Au început să alerge, să înoate, la propriu, prin omăt, să se rostogolească, rîzînd, unul după altul, pornind de sus, de pe platou, pînă spre poartă... o dată, şi încă o dată, şi încă o dată...

Erau singuri, nu le păsa de nimeni; lumea rămăsese undeva departe, mult mai departe decît hotarul acela de gard ce împrejmuia grădina şi casa, iar ei înaintau, prin omătul alb, cu suflete înnobilate parcă de puritatea naturii; iar cînd oboseau, începeau să se rostogolească şi să rîdă, să rîdă... De la o vreme, băgară însă de seamă că nici înaintarea, oricît era aerul de pur şi obstacolele de gingaşe, încît o simplă suflare peste ele le-ar fi înlăcrimat făptura, şi nici acel sus-jos, sus-jos de-a rostogolul, chiar dacă direcţia lui era la vale, deci fără opintire, nu erau deloc uşoare! Şi-atunci, rîsul s-a speriat şi s-a oprit, iar gîndurile se încordară sub frunţi precum muşchii înaintea unei comenzi de start!

Fiecare dintre ei simţea clar „comanda”, dar aceasta, din păcate, nu era chiar identică: Şerban abia acum înţelegea că această noapte ar putea să aibă urmări la care nu voia deocamdată să se gîndească şi la care nici nu credea că s-ar putea gîndi vreodată cu adevărat. Dacă cineva l-ar fi întrebat „De ce?”, n-ar fi putut să răspundă concret. Mioara era un om care merita toată atenţia, un suflet rar, ar fi putut fi un partener de viaţă alături de care să poţi ţine mereu fruntea sus, în orice împrejurare. Şi, totuşi, ceva se aduna în el, sosind din izvoare necunoscute, mai mult presimţite ca fiind ale lui, ceva ce-l golea de puterea de a decide în favoarea unui drum comun...

Lunile care au urmat au constituit o zbatere permanentă, care uneori i-a urcat, cel mai adesea i-a rostogolit însă, aducîndu-i, iată, la clipa de-acum, cu chip de garoafe albe şi zîmbet de trandafir, pe fruntea căreia profesoara directoare a pecetluit petală de suflet îndurerat:

„Am înţeles că trebuie să ne spunem ADIO! păcat!

Ar fi putut fi o minune viaţa noastră!”...

„Şi, totuşi, cu ursul de Ion Stancu n-am să mă mărit niciodată! hotărî Mioara. Mai bine rămîn fată bătrînă!”

17

— Profesore, se adresă directorul gazdă lui Ionică Pătru, care părăsise de cîteva minute foişorul, spre a căuta ceva în maşina lui, ia dumneata buchetul acesta de flori şi dă-i-l lui Şerban. L-a adus cineva adineaori. Cică astăzi este ziua lui. Mă mir, nu ne-a spus niciodată. Trec şi eu peste cîteva minute să-i spun „La mulţi ani!” Acum, mai am puţină treabă.

— Ziua lui Şerban a fost ieri, tovarăşe director, răspunse Ionică (îl cunoştea bine pe Stancu; i-l prezentase inginerul cu altă ocazie). Şi-a sărbătorit-o la Bucureşti. (Deşi, spunînd aceasta se gîndea că Şerban nu

şoptise o vorbă, iar ei uitaseră pur şi simplu)!

— Şi-atunci, astăzi? întrebă directorul, arătînd spre foişor.

— Astăzi e aşa, după... Se bucură de fapt de trecerea noastră pe aici. Şi-apoi, ieri e foarte aproape de azi, aşa că o puteţi lua şi ca pe o continuare!

— Mda! mormăi Ion Stancu.

— O, dar florile sînt excepţionale, exclamă profesorul, abia atunci privind cu atenţie buchetul. Cine e darnicul expeditor?

— Scrie acolo, în plic! O să se lămurească el! Dumneata dă-i-l! răspunse directorul, ursuz.

În partea dreaptă a clădirii fostului conac boieresc se întindea, pe mai multe hectare, un parc de toată frumuseţea, iar în mijlocul parcului, înconjurat de pomi ornamentali şi ronduri de flori, se afla un foişor splendid, loc in care se putea sta de vorbă, se putea servi masa, la umbră şi răcoare, iar pe mica terasă din faţa acestei interesante construcţii, renovată de curînd, se putea dansa.

Aici îşi invitase Şerban oaspeţii, pentru care pregătise, cu ajutorul unor femei din sat, lucrătoare la cantină, tot ceea ce trebuia pentru o masă bună, servită în aer liber, curat, îmbătat de mirosul florilor.

Cu toţii erau de-a dreptul încîntaţi! Profesoara Mădălina Dănescu nu mai contenea cu laudele; Anca şi Andrei, în drum spre Poiana Braşov, unde aveau de gînd să-şi petreacă vreo cîteva zile, se priveau fericiţi, îşi zîmbeau tot timpul şi .fiecare zîmbet se încărca parcă de o tainică promisiune; în timp ce Luminiţa, trezită din somnul ei de cenuşă, vîslea printre vorbe şi gînduri. către un liman unde i se părea că se aprind lumini pe cel mai înalt catarg. Marinarul, care agita frumos „marele pavoaz”, avea chipul lui Şerban şi glasul lui, ce se ondula cu căldură, urcînd şi coborînd pe firul unor gînduri izvorîte parcă direct din inima şi cugetul ei.

— Maestre Dănescu, i se adresă profesorul Ionică Pătru ziaristului, se pare că am creat o încurcătură.

— Anume?

— Ca să înţelegeţi la ce mă refer, ar trebui să vă dau cîteva explicaţii.

— Sînt dispus să le ascult. Aici este atît de bine, că putem rămîne pînă spre seară. Avem deci destul timp.

— Iată... directorul I.A.S.-ului, inginerul Ion Stancu, pe care l-aţi cunoscut (aţi remarcat, desigur, „amabilitatea" cu care ne-a primit), îi cam poartă sîmbetele lui Şerban. Motivul îl constituie directoarea şcolii din sat, după care el aleargă de mai mulţi ani, nereuşind pînă acum s-o şi „prindă", în timp ce dumneaei priveşte, cu tot interesul, spre inginerul nostru.

— Ia uită-te!... Pînă aici, schema e bună pentru o piesă de teatru... Zi-i mai departe!

— De fapt, verbul priveşte, la prezent deci, ar trebui schimbat, în consens cu realitatea, la trecut: a privit, adică directoarea a privit pînă astăzi cu interes...

— De ce „pînă astăzi"? Ce s-a întîmplat astăzi? Am tulburat cumva noi apele?

— Dumneavoastră nu!

— Atunci, cine?

— Eu!

— Nu înţeleg!

— Ca să „tulbur" în bine atitudinea de catîr a directorului, i-am spus (atunci cînd am fost întrebat) că nepoata dumneavoastră, domnişoara Luminiţa, este... logodnica lui Şerban. Înţelegeţi, deci, că avînd o „logodnică" — fată atît de... frumoasă, acesta este cuvîntul potrivit —, inginerul nu se mai poate gîndi ia profesoară, iar ea, rămînînd fără pavăză, poate fi prinsă, după speranţa lui Stancu, în vîrtejul care s-o aducă... la ţărmul lui. Primind această informaţie, năbădăiosul îndrăgostit a ţipat-o către fiecare dintre cele patru puncte cardinale ale fiinţei sale, spre a fi auzită, şi s-a grăbit totodată s-o aducă la cunoştinţă idolului său, numai aşa, spre a-i face

o mare bucurie”! Urmarea? Acest buchet de flori, splendide, trebuie să recunoaştem, însoţit de cuvîntul ADIO (mărturisesc păcatul: am deschis plicul şi am citit. Sînt într-un fel, dacă nu în totalitate, responsabil de ce s-a întîmplat şi..., probabil, de ce-o să se mai întîmple, aşa că era necesar să fiu în cunoştinţă de cauză).

— Tinere, spuse Dănescu meditînd, văd că ai declanşat cu o simplă vorbă o întreagă furtună. Un singur lucru m-ar interesa, deocamdată: Dacă Şerban ..privea” şi el, aşa cum ziseşi, „cu interes” către „partea adversă”.

— Ca să ne convingem de adevăr, zise Ionică, ar trebui să privim amîndoi spre foişor: ce spuneţi? Cineva care strînge în braţe cu patimă şi cu „pierdere de sine” o fată, chiar dacă în timpul unui dans, aşa cum procedează acum Şerban cu Luminiţa, nu cred să fi căutat, cu interes real, înainte către altcineva!

— Argumentul e palpabil şi de bun-simţ! S-ar putea ca tu, băiete, să fi intuit bine un lucru ce m-ar bucura şi m-ar interesa foarte mult! mărturisi Dănescu. Şerban îmi este foarte apropiat. Îl cunosc bine pe tatăl lui, care mi-a fost coleg de liceu, ca şi tatăl tău, după cum ştii, iar Luminiţa, ce să-ţi spun, e un copil bun, de ispravă, care ar merita din plin o zodie mai limpede. Şerban poate fi „marele ei pavoaz”! ca să ne păstrăm la una dintre imaginile ce-au colorat discuţiile de ieri, cu prilejul prezenţei între noi a marinarului logodnic. Dar să nu ne pripim!... În orice caz, îmi pare rău de suferinţa acelui suflet ce îndurerează ofranda aceasta de frumuseţe cu un cuvînt şi un gînd atît de triste!

18

Se însera. Musafirii lui Şerban dansau cu toţii, în frunte cu el, învăluiţi în acordurile unui tangou — mîngîietor de suflete. Simţeau în acelaşi timp cum pacea şi frumuseţea locurilor le încoronează zîmbetele cele mai alese ale

fiinţei lor, bătînd în porţile gîndului emblemă de mulţumire şi de frumoasă aducere-aminte.

Singur profesorul cel tînăr mai adăsta la masă, privindu-i...

Nu ştia ce s-a întîmplat. Întrebă încă o dată, de data acesta pe şeful gării:

— Tovarăşe, este adevărat că acum două ore a sosit un tren cu legătură dinspre Bucureşti?

— Este! răspunse şeful.

— Dar acest tren nu apare în graficul dumneavoastră!

— Nu! răspunse din nou şeful.

— Aş putea să ştiu şi de ce?

— Da!

— Vă rog, aştept!

— Pentru că astăzi, în ajun de Anul nou — începu bărbatul cu chipiu roşu să explice tacticos —, fiind o foarte mare aglomeraţie (ştiţi doar cîtă lume se grăbeşte în această zi încoace şi-ncolo, fiecare dorind să ronţăie la noapte curcanii altcuiva şi să-i bea zaibărul — izbucni într-un rîs scurt, sperînd că a fericit urechile celui ce-l asculta cu o glumă de pe urma căreia să-ţi lingi buzele), Onor conducerea ministerului nostru a hotărît, pentru astăzi şi pentru primele patru zile din anul care vine, să pună în circulaţie cîteva garnituri noi, în afara graficului obişnuit, rînduite pe diverse trasee din ţară. Una dintre acestea a ajuns pînă aici. Priviţi-o, este cea de colo! A sosit acum două ore! Mulţumit?

— Deci aşa! Asta înseamnă că s-ar putea să ai dreptate, Cătăline. A sosit cu trenul acela. (Cum e ea cu capul în nori, nici nu s-a uitat Cu atenţie ce tren a luat.) A sosit şi...

— Şi n-a avut răbdare să aştepte. Îţi spun eu, aşa s-a întîmplat. Nu cred să mă fi înşelat: după cum am văzut-o în fotografie la tine, ea era! Peronul se golise de lume. Îmbrăcată cu un cojoc, cu o căciuliţă pe cap, şi în mînă cu o geantă de voiaj, se fîţîia nervoasă aici, prin faţa intrării,

privind impacientată în toate părţile. Treceam, ţi-am spus, întîmplător pe stradă, cînd am văzut sosind în gară trenul. M-am abătut şi eu puţin, ca să casc gura. Croitorul îmi spusese că peste vreo oră şi jumătate îmi termină costumul. Ce era să fac pînă atunci? Mă plictiseam lîngă el, aşteptînd. Aşa că, am plecat... Am stat ce-am stat pînă s-a dus lumea. Atunci am observat-o pe dînsa. „Pe cine o fi aşteptînd?" mă gîndeam. Şi în timpul acesta, numai ce-o văd că intră în sala de aşteptare, traversează în grabă şi iese în partea cealaltă a clădirii, spre stradă. Curios, m-am luat după ea. Aici, iarăşi s-a uitat ce s-a mai uitat, preţ de vreun minut, cînd din şosea coboară în viteză un Mercedes cu număr de Bucureşti. De la volan se desprinde un tip tînăr, mişto bărbat, aliură de sportiv, îmbrăcat cu un pulover frumos şi cu un pantalon introdus în cizme, ce-i ajungeau pînă sub genunchi. În dreapta se afla un alt bărbat, puţin mai în vîrstă. Tînărul se duce pînă la şeful gării, nu ştiu ce-a vorbit cu el, şi se întoarce în nici două minute. Deschide portiera şi vrea să intre în maşină. Atunci, domnişoara, care se afla în apropiere (băiatul cu Mercedesul se uitase spre ea, fără s-o ia în seamă ne-apărat), i se adresează: „Nu vă supăraţi, mergeţi la Bucureşti?" „Da, domnişoară!", i-a răspuns tipul, cu amabilitate, în timp ce-o cîntărea din ochi. „îndrăznesc prea mult dacă vă rog să mă luaţi şi pe mine?! Ştiţi..." voia să explice, probabil, dar el îl răspunse promt:

„Mie îmi plac fetele îndrăzneţe, aşa că vă iau. Poftiţi!"

Domnişoara a chicotit uşor şi a intrat în maşină. Cînd au demarat, mi-a căzut şi mie fisa: „Te pomeneşti, mi-am zis, că dînsa era Lena lui Ionică?!" îmi venise în minte chipul din poza văzută la tine astă-vară, cînd mi-ai spus că vrei să te însori cu ea...

— Mda! a rostit atunci studentul Ionică Pătru, oftînd din rărunchi. Fir-ar să fie de întîmplare! Cum de n-am ştiut eu de trenul acesta? se căina el. Am stat acasă, aşteptînd să treacă timpul, iar ea, săraca...

— „Săraca"! Ce să-ţi spun? interveni Cătălin (un văr de-

al lui Ionică, elev în clasa a XII-a de liceu), că dînsa nu putea să se uite pe panou şi să observe că trenul la care v-aţi înţeles să o aştepţi nu este cel cu care sosise! Şi dacă tot greşise, luînd altă garnitură — cum s-a exprimat chipiul cel roşu, şi în consecinţă trebuia să mai aştepte puţin, îi cădea rangul, da?! A preferat, de aceea, să plece c*u... primul venit!

— Ia mai potoleşte-te, măi Cătăline, că nu de morala ta duc eu acum lipsă!

— Nu e bună de nevastă, vericule, ascultă la mine, chiar dacă nu am eu experienţa ta! Una din astea, care nu are o răbdare de nici două ore, de unde să scoată ea răbdare pentru o viaţă întreagă?!

Curios, dar vorbele liceanului îl puseră pe gînduri pe student. Întorcîndu-se cu maşina (Ionică împrumutase Dacia 1100 a tatălui său, profesor şi director la şcoala din satul lor, aflat undeva, peste vreo două dealuri, dacă priveai drept în faţă din oraşul în care se găseau), tocmai cînd se întreba mai abitir cu cine o să petreacă el Revelionul, văzu într-o pantă o maşină oprită. Şoferul controla ceva la motor. Oprind în apropiere, Ionică întrebă dacă poate să-i fie cu ceva de ajutor. Omului i se rupsese cablul de ambreiaj şi altul, de schimb, nu avea. Mergea în acelaşi sat. În maşină, o fată!

Au făcut cunoştinţă.

— Tamara Fulga!

— Sînteţi studentă, domnişoară? a întrebat-o Ionică.

— Da, în anul IV la Franceză-Română.

— Mă mir că nu ne-am cunoscut pînă acum: şi eu sînt tot în anul IV — la Italiană-Franceză!

S-au bucurat de întîlnire. Au plecat amîndoi cu maşina lui Ionică, urmînd să trimită tatălui fetei, prin cineva, un cablu de ambreiaj, pe care sperau să-l găsească în sat. Au descoperit că vor petrece Revelionul împreună, la o vilă a Pavilionului de vînătoare din regiunea respectivă, tatăl Tamarei fiind invitat aici de către o rudă foarte apropiată a familiei Pătru, inginer silvic, văr bun cu mama

studentului de la Italiană...

Cu Italiana fusese o adevărată poveste... Cînd a venit vremea să intre la liceu, Ionică aflase, nu ştiu cum (se pare că se publicase în presă), că în Bucureşti există o şcoală care, începînd din acel an, va avea cîteva clase cu predare în limba italiană. Îndrăgostit de muzica italiană cu deosebire (cînta foarte frumos, acompaniindu-se la chitară), dar şi de literatura şi de cultura italiană în general, de această ţară, pe care n-o văzuse pînă atunci, dar o cunoştea foarte bine din albume, hărţi, documente, băiatul profesorului Pătru hotărî, nici mai mult, nici mai puţin decît că el va urma acest liceu! Şi cum a hotărît, aşa a şi procedat! Venit în Bucureşti, a susţinut examenul de admitere, a reuşit şi a intrat. A absolvit deci secţia de italiană a liceului la care era profesoară şi Mădălina Dănescu. Aşa s-au cunoscut, descoperind că ziaristul fusese coleg de liceu cu tatăl lui Ionică. Băiatul s-a împrietenit cu elevi din clasa doamnei Dănescu. Unii dintre ei l-au vizitat, petrecîndu-şi zile ale vacanţelor prin aceste locuri încîntătoare. În ceea ce-i priveşte pe soţii Dănescu, cel puţin o dată pe an ei trec cu mare plăcere pe aici. Acum, de pildă, în preajma acestui Revelion, sosiţi anume pentru asemenea sărbătoare, ei erau oaspeţii familiei Pătru...

Peste cîteva luni, în primăvară, Ionică şi Tamara se căsătoreau. Au fost astfel repartizaţi împreună, ca profesori de franceză intr-un oraş din Transilvania. De cîteva luni, au al doilea băiat. De aceea, Tamara, pe care el o aducea mereu la tradiţionala lor întîlnire, n-a putut să fie prezentă anul acesta... Acum, profesorul cel tînăr, dansează totuşi cu ea... O ţine strîns lîngă pieptul lai, ascultîndu-i parcă bătăile inimii. Nu-i mai spune nimic. O noapte întreagă, împărţită între doi ani, i-a tot spus, vorbind şi tăcînd lîngă ea. Acum, doar dansează... Toţi — ai lui, ai ei, ai... altora — s-au culcat. Ei singuri mai

dansează, aşteptînd luminile zorilor, lumini care în aceste locuri apar întîi-şi-ntîi acolo sus, deasupra munţilor, mîngîindu-le fruntea cea albă şi scînteietoare, acolo sus, unde se află catargul cel mai înalt, ce dă mîna cu cerul!

19

„Amurgul, cu razele-i de miere”, cum ar fi spus Poetul acelor locuri, îi învăluia tot mai mult. „Tămîia înserării înalţă-albastru fum” deasupra fostului conac, deasupra parcului şi a foişorului...

în această atmosferă care unea pămîntul cu cerul, dînd sufletului aripi şi murmur de vis, o lumină caldă şi bună apăru la orizont. Ziaristul, tînăr pe-atunci — se scurseseră aproape douăzeci si cinci de ani —, bătu repezit din pleoape, spre a-şi feri ochii de năvala de foc blînd ce aprinsese creştetele copacilor, dar şi spre a desluşi conturul acela de madonă, cu aureolă cît zarea, răsărit în faţă.

Ieşise în luminiş, venind dintr-o lume de trupuri drepte şi mîndre ce-şi întindeau braţele spre apele albastre, acum parcă neclintite, ale infinitului. Păşea cu sfială pe covorul de smarald al ierbii, în care sclipeau mărgăritare de rouă, ferindu-se să tulbure prin ceva rîsul cristalin din ochii florilor, încărcaţi de toate minunile curcubeului.

S-a apropiat de el — încremenit într-o admiraţie mută. Atunci i-a văzut chipul, colorat frumos de soarele verii, şi i-a privit de-aproape făptura. Rochia din mătase albă, mişcîndu-se ca într-un filfîit cald de pescăruşi îndrăgostiţi de zare şi de ţărm totodată, acoperea un trup geamăn cu cel al statuilor cu linii potolite într-o armonie perfectă. S-a supus, cu tainică bucurie în suflet, privirilor verzi, peste apele cărora jucau năluci de umbre ale genelor lungi, protectoare.

A aflat că e studentă la Engleză şi că însoţeşte, intr-o călătorie prin ţară, o delegaţie de oameni de cultură din

patria lui Shakespeare. În dimineaţa aceea urma să părăsească Sinaia, îndreptîndu-se spre Giurgiu, de unde vor lua un vapor, vor călători o vreme pe Dunăre, ţinta finală fiind litoralul Mării Negre (îi condusese între timp pe la mănăstirile din Moldova, trecuse apoi cu ei în Transilvania, făcînd popasuri mai însemnate la Cluj şi la Braşov).

A decis să lărgească aria reportajelor şi interviurilor sale, realizate prin locurile respective, timp de vreo săptămînă. Stătuse mult de vorbă cu profesori şi specialişti din ţări îndepărtate ale lumii sosiţi, aici, la Sinaia, la cursurile de vară ale Universităţii din Bucureşti pentru perfecţionarea străinilor în domeniul limbii române...

Prima zi pe vapor se scursese pe nesimţite, cu toate că vorbiseră atîta, dansaseră ore în şir, dar mai ales stăruiseră cu privirile în zarea de dincolo de prora vasului şi de dincolo de clipă, rostind nenumărate întrebări făcute să fie ascultate, dar mai ales tainice, ascultînd şi cu deosebire aşteptînd de la ei şi de la timp răspunsurile potrivite.

„Amurgul” sosea şi acolo „cu razele-i de miere”, „tămîia înserării” înălţa şi atunci „albastru fum”, pînza de apă, spintecată lin de trupul vaporului, se înnegrea, fîlfîind alene şi mîngîind cu aripile-i zdrenţuite colosul de oţel, în faţă sau în spate vuia din cînd în cînd respiraţia altor ambarcaţiuni, care acum îşi făceau simţită prezenţa şi prin salba de lumini aprinse pe catargele mereu căutînd către cer.

În liniştea deplină de pe punte, glasul studentei a vibrat în şoaptă caldă şi îmbietoare:

— Ar fi bine să ne culcăm. Mai avea şi mîine timp de vorbit!

— Ai dreptate, a răspuns ziaristul. O viaţă întreagă o să tot vorbim!...

L-au îmbrăţişat cu toţii pe Şerban, mulţumindu-i pentru această zi, pe fruntea căreia „bătuseră emblemă de

frumuseţe”, de răscolitoare aduceri-aminte şi nu mai puţin de... Înfiorate speranţe!

— Trecem s-o lăsăm acasă pe fata aceasta, care stă doar la o azvîrlitură de băţ de aici, spuse Dănescu, aşezîndu-se la volanul propriei sale maşini, pe care la sosire o condusese tînărul inginer, şi apoi ne îndreptăm spre satul, pentru noi încărcat de atîtea amintiri, al vechiului meu prieten şi coleg — învăţătorul Pătru, tatăl lui Ionică. Rămînem acolo cu toţii la noapte, iar mîine dimineaţă vom mai vedea. Am intrat doar în vacanţă, stimată doamnă, nu?! se adresă ziaristul soţiei sale. Iar Anca şi Andrei nu au nimic împotrivă, după cum am înţeles!...

De la poartă, au privit încă o dată spre clădirea albă, cu chipul sprijinit pe stîlpi solizi împletiţi din sfori de lemn. Întunericul ce cuprinsese fostul conac s-a dat dintr-odată în părţi, speriat de bulgării de lumină înşiraţi pe un arc de metal ce susţinuse urarea „Bine aţi venit”, menită să întîmpine oficialităţile judeţului care vizitaseră de curînd ferma. Şerban a aprins şi a stins de cîteva ori la rînd buchetul acela cu litere de foc alb, ce pîlpîiau ca nişte impulsuri de suflet. Cele trei maşini au răspuns clipind din ochii farurilor.

Undeva prin apropiere a vuit sirena unui vas, iar lumina din vîrful catargului său plutea maiestuoasă, pe deasupra parcului, pe deasupra clădirii, împingînd tot mai departe aburul negru al nopţii, dansînd ca o speranţă a cărei busolă nu se va strica niciodată.

---- Sfîrşit ----

Lector: SORIN MARCULESCU
Tehnoredactor: GHEORGHE CHIRU
Apărut: 1984 Bun de tipar: 25 IV 84
Format: 16/54x84 Coli tipo: 13,25
Tiparul executat sub comanda 5540 la
întreprinderea Poligrafică Galaţi
B-dul George Coşbuc, nr. 223 A
Republica Socialistă România

GEORGE SOVU • DANS IN FOIȘOR

Lei 10